

รายงานประจำปี
2562

dtac

ปีแห่งจุดเปลี่ยน

สารบัญ

4	สารจากประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่ บริหาร	45	โครงสร้างกลุ่มบริษัท	104	รายงานของ คณะกรรมการสรรหา	130	รายงานความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการ ต่อรายงานทางการเงิน
6	จุดประสงค์ของเราและ กลยุทธ์	50	การประกอบธุรกิจ และแนวโน้มธุรกิจ	106	รายงานของคณะกรรมการ กำกับดูแลกิจการ	132	รายงานของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต
8	จุดเด่นด้าน การดำเนินงาน	55	การดำเนินงาน ด้านความยั่งยืน	108	รายงานของคณะกรรมการ กำหนดค่าตอบแทน	138	งบการเงิน
10	จุดเปลี่ยน	57	เหตุการณ์สำคัญ	110	รายการระหว่างกัน และเกี่ยวข้องกัน	148	หมายเหตุประกอบ งบการเงินรวม
32	คณะกรรมการบริษัท	64	ปัจจัยความเสี่ยง	121	โครงสร้างการถือหุ้น	220	คำนิยาม
38	คณะผู้บริหารบริษัท	69	โครงสร้างการจัดการ	123	นโยบายเงินปันผล		
43	ข้อมูลทั่วไปของบริษัท	81	การกำกับดูแลกิจการ	124	บทวิเคราะห์ ผลการดำเนินงาน		
		102	รายงานของ คณะกรรมการตรวจสอบ				

สารจากประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

จุดเปลี่ยนของเรา

ปี 2562 ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญสำหรับટેค ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น หลังการเปลี่ยนผ่านจากระบบสัมปทานสู่ระบบใบอนุญาตในปี 2561 ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในหมู่ลูกค้า ผู้ถือหุ้น และพนักงานของเรา เราได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่หยุดทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อลูกค้าของเรา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งข้อเสนอที่มีความ ยุติธรรมและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการยิ่งขึ้น นั้น ช่วยให้เราสามารถปลูกความเชื่อมั่นของภาคส่วนต่าง ๆ กลับมาอย่างรวดเร็ว การกลับมาเติบโตในไตรมาส 3 และ 4 ทำให้เราเชื่อเป็นอย่างยิ่ง ว่าเราได้วางรากฐานที่แข็งแกร่งไว้แล้วสำหรับปี 2563 และในอนาคต

เมื่อเข้าสู่ต้นปี 2562 แม็ตเทะจะมีชุดความคลืนความถี่อันแข็งแกร่ง ด้วยคุณสมบัติคลืนที่หลากหลายและแตกต่าง แต่ยังมีหลายสิ่งที่เราต้อง ทำเพื่อพัฒนาเครือข่ายให้รองรับกับคลืนความถี่ใหม่เหล่านี้ เราได้ลงทุน ขยายสถานีฐานเครือข่าย 4G TDD กว่า 17,000 สถานี และได้รับการ จัดสรรคลืนความถี่ย่าน 700 MHz ขนาด 2x10 MHz ซึ่งตอบย้ำความ มั่นมั่นของเราที่จะยกระดับประสบการณ์การใช้งานอย่างราบรื่น ไม่สะดุด

ลูกค้าต้องมาก่อน

จุดเปลี่ยนที่สำคัญอีกประการในบริการด้านโครงข่าย คือการที่ટેค เปลี่ยนจากการใช้ตัวชี้วัดเชิงเทคนิค (เช่น ค่าเฉลี่ยโดยรวมและจำนวน สถานีฐาน) มาใช้ตัววัดผลที่ยึดประสบการณ์ลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (customer-centric metrics) ตัวอย่างเช่น ผลสำรวจความพึงพอใจ ของลูกค้าที่แตกในด้านเครือข่าย (Net Promoter Score หรือ NPS) และข้อร้องเรียนต่าง ๆ เกี่ยวกับเครือข่าย

นอกจากนี้ เราได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายคอลเซ็นเตอร์ ฝ่ายขาย และ ฝ่ายการตลาดและดิจิทัล ทุกครั้งที่มีการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า เพื่อเฝ้า ติดตามประสบการณ์ของลูกค้าร่วมกันแบบเรียลไทม์ ส่งผลให้ความพึงพอใจของลูกค้าในด้านเครือข่าย (NPS) นั้นเติบโตเพิ่มขึ้น 4 เท่าจากเดือน มกราคมถึงธันวาคม 2562 และในรายงานเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ งานเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่จากหน่วยงานอิสระหลายแห่งในช่วงครึ่ง หลังของปี 2562 ระบุว่าเทคนัสดีอันดับต้น ๆ ในด้านความเร็ว เครือข่ายและประสบการณ์การรับชมวิดีโอ

ด้วยวิสัยทัศน์การยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลาง เราได้ประยุกต์กับบริการและข้อเสนอต่าง ๆ ทำให้ทุกอย่างมีความเรียบง่าย เป็นมิตรต่อผู้ใช้ และโปร่งใสมากขึ้น การเริ่มต้นจากการฟังข้อร้องเรียนของลูกค้า ทำให้เราสามารถระบุปัญหาที่ใหญ่ที่สุดของผู้ใช้บริการและจัดการกับปัญหาได้ตรงจุด

หนึ่งในกรณีที่เกิดขึ้น ได้นำไปสู่การเพิ่มความเข้มงวดในด้านมาตรฐานและความปลอดภัยสำหรับบริการเสริมบนอุปกรณ์เคลื่อนที่และการสมัครรับนโยบายคอนเทนต์ต่าง ๆ เราใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence) เพื่อช่วยตรวจจับและป้องกันการส่งข้อความ SMS หรือกิจกรรมบนอินเทอร์เน็ตอันเกิดจากมัลแวร์หรือแรนซัมแวร์ที่เข้าข่ายหลอกลวง มาตรการดังกล่าวส่งผลให้รายได้ของเราลดลงแต่เราเลือกที่จะปกป้องลูกค้าของเราและปล่อยให้พวกเขาได้รอรองอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจสมัครใช้บริการเหล่านี้

ความพยายามในลักษณะนี้เอง ส่งผลให้จำนวนข้อร้องเรียนจากผู้ใช้บริการนั้นลดลงเกือบครึ่งในปี 2562 แต่เราเชื่อว่าความศรัทธาเริ่มเหล่านี้สะท้อนนัยยะมากกว่าเพียงความพึงพอใจของลูกค้า เรามุ่งเน้นที่จะสร้างความแตกต่างชัดเจนระหว่างดีแทคและคู่แข่งของเรา ผ่านการทำให้ทุกอย่างบนความซื่อสัตย์ (honest) เรียบง่าย (simple) และเป็นมิตรกับผู้ใช้ (human)

เราจะไม่หยุด

ในขณะที่เราทำทุกอย่างที่จะไม่หยุดพัฒนาคุณภาพบริการ เรายังคงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับฐานลูกค้าระบบรายเดือนและระบบเติมเงิน เราได้ยกระดับศักยภาพความร่วมมือระหว่างทีมฝ่ายขายและการตลาด ผ่านการใช้เครื่องมือและวิธีการทำงานใหม่ ๆ จนสามารถลดระยะเวลาในการพัฒนาและนำเสนอสินค้าและบริการจากสัปดาห์เป็นหลักวัน และทำให้ทีมของเราเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกได้แบบเรียลไทม์ นอกจากนี้ เรายังได้สร้างแรงกระตุ้นให้กับสมาชิกทีมขาย ผ่านการจัดฝึกอบรมและปรับปรุงโครงสร้างทีมเพื่อเพิ่มแรงจูงใจและพัฒนาคุณภาพการบริการของดีแทคให้ดียิ่งขึ้น

ความสำเร็จในการตั้งฐานลูกค้าในระบบเติมเงินกลับมา ถือเป็นอีกหนึ่งจุดเปลี่ยนที่เราภาคภูมิใจมากที่สุดในปีนี้ เรายังคงเดินหน้าสร้างฐานอันมั่นคงในตลาดแรงงานอพยพ ลดความซับซ้อนของกลุ่มผลิตภัณฑ์และพัฒนาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

แม้จำนวนผู้ใช้บริการที่ย้ายจากระบบเติมเงินมาเป็นรายเดือนจะลดลง แต่เราก็ได้ลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นจำนวนมากในระบบรายเดือนจากนโยบายส่วนลดค่าเครื่อง (handset subsidy) ส่งผลให้จำนวนลูกค้าโดยรวมของเราเพิ่มขึ้น และการเปิดตัวแพ็คเกจรายเดือน dtac GO ซึ่งมาพร้อมบริการข้ามแดนอัตโนมัติ นั้นได้รับเสียงชื่นชมในฐานบริการแห่งแรกที่ตอบโจทย์ผู้ใช้บริการในประเทศไทยที่ต้องเดินทางไปยังต่างแดน

ปีนี้ยังถือเป็นจุดเปลี่ยนสำหรับสินค้าและบริการของเราด้วย เราเล็งเห็นศักยภาพในการพัฒนากลุ่มสินค้าและบริการ (product portfolio) และเข้าถึงลูกค้าด้วยผลิตภัณฑ์อันเรียบง่าย โปร่งใส และเป็นมิตรต่อผู้ใช้ ความเปลี่ยนแปลงที่เราสร้างขึ้นโดยเฉพาะในภาค SME ทำให้เราอยู่ในสถานะที่แข็งแกร่งพอที่จะคว้าโอกาสดังกล่าวในปี 2563

○ ○

**เรามุ่งมั่นที่จะสร้าง
ความแตกต่างชัดเจน
ระหว่างดีแทคและ
คู่แข่งของเรา
ผ่านการทำให้ทุกอย่าง
บนความซื่อสัตย์
เรียบง่าย
และเป็นมิตรกับผู้ใช้**

○ ○

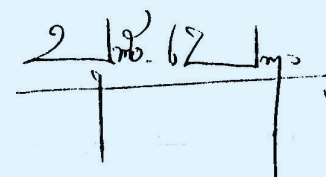
ในขณะที่เรากำลังก้าวเข้าสู่เทคโนโลยี 5G เราเชื่อว่าบทบาทของผู้ให้บริการเครือข่ายจะเติบโตไปในทิศทางใหม่ ๆ ที่น่าจับตามองยิ่งขึ้น ในปี 2562 เราได้ริเริ่มโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งในแง่เครือข่ายและเทคโนโลยี ด้วยการเปลี่ยนผ่านจากระบบศูนย์สายไปสู่ระบบเสมือน (Virtual Core Network) อย่างเต็มตัว และเดินหน้าพัฒนาโครงข่ายทางระบบสารสนเทศให้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น ขณะที่การผนึกกำลังกับภาคส่วนต่าง ๆ และรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ จะมีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมเทคโนโลยี 5G ของไทยนั้นแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

การเติบโตอย่างยั่งยืน

นอกเหนือจากบริการและการสร้างแรงขับเคลื่อนให้กับภาคเศรษฐกิจแล้ว ดีแทคยังมุ่งมั่นจะทำการสื่อสารนั้นส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเชิงบวกต่อสังคมไทย โดยเราได้ก่อตั้งหลักสูตรออนไลน์แห่งแรกในประเทศ เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนมีจิตสำนึกในการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านความร่วมมือกับภาคสังคมและเอกชน เช่น นักเรียนและครูจำนวนหลายหมื่นคนได้ผ่านการฝึกอบรมและกลายเป็นผู้นำการรณรงค์เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย

ในขณะที่เรากำลังก้าวเข้าสู่เทคโนโลยี 5G เราเชื่อว่าบทบาทของผู้ให้บริการเครือข่ายจะเติบโตไปในทิศทางใหม่ ๆ ที่น่าจับตามองยิ่งขึ้น ในปี 2562 เราได้ริเริ่มโครงการเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งในแง่เครือข่ายและเทคโนโลยี ด้วยการเปลี่ยนผ่านจากระบบศูนย์สายไปสู่ระบบเสมือน (Virtual Core Network) อย่างเต็มตัว และเดินหน้าพัฒนาโครงข่ายทางระบบสารสนเทศให้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น ขณะที่การผนึกกำลังกับภาคส่วนต่าง ๆ และรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ จะมีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมเทคโนโลยี 5G ของไทยนั้นแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

เราขอแสดงความขอบคุณยิ่งแก่ทุก ๆ ท่าน ทั้งผู้ใช้บริการ ผู้ถือหุ้น พนักงาน พันธมิตรทางธุรกิจและหน่วยงานภาครัฐ ที่ช่วยทำให้ปี 2562 นี้กลายเป็น “จุดเปลี่ยนสำคัญ” สำหรับดีแทค เหนือสิ่งอื่นใดการรวมพลังของทุกภาคส่วนจะทำให้เราสามารถใช้ประโยชน์จากการสื่อสารให้เกิดคุณค่าสูงสุดแก่สังคมไทย และดีแทคจะไม่หยุดวิ่งตามเป้าหมายดังกล่าว

นายบุญชัย เบญจรงคกุล
ประธานกรรมการ

นางอเล็กซานดรา ไรซ์
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

จุดประสงค์ ของเรา

เชื่อมต่อสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับคุณ
และสร้างสังคมไทยให้แข็งแกร่ง

กลยุทธ์

การเติบโต: เช่นเดียวกับลูกค้าของเรา เราจะไม่หยุดพัฒนา

เรามองหาโอกาสในการเติบโตและสร้างรายได้ในตลาดของเราโดยการมอบประสบการณ์รับชมวิดีโออย่างราบรื่นทุกที่ทั่วประเทศในราคาที่เหมาะสม และยังคงรักษาจุดยืนของเราในการเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายมือถือที่มีความเรียบง่าย เชื่อถือได้ และเป็นมิตรต่อผู้ใช้ อีกทั้งสร้างประสบการณ์การบริการอย่างไร้รอยต่อด้วยการผสานช่องทางการขายทั้งหมด (Omni Channel) ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาช่องทางดั้งเดิม ช่องทางดิจิทัล และการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทั้งหมดนี้จะช่วยให้เราสามารถรักษาและดึงดูดลูกค้าเดิมเงิน รวมถึงคงอัตราการเติบโตของลูกค้ารายเดือน และขยายฐานลูกค้าองค์กรได้ นอกจากนี้แล้ว เรายังมีการศึกษาจัดเตรียมบริการเทคโนโลยี 5G, Virtual Reality (VR) และ Augmented Reality (AR) เพื่อมอบประสบการณ์การใช้งานอย่างมีความสุขให้กับลูกค้าอีกด้วย

การลดความซับซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพ: เราพร้อมสำหรับอนาคต

เราพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจะไม่หยุด เพื่อลดความซับซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พร้อมกันนี้ เรายังมอบประสบการณ์การใช้บริการที่ราบรื่นไร้กังวลแก่ลูกค้าของเรา ตลอดจนสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาวสำหรับธุรกิจ เรามีการปรับปรุงองค์กรและรูปแบบการดำเนินงานให้ทันสมัย ลดขั้นตอน เพิ่มขีดความสามารถ และบริหารต้นทุนอย่างสม่ำเสมอ

ทีมแห่งชัยชนะ: เรายึดวิถีการทำงานแห่งอนาคต

เพื่อให้มั่นใจว่าเราให้ความสำคัญกับลูกค้า เราต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เราจึงสร้างองค์กรที่แข็งแกร่ง และก้าวทันอนาคตที่เปลี่ยนแปลง ด้วยการทำงานแบบคล่องตัว (agile) เรียบง่าย (simple) และ ลดลำดับขั้น (lean) อีกทั้งทำงานภายใต้หลักการที่พนักงานมีความเชื่อในการทำสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ ให้ความสำคัญกับลูกค้า เชื่อถือได้ เรียบง่าย และสนุกสนาน

การดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบ: เราพัฒนาสังคมสร้าง

เราต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่คนในสังคมไว้วางใจผ่านมาตรฐานทางจริยธรรมอันแข็งแกร่ง ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานตลอดจนห่วงโซ่อุปทานของเรา ควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลลูกค้า

จุดเด่น ทางการเงิน

ผลการดำเนินงาน (หน่วย: ล้านบาท)	2560	2561	2562
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	68,083	65,325	63,333
รายได้รวมจากการขายและการให้บริการ	78,275	75,290	81,167
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย* (EBITDA)	30,446	28,391	30,417
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท	2,115	(4,369)	5,422

งบดุล (หน่วย: ล้านบาท)	2560	2561	2562
สินทรัพย์รวม	114,501	150,958	167,339
หนี้สินรวม	85,266	129,028	142,372
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	29,235	21,930	24,966

อัตราส่วนทางการเงิน	2560	2561	2562
อัตรากำไร EBITDA MARGIN	38.9%	37.7%	37.5%
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	7.5%	-17.1%	23.1%
อัตราหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA**	0.8	1.2	1.6

ข้อมูลหลักทรัพ์	2560	2561	2562
จำนวนหุ้น (ล้านหุ้น)	2,368	2,368	2,368
กำไรต่อหุ้น (บาทต่อหุ้น)	0.89	(1.85)	2.29
ราคาต่อหุ้น (บาท)***	49.00	43.25	53.25

* EBITDA ก่อนรายการพิเศษอื่นๆ

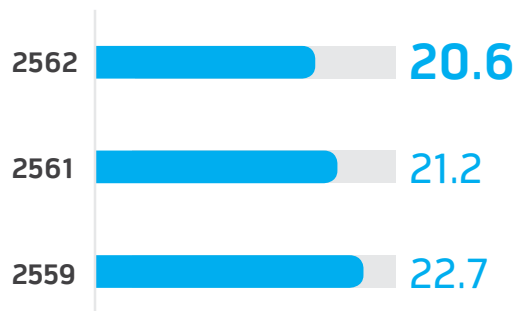
** EBITDA ที่นำมาคำนวณเป็น EBITDA ก่อนรายการพิเศษอื่น ๆ ก่อนผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติใช้

*** ณ วันที่ทำการสุดท้ายของแต่ละปีปฏิทิน

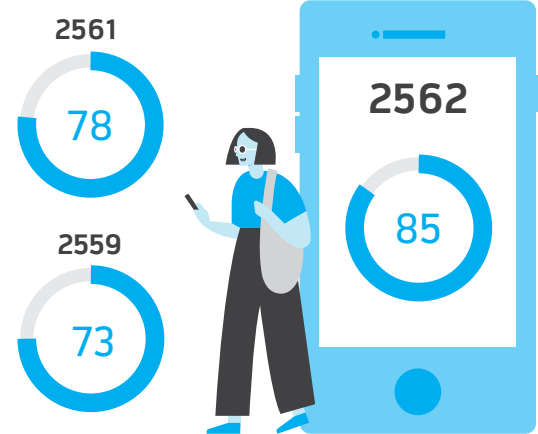
จุดเด่นด้านการดำเนินงาน

จำนวนผู้ใช้บริการ (ล้านราย)

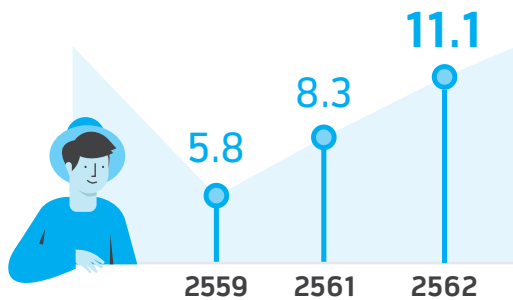
- ระบบเดบิตเงิน (ล้านราย)
- ระบบรายเดือน (ล้านราย)

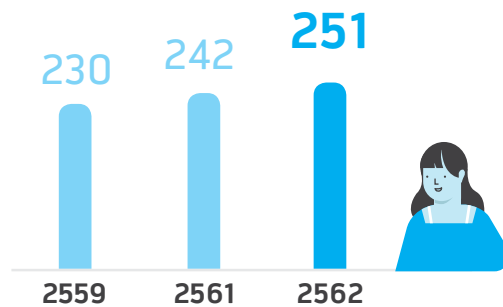
สัดส่วนของผู้ใช้สมาร์ทโฟน (% ของผู้ใช้บริการรวม)

ปริมาณการใช้งานข้อมูล (GB ต่อเดือน ต่อผู้ใช้บริการ)

รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย* (บาทต่อเดือน)

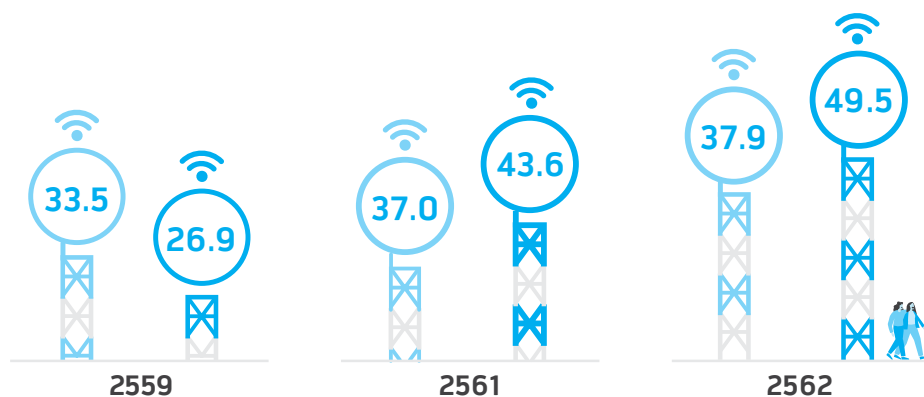

* ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย โดยเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ถือปฏิบัติในแต่ละปี

จำนวนสถานีฐาน (พันสถานี)**

สถานีฐาน 3G

สถานีฐาน 4G

** สถานีฐานที่ติดตั้งแล้ว ซึ่งรวมถึงที่ยังอยู่ภายใต้กระบวนการขอใบอนุญาต และที่อยู่ภายใต้คลื่นพัลส์เปิดรอที่

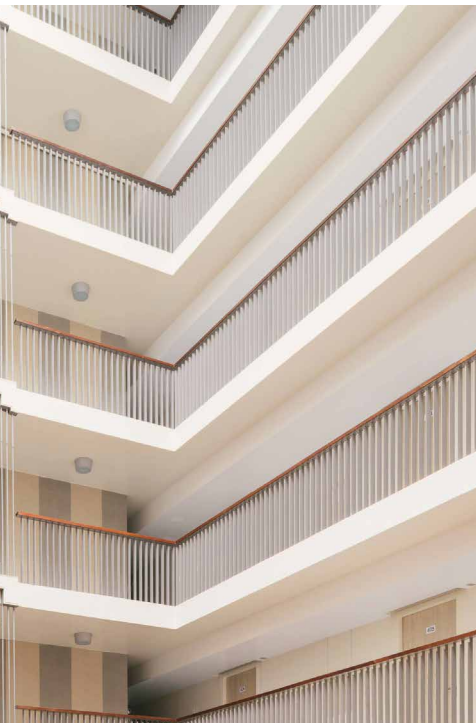
จุดเปลี่ยน

พบกับลูกค้าและทีมงานของดีแทค
ผู้ไม่ย่อมนหยุดไล่ตามความฝันของตนเองในปี 2562

FROM BURNOUT TO BALANCE

เชาวฤทธิ์ พูนผล ช่างภาพสถาปัตยกรรม
ผู้ก้าวพ้นคอมฟอร์ตโซนครั้งใหญ่
เพื่อทำในสิ่งที่ตนเองรัก

เชาวฤทธิ์ พูนผล อดีตสถาปนิกแห่ง A49 บริษัทออกแบบอาคารชั้นนำของไทย เขาทำงานอยู่ที่บริษัทดังกล่าวเป็นเวลา 7 ปี โดยเริ่มต้นจากเด็กฝึกงาน ก่อนจะไต่เต้าไปสู่ตำแหน่งสถาปนิกอาวุโส ในขณะที่ตัวคนอีกด้านนั้น เขาคือช่างภาพสถาปัตยกรรมอิสระผู้ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ กระนั้น ภาระงานทั้งสองก็ค่อย ๆ ทวีความกดดัน จนเขาประสบกับภาวะหมดไฟ นี่เองกลายเป็นชนวนของเรื่องราวการต่อสู้กับความท้าทายครั้งใหญ่เพื่อให้เขาได้ทำในสิ่งที่ฝัน

“ผมคิดไว้ตั้งแต่เมื่อ 3 ปีที่แล้วว่าจะลาออกมาเป็นช่างภาพสถาปัตยกรรมเต็มตัว แต่ผมไม่แน่ใจว่า มันจะไปได้แค่ไหน จนตอนหลังเริ่มมีลูกค้าเข้ามาหาผมมากขึ้นเรื่อย ๆ เราต้องออกไปวิ่งหางานแล้ว ใครไม่รู้รู้ ๆ ก็โทรหาผม บอกว่าลูกค้าของเราคนก่อนหน้านี้นั้นแนะนำมา จนผมค่อนข้างมั่นใจแล้วว่า มันจะไปได้ แต่ความกดดันของการทำงานสองที่พร้อมกันก็เริ่มส่งผลต่อตัวผม” เชาวฤทธิ์กล่าว

ในขณะนั้น เชาวฤทธิ์ทำงานเป็นสถาปนิกเต็มเวลาในช่วงวันจันทร์ถึงศุกร์ และในช่วงสุดสัปดาห์ เขาจะรับงานถ่ายภาพอาคารที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ ทั่วประเทศในฐานฟรีแลนซ์ เมื่ออาชีพทางภาพอิสระของเขาเริ่มประสบความสำเร็จมากขึ้น งานของเขา ก็ได้รับการตีพิมพ์ตามหน้าหนังสือและนิตยสารต่าง ๆ แต่ในปี 2561 เขารู้สึกว่าตัวเองกำลังตกเป็นเหยื่อของความสำเร็จ และไม่สามารถรับมือกับการทำงานที่หนักขึ้นจากทั้งงานประจำและงานฟรีแลนซ์ได้อีกต่อไป

VIEWPOINT.

ดิลิป ปา

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงิน

“ผมเชื่อว่าได้ก้าวผ่านจุดเปลี่ยนสำคัญเมื่อเราหันมามุ่งเน้นในเรื่องมุมมองของผู้ใช้บริการมากขึ้น เราเปลี่ยนจากการวัดผลแบบภายในองค์กร (Internal Network Metrics) มาใช้การวัดผลแบบ Network NPS (Network Net Promoter Score) หรือการวัดผลสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าได้แก่ในด้านเครือข่าย ทำให้เรามองเห็นปัญหาหลายประการที่เราระบุไม่ได้ก่อนหน้านี้ และสามารถวิเคราะห์หาต้นตอที่แท้จริงของปัญหา (Root Cause Analysis) เราได้เปลี่ยนแนวคิดจากการทำงานแบบ ‘ภายในสู่ภายนอก’ มาสู่แนวคิดแบบ ‘ภายนอกสู่ภายใน’ รวมทั้งหาทางแก้ปัญหาก็เราพบ ในหลาย ๆ กรณีที่เราไม่เคยรู้ด้วยซ้ำว่ามีปัญหาแบบนี้อยู่! ผมมองว่านี่คือจุดเปลี่ยนที่แท้จริง แล้วมันสัมพันธ์กับทุกอย่างที่เราเห็นตั้งแต่จุดยืนของแบรนด์ จำนวนข้อร้องเรียนที่ลดลง ไปจนถึงความพึงพอใจของลูกค้าที่เพิ่มขึ้นในด้านเครือข่าย ผลประกอบการนั้นเป็นแค่ผลลัพธ์ปลายทาง ถ้าลูกค้ามีความสุข ที่เหลือก็จะตามมาเอง”

ถ้าที่ๆ เราไปมีสัญญาณโทรศัพท์ดี เราก็สามารถทำงานได้จากทุกที่

๐๐

“ตอนช่วงปีสุดท้าย เจ้านายผมบอกว่าคุณภาพงานของผมเริ่มแย่ลง ผมเริ่มส่งงานฟรีแลนซ์ไม่ทัน ก่อนหน้านั้นผมไม่เคยส่งงานช้าสักครั้ง เลยคิดว่าเราทำงานหนักเกินไปและกำลังประสบภาวะหมดไฟจากการทำงาน ผมรู้สึกตัวเองไม่อยากทำอะไรหรืออยู่กับใคร ไม่อยากตื่นนอนเพื่อไปตอกบัตร เข้าออฟฟิศตอนแปดโมงครึ่ง ถึงขั้นที่ผมต้องไปหาจิตแพทย์เพื่อทานยาปรับสมดุล แล้วผมไม่มีเวลาให้ครอบครัวด้วย ซึ่งอย่างหลังเป็นสิ่งที่ทำให้ผมรู้สึกแย่ที่สุด” เขาทุทุก็พยักหน้า

เมื่อรู้ตัวว่าต้องทำงานให้น้อยลง เขาทุทุก็รวบรวมความกล้าและตัดสินใจลาออกจากอาชีพสถาปนิก หนึ่งเดือนต่อมา เขาร่วมกับเพื่อน ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของสตูดิโอสร้างสรรค์งานภาพ 3 มิติในการก่อตั้ง SkyGround บริการรับถ่ายภาพสถาปัตยกรรมที่ครอบคลุมทั้งภาพนิ่งและวิดีโอสำหรับลูกค้ากลุ่มอสังหาริมทรัพย์ ทุกวันนี้เขารับหน้าที่ดูแลสมาชิกในทีมจำนวน 6 คน พร้อมทั้งฝึกสอนคนในทีมซึ่งมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์กราฟฟิก ให้สามารถถ่ายภาพได้ด้วย

ในปีนี้ สตูดิโอของเขาเริ่มงานถ่ายภาพอาคารต่าง ๆ กว่า 200 แห่ง นับตั้งแต่ตึกสูงระฟ้า โครงการที่อยู่อาศัยระดับลักซ์ซูรี ไปจนถึงโรงแรมบูทีค บริการของทางสตูดิโอยังครอบคลุมถึงงานถ่ายวิดีโอ อันเป็นสิ่งที่เขาทุทุรู้สึกว่าการแข่งขันค่อนข้างใหม่ในแวดวงสถาปัตยกรรมไทย นอกจากนี้ เขายังมีโอกาสถ่ายภาพสถาปัตยกรรมที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ อาทิ คาเฟ่ของไร่ชาฉุยฟงในจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นหนึ่งในงานที่เขาภาคภูมิใจที่สุดในปีนี้ด้วย

“ปีนี้เราได้ถ่ายวิดีโอให้อาคาร 3-4 แห่ง มันเป็นงานที่ใหม่สำหรับทั้งผมและทางทีม ถือเป็นอีกหนึ่งจุดเปลี่ยนในอาชีพช่างภาพของผม ซึ่งผมมองว่าเป็นโอกาสที่ดีให้เราได้ทดลองทำสิ่งใหม่ และสุดท้ายมันก็ออกมาประสบความสำเร็จ” เขากล่าว

ปัจจุบัน เขาทุทุดำรงตำแหน่งผู้กำกับภาพที่ SkyGround เขาตื่นแต่เช้าตรู่และรอคอยที่จะได้เริ่มต้นวันใหม่ เขาได้ออกไปทำงานถ่ายภาพนอกสถานที่อย่างน้อย 4 วันต่อสัปดาห์ และไม่ต้องจำกีดตัวเองอยู่บนโต๊ะสี่เหลี่ยมตัวเดิมอีกต่อไปแล้ว

VIEWPOINT.

ทิพย์รัตน์ แก้วศรีงาม

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มงานขาย

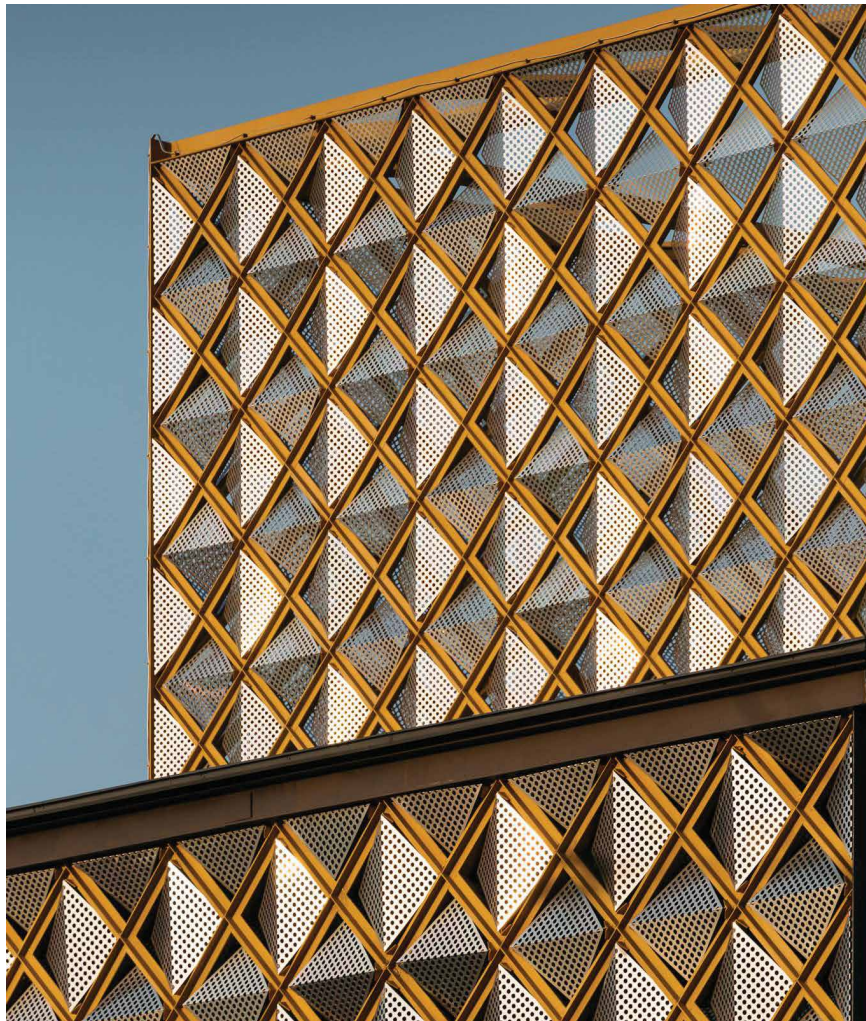
“ในช่วงต้นปี 2562 ทีมขายของเรารู้สึกไม่ค่อยมั่นใจกับสิ่งต่างๆ นานา แต่เราไม่ยอมแพ้ ถ้าคุณเปิดอกคุยกับทีมงาน และรู้จักรักษาคำพูดและสร้างกำลังใจ คุณจะเริ่มเห็นความสำเร็จเล็กๆ น้อยๆ แล้วทีมงานของคุณก็จะเริ่มสังเกตเห็นเช่นเดียวกัน เมื่อพวกเขาค่อยๆ กลับมาชนะอีกครั้ง แม้จะเป็นเพียงชัยชนะเล็กๆ ก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงจะค่อยๆ ก่อตัวขึ้น เมื่อสิ้นสุดไตรมาสแรก เรารู้สึกเหมือนกำลังก้าวสู่จุดเปลี่ยนบางอย่าง ทีมเวิร์คและสปีดการทำงานนั้นกลับมาอีกครั้ง ทุกคนร่วมมือกันทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย นั่นคือสปีดการทำงานในแบบฉบับดีแทค เมื่อความรู้สึกดังกล่าวก่อตัวขึ้นในองค์กร เราจะสามารถทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่ได้ จำนวนโปรโมชันและแคมเปญต่างๆ ที่เราเปิดตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เรารู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งว่าทีมงานของเรามาไกลเพียงใดในปีนี้”

“ผมชอบโดนแดด ผมมีความสุขเวลาได้จับกล้องและถ่ายภาพสถานที่สวย ๆ ผมชอบช่วงเวลาในการออกกองกับคนในทีม เวลาได้นั่งกินข้าวกับทีมและเข้าไปอยู่ในบ้านสวย ๆ สักวันหรือสองวัน ตอนที่ผมมีวันเสาร์และอาทิตย์กลับมาเป็นของตัวเอง ผมกลับมาส่งงานตรงเวลา และได้มีเวลาทบทวนหลายสิ่ง ผมเริ่มเห็นว่าแม่แก่ลงเยอะมาก แก่เริ่มจะเดินไม่ไหวแล้ว จนผมต้องสมัครฟิตเนสให้ทั้งแม่และตัวเอง ทุกสุดสัปดาห์ผมจะพาแม่ไปเล่นฟิตเนส ทานข้าวนอกบ้าน ผมเริ่มออกกำลังกายมาตั้งแต่ต้นปี จนตอนนี้รู้สึกว่าร่างกายแข็งแรงขึ้นและมีความสุขขึ้นด้วย”

เขาถูกทิ้งเป็นลูกกำพร้าแต่คนมานานกว่าสิบปี และในปี 2562 เขาสังเกตเห็นการพัฒนาในด้านเครือข่ายและความเร็วในการรับส่งข้อมูล การเชื่อมต่อที่ราบรื่นขึ้นจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเขาในการติดต่อสื่อสารกับลูกค้า แต่สิ่งที่เปลี่ยนวิธีการทำงานของเขาไปโดยสิ้นเชิง คือการเข้ามาของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

“ปีนี้ผมเปลี่ยนมาใช้แพ็คเกจมือถือที่สูงขึ้น เพื่อให้สามารถอัปโหลดภาพหลายร้อยภาพขึ้นไปบนระบบคลาวด์ของแอปตกแต่งภาพบนสมาร์ตโฟนที่เรียกว่า Lightroom มีครั้งหนึ่งผมเดินทางไปถ่ายภาพบ้านที่กาญจนบุรี พอถ่ายเสร็จผมก็อัปโหลดทุกอย่างขึ้นไปบนคลาวด์ได้ทันที ถ้าที่ ๆ เรามีสัญญาณโทรศัพท์ดี เราก็สามารถทำงานได้จากทุกที่ ทุกวันนี้ผมแทบไม่ได้พกแล็ปท็อปแล้ว ผมมองว่าคลาวด์เป็นจุดเปลี่ยนของอาชีพผมเหมือนกัน แต่ผมหวังว่าในอนาคตอันใกล้ สัญญาณโทรศัพท์มือถือจะให้ความเร็วได้กว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตบ้าน”

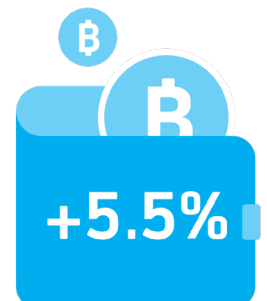
BY THE NUMBERS

จำนวนข้อร้องเรียนจากลูกค้าที่ลดลง
จากเดือนมกราคมถึงธันวาคม 2562

พัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของ
จำนวนลูกค้าที่มีคุณภาพ
(ลูกค้าที่มีอายุการใช้งาน 3 เดือนขึ้นไปนับจาก
วันที่สมัครใช้บริการ) เปรียบเทียบระหว่าง
ไตรมาส 3/2561 และไตรมาส 4/2562

รายได้เฉลี่ยของผู้ให้บริการต่อลูกค้าหนึ่งราย
เปรียบเทียบระหว่างไตรมาส 4 ปี 2562
กับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า

THE DREAM TEAM

พนักงานตัวเล็กๆ 6 คนเข้าร่วมแฮกการนอนเพราะความใคร่รู้ แต่ลงเอยด้วยการสร้างแอปพลิเคชันที่ให้ลูกค้าเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาโครงข่ายของดีแทคอย่างแท้จริง

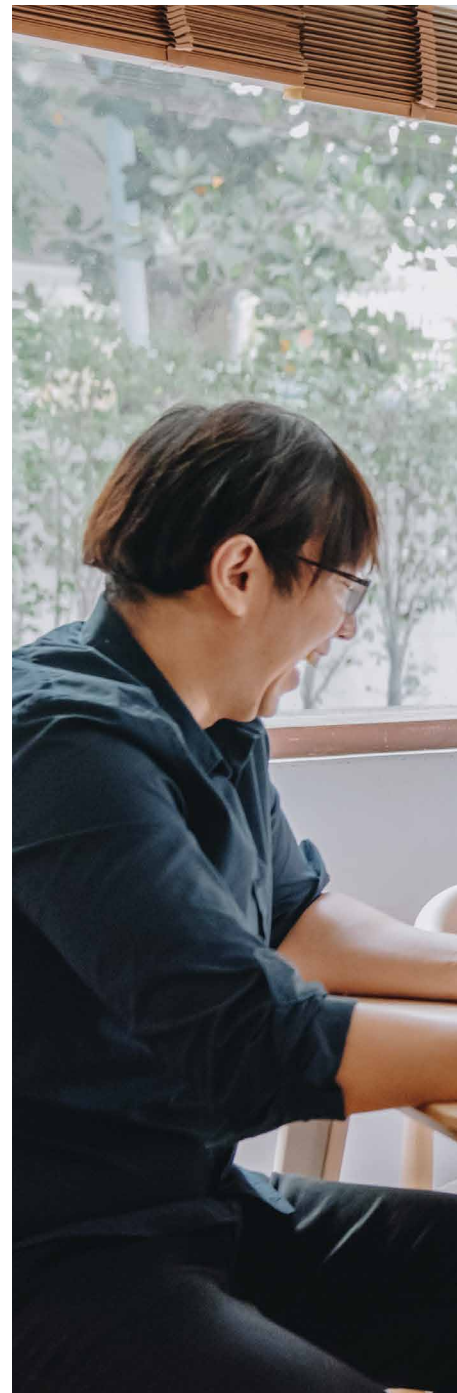
ฐาปกรณ์ ดอกไม้, วันจันทร์ อิศราท่าพัด, เอกบดินทร์ ดวงพูนเมศ, อรพรรณ แสงสวัสดิ์, ศิริจันทร์ ภักดีศรีศักดิ์ และบนตรี หนับเขตกร ทั้ง 6 เป็นพนักงานของดีแทค ซึ่งทำงานอยู่ต่างแผนกต่างสายงาน ไล่เรียงตั้งแต่ฝ่ายการตลาดไปจนถึงทีมพัฒนาซอฟต์แวร์ แต่สิ่งที่ชักนำพวกเขามาเจอกันคือ “แฮกการนอน” เวิร์กช็อประยะเวลา 3 วันที่เปิดให้พนักงานระดับไอเดีย ก่อนจะนำไปสร้างเป็นต้นแบบและนำเสนอแก่คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีชื่อเสียงจากแวดวงสตาร์ทอัพ โปรเจกต์ของพวกเขาถือเป็นสิ่งใหม่ในแวดวงโทรคมนาคมทั่วโลก และได้เปิดตัวเฟสแรกในอีก 10 เดือนถัดมา

“ตอนที่สมาชิกแต่ละคนในทีมเจอกันครั้งแรก เราไม่รู้ด้วยซ้ำว่าดีแทคจะทำตามสัญญาว่าจะไม่หยุดยังใจ แต่พอมีแท็กไลน์ที่ว่า ‘เราจะไม่หยุด’ ออกมา เรามองว่ามันเป็นการแสดงถึงความซื่อสัตย์และความมุ่งมั่นที่จะทำตามสัญญา แล้วแสดงให้เห็นว่าดีแทคจะยังอยู่ต่อและสู้กลับ” ฐาปกรณ์กล่าว

ด้วยความตระหนักในจุดนี้ ฐาปกรณ์และสมาชิกในทีมจึงมุ่งมั่นจัดการกับปัญหาอันดับหนึ่งในมุมมองของพวกเขา นั่นก็คือวิธีการที่ดีแทครับมือกับข้อร้องเรียนของลูกค้าในด้านคุณภาพเครือข่าย

“เราได้ยินเสียงบ่นจากทั้งเพื่อนและครอบครัว แต่เราไม่มีทางรู้เลยว่าปัญหาเกี่ยวกับเครือข่ายที่พวกเขาเจอนั้นเกิดขึ้นที่ไหน ช่วงเวลาใด บนอุปกรณ์หรือระบบปฏิบัติการอะไร มันน่าหงุดหงิดมาก ข้อร้องเรียนเหล่านี้ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของแบรนด์เรา ทำให้พอมีโฆษณา ‘Never Stop’ ออกมา เราเลยค่อนข้างมั่นใจว่าถ้าบริษัทกล้าออกมายอมรับว่าต้องพัฒนา แปลว่าเขาพร้อมสำหรับไอเดียใหม่ๆ แล้ว” วันจันทร์เล่า

เมื่อสิ้นสุดแฮกการนอน ทางทีมก็ได้มีโอกาสขึ้นรับเงินรางวัลชนะเลิศกับอเล็กซานดรา ไรซ์ ซีอีโอของดีแทค ยิ่งไปกว่านั้น โปรเจกต์ที่พวกเขานำเสนอยังถูกรับเลือกให้นำมาพัฒนาต่อจริง โดยพวกเขาต้องการสร้างแพลตฟอร์มเพื่อให้ลูกค้าสามารถรีวบรวมประสบการณ์การใช้งานเครือข่ายบน dtac app ได้โดยตรง ไม่ว่าประสบการณ์นั้นจะดีหรือร้าย แม้ปัจจุบันจะมีแอปพลิเคชันจำนวนมากที่เปิดให้ผู้ใช้งานสามารถทดสอบความเร็วของเครือข่ายบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ได้ แต่นี่จะเป็นครั้งแรกที่ผู้ให้บริการเครือข่ายนั้นเปิดให้ผู้ใช้งานเข้าทดสอบและรีวบรวมประสบการณ์การใช้งานเครือข่าย ผ่านแพลตฟอร์มของตนเองโดยตรง

VIEWPOINT.

ประเทศ ดันทุรानันท์

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี

“หลังจากที่ดิฉันได้มีโอกาสเรียนรู้ความท้าทายที่แข็งแกร่งด้วยคุณสมบัติที่หลากหลาย ทำให้เราสามารถแก้ปัญหาให้กับลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เราได้เปลี่ยนตัวชี้วัดพื้นฐาน ซึ่งเป็นตัวเลขที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพสัญญาณ เป็นตัวชี้วัดที่มุ่งเน้นประสบการณ์ใช้งานจริงของลูกค้า ด้วยระบบการวิเคราะห์ที่ล้ำสมัย เราจึงสามารถระบุปัญหาที่ลูกค้าเผชิญได้ ก่อนจะนำโซลูชันที่เหมาะสมมาใช้ ความสำเร็จของเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้นง่าย ๆ ผมจึงรู้สึกภูมิใจกับงานทุกคนเป็นอย่างยิ่ง”

พอทุกคนเชื่อในสิ่งที่เราต้องการจะทำ ทุกคนก็พร้อมจะช่วยเหลือเรา ต่อให้มันยากแค่ไหน

๐๐

“ตอนนั้นเราระดมความคิดกันเยอะมาก เพราะพยายามจะทำให้มันสนุกและสร้างสรรค์ แต่พอมา
รู้ว่าซีอีโอเลือกไอเดียเราจริงๆ เรารู้สึกกลัวมาก มีคำถามมากมายผุดขึ้นในหัว เราจะมาเจอกันได้
ยังไหมเมื่อเราทำงานคนละแผนก วิธีการทำงานเราจะเป็นอย่างไร บริษัทจะให้การสนับสนุนเรา
หรือไม่เล่า” ธาปกรณกล่าว

ทางทีมต้องเผชิญกับอุปสรรคหลายประการในระหว่างการพัฒนาแอปพลิเคชัน หนึ่งในนั้นคือการ
บริหารจัดการเวลา สมาชิกในทีมแต่ละคนมีภาระงานประจำล้นมืออยู่แล้ว แต่ยังคงเจียดเวลาส่วน
หนึ่งเพื่อเดินหน้าให้โปรเจกต์ดังกล่าวเกิดขึ้นจริง

นอกจากกรอบเวลาที่กระชั้นชิด การสร้างแพลตฟอร์มดังกล่าวยังต้องอาศัยความร่วมมือ
จากภาคส่วนต่างๆ ในองค์กร ซึ่งเมื่อการพัฒนาเสร็จสิ้น พีเจอร์ดังกล่าวจะกลายเป็นส่วนหนึ่ง
ของ dtac app และเชื่อมต่อกับงานฝั่งคอลเซ็นเตอร์และฝ่ายปฏิบัติการด้านโครงข่าย ในช่วง
สัปดาห์แรกๆ แทบทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องบอกกับทางทีมว่าสิ่งที่พวกเขาพยายามสร้างนั้นเป็นไปได้
ได้ แต่พวกเขาเลือกที่จะไม่ยอมแพ้

“มันเป็นรูปแบบการทำงานที่ใหม่สำหรับทุกคน เราต้องการความช่วยเหลือเยอะมากจากหลาย
ภาคส่วนในดีแทค แล้วเราเป็นแค่พนักงานธรรมดาๆ ไม่ใช่ผู้บริหารระดับสูง แต่หลังจากได้พูดคุย
กับผู้บริหารทางฝั่งต่างๆ แล้วเราก็ได้รับแรงสนับสนุนจากผู้บริหารใหญ่ๆแต่ละท่าน ทำให้ไอเดียของพวกเรา
สามารถเดินหน้าต่อไปได้” ธาปกรณกล่าว

“พอทุกคนเชื่อในสิ่งที่เราต้องการจะทำ ทุกคนก็พร้อมจะช่วยเหลือเรา ต่อให้มันยากแค่ไหน เพื่อน
ร่วมงานของเราก็อายากเห็นเราสร้างแพลตฟอร์มนี้ขึ้นมาได้สำเร็จ” อรรถพรเสริม

สมาชิกในทีมใช้วิธีการทำงานแบบอจีล์ (agile method) ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้คนจากหลาย
สายงานสามารถทำงานร่วมกันจนเกิดเป็นผลลัพธ์ที่ต้องการในเวลาสั้นๆ

“สุดท้ายแล้ว ผมว่าเราโชคดีที่เราได้สนุกเวลาได้อยู่ด้วยกันเป็นทีม ไม่เช่นนั้นเราคงไม่ยอม
พยายามให้มากขึ้นหรือยอมทำงานดึกขึ้น ความสุขจากการทำงานเป็นทีมคือสิ่งที่ยึดโยงพวกเรา
ไว้ด้วยกัน” ธาปกรณกล่าวถึงสมาชิกคนอื่นๆ ในทีมที่ยืนหยัดเวลาในแต่ละวันเพื่อทำโปรเจกต์
ดังกล่าวให้ลุล่วง

แพลตฟอร์ม Network Check & Share นั้นเปิดให้ใช้งานให้คะแนนประสบการณ์การใช้งาน
เครือข่ายในสถานที่ต่างๆ นอกจากนี้ ผู้ใช้จะเห็นคะแนนของผู้ใช้บริการคนอื่นๆ ด้วย ลูกค้าน่า
เชื่อถือจึงรู้ได้โดยไม่ต้องถามว่าพื้นที่ที่พวกเขาอยู่ประสบปัญหาด้านเครือข่าย หรือปัญหานั้นเกิดขึ้น
จากอุปกรณ์เคลื่อนที่ของพวกเขาเอง นอกจากนี้ เนื่องจากข้อร้องเรียนจะถูกส่งตรงมาจากอุปกรณ์
เคลื่อนที่ของผู้ใช้งานโดยตรง ทางคอลเซ็นเตอร์และทีมงานปฏิบัติการด้านโครงข่ายจึงสามารถ
ใช้ข้อมูลเหล่านี้ เพื่อสืบค้นสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาให้กับผู้ใช้งาน รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิด
ขึ้นจากทางฝั่งดีแทคเอง

“เราลุ้นมากว่าผลลัพธ์จะออกมาเป็นยังไง แต่เราก็พร้อมจะเสี่ยง และยินดีรับฟัง เพื่อจะได้รู้ว่าต้อง
แก้ตรงไหน ข้อร้องเรียนเหล่านี้จะเป็นข้อมูลที่มีค่ามาก” วันจันทร์ทิ้งท้าย

ขณะที่ดีแทคกำลังเดินหน้าขยายและพัฒนาโครงข่ายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ แพลตฟอร์ม Network
Check & Share จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการขยายพื้นที่การให้บริการนั้นขับเคลื่อนด้วย
ประสบการณ์จริงของผู้ใช้งานในพื้นที่ ไม่ใช่เพียงดัชนีชี้วัดด้านเครือข่ายแบบเดิมๆ ยิ่งไปกว่านั้น
สมาชิกในทีมยังแสดงให้เห็นด้วยว่าวิธีการทำงานร่วมกันในรูปแบบที่ต่างออกไป อาจนำไปสู่การ
ค้นพบหนทางแก้ปัญหาที่นอกกรอบและท้าทายวิธีการเดิมๆ รวมทั้งแสดงให้เห็นให้ผู้บริการเห็น
ว่าดีแทคจะไม่หยุดพัฒนาจริงๆ

VIEWPOINT.

นาฏฤดี อาจหาญวงศ์

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มบุคคล

“ในปี 2562 เราผลักดันให้พนักงานของเราทุกคนต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เราต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลและเทคโนโลยี 5G
ที่กำลังจะมาถึง เราเริ่มนโยบาย ‘The 40-Hour Challenge’ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานทุกคนหันมาพัฒนาตัวเองจากความรู้ทั้งบนออนไลน์และ
ออฟไลน์ แต่สิ่งที่สำคัญกว่านั้น คือการรู้จักนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับการทำงานจริงภายในสภาพแวดล้อมที่เปี่ยมด้วยโอกาส เวทีชื้อบ
แอกการอนที่ดีแตกฉานขึ้นในปีนี้เป็นตัวอย่างที่ดีของการนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ทันที ไม่ใช่แค่การระดมความคิดเท่านั้น เราทำได้อย่างที่
ประยุกต์ใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่ยืดหยุ่นและเป็นศูนย์กลางและถูกนำมาทดสอบกับลูกค้าจริง”

BY THE NUMBERS

ความพึงพอใจของลูกค้าในด้านเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น
จากเดือนมกราคมถึงธันวาคม 2562

เปอร์เซ็นต์คำตอบของพนักงาน
ที่แสดงทัศนคติเชิงบวกต่อหัวข้อ
“โอกาสในการพัฒนามีสำหรับทุกคน”
ในแบบสำรวจความผูกพันของพนักงานกับ
องค์กร ในปี 2562 ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่า 15 คะแนน
เมื่อเทียบกับปี 2561 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ
อุตสาหกรรมโทรคมนาคมถึง 19 คะแนน

จำนวนทีมที่ใช้วิธีการทำงานแบบोजได้เต็มที่
ก่อตั้งขึ้นในปี 2562 โดยสมาชิกจาก
สายงานต่างๆ ต้องทำงานร่วมกันภายใน
กรอบการดำเนินงาน (sprint)
ระยะเวลา 2 สัปดาห์ ในการเสนอไอเดีย
สร้าง และทดสอบบริการใหม่ๆ อย่างรวดเร็ว

THE GRADUATION YEAR

การเติบโตครั้งสำคัญของ INSKRU ในปี 2562
แพลตฟอร์มที่มุ่งมั่นในการเสริมสร้างบุคลากรครูในประเทศไทย
ผ่านการแบ่งปันเนื้อหาการเรียนการสอนที่สนุกยิ่งขึ้น

ชลีพา ดุลยารุ สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสาขาการออกแบบอุตสาหกรรม เธอชื่นชอบการสอนมาโดยตลอด แต่ก็รู้สึกว่าการเรียนการสอนในห้องเรียนนั้นไม่ตอบโจทย์ความสนใจและจินตนาการของเด็กนัก ในปี 2560 เธอจึงก่อตั้ง INSKRU แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเป็นช่องทางให้ครูได้เข้าถึงสื่อการสอนที่น่าสนใจมากขึ้น และในปีนี้อิง INSKRU ได้มีส่วนช่วยเปลี่ยนให้การเรียนการสอนในห้องเรียนของเด็กกว่า 1 ล้านคนสนุกยิ่งขึ้น

“เราอยากทำอะไรที่มันเห็นผลจริง ที่เราสามารถทำต่อไปได้หลังเรียนจบ เราอยากให้นักเรียนมีความสุขและแอคทีฟในห้องเรียน แต่มันเป็นงานยากสำหรับครู เราเล็งเห็นความต้องการพื้นที่เพื่อให้ครูสามารถแบ่งปันและต่อยอดไอเดียต่างๆ ร่วมกัน” เธอเล่า

INSKRU ทำหน้าที่เสมือนสื่อกลางให้ครูได้แบ่งปันเทคนิคการสอนและเรื่องราวความสำเร็จกับครูคนอื่น ๆ รวมทั้งเป็นชุมชนออนไลน์ที่ช่วยจุดประกายให้ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่สนุกและกระตุ้นการเรียนรู้ โดยไอเดียต่างๆ อาจเป็นได้ตั้งแต่การสอนหลักการใช้ Tense ภาษาอังกฤษผ่านลิปซิงค์แบทเทิล หรือการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางสังคมต่างๆ จากมิวสิควิดีโอยอดนิยม แต่ชลีพากล่าวว่าไอเดียที่นำมาใช้ต้องมีความสอดคล้องและสามารถทำตามได้จริง

“ไฉ่เตียต๋า หลายครั้งมาจากครูในต่างจังหวัด ซึ่งคนส่วนใหญ่เข้าถึงได้ง่าย ถ้าเรากรณีสึกษาจากฟินแลนด์มา แล้วบอกให้ครูที่นี่ทำตาม แม้หลายคนจะมองว่ามันเป็นระบบการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก เขาก็จะเชื่อว่ามันเป็นไปได้ยาก” เธอกล่าว

สมัยอยู่โรงเรียน ชลิพาเป็นเด็กเรียนดี แต่เธอก็เล็งเห็นด้วยว่าสิ่งที่โรงเรียนสอนนั้นขาดความน่าสนใจและไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้มากนัก จนเมื่อเธอได้เข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย เธอจึงค้นพบว่าการทำให้การเรียนการสอนสนุกและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันนั้นเป็นไปได้

“สมัยเรียนมหาวิทยาลัย มีอาจารย์อยู่คนหนึ่ง เขาสอนวิชา Management Organization อาจารย์สอนเรื่องการวิเคราะห์การประเมินองค์กร (SWOT Analysis) แล้วให้เรากลับมาวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของตัวเอง หรือให้นำแนวคิดเรื่องการพัฒนาระบบการผลิตในโรงงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มาประยุกต์ใช้ในการคำนวณเส้นทางเดินไปคณะ ตอนนั้นเองที่เราค้นพบว่าการเรียนหนังสือไม่จำเป็นต้องน่าเบื่อ” เธออธิบาย

VIEWPOINT.

ลาร์ส มาร์คัส แอดวิกทูลเซ่น

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มกิจการองค์กร

“หน้าที่ของเราไม่ใช่แค่การให้บริการสื่อสาร แต่ยังรวมถึงการสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อสังคมไทยด้วย นั่นเป็นสาเหตุที่เราก่อตั้งคอร์สออนไลน์เพื่อสอนให้เยาวชนมีจิตสำนึกในการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เราได้เปิดตัวเว็บไซต์ safeinternetforkid.com ในช่วงปลายปี 2562 และปัจจุบันแพลตฟอร์มดังกล่าวเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญให้ครูและนักเรียนหลายหมื่นคนรู้จักใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ ไม่ใช่เป็นภัยคุกคาม เช่นเดียวกับเรื่องเทคโนโลยี 5G เรามองความจำเป็นในด้านเครือข่าย แต่ขณะเดียวกันก็คำนึงด้วยว่าจะทำอย่างไรให้สังคมไทยได้รับประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีนี้ ประชากรหลายล้านคนยังอยู่บนเครือข่าย 2G ขณะที่ผู้ใช้เครือข่าย 3G และ 4G อาจไม่รู้วิธีใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอไป ในปี 2562 เราจึงเดินหน้าทำงานกับภาครัฐอย่างใกล้ชิด เพื่อให้พลังของการเชื่อมต่อนั้นช่วยขับเคลื่อนสังคมไทยได้จริงในระยะยาว”

การเรียนการสอนที่ ครูและนักเรียน มีปฏิสัมพันธ์กัน จะช่วยลดช่องว่าง ระหว่างครูและนักเรียน ได้เยอะมาก

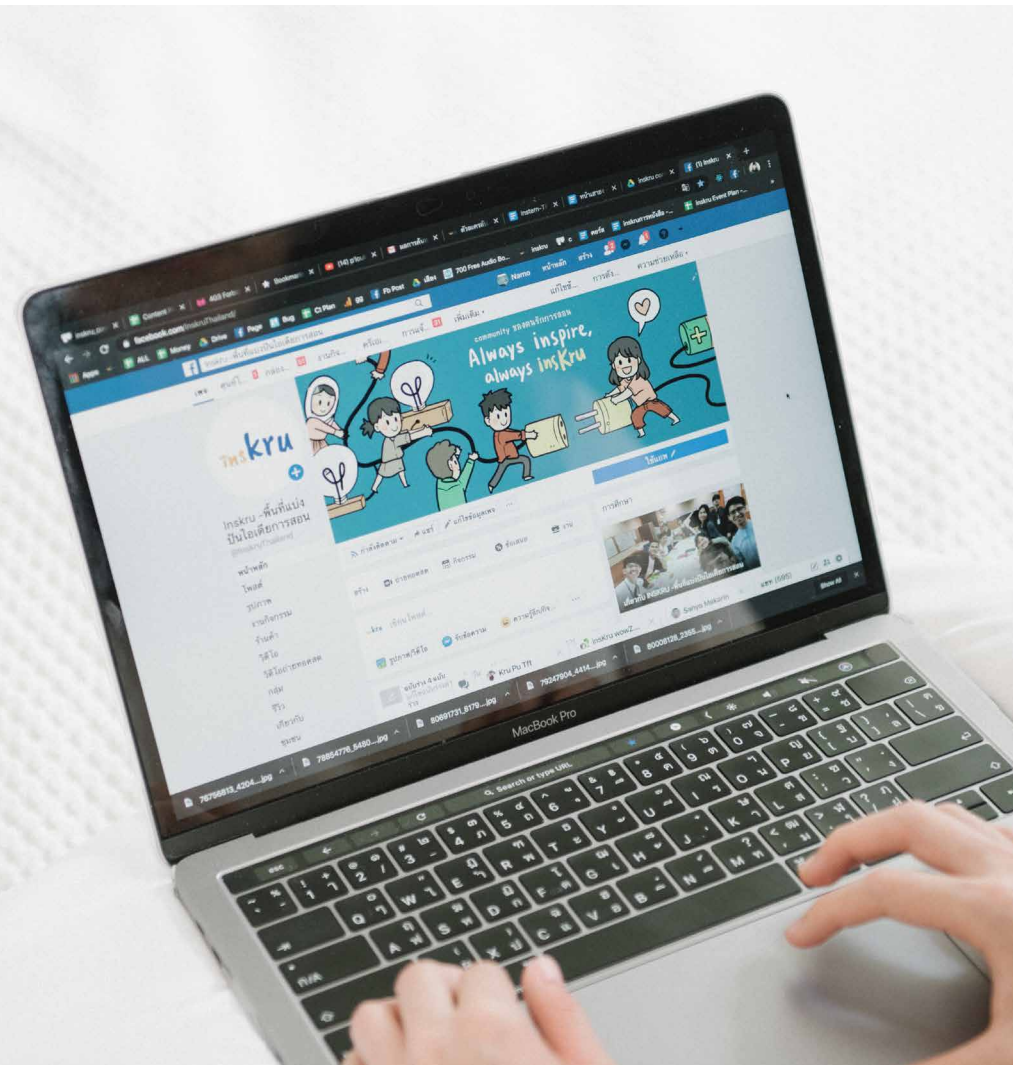
๐๐

อีกหนึ่งเหตุการณ์ที่จุดประกายให้เธอลุกขึ้นมาสร้างความเปลี่ยนแปลง คือเมื่อเธอมีโอกาสเดินทางไปสอนที่โรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในจังหวัดลพบุรี ในชั้นเรียนดังกล่าว เธอให้นักเรียนออกแบบกระเป๋านักเรียนจากวัสดุที่หาได้ทั่วไป “มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งทำกระเป๋าที่ทำออกมาเป็นโต๊ะจากลังกระดาษ แล้วเขาอยู่แค่ชั้นประถมเท่านั้นเอง เรารู้สึกทั้งมาก”

นี่เองทำให้ชลธิษตระหนักได้ว่านักเรียนไทยต้องได้รับการปลดปล่อยศักยภาพผ่านการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ และดูเหมือนว่าอำนาจในการสร้างความเปลี่ยนแปลงนี้จะอยู่ในมือของครูแต่ละคน ไม่ใช่ระบบการศึกษา

“ถ้าเราเปลี่ยนครูได้หนึ่งคน สิ่งนี้จะกระจายไปสู่เด็กอีกจำนวนมาก ตอนนี้มีครูห้าแสนคนในระบบ แล้วเราเข้าถึงครูได้แล้วประมาณหนึ่งแสนคน ถ้าครูทุกคนเข้าถึงแพลตฟอร์มอินสครูได้เมื่อไร จะมีนักเรียนอีกเป็นล้านคนที่ได้ประโยชน์จากตรงจุดนี้”

ในปี 2561 INSKRU สามารถเข้าสู่รอบสุดท้ายของโครงการ “ดีแทคพลิกไทย” แพลตฟอร์มที่เชิญชวนให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนำเสนอแนวคิดกิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคมอย่างยั่งยืน ชลธิษำเงินทุนจำนวน 100,000 บาท ที่ได้รับจากโครงการ ไปจัดเวิร์กช็อปเรื่องการคิดเชิงสร้างสรรค์ให้กับครู

“เราได้ไอเดียใหม่ๆ เยอะมากจากเวิร์กช็อปดังกล่าว แล้วทำให้เราเห็นว่าเวิร์กช็อปนั้นเป็นสิ่งที่ต้องการมาก เราอยู่ได้ทุกวันนี่เพราะดีแท้จริง” เธอกล่าว

ในปีนี้ ชลพัธได้ก้าวเข้าสู่จุดเปลี่ยนสำคัญอีกครั้ง เมื่อได้เข้ามาร่วมในอินสกรูเข้ามาเป็นพาร์กเนอร์ในการรณรงค์เรื่อง Safe Internet for Kids เพื่อจัดการกับปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying) ในโรงเรียน โดย INSKRU มีส่วนช่วยเผยแพร่สื่อการสอนของโครงการผ่านช่องทางของตน รวมทั้งจัดเวิร์กช็อปเพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้ไปพัฒนาสื่อการสอนของโครงการ

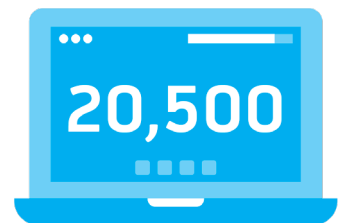
“อินเทอร์เน็ตอาจนำไปสู่ภัยคุกคามก็จริง แต่มันก็เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจในห้องเรียน บ่อยครั้งครูต้องแชร์อินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์ของตัวเอง เพราะสัญญาณไวไฟในโรงเรียนตามต่างจังหวัดหลายๆ ที่นั้นช้ามาก นอกจากนี้ การเรียนการสอนที่ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันจะช่วยลดช่องว่างระหว่างครูและนักเรียนได้เยอะมาก” เธอกล่าว

ปี 2562 นับเป็นครั้งแรกที่อินสกรูสามารถเข้าถึงนักเรียนได้มากกว่า 1.66 ล้านคน รวมทั้งสามารถแบ่งปันไอเดียไปมากกว่า 782 ไอเดีย และสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับห้องเรียนจำนวน 6,919 ห้อง ชลพัธยังคงตั้งมั่นจะต่อยอดการเติบโตอย่างยั่งยืน “ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจเป็นส่วนเล็กๆ แต่เราจะเดินหน้าทำต่อไปไม่หยุด” เธอทิ้งท้าย

BY THE NUMBERS

จำนวนลูกค้าดีแทคที่เข้ารับบริการฟรีที่ศูนย์บริการดีแทคในระหว่างแคมเปญ “เช็คเครื่องรับโชค” เพื่อตรวจเช็คว่ามีโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตนนั้นรองรับกับเครือข่าย 4G TDD แล้ว

จำนวนนักเรียนและครูที่ผ่านหลักสูตรฝึกอบรมบนเว็บไซต์ safeinternetforkid.com ซึ่งช่วยสร้างภูมิคุ้มกันเมื่อต้องเผชิญกับภัยคุกคามทางออนไลน์

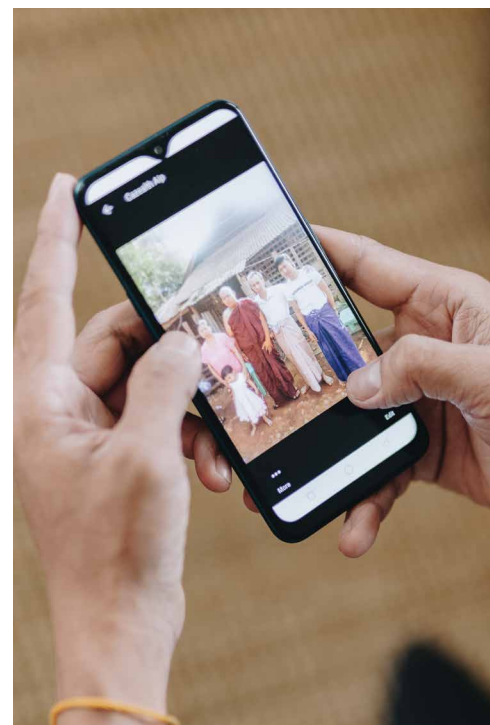
จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการให้บริการคอนเทนต์ที่ไม่พึงประสงค์ (ไตรมาสแรกของปี 2562 เทียบกับปี 2561) เนื่องจากมาตรฐานที่เข้มงวดและโปร่งใสมากขึ้นในการแจ้งยอดค่าบริการ

MOVING IN AND MOVING UP

ในปีนี เมียว มิน อู ผู้อพยพชาวพม่าได้ก้าวขึ้นมาเป็นซูส เชฟ แห่งห้องอาหารสุพรรณิการ์
หนึ่งในร้านอาหารไทยซึ่งติดอันดับในไกด์มิชลิน

แรงงานชาวพม่าส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาทำงานในเมืองไทย มักลงเอยในฐานะผู้ใช้แรงงานหนัก
และรายได้น้อย แต่อย่างน้อยที่สุด พวกเขาที่อุ่นใจว่าจะมีรายได้จากการทำงานเพื่อส่งกลับไปเป็น
ทุนการศึกษาลูกๆ ที่ประเทศบ้านเกิดและดูแลพ่อแม่ที่กำลังแก่ตัวลง กระนั้น การเดินทางมายัง
ประเทศไทยสำหรับเมียว มิน อู กลับฟังดูคล้ายวัยรุ่นหนีออกจากบ้านมากกว่า ด้วยในช่วงปีแรกๆ
ที่เขาเดินทางมาทำงานในเมืองไทยนั้น ความหวังที่เขาจะสามารถเป็นเสาหลักจุนเจือครอบครัวได้
ฟังดูริบหรี่ เช่นเดียวกับโอกาสที่เขาจะได้ก้าวขึ้นมาเป็นซูส เชฟแห่งสุพรรณิการ์ ร้านอาหารไทย
ซึ่งติดอันดับในไกด์มิชลิน

ครอบครัวของเมียว มิน อู อยากให้เขาเรียนจบชั้นมัธยม แต่ในขณะนั้น เพื่อนๆ รอบตัวเขา
ได้อพยพเข้ามาทำงานในเมืองไทยกันหมด เขาจึงตัดสินใจย้ายตามเพื่อนคนอื่นๆ มาที่นี่ “พ่อผม
เสียใจมาก ตอนนั้นผมยังเป็นวัยรุ่นแล้วก็คิดว่าอยากอยู่กับเพื่อนๆ เราอยากรู้ด้วยว่าชีวิตที่นี่
เป็นอย่างไร แต่ครอบครัวผมไม่อยากให้มา วันที่ผมมา พ่อผมร้องไห้เลย” เขาเล่า

VIEWPOINT.

ชาว 5 เรือน

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการตลาด

“ความหมายของการ ‘ไม่หยุดพัฒนา’ ของเรานั้น คือการมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่องและกลับมาชนะใจลูกค้าของเราอีกครั้ง
ปัจจุบันฐานลูกค้าของเราเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละเดือน ซึ่งผมมองว่าจุดเปลี่ยนนั้นเกิดขึ้นในช่วงกลางปี 2562 เมื่อเรากลับมาเปลี่ยนเป้าหมาย
ดังกล่าวให้กลายเป็นจุดยืนและกลยุทธ์ที่ชัดเจนจับต้องได้ โดยได้รับแรงสนับสนุนเต็มร้อยจากทีมผู้บริหาร เราพยายามที่จะพัฒนาประสบการณ์
การใช้งานเครือข่าย และชนะใจลูกค้ากลับมาให้ได้ รวมทั้งคว้าโอกาสใหม่ๆ จากลูกค้าในภาคธุรกิจ ซึ่งความสำเร็จนั้นเกิดขึ้นเพราะเราทำทุกอย่าง
บนความเรียบง่าย ชื่อสัตย์ และเป็นมิตรต่อผู้ใช้ การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนช่วยให้เราสามารถจัดลำดับความสำคัญทรัพยากรได้ถูกต้อง สิ่ง
นี้เป็นความพยายามจากทุกภาคส่วนในองค์กร พวกเราทุกคนมีส่วนช่วยในการสร้างดีแทคให้กลับมาแข็งแกร่งและปลูกความเชื่อมั่นของผู้ใช้
บริการกลับมาอีกครั้ง”

พอรู้ว่าได้เลื่อนตำแหน่ง ผมก็โทรไปบอกที่บ้านทันที

๐๐

ครอบครัวของเขาเป็นชาวไทยใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของพม่า พวกเขาอาศัยอยู่ใกล้กับพรมแดนแม่สอดและมีธุรกิจร้านขายของชำเล็กๆ และรับจ้างส่งของไปมาระหว่างแม่สอด ขณะที่แม่ของเขาได้อาศัยอยู่ในอีกจังหวัดซึ่งห่างออกไปราว 45 นาที และการติดต่อสื่อสารกับแม่ของเขานั้นเป็นเรื่องยากลำบาก

“แม่ผมอยู่ติดเขาไปลูกนี่ เมื่อก่อนที่นั่นสัญญาณโทรศัพท์ไปไม่ถึง ผมต้องเขียนจดหมายหาแม่หรือบางทีแม่ผมต้องไปยังที่ที่เขาจะต่อสายโทรศัพท์ให้ แล้วเราก็จ่ายเงินให้เขา ตอนนั้นผมคิดถึงบ้านมาก” เขาเล่าย้อนไป

งานแรกของเขาในประเทศไทยคืองานส่งของ ซึ่งเขากล่าวว่าเป็นงานที่หนัก อีกทั้งในช่วงแรกๆ นั้น การสื่อสารภาษาไทยยังเป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับเขา และทุกอย่างดูจะยากขึ้นไปอีกเมื่อเขาไม่สามารถโทรศัพท์พูดคุยกับแม่ได้ตามที่ต้องการ และถึงแม้ในช่วงเวลาที่เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้นพัฒนาขึ้นแล้ว ก็ยังมีเหตุผลอีกประการที่ทำให้เขาหลีกเลี่ยงการติดต่อกับครอบครัว

“ตอนนั้นผมแค่อยากเที่ยวเตร่เตร่กับเพื่อน ผมใช้เงินเดือนหมดไปกับการดื่มเหล้าทุกวัน ไม่มีเงินเหลือส่งกลับบ้าน ช่วงนั้นผมไม่อยากรู้กับเขา มีครั้งหนึ่งเมียอยากให้ผมกลับบ้านเพราะคิดถึงผม แต่ผมไม่มีเงินค่ารถ แม่ก็ส่งเงินมาให้กลับบ้าน ผมรู้สึกแย่มากตอนนั้น”

เมียวมินจูยังจำได้ดีถึงช่วงเวลาที่เขาคัดสินใจลุกขึ้นเปลี่ยนแปลงชีวิตตนเอง ขณะนั้นเป็นช่วงสงกรานต์ เขาใช้เงินจนหมดเกลี้ยง จึงต้องตบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปหนึ่งชามแบ่งกันรับประทานกับเพื่อน นั่นเป็นช่วงเวลาที่เขาคัดสินใจลาออกจากงานเดิม และมาสืบค้นงานที่ร้านสุพรรณิการ์ในฐานะสจ๊วต ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ต่ำที่สุดในร้านอาหาร

“พอได้เงินเดือนเดือนแรก ผมก็ส่งกลับบ้านเลย ตอนแรกเขาไม่เชื่อว่าผมได้งานที่ร้านอาหาร เขาคิดว่าผมทำอะไรผิดกฎหมาย หลังจากนั้น ผมก็ได้เข้ามาเรื่อยๆ จากสจ๊วตมาเป็นผู้ช่วย มาเป็นก๊วก แล้วก็เป็นผู้ซู้ เซฟในที่สุด” เขาเล่า

ตอนนี้เมียว มิน จู สามารถติดต่อสื่อสารกับครอบครัวของเขาได้ตามต้องการ ไม่ว่าจะผ่านการแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียหรือวีดีโอคอลล์ ตัวเขาเองนั้นเป็นลูกคำดีแทคมาเกือบสิบปีแล้ว

“ที่บ้านผมเขาใช้เทเลนอร์ ที่นี้ผมเป็นลูกคำดีแทค เพื่อนๆ ผมก็ใช้ดีแทคกันหมด ผมว่าดีแทคสัญญาณดีขึ้นเรื่อยๆ เวลาผมใช้ที่แม่สอด สัญญาณก็ดีปกติเลย แล้วก็ไปพบกับแพ็กเกจที่น่าสนใจ อยากรู้ว่าโทรไปอินหรืออินเทอร์เนตฟรี แล้วข้อมูลที่ส่งมาเป็นภาษาพม่าหมด ทำให้สามารถเลือกไปรษณีย์ที่เหมาะสมได้ง่าย”

เขากลับไปเยี่ยมบ้านปีละ 3 ครั้ง โดยที่แม่ของเขาไม่ต้องรับผิดชอบเรื่องค่าเดินทางอีกแล้ว นอกจากนี้ เขายังทำอาหารไทยให้ครอบครัวได้รับประทานแทนทุกครั้งอีกด้วย

“ผมทำต้มยำกุ้งน้ำข้น ไข่ยัดไส้ แล้วก็อาหารไทยอื่นๆ ที่เขาไม่เคยลอง เราอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ ทุกคนชอบอาหารที่ผมทำ ตอนนี้อยู่กับแม่เชื่อแล้วว่าผมทำงานในร้านอาหาร” เขากล่าวพลางหัวเราะ

แม้จะทำงานหนัก แต่เมียว มิน จู ก็รู้สึกซาบซึ้งที่เจ้านายให้โอกาสเขาได้พิสูจน์ตัวเองในฐานะคนทำอาหาร ขณะที่ทางครอบครัวก็รู้สึกดีใจกับทางเดินที่เขาเลือกอีกต่อไป

“พอรู้ว่าได้เลื่อนตำแหน่ง ผมก็โทรไปบอกที่บ้านทันที พ่อกับแม่ก็ดีใจมาก แต่ก็เสียใจที่เราไม่ได้อยู่ด้วยกัน ถ้าผมเก็บเงินได้เยอะๆ เมื่อไร ผมจะกลับไปเปิดร้านอาหารของผมเองที่พม่า ผมไม่เคยคิดว่าตัวเองจะมาไกลขนาดนี้ เราก็ไม่รู้ขนาดจะเป็นยังไง แต่จะทำให้ดีที่สุด ผมอยากจะได้ขึ้นไปเรื่อยๆ” เขาทิ้งท้าย

BY THE NUMBERS

รายได้จากบริการเสริมต่างๆ
จากช่องทางดิจิทัลของดีแทค

จำนวนผู้ใช้งานแอปพลิเคชันต่อวันที่เพิ่มขึ้น
(ธันวาคม 2562 เทียบกับธันวาคม 2561)

ส่วนแบ่งทางการตลาดของดีแทคในกลุ่ม
ผู้ใช้ชาวพม่าเป็นผลจากการยึดข้อมูลเป็น
ศูนย์กลางและการเจาะฐานลูกค้าเฉพาะกลุ่ม

THE SECRET SAUCE

“โจนส์สลัด” เซนร้านสลัดเพื่อสุขภาพ ซึ่งก่อตั้งโดยคู่สามีภรรยาผู้เริ่มต้นทำทุกอย่างจากศูนย์นั้น ได้เปิดตัวสาขาที่ 10 ไปเป็นที่เรียบร้อยแล้วในปี 2562

จุดเปลี่ยน.

สาขาแรกของร้านโจนส์สลัด ซึ่งเพิ่งเปิดตัวสาขาที่ 10 ไปเมื่อปี 2562 นี้ เป็นเพียงเคาเตอร์เล็กๆ ตรงชั้นใต้ดินของงานจอร์สแควร์ส แต่ทุกอย่างนั้นเริ่มต้นจากเบื้องนอกขนาดเท่าผลส้ม ในสมัยที่ อาริยะ คำภีโร ตรวจสอบเบื้องนอกดังกล่าว เขายังเป็นเจ้าของร้านขนมไข่ไม่กร่วมกับกับเพื่อนกว่าสิบสาขา เขาต้องเข้ารับการผ่าตัดเบื้องนอก และเมื่อสุดท้ายจะได้รับวินิจฉัยว่าเป็นเพียงเนื้องอกธรรมดา แต่แพทย์ก็สั่งให้เขาระมัดระวังเรื่องการรับประทานอาหารมากขึ้น ซึ่งตอนนั้นเอง เขาค้นพบว่าทางเลือกอาหารสุขภาพนั้นมีน้อยมากในเมืองไทย

“ผมอยากเปิดร้านอาหารสุขภาพของตัวเอง แต่ทำอาหารไม่เป็น ความคิดดังกล่าวนั้นวนเวียนอยู่ในหัวผมมาโดยตลอด” เขากล่าว

อีกไม่กี่ปีถัดมา เขาได้รู้จักกับญานิน ผู้ซึ่งเป็นนักชิมตัวยงและภายหลังกลายเป็นภรรยาของเขา ทั้งคู่ตกลงเป็นแฟนกันก่อนที่ญานินจะเดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศออสเตรเลีย เธออาศัยอยู่กับสามีของนักที่ชื่อมัสเตอร์โจนส์ ผู้ซึ่งมีฝีมือขึ้นชื่อในเรื่องการทำน้ำสลัด เมื่อเธอบอกให้อาริยะทราบ เขาก็ตัดสินใจเดินทางมายังประเทศออสเตรเลียเพื่อเรียนสูตรทำน้ำสลัดกับลุงของเธอ ก่อนจะเดินทางกลับมายังกรุงเทพฯ เพื่อเปิดร้านโจนส์สลัดสาขาแรกในปี 2556

“เดือนแรกที่เปิด ผมทำทุกอย่างคนเดียว ผมกังวลเพราะทำแล้วไม่ได้กำไร แต่มีลูกค้าหลายคนเข้ามาขอบคุณเราที่ทำอาหารแบบนี้ให้เขากิน บางคนมีปัญหาร้องนำหนักและเป็นโรคเบาหวาน พวกมันสลัดของเราทุกวัน เขาตลอดมาได้สิบลบ หรือบางคนไม่กินผักเลย แต่มันก็ได้ที่ร้านเรา สิ่งนี้ทำให้เรามีกำลังใจที่จะสู้ต่อไป” เขาเล่า

หลังจากนั้นไม่นาน ญานินก็ตัดสินใจเดินทางกลับจากประเทศออสเตรเลียเพื่อมาช่วยอาริยะบริหารร้านโจนส์สลัด โดยเธอได้ปรับการทำบัญชีให้เป็นระบบมากขึ้น รวมทั้งวางแผนขยายสาขาเพิ่มเติม ขณะที่ทุกอย่างกำลังดำเนินไปด้วยดี พวกเขาทั้งคู่ก็ถูกขับให้ออกจากพื้นที่ตรงงานจอร์ส ที่ทราบข่าวนั้นเป็นวันวาเลนไทน์และทั้งคู่กำลังจะออกไปรับประทานอาหารข้างนอกด้วยกัน “เรารู้สึกช็อกมาก แต่ภิกษยานุสัและต่อรองให้เขาหาที่ที่ดีและใหญ่ขึ้นให้เรา” ญานินเล่า

เมื่อแบรนด์ค่อยๆ เติบโตขึ้น พวกเขาทั้งคู่ก็เริ่มทำคอนเทนต์ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพบนเฟซบุ๊ก ซึ่งมีผู้ติดตามเพิ่มขึ้นกว่า 1 ล้านคนในระยะเวลาเพียง 3 ปี เมื่อไม่นานมานี้ พวกเขาได้เพิ่มเมนูใหม่ อาทิ อาหารจานเดียวอย่างเมนูยำ ไปจนถึงสเต็ก และไปกะโบวล์ เพื่อให้เกิดความหลากหลายมากขึ้น

เราฝันจะเป็นองค์กรที่
ใครก็อยากร่วมงานด้วย
และทำให้ทั้งลูกค้า
และพนักงานของเรา
มีความสุข

๐๐

“พอมิเมนูใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ฐานลูกค้าเราก็กว้างขึ้นและครอบคลุมไปถึงกลุ่มครอบครัวด้วย ตัวเราเองก็มั่นใจยิ่งขึ้นเรื่องการขยายสาขา เพราะไม่ต้องจำกัดตัวเองอยู่แค่ย่านกรุงเทพฯ ขึ้นไปแล้ว”
อารียะกล่าว

พวกเขาวางแผนจะขยายสาขาเพิ่มอีก 5 เป็น 15 แห่งในปี 2563 และนั่นจะเจาะตลาดในกลุ่มธุรกิจจัดเลี้ยงมากขึ้นด้วย “ปี 2562 ถือเป็นอีกจุดเปลี่ยนสำคัญ เราขยายสาขาเพิ่มมา 4 แห่ง และเห็นการเติบโตในช่องทางการขายแบบเดลิเวอรี่ เราองเห็นอนาคตชัดเจนตรงจุดนี้” ญานินกล่าว ก่อนจะเสริมขึ้นว่า “ความท้าทายสำคัญของ SME คือการหาคนเก่งๆ เข้ามาร่วมงานกับเรา เราฝันจะเป็นองค์กรที่ใครก็อยากร่วมงานด้วย และทำให้ทั้งลูกค้าและพนักงานของเรามีความสุข เรามีพนักงานคนหนึ่งที่เคยทำงานได้วันละสามร้อยบาท แล้วตอนนี้ได้ขึ้นมาเป็นผู้จัดการ”

VIEWPOINT.

ราจีฟ บาวา

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มธุรกิจ

“จุดเปลี่ยนสำคัญของปี 2562 คือการที่เราหันมาให้ความสำคัญมากขึ้นกับตลาด B2B ซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่ขับเคลื่อนโดยบริษัทขนาดเล็กและกลางเป็นหลัก และยังมีบริการครอบคลุมเพียงพอ เราเปิดรับฟังความต้องการของลูกค้าในภาคส่วนดังกล่าว ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและการจัดสนทนากลุ่มย่อย (focus group) ทำให้เราได้ทราบว่าเจ้าของธุรกิจนั้นต้องการผลิตภัณฑ์ที่เรียบง่ายและโปร่งใสมากขึ้น รวมทั้งไม่มีค่าใช้จ่ายแอบแฝง สิ่งนี้กลายเป็น DNA ของเราในการทำสิ่งต่างๆ ปัจจุบัน เราเริ่มเห็นลูกค้ากลุ่มแรกๆ หันมาใช้บริการของเราเพราะผลิตภัณฑ์มีความเรียบง่าย ชัดเจน และสร้างความสบายใจให้กับผู้ใช้งาน”

ในฐานะเชนร้านอาหาร ความชัดเจนเรียบง่ายและการสื่อสารอย่างราบรื่นนั้น เป็นหัวใจสำคัญในการทำธุรกิจ นี่เองเป็นสาเหตุที่ในปี 2562 ร้านโจรสลัดทุกสาขานี้เปลี่ยนมาใช้บริการของ dtac SME Worry Free

“ก่อนหน้านี้ แต่ละสาขาเราเปิดเบอร์กับต่างค่าย พอถึงสิ้นเดือน เราต้องมานั่งจ่ายบิลทีละใบ ต้องคอยกังวล คอยตาม นี้อยู่ครั้งหนึ่ง เราลืมนำบิลไปหนึ่งสาขา ทำให้โทรศัพท์โดนตัด ทุกวันนี้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดถูกรวบรวมมาในบิลใบเดียว เราเลยไม่ต้องกังวลแล้ว” ญาณินกล่าว

อารียะและแม่ของเธอเองเป็นลูกค้าของดีแทคมายาวนาน “ในช่วงปลายปี 2561 มีกระแสว่าดีแทคจะเลิกกิจการ ตอนนั้นผมกังวลหน่อยๆ เพราะใช้เบอร์นี้มานานมากแล้ว แต่พอมาเห็นโฆษณาว่าดีแทคเอาเรื่อง ก็รู้สึกมั่นใจและจะใช้ต่อไป”

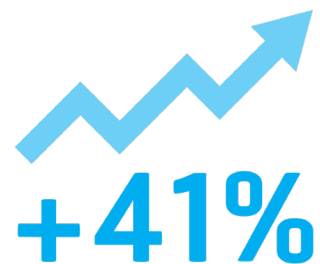
ในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า ทั้งคู่กำลังจะเริ่มต้นบทบาทรุ่นพ่อแม่และแม่ ซึ่งถือเป็นอีกจุดเปลี่ยนสำคัญในชีวิต โดยเฉพาะสำหรับญาณิน ผู้ซึ่งปกติแล้วโหมงาน 7 วันต่อสัปดาห์

“ตอนนี้เราพยายามวางแผนแจกจ่ายงานให้คนอื่นและปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เป็นระบบมากขึ้น นี่เป็นบทใหม่ของชีวิตที่กำลังจะเกิดขึ้น ยิ่งช่วงหลังๆ เรายังรู้สึกตื่นเต้นกว่าเดิม เวลาเขาดินเราสัมผัสได้เลยว่าเวลาใกล้เข้ามาทุกทีแล้ว เราไม่รู้เหมือนกันว่าจะเป็นยังไง แต่คงจะรู้สึกตื่นเต้นกับชีวิตมากขึ้น”

BY THE NUMBERS

ยอดรวมลูกค้าใหม่ในกลุ่มองค์กรที่เพิ่มขึ้นระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม 2562

จำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นจากกลุ่มลูกค้าองค์กร

จำนวนแพ็คเกจสำหรับลูกค้า SME ที่ลดลง จากเดิมที่มีจำนวนหลักพัน

คณะกรรมการ บริษัท

บุญชัย เบญจรงค์กุล

ประธานกรรมการ

อายุ: 65 ปี
จำนวนปีที่เป็นการกรรมการ: 29 ปี 2 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: 10 หุ้น (0.00%)
จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก เศรษฐศาสตร์ คุปญบัณฑิตศึกษาคิด นหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาตรี B.Sc. in Management, Northern Illinois University, USA

ประวัติการอบรม

หลักสูตร Role of the Chairman Program (11/2548) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2533 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2541 - ปัจจุบัน ประธานมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด
2533 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด
2532 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท ไพโรเวท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

ประสบการณ์ทำงาน

2545 - 2558 กรรมการ บริษัท ยูไนเต็ ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด
2544 - 2549 ประธานมูลนิธิรณรงค์ก้นกบเงือก
2545 - 2548 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ยูไนเต็ คอมมูนิเคชั่น อินดิสตรีย จำกัด (มหาชน)
2544 - 2545 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2543 - 2544 กรรมการผู้จัดการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2527 - 2542 ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ยูไนเต็ คอมมูนิเคชั่น อินดิสตรีย จำกัด (มหาชน)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

2558 มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)
2546 ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.)
2540 ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ (ป.ด.)
2537 ประทานดุษฎีมาลา (ป.ม.)

เพตเตอร์ บอเร่ เฟอร์เบิร์ก

รองประธานกรรมการ

อายุ: 52 ปี
จำนวนปีที่เป็นการกรรมการ: 2 ปี 5 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)
จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Certified European Financial Analyst, Norwegian School of Economics (NHH) AFA/CEFA, Norway
Siviløkonom 4 year program in Economics and Business Administration, Norwegian School of Economics (NHH)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 - ปัจจุบัน รองประธานกรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2562 - ปัจจุบัน ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Norway AS
2560 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Grameenphone Ltd.

ประสบการณ์ทำงาน

2560 - 2562 Head of Emerging Asia Cluster, Telenor ASA
2560 - 2562 ประธานกรรมการ Telenor Myanmar Ltd.
2560 - 2562 ประธานกรรมการ Telenor Pakistan Ltd.
2560 - 2562 ประธานกรรมการ Telenor Microfinance Bank, Pakistan
2560 - 2562 กรรมการ Telenor Health
2558 - 2562 ประธานกรรมการ Digital Money Myanmar Limited, Myanmar
2559 - 2560 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร, Grameenphone Ltd.
2559 - 2559 Head of Digital Services Division, Telenor ASA
2559 - 2559 Senior Vice President, Digital Business Telenor
2556 - 2559 Chief Executive Officer, Telenor Myanmar Ltd.
2555 - 2556 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2553 - 2555 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มพาณิชย์ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

จุลจิตต์ บุญเขต

กรรมการอิสระ ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการตรวจสอบ และกรรมการสรรหา

อายุ: 76 ปี
จำนวนปีที่เป็นการ: 19 ปี 8 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)
จำนวนหุ้นของผู้สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: 15,000 หุ้น (0.00%)

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต Kent State University, USA
ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการอบรม

หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) (38/2548) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ
บริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการตรวจสอบ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	ประธานคณะกรรมการ บริษัท ดับบลิวพี เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)
2556 - 2560	กรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2549 - ปัจจุบัน	กรรมการสรรหา บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2549 - 2560	ประธานกรรมการตรวจสอบ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2543 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2559 - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษา กลุ่มบริษัท คิง เพาเวอร์
2555 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คิง เพาเวอร์ ดิวตี้ฟรี จำกัด
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คิง เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คิง เพาเวอร์ มาเก็ตติ้ง แอนด์ เนเนอเม้นท์ จำกัด
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คิง เพาเวอร์ โฮเทล เมเนจเม้นท์ จำกัด
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คิง เพาเวอร์ เอ็นเตอร์เทนเม้นท์ จำกัด
2547 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด
2539 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

ประสบการณ์ทำงาน

2547 - 2559	รองประธานกรรมการบริหาร กลุ่มบริษัท คิง เพาเวอร์
2541 - 2546	กรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด
2541 - 2546	กรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด
2537 - 2541	รองกรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด

นางกมลวรรณ วิปุลากร

กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการกำกับดูแลกิจการ

อายุ: 57 ปี
จำนวนปีที่เป็นการ: 5 ปี 1 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของผู้สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การเงิน) Western Illinois University, USA
ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประกาศนียบัตร Harvard Executive Program, Harvard Business School, Harvard University, USA
ประกาศนียบัตร Stanford Executive Program, Stanford Center for Professional Development, Stanford University, USA

ประวัติการอบรม

หลักสูตร Board that Make a Difference (BMD) (8/2561) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ
บริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Advanced Audit Committee Program (AACP) (29/2561) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบัน
กรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Strategic Board Master Class Retreat (SBM) (2/2560) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบัน
กรรมการบริษัทไทย (IOD)
สถาบันวิทยาการตลาดทุน รุ่นที่ 19
หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (122/2552) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ
บริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Diploma Examination (Exam) (26/2552) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย
(IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ออริจัน พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)
2560 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการตรวจสอบ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 - 2560	กรรมการตรวจสอบ กรรมการสรรหา บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ บริษัท โทเทิล แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 - 2560	กรรมการและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ประสบการณ์ทำงาน

2552 - 2553	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายการเงิน บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
-------------	--

สตีเฟ่น วูดรพ ฟอร์ดแฮม

กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหา กรรมการตรวจสอบ และ กรรมการกำกับดูแลกิจการ

อายุ: 68 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 13 ปี 1 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: 10,000 หุ้นสามัญ และ 6,000 หุ้นเอนวิสต์อาร์ (0.00 %)
จำนวนหุ้นของผู้สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

MA Jurisprudence, Oxford University, UK

ประวัติการอบรม

หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (203/2558) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบัน กรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 - ปัจจุบัน กรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2555 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการสรรหา บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2550 - ปัจจุบัน กรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2560 - ปัจจุบัน กรรมการ High Arctic Energy Services (Singapore) Pte Ltd
2554 - ปัจจุบัน กรรมการ Ceona Pte. Ltd.
2551 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Gram Car Carriers Holdings Pte. Ltd.
2549 - ปัจจุบัน กรรมการ Klaveness Asia Pte. Ltd.
2541 - ปัจจุบัน กรรมการ Stockbridge Pte. Ltd.
2538 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Masterbulk Private Limited

ประสบการณ์ทำงาน

2550 - 2560 ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2550 - 2555 กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการกำหนดค่าตอบแทน บริษัท โทรคมนาคมไทย เอเยนซี จำกัด (มหาชน)

ชัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์

กรรมการอิสระ ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ กรรมการสรรหา และ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน

อายุ: 56 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 8 ปี 3 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของผู้สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขา Management Information System, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา
ประกาศนียบัตร Berkeley Executive Coaching Leadership
ประกาศนียบัตร ด้านการจัดการ (Special Management Program) มหาวิทยาลัยมาร์แชลล์ สหรัฐอเมริกา
ปริญญาตรี บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการอบรม

หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) (162/2562) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบัน กรรมการบริษัทไทย (IOD)
สถาบันวิทยากรตลาดทุน รุ่นที่ 14
หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (49/2547) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบัน กรรมการบริษัทไทย (IOD)
Enhancing Strategic Competitiveness by IMD Switzerland

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2562 - ปัจจุบัน กรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท แม็คกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2560 - ปัจจุบัน กรรมการสรรหา กรรมการกำหนดค่าตอบแทน บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2556 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 - ปัจจุบัน กรรมการอิสระ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2558 - ปัจจุบัน กรรมการ สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
2557 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดีแทค เติร์เนต จำกัด

ประสบการณ์ทำงาน

2551 - 2562 กรรมการผู้จัดการ บริษัท ดีเอชแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด
2547 - 2551 กรรมการผู้จัดการ กลุ่มอุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่ บริษัท โมโตโรล่า (ประเทศไทย) จำกัด
2541 - 2545 General Manager, Oracle Cooperation (Thailand)

รีนา รีปเปิล

กรรมการ

อายุ: 49 ปี

จำนวนปีที่เป็นการกรรมการ: 3 ปี 8 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Master of Law, University of Oslo, Norway

ประวัติการอบรม

หลักสูตร The Mandatory Accreditation Programme (MAP) by Bursa Malaysia Securities Berhad

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2559 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2558 - ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Networks Holding AS

2556 - ปัจจุบัน Attorney at Law, Telenor ASA

ประสบการณ์ทำงาน

2561 - 2562 กรรมการ DiGi.com Berhad และ DiGi Telecommunications Sdn Bhd

2560 - 2562 กรรมการ Telenor Norge AS

2558 - 2559 กรรมการ Telenor Business Partner Invest AS

2542 - 2555 Associated attorney and senior attorney, Wiersholm Lawfirm

2539 - 2542 Higher executive officer, advisor and senior advisor, Norwegian Competition Authority

ชเวเร่ เพ็ดเดอร์เซิน

กรรมการ

อายุ: 56 ปี

จำนวนปีที่เป็นการกรรมการ: 2 ปี 1 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

M.Sc.E.E. Norwegian Institute of Technology (NTNU)

MBA Norwegian School of Management (BI)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2561 - ปัจจุบัน กรรมการ Canal Digital AS

2560 - ปัจจุบัน Senior Vice President, Head of Strategy, Telenor Group

ประสบการณ์ทำงาน

2561 - 2562 กรรมการ Telenor Broadcast Holding AS

2559 - 2560 กรรมการ บริษัท เทเลแอ็สเลท จำกัด

2558 - 2560 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2558 - 2560 กรรมการ บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด

2558 - 2560 กรรมการ บริษัท เพย์สกาย จำกัด

2558 ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์การเงิน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2554 - 2558 Director M&A, Telenor Group

2550 - 2554 Vice President, Telenor Group

คริสเตียน วูล์ฟ ซอนเดอร์การ์ด

กรรมการ กรรมการกำกับดูแลกิจการ กรรมการสรรหา
และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

อายุ: 39 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 0 ปี 1 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Master in Political Science, University of Copenhagen
Bachelor in Political Science, University of Copenhagen

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2562 - ปัจจุบัน กรรมการ กรรมการกำกับดูแลกิจการ กรรมการสรรหา
และกรรมการกำหนดค่าตอบแทนบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด
(มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2561 - ปัจจุบัน Senior Vice President, Group Public and Regulatory Affairs,
Telenor ASA

ประสบการณ์ทำงาน

2560 - 2561 CCAO, Telenor Hungary
2559 - 2560 Vice President, Public and Regulatory Affairs, Europe, Telenor
Group
2557 - 2559 Vice President, Public Affairs, Telenor Group
2556 - 2557 CEO, Radius Kommunikation
2555 - 2556 Director, Radius Kommunikation
2553 - 2555 Head of Corporate Communications, Telenor Denmark
2552 - 2553 Head of External Affairs, Telenor Denmark
2551 - 2552 Head of Public Affairs, Telenor Denmark
2550 - 2551 Assistant Political Advisor, Danish Embassy WDC
2547 - 2549 Senior Associate, Radius Kommunikation

ราเชช เจน

กรรมการ กรรมการกำกับดูแลกิจการ กรรมการสรรหา
และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

อายุ: 45 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 0 ปี 1 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

B.Tech Electronics & Communications, R.E.C Kurukshetra, Kurukshetra University,
Haryana

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2562 - ปัจจุบัน กรรมการ กรรมการกำกับดูแลกิจการ กรรมการสรรหา และกรรมการกำหนดค่า
ตอบแทน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2561 - ปัจจุบัน Senior Vice President, Global Network, Telenor ASA

ประสบการณ์ทำงาน

2557 - 2561 Senior Vice President, Network Asia, Telenor ASA
2556 - 2557 Chief Technology Officer/ Network Head, Uninor, India
2555 - 2556 Planning Head, Uninor, India
2551 - 2555 Head of Radio Frequency Planning, Uninor, India
2550 - 2551 T-Mobile USA 3G Network Design for IL State, USA., CellCite Inc,
USA

คณะผู้บริหารบริษัท*

อเล็กซานดรา ไรซ์

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)

จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

•

ประวัติการศึกษา

Business Administration Degree, Vienna University of Economics and Business Administration

ประสบการณ์ทำงาน

2561 – ปัจจุบัน	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2561 – ปัจจุบัน	กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2562	รักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2561 – 2562	กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2559 – 2561	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Hungary
2557 – 2559	Head of Mobile Business & Digitalization – Enterprise Customers, Swisscom Switzerland AG
2554 – 2557	Head of Marketing & Sales for Consumer, Head of Mobile Business Consumer, Swisscom Switzerland AG
2552 – 2554	Head of Swisscom Omnichannel, Swisscom Switzerland AG
2550 – 2552	COO Consumer Customers, Sunrise Communications AG
2548 – 2550	COO, Hutchison 3G (HWL Group)
2547 – 2548	COO – Sales pitch, UTA – United Telecommunications Austria
2544 – 2547	General Manager Austria, T-Online (Deutsche Telekom Group)
2543 – 2544	General Manager Austria/Germany/Switzerland, Goyada – Swedish Startup
2540 – 2543	Product Marketing, Viag Interkom/Viag Telekom
2529 – 2540	Founder/General Manager, Communication Design

ประเทศ ดันกรานันท์

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี

จำนวนหุ้นที่ถือ: 10,000 หุ้น (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: 9,400 หุ้น (0.00%)

•

ประวัติการศึกษา

Master of Electrical Engineering, Massachusetts Institute of Technology

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรนักบริหาร) สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ทำงาน

2558 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2556 – 2557	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี Telenor Myanmar Ltd
2554 – 2556	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายปฏิบัติการโครงข่าย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2553 – 2554	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิศวกรรม บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 – 2553	ผู้อำนวยการ ฝ่ายออกแบบโครงข่ายและระบบพื้นฐาน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2548 – 2552	ผู้อำนวยการ ฝ่ายโครงข่ายสื่อสารวิทยุ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2544 – 2548	Head of Engineering, Satellite Engineer, Pacific Century Matrix (Hong Kong)
2539 – 2543	Satellite Engineer, L-Star Program, Asia Broadcasting and Communication Network/Telesat Canada

ดิลิป ปาล

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

•

ประวัติการศึกษา

Master's degree in Commerce, Calcutta University, India
Bachelor of Commerce (Hons), Goenka College of Commerce, India

Chartered Accountant, Institute of Chartered Accountants of India

Cost Accountant, Institute of Cost and Works Accountants of India

ประสบการณ์ทำงาน

2560 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 – 2560	Chief Financial Officer, Grameenphone Ltd.
2555 – 2557	Executive Vice President, Finance, Vodafone
2551 – 2553	Senior Vice President, Finance and Accounts, Vodafone
2549 – 2551	Assistant Vice President, Finance, Vodafone
2547 – 2549	General Manager, Finance, Hutchison Essar
2542 – 2547	Senior Finance Manager, Hindustan Coca-Cola Beverages
2536 – 2542	Finance Manager, TATA Tinplate

* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

ราจีฟ บาวา

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มธุรกิจ

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Masters in Computer Science, University of Maryland, USA

Bachelor of Technology, Computer Engineering, Manipal Institute of Technology, India

Certificate in Management, Wharton School of Business, University of Pennsylvania, USA

ประสบการณ์ทำงาน

2562 - ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มธุรกิจ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2561 - 2562	รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานขาย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2560 - 2562	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกิจการองค์กร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2559 - 2560	Head of Public & Regulatory Affairs, Telenor Group, Asia
2558 - 2559	รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่ม Corporate Affairs บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 - 2558	Chief Representative Officer, Telenor Group, India
2551 - 2554	Chief Corporate Affairs Officer, Unitech Wireless Pvt Ltd., India
2552 - 2554	Chief Corporate Affairs Officer, Uninor (Telenor Group India)
2545 - 2551	Business Development Executive, IBM Corporation NY
2543 - 2544	Director Business Development, Expert Commerce NY
2537 - 2543	Senior Engagement Manager, IBM Consulting Group, Philadelphia

นางอุทัย ออหาหวงค์

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Master of Arts in Human Resources Development, Webster University, Missouri, USA

ปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ทำงาน

2558 - ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 - 2558	รองประธานกรรมการบริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคล ประเทศไทย พม่า กัมพูชา และลาว บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทย โฮลดิ้งส์ จำกัด
2550 - 2552	Head of Human Resources, Sub-Region Asia North (Thailand, Bangladesh, Vietnam, Cambodia and Korea) บริษัท โนเกีย ซิเมนส์ เน็ตเวิร์คส์ (ประเทศไทย) จำกัด
2547 - 2550	Human Resources Manager for Indochina (Thailand, Vietnam, Cambodia & Laos) บริษัท โนเกีย (ประเทศไทย) จำกัด
2536 - 2547	Assistant Vice President, Human Resources, Retail Operations บริษัท เอค-ชัย ดีสทริบิวชั่นซิสเทม จำกัด

ทิพย์รัตน์ แก้วศรีงาม

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานขาย

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Master's Degree in Business Administration, Saint Louis University, USA

Bachelor's Degree in Business Administration, Southern Illinois University, USA

ประสบการณ์ทำงาน

2562 - ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานขาย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
ก.พ. 2560 - ม.ค. 2562	Deputy Chief Executive Officer, Metro Wholesale Myanmar Ltd.
ส.ค. - ธ.ค. 2559	ที่ปรึกษา บริษัท บ้านปู เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)
ต.ค. 2558 - พ.ค. 2559	ที่ปรึกษาประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
ต.ค. 2557 - ก.ย. 2558	รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มPeople บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
ก.ค. 2556 - เม.ย. 2558	Chief People Officer, Telenor Myanmar
ก.ค. 2554 - มี.ค. 2556	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มPeople บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
ก.พ. 2551 - มี.ย. 2554	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มลูกค้า บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

จำนวนพื้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคําสรรและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Senior Executive Programme at the London Business School

Bachelor of Science (Honours) in Computer Science from
Coventry University, UK

ประสบการณ์ทำงาน

2562 - ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2554 – 2562 Head of iTelco, Digi
Telecommunications Sdn Bhd.

2545 – 2554 Senior Manager, Deloitte Consulting

จำนวนพื้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคําสรรและบดที่งนั้บรณนั้ดกาวะ: นั้บ (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Master of Science (M.Sc.), Business/Management,
Stockholm School of Economics (SSE) Stockholm,
Sweden

ประสบการณ์ทำงาน

2562 - ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกิจการองค์กร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2560 – 2562 Vice President Public & Regulatory
Affairs and Corporate Communication,
Region Asia, Telenor Group
(Singapore)

2558 – 2560 Vice President Communications,
Region Asia, Telenor Group
(Singapore)

2556 – 2558 Director Communications,
Grameenphone Ltd. (Bangladesh)

2553 – 2556 Director Communications, Telenor
Sweden AB (Sweden)

2551 - 2553 Press officer & Communications
Strategist, Telenor Sweden AB
(Sweden)

2548 – 2550 Communications Consultant, Diplomat
Communications AB (Sweden)

2545 – 2548 Media Analyst, KREAB AB (Sweden)

2547 Intern, Swedish Ministry for Foreign
Affairs (Sweden)

จำนวนพื้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคํสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

Master of Business Administration (Executive), BI
Norwegian Business School

Public Relations, BI Norwegian Business School (Norges Markeds Høyskole)

หลักสูตรอบรม Director Certification Program (DCP)
(284/2562) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

หลักสูตรอบรมกรรมการปี 2561: INSEAD - Leading from the
Chair Programme, Fontainebleau, France

ประสบการณ์ทำงาน

2562 - ปัจจุบัน รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานกลยุทธ์ และการเปลี่ยนผ่านองค์กร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2562 - ปัจจุบัน	กรรมการ Telenor Health AS
2561 - ปัจจุบัน	Senior Vice President, Partner and External Relations Asia, Telenor Group

2560 – ปัจจุบัน ปรุ่ธานรรมการ DiGi
Telecommunications Sdn Bhd

2560 - ปัจจุบัน ปรธานกรรมการ กรรมการสรรหาและประธาน
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน DiGi.Com
Berhad

2559 - ปัจจุบัน กรรมการ และกรรมการตรวจสอบ Telenor Myanmar Ltd.

2559 - ปัจจุบัน กรรมการ และกรรมการตรวจสอบ Telenor
Pakistan Ltd.

2554 - ปัจจุบัน	กรรมการ กรรมการสรรหา และกรรมการกำหนด คำตอบแทน Grameenphone Ltd.
2554 - ปัจจุบัน	กรรมการ Telenor Asia Pte Ltd.

2561 – 2561	Acting Executive Vice President and Chief Corporate Affairs Officer, Telenor Group (กรรพาคม ถึง พฤศจิกายน)
-------------	--

2559 – 2561 Senior Vice President, Head of Group
Public and Regulatory Affairs, Telenor
Group

2557 - 2562 กรรมการ กรรมการกำหนดค่าตอบแทนและ
กรรมการสรรหา บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส
คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2554 - 2556 กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2551 - 2559 Senior Vice President, Corporate Affairs
Asia, Telenor Group

ข้อมูลทั่วไป ของบริษัท

ชื่อบริษัท	บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
ชื่อย่อ	DTAC
เลขทะเบียนบริษัท	0107538000037
ประกอบธุรกิจ	ดำเนินธุรกิจให้บริการโทรคมนาคม และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ทุนจดทะเบียน	4,744,161,260 บาท (ประกอบด้วยหุ้นสามัญ 2,372,080,630 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท)
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่า	4,735,622,000 บาท (ประกอบด้วยหุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท)
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์	(66 2) 202 8000
เว็บไซต์	www.dtac.co.th

นายสิริวิทย์ กลับดี*

เลขานุการบริษัท

จำนวนหุ้นที่ถือ: 300 หุ้น (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการเงินและการตลาด (เกียรตินิยม) สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการธนาคารและการเงิน (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ทำงาน

2562 - ปัจจุบัน	เลขานุการบริษัท นักลงทุนสัมพันธ์ และ ผู้อำนวยการอาวุโส หัวหน้าสายงานนักลงทุน สัมพันธ์ บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2560 - 2562	ผู้อำนวยการอาวุโส หัวหน้าสายงาน Corporate Development บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2560	ผู้อำนวยการอาวุโส หัวหน้าสายงาน Corporate Finance บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2559	ผู้อำนวยการอาวุโส หัวหน้าฝ่าย Strategic Finance บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2556 - 2559	หัวหน้าฝ่าย Financial Planning & Analysis Telenor Myanmar Limited
2555 - 2556	ผู้อำนวยการอาวุโส หัวหน้าฝ่าย Financial Planning & Controlling บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 - 2555	ผู้อำนวยการอาวุโส หัวหน้าสายงาน Business Planning & Analysis บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554	ผู้อำนวยการอาวุโส สายงานพาณิชย์ กลุ่ม ธุรกิจ Wholesale ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
2552 - 2554	ผู้อำนวยการ สายงาน Corporate Finance กลุ่มธุรกิจ Wholesale ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
2551 - 2552	รองผู้อำนวยการ ฝ่าย Corporate Finance บริษัทหลักทรัพย์ ไทยพาณิชย์ จำกัด

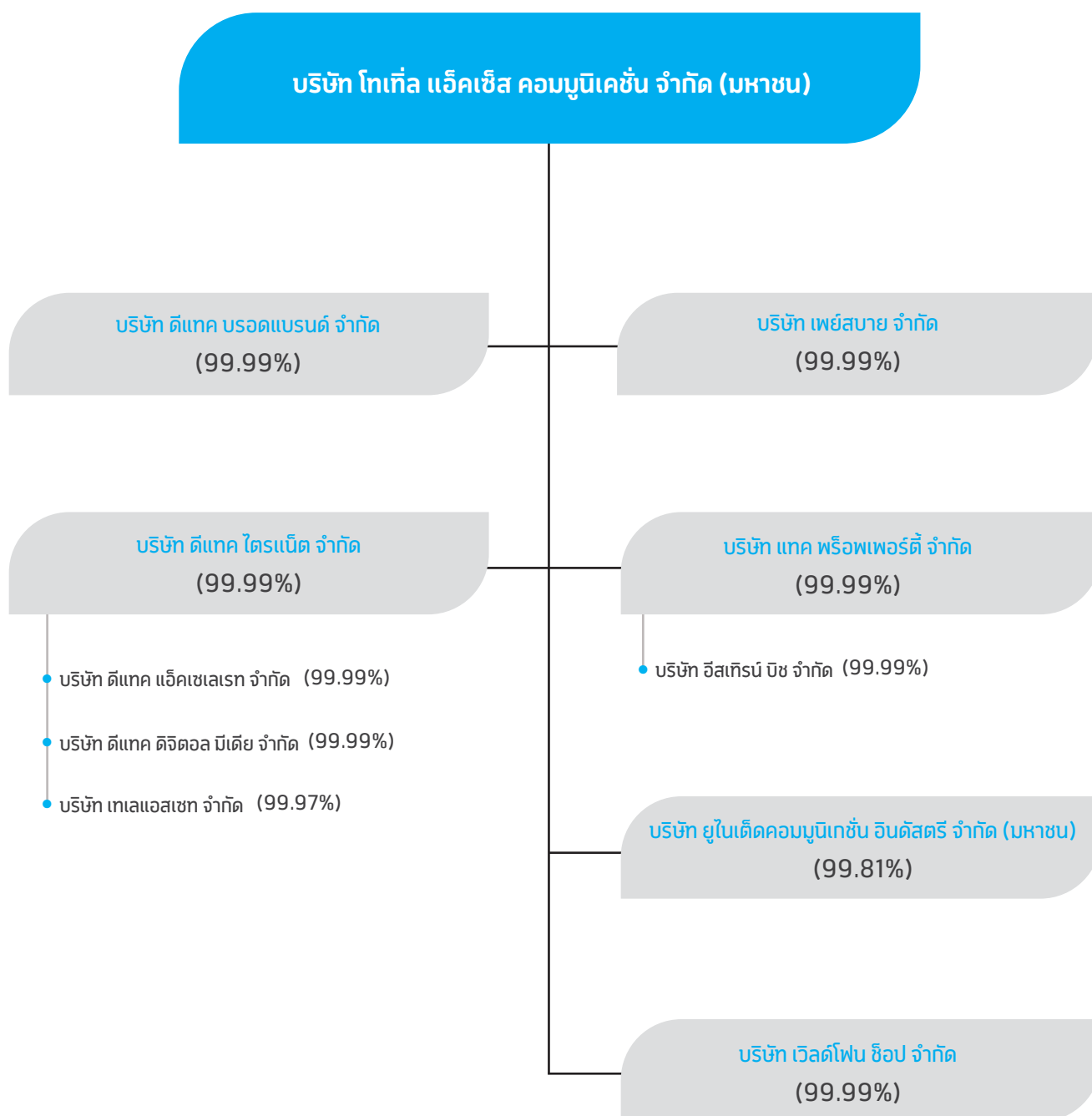
* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

บุคคลอ้างอิง

นายทะเบียนหลักทรัพย์	บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด 93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400	
	โทรศัพท์	(66 2) 009 9000
	โทรสาร	(66 2) 009 9991
	ลูกค้าสัมพันธ์	(66 2) 009 9999
	เว็บไซต์	http://www.set.or.th/tsd
ผู้สอบบัญชี	นางกึ่งกาญจน์ อัครรังสฤษฎ์	
	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4496	
	บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด	
	ชั้น 33 อาคารเลอริชดา 193/136-137 ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110	
	โทรศัพท์	(66 2) 264 0777
นายทะเบียนหุ้นกู้ ของบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้น ร้อยละ 99.99	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	
	333 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500	
	EY Office Limited	
	โทรศัพท์	(66 2) 230 1478
	โทรสาร	(66 2) 626 4545-6
	เว็บไซต์	www.bangkokbank.com

โครงสร้าง กลุ่มบริษัท

โครงสร้างกลุ่มบริษัท

บริษัทเป็นหนึ่งในผู้นำธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย ก่อตั้งในปี 2532 ประกอบธุรกิจดำเนินธุรกิจให้บริการโทรคมนาคม รวมถึงให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบ Wi-Fi

ในเดือนธันวาคม 2555 บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด “ดีแทค ไตรเนต” (เดิมชื่อ บริษัท ดีแทค เนทเวิลด์ จำกัด) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2100 MHz และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่สามเป็นเวลา 15 ปี จาก กสทช. เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ในปี 2561 เทเลเอสเสท ซึ่งเป็นบริษัทที่ ดีแทค ไตรเนต ถือหุ้นร้อยละ 99.99 พร้อมกับ ดีแทค ไตรเนต ได้ลงนามในสัญญาเช่าเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม และสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศระบบ 2300 MHz กับ บมจ. ทีโอทีอย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้วเพื่อเปิดให้บริการ 4G LTE-TDD คลื่น 2300 MHz บนแบนด์วิดท์ที่กว้างที่สุดถึง 60 MHz

ในเดือน ธันวาคม 2561 ดีแทค ไตรเนต ได้รับใบอนุญาตคลื่นความถี่ถึง 900 MHz และ 1800 MHz จาก กสทช. และในเดือน มิถุนายน 2562 ดีแทค ไตรเนต ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz ซึ่งจัดสรรโดย กสทช. ทำให้บริษัทสามารถให้บริการได้บนคลื่นความถี่ครบทุกย่านความถี่ ทั้งคลื่นความถี่ต่ำและความถี่สูงโดยสามารถให้บริการบนคลื่นช่วงดาวบ์โพลด์จำนวนมากสุดถึง 80 MHz จากการให้บริการบนแบนด์วิดท์รวม 130 MHz

ณ สิ้นปี 2562 บริษัทฯ มีบริษัทย่อยทั้งสิ้น 10 บริษัท และถือหุ้นในบริษัทร่วม (ตามนิยามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์) จำนวน 2 บริษัท ได้แก่ (1) บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซิเนส จำกัด (หรือ ยูดี) และ (2) บริษัท ศูนย์ให้บริการคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ จำกัด*

ทั้งนี้ระหว่างปี 2562 มีบริษัทย่อยซึ่งจดทะเบียนเล็กและอยู่ระหว่างชำระบัญชี จำนวน 4 บริษัท ได้แก่ (1) บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด (2) บริษัท อีสเทิร์น บิซิเนส จำกัด (3) บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด และ (4) บริษัท เพย์สกาย จำกัด นอกจากนี้ บริษัทย่อยซึ่งจดทะเบียนเล็กและชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 2 บริษัท ได้แก่ (1) บริษัท ดีแทค เน็กซ์ จำกัด และ (2) บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด

บริษัทยังคงมุ่งมั่นในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และลงทุนในบริษัทย่อย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และการบริหารจัดการทรัพย์สินของบริษัทเป็นหลัก นอกจากนั้น บริษัทยังเน้นการลงทุนในกิจการที่สามารถสร้างมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทในระยะยาวได้

หมายเหตุ *บริษัทไม่ได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการนี้ ดังนั้น กิจการนี้ไม่ได้มีคุณสมบัติเป็นบริษัทร่วมตามที่แสดงในงบการเงินของบริษัท

ข้อมูลสรุปของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (%)	จำนวนหุ้นทั้งหมด
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034424	ระหว่างชำระบัญชี	175	หุ้นสามัญ	99.99	1,750,000
บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034548	ให้บริการโทรคมนาคม	1,160	หุ้นสามัญ	99.99	11,600,000
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034467	ระหว่างชำระบัญชี	100	หุ้นสามัญ	99.99 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด)	1,000,000

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (%)	จำนวนหุ้น ทั้งหมด
บริษัท ดีแทค แอ็คเซอเรท จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 2 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105557065767	ลงทุนและให้การสนับสนุน แก่บริษัท Start-up ในการพัฒนา แอปพลิเคชันต่าง ๆ	15	หุ้นสามัญ	99.99 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด)	150,000
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0125547001804	ระหว่างชำระบัญชี	200	หุ้นสามัญ	99.99	2,000,000
บริษัท เทเลแอสเซน จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105559061246	ให้เช่าเครื่องมือและอุปกรณ์ โทรคมนาคม	1	หุ้นสามัญ	99.97 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด)	10,000
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105539049038	บริหารสินทรัพย์	1	หุ้นสามัญ	99.99	100,000
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105532038740	ระหว่างชำระบัญชี	80	หุ้นสามัญ	99.99 (ผ่านบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด)	800,000

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (%)	จำนวนหุ้น ทั้งหมด
บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิตี้เซ็น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0107536000871	ระหว่างชำระบัญชี	313.55	หุ้นสามัญ	99.81	434,668,207
บริษัท เวสต์โฟน ซีโอป จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105539069969	ระหว่างชำระบัญชี	450	หุ้นสามัญ	99.99	4,500,000
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด* (ยูดี)	เลขที่ 499 หมู่ที่ 3 อาคารเบญจจินดา ถนนกำแพงเพชร 6 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ +66 2953 2222 โทรสาร +66 2953 1269 เลขทะเบียนบริษัท 0105545040951	จัดจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซิมการ์ด บัตรเติมเงิน และอุปกรณ์เสริมต่าง ๆ	200	หุ้นสามัญ	25	20,000,000
บริษัท ศูนย์ให้บริการ คงสิทธิ์ เลขหมายโทรศัพท์ จำกัด	98 อาคารสาทร สแควร์ ออฟฟิศ ทาวเวอร์ ห้องเลขที่ 403 ชั้นที่ 4 ถนนสาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โทรศัพท์ +66 2108 1544 โทรสาร +66 2108 1544 เลขทะเบียนบริษัท 0115553001471	บริการระบบสารสนเทศ และฐานข้อมูลกลางประสานงาน การโอนย้ายผู้ให้บริการ โทรคมนาคมเพื่อการคงสิทธิ์ เลขหมายโทรศัพท์	2	หุ้นสามัญ	20 (โดยดีแทค และผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	20,000

หมายเหตุ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 75 ถือหุ้นโดย บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด แม้ว่า บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งเป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งกับบริษัทได้ถือหุ้นในยูดีร้อยละ 75 นั้นอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อบริษัท แต่อย่างไรก็ดี บริษัทเห็นว่าโครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัท เนื่องจากบริษัทไม่ได้มุ่งเน้นในการเป็นผู้จำหน่ายชุดเลขหมายและบัตรเติมเงินให้แก่ผู้ใช้บริการโดยตรง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระให้กับบริษัทในการจัดการบริหารสินค้าคงคลัง รวมถึงระบบการจัดส่งสินค้า (Logistics) และการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ อนึ่ง บริษัทมีมาตรการป้องกันการถ่ายเททางผลประโยชน์และขั้นตอนในการควบคุมรายการระหว่างกันอย่างรัดกุม เป็นไปตามกฎเกณฑ์เรื่องการเข้าทำรายการระหว่างกันของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ณ วันที่ 30 เมษายน 2562 บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นดังต่อไปนี้

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ	40.0
นายวิชัย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ	30.0
นางวรรณภา จิรศักดิ์	ร้อยละ	15.0
นายสมชาย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ	15.0

การประกอบธุรกิจ และแนวโน้มธุรกิจ

การประกอบธุรกิจและแนวโน้มธุรกิจ

ภาพรวมการดำเนินงาน

ในปี 2562 ได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่าย ตลอดจนประสิทธิภาพการใช้งานของลูกค้า โดยมีการขยายและปรับปรุงประสิทธิภาพเครือข่าย 2300 MHz เพื่อให้ลูกค้ามีประสบการณ์การใช้งานที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ดัชนีชี้วัดความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อเครือข่ายและปริมาณการร้องเรียนของลูกค้าเกี่ยวกับเครือข่ายมีการปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมากในปี ณ สิ้นปี 2562 ได้เทคนีสถานฐานบนเครือข่าย 4G-2300 MHz ที่ได้รับการติดตั้งแล้วจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 17,400 สถานีฐาน โดยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนประมาณ 4,700 สถานีฐานในระหว่างปี

ในปี 2562 ได้เข้าร่วมการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz และได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz จำนวน 2x10 MHz ซึ่งสามารถใช้งานได้ภายใน 15 ปี โดยคาดว่าจะใบอนุญาตดังกล่าวจะมีผลในไตรมาส 4/63 ทั้งนี้ การได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz ยังส่งผลให้เราได้สิทธิในการใช้ระยะเวลาการชำระเงินสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ซึ่งได้แก่ได้มีการบันทึกผลกระทบจากการใช้ระยะเวลาการชำระเงินสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ดังกล่าวไว้แล้วในปี 2562

การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์คลื่นความถี่ย่าน 850 MHz ไปเป็นอุปกรณ์คลื่นความถี่ย่าน 900 MHz คาดว่าจะได้ข้อสรุปในปี 2563 เนื่องจากการคาดการณ์ความล่าช้าที่เกิดขึ้นจากการติดตั้งอุปกรณ์รองรับสัญญาณของกสทช. รวมถึงการหาข้อสรุปเกี่ยวกับเงินทุนที่จะใช้ในการติดตั้งอุปกรณ์รองรับสัญญาณดังกล่าวทั้งนี้กระบวนการของทางหน่วยงานกำกับดูแลยังคงดำเนินอยู่ และคาดว่าจะได้ใช้ความชัดเจนภายในไตรมาส 1/63

ตลาดมีการแข่งขันที่สมเหตุสมผลมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน ทั้งในส่วนของบริษัทเติมเงินและระบบรายเดือน แต่ก็สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องจากความต้องการใช้งานข้อมูล และแนวโน้มของลูกค้าที่จะเปลี่ยนไปใช้บริการระบบรายเดือน ทั้งนี้ ในปีนี้การแข่งขันในระบบรายเดือนค่อนข้างทรงตัว ในขณะที่ในส่วนของการแข่งขันในระบบเติมเงินนั้น ผู้ให้บริการเครือข่ายทุกรายได้มีการยกเลิกแพ็คเกจระบบเติมเงินที่ให้บริการข้อมูลแบบไม่จำกัดในไตรมาส 2/62 และมีการออกแพ็คเกจระบบเติมเงินที่ให้บริการข้อมูลแบบจำกัดแต่มีโควตาในการใช้บริการข้อมูลจำนวนมาก และยังรวมถึงบริการเสียงแบบไม่จำกัดบนทุกเครือข่ายในไตรมาส 3/62 ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/62 มีการแข่งขันที่มากขึ้น โดยผู้ให้บริการเครือข่ายทุกรายได้มีการออกแพ็คเกจระบบเติมเงินที่ให้บริการข้อมูลแบบไม่จำกัดออกมาสู่ตลาดทั่วประเทศอีกครั้ง

ณ สิ้นปี 2562 จำนวนผู้ให้บริการรวมเท่ากับ 20.6 ล้านเลขหมาย ลดลง 560,000 เลขหมายจากสิ้นปีก่อน จากการลดลงของลูกค้าในระบบเติมเงินเนื่องมาจากการสิ้นสุดสัญญาสัมปทานและมาตรการเยียวยาตลอดจนผลกระทบจากปัจจัยทางด้านฤดูกาลและการย้ายค่ายของลูกค้าเพื่อให้ได้มาซึ่งแพ็คเกจที่ดีขึ้น ซึ่งถูกชดเชยบางส่วนจากการเพิ่มขึ้นของลูกค้าในระบบรายเดือน ฐานลูกค้าระบบเติมเงินเท่ากับ 14.2 ล้านเลขหมาย ลดลงประมาณ 917,000 เลขหมายจากปีก่อน แต่เพิ่มขึ้นประมาณ 181,000 เลขหมายในไตรมาส 4/62 จากไตรมาสก่อน ในขณะที่ฐานลูกค้าระบบรายเดือนเพิ่มขึ้นประมาณ 357,000 เลขหมายเป็น 6.4 ล้านเลขหมาย รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย ไม่รวมค่าเชื่อมต่อเครือข่าย ("ARPU") สำหรับปี 2562 เท่ากับ 254 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 จากปีก่อน ลูกค้าในระบบรายเดือนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 31 ของจำนวนลูกค้ารวม ณ สิ้นปี 2562 รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายของลูกค้าระบบรายเดือนในปีนี้อยู่ที่ 549 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากปีก่อน ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายของลูกค้าระบบเติมเงินลดลงร้อยละ 4.1 จากปีก่อน มาอยู่ที่ 137 บาทต่อเดือน

ภาพรวมด้านการเงิน

รายได้จากการให้บริการที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อเครือข่ายในไตรมาส 4/62 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ทำให้รายได้จากการให้บริการที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อเครือข่ายในปี 2562 ลดลงเพียงร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน รายได้จากการให้บริการหลัก (รายได้จากการให้บริการเสียงและข้อมูล) ในปี 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับปีก่อน

EBITDA (ก่อนรายการอื่น ๆ) ลดลงร้อยละ 9.3 จากปีก่อน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างต้นทุนภายหลังการสิ้นสุดสัญญาสัมปทานและการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านเครือข่ายซึ่งเกิดจากการขยายเครือข่ายตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับ CAT ภายใต้สัญญาเช่าสิทธิสัมปทาน อย่างไรก็ตาม ได้ถูกชดเชยบางส่วนจากต้นทุนค่าธรรมเนียมที่ลดลง ทั้งนี้ EBITDA margin ของปี 2562 เท่ากับร้อยละ 31.3 แต่เมื่อหักรายได้จาก CAT ภายใต้สัญญาเช่าสิทธิสัมปทานและรายได้ค่าเช่าเครือข่าย 2300 MHz จาก TOT จะเท่ากับร้อยละ 35.6 นอกจากนี้กำไรสุทธิสำหรับปี 2562 เท่ากับ 5,899 ล้านบาท

ในปี 2562 นี้ ได้แก้ไขชำระค่าตอบแทนเพื่อการระงับข้อพิพาททั้งหมดภายใต้สัญญาการระงับข้อพิพาทให้แก่ CAT เสร็จสิ้นแล้ว หลังจากที่มีคำสั่งลงมติ

ณ สิ้นปี 2562 ได้เทคนีสินทรัพย์รวมจำนวน 143,049 ล้านบาท ลดลงจาก 150,958 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเท่ากับ 8,528 ล้านบาท ลดลงจาก 14,090 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 จากการชำระค่าตอบแทนเพื่อการระงับข้อพิพาทให้แก่ CAT ในขณะที่หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจาก 47,000 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 มาอยู่ที่ระดับ 49,000 ล้านบาท ทั้งนี้อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA อยู่ที่ระดับ 1.6 เท่า เพิ่มขึ้นจาก 1.2 เท่า ณ สิ้นปี 2561

รายจ่ายเพื่อการลงทุนสำหรับปีนี้อยู่ที่ 13,006 ล้านบาท จากการขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (คำนวณจาก EBITDA หักด้วยรายจ่ายเพื่อการลงทุน) เท่ากับ 12,735 ล้านบาท

ภาพรวมด้านการตลาด

ตลาดโทรคมนาคมในประเทศไทยถือเป็นตลาดที่มีความซับซ้อนและใช้เทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อน ในขณะที่ผู้บริโภคต้องการความสะดวกสบายในการใช้บริการ ผู้ให้บริการที่มีความน่าเชื่อถือ และผู้ให้บริการที่เห็นคุณค่าการใช้บริการของลูกค้าแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ ได้เกิดการแข่งขันที่จะนำเสนอความเรียบง่าย (Simple) ความซื่อตรง (Honest) และการเข้าถึงอย่างเข้าใจ (Human) เพื่อตอบสนองกับลูกค้าในสิ่งที่ลูกค้าต้องการ นอกจากนี้ ได้เกิดยังมีจุดยืนที่จะนำเสนอประสบการณ์การใช้งานวิดีโอที่สั้นไหล ไม่ติดขัด (unbuffered video experience) ทั่วประเทศ ซึ่งหมายความว่าได้วางแผนการเพิ่มขีดความสามารถเครือข่ายเพื่อรองรับประกันคุณภาพการเล่นวิดีโอ HD ในช่วงของแรงดันที่สั้นไหลไม่ติดขัดเป็นอย่างดี และจะปรับปรุงเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งในอาคารและนอกอาคารทั่วประเทศ ทั้งนี้ การได้สิทธิใช้งานคลื่นความถี่ 900 MHz และ 700 MHz พร้อมกับการขยายเครือข่ายคลื่น 2300 MHz ของทีโอที จะทำให้ได้แก่สามารถสร้างประสบการณ์การใช้งานที่ดีและไม่ติดขัดให้แก่ลูกค้า

ได้แก่ให้คำมั่นว่าจะให้บริการที่ดีที่สุดแก่ลูกค้าของได้แก่ด้วยการสื่อสารที่โปร่งใส และการดูแลลูกค้าอย่างดีโดยให้ความสำคัญกับ 3 ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนบริษัท ได้แก่ 1) ประสบการณ์การใช้งานเครือข่ายอย่างต่อเนื่องอันมีลูกค้าเป็นศูนย์กลาง 2) ชนะใจลูกค้าอีกครั้ง และ 3) แสวงหาโอกาสการเติบโตของกลุ่มลูกค้าธุรกิจ

1) ประสบการณ์การใช้งานเครือข่ายอย่างต่อเนื่องอันมีมูลค่าเป็นศูนย์กลาง

การขยายเครือข่ายให้มีเสถียรภาพที่หนาแน่นขึ้น เป็นส่วนหนึ่งที่ดีแทคให้ความสำคัญเพื่อให้ประสบการณ์การบริการที่ดีที่สุดแก่ลูกค้า ในปีที่ผ่านมา ด้วยการเป็นพาร์ทเนอร์กับโอที ดีแทคได้เลือกขยายการให้บริการบนเครือข่าย 2300 MHz ของโอที และย้ายลูกค้าให้ไปใช้บริการบนเครือข่าย TDD ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูง ทำให้สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างไม่ติดขัด แม้ในสถานที่ที่แออัดและมีผู้ใช้งานจำนวนมาก ทั้งนี้ การใช้งานคลื่นความถี่ 2300 MHz ของโอที ร่วมกับ 2100 MHz และ 1800 MHz รวมไปถึงการได้รับสิทธิในการใช้งานคลื่นความถี่ 700 MHz และ 900 MHz ล่าสุด จะช่วยเสริมให้ดีแทคมีศักยภาพที่แข็งแกร่งในการให้บริการประสบการณ์การใช้งานเครือข่ายข้อมูลอย่างต่อเนื่องและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ ดีแทคเชื่อว่าการให้ความสำคัญกับการลดช่องว่างจากคู่แข่งเกี่ยวกับเครือข่ายนี้จะทำให้ดีแทคสามารถเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดได้อีกครั้ง

2) ชนะใจลูกค้าอีกครั้ง (win back B2C)

ดีแทคมุ่งเน้นรักษาการเติบโตของธุรกิจระบบรายเดือน สร้างเสถียรภาพในธุรกิจระบบรายเดือน และพัฒนาประสบการณ์ของลูกค้าในทุกช่องทางเพื่อให้ลูกค้ากลับมาใช้งานดีแทคอีกครั้ง ดีแทคเชื่อว่าการนำเสนอข้อเสนอที่เหมาะสมแก่ลูกค้าและวิธีการขายอย่างเหมาะสมจะทำให้ดีแทคสามารถชนะใจลูกค้า และสร้างผลการดำเนินงานในเชิงบวกได้อีกครั้ง

บริการระบบรายเดือน

ฐานลูกค้าและรายได้จากบริการระบบรายเดือนมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในปี 2562 เป็นผลมาจากข้อเสนอการให้บริการข้อมูลและอุปกรณ์สื่อสารที่แตกต่าง และการพัฒนาประสบการณ์การใช้งานเครือข่าย ทั้งนี้ ตลอดปีที่ผ่านมา ดีแทคได้ให้บริการโดยคำนึงถึงประสบการณ์ของลูกค้าเป็นสำคัญ โดยออกแบบข้อเสนอที่เข้าใจง่าย ง่ายต่อการใช้งาน และให้ลูกค้าใช้งานได้อย่างไร้กังวล

ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2562 ดีแทคเปิดตัวแพ็คเกจอินเทอร์เน็ตรายเดือนใหม่ “dtac GO” และแพ็คเกจเสริม “GO Travel” ซึ่งเป็นการท้าทายตลาดโรมมิ่งระหว่างประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชอบท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่แพ็คเกจรายเดือนรวมการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศและต่างประเทศไว้ด้วยกัน ทำให้ลูกค้าสามารถใช้บริการเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างไร้รอยต่อ สะดวกทุกที่ ทุกเวลาทั่วโลกโดยไม่ต้องเปลี่ยนซิม นอกจากนี้ ดีแทคยังได้ทดลองออกแคมเปญใหม่โดยนำเสนอโปรโมชั่นให้ลูกค้าสามารถซื้อสมาร์ตโฟนรุ่นท็อปได้โดยผ่อนกับดีแทคแบบไม่ต้องใช้บัตรเครดิตและไม่ต้องจ่ายค่าบริการล่วงหน้า ทั้งนี้ เพื่อสร้างความแตกต่างในตลาดและทำให้ลูกค้าสามารถเป็นเจ้าของสมาร์ตโฟนได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ ดีแทคยังดูแลลูกค้าด้วยการลงทุนในโปรแกรมสร้างความภักดีระหว่างลูกค้ากับแบรนด์ (Loyalty Program) ด้วยสิทธิพิเศษสำหรับไลฟ์สไตล์ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ดีแทครักขากลุ่มลูกค้าที่มีคุณภาพสูง (High Value Customer) ไว้ได้ โดยลูกค้าของดีแทคจะสามารถแลกรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามระดับสมาชิกได้ง่ายและไม่ยุ่งยาก โดยไม่ต้องใช้คะแนนสะสม

บริการระบบรายเดือน

ท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดระบบรายเดือน ดีแทคสามารถรักษาระดับรายได้รายวันจากการให้บริการระบบรายเดือนให้คงที่ตั้งแต่ต้นปี 2562 อย่างไรก็ตาม ดีแทคมุ่งมั่นที่จะสร้างฐานลูกค้าระบบรายเดือนที่มีคุณภาพเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจรายเดือน โดยดีแทคยังคงนำเสนอข้อเสนอต่าง ๆ ที่สามารถแข่งขันได้ และเปิดตัวแคมเปญจำนวนมากตลอดทั้งปี

ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2562 ดีแทคเปิดตัว “ใจดีแจกดุ” ซึ่งถือเป็นโปรแกรมดูแลลูกค้าระบบรายเดือนโดยเฉพาะเป็นโปรแกรมแรก ลูกค้าระบบรายเดือนสามารถแลกสิทธิพิเศษต่าง ๆ และลุ้นรางวัลพิเศษจำนวนกว่า 20 ล้านบาท เมื่อเติมเงินหรือใช้เบอร์ดีแทคอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ดีแทคยังเปิดตัวซิมใหม่ 3 ประเภทสำหรับกลุ่มเป้าหมายคนไทยที่แตกต่างกัน ได้แก่ ซิมแอปปีเน็ตสำหรับคนชอบเน็ต ซิมแอปปีคอลสำหรับคนชอบโทร และเกมเมอร์ซิมสำหรับลูกค้าที่ชอบเล่นเกม โดยดีแทคได้ร่วมมือกับการริเริ่มซึ่งเป็นผู้ให้บริการเกมออนไลน์รายใหญ่ รายหนึ่งของโลกรายหนึ่ง เสนอโปรโมชันพิเศษที่สามารถเล่นเกม Free Fire ฟรี โดยไม่เสียค่าบริการข้อมูล และรับไอเทมเกมพิเศษสำหรับลูกค้าดีแทคโดยเฉพาะ

นอกจากนี้ ดีแทคยังคงรักษาความเป็นผู้นำตลาดในกลุ่มลูกค้าเฉพาะ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคนต่างดาว และกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยดีแทคยังคงให้บริการซิมและแพ็คเกจรายเดือนที่ตอบโจทย์ทั้ง 2 กลุ่ม โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการรับรู้และสร้างความผูกพันที่แข็งแกร่งระหว่างลูกค้าและแบรนด์ดีแทค

ยกระดับประสบการณ์การใช้งานของลูกค้าด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

ดีแทคผสมผสานการใช้งานระบบดิจิทัลและการให้บริการโดยพนักงาน เพื่อการสร้างประสบการณ์ที่ดีที่สุดทั้งในช่องทางดิจิทัลและศูนย์บริการของดีแทค นอกจากนี้ ดีแทคยังคงพัฒนาประสบการณ์การใช้งานผ่านแอปพลิเคชันสำหรับลูกค้า dtac App และแอปพลิเคชันสำหรับคู่ค้า dtac ONE อย่างต่อเนื่อง เพื่อเชื่อมต่อกับลูกค้าได้อย่างราบรื่นและสม่ำเสมอในทุกช่องทาง

ดีแทคยังใช้การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytics) เพื่อนำเสนอแพ็คเกจที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า (Personalized offers) ทั้งแบบรายเดือนและรายเดือนตลอดอายุการใช้งานของลูกค้า โดยผสมผสานข้อเสนอให้มีความราบรื่นในทุกช่องทาง ลูกค้าแต่ละคนสามารถเห็นข้อเสนอส่วนบุคคลในช่วงเวลาและช่องทางที่เหมาะสม ทั้งนี้ นอกจากการนำข้อมูลมาใช้ในการนำเสนอแพ็คเกจส่วนบุคคลแล้ว ดีแทคยังนำการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในหลายด้านเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การติดตั้งเสาสัญญาณ การคาดการณ์การซ่อมบำรุง การนำเสนอสิทธิพิเศษที่ตรงกับไลฟ์สไตล์ และการปรับโครงสร้างของค่าคอมมิชชั่น ฯลฯ

ในแง่ของการสื่อสาร ดีแทคได้พัฒนาแบรนด์ดีแทคให้แข็งแกร่งขึ้นโดยใช้คำว่า “จะไม่หยุด” ผ่านช่องทางการสื่อสารและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนตัวตนของดีแทคและสิ่งที่ดีแทคต้องการสื่อสารกับลูกค้า โดยเน้นการนำเสนอภาพลักษณ์ที่แตกต่าง สร้างความผูกพันระหว่างแบรนด์และลูกค้า ให้ดีแทคเป็นแบรนด์ที่อยู่ในใจและเป็นที่ยอมรับต่อไป

3) แสวงหาโอกาสการเติบโตของลูกค้าธุรกิจ (B2B)

ในปี 2562 ดีแทคได้วางกลยุทธ์โดยมุ่งเน้นไปที่ธุรกิจกลุ่มลูกค้าองค์กร ซึ่งในปีที่ผ่านมาการดำเนินธุรกิจของบริษัทได้มุ่งเน้นการเติบโตของกลุ่มลูกค้าองค์กร โดยปรับปรุงประสบการณ์ของลูกค้า และลดความซับซ้อนของกลุ่มผลิตภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงเน้นหนักไปที่การประชาสัมพันธ์เรื่องความโปร่งใส และเพิ่มความมั่นใจให้แก่ลูกค้าและเพิ่มความเชื่อมั่นในสิ่งที่ดีแทคนำเสนอ ดีแทคได้พัฒนาแนวทางของผู้บริโภค (customer journey) ผลิตภัณฑ์ และโซลูชันต่าง ๆ ขององค์กร อาทิ แนวคิดแพ็คเกจ “สบายใจ” สำหรับกลุ่มลูกค้าขนาดเล็ก และขนาดกลาง (SMEs) การเพิ่มการลงทุนในด้านการพัฒนาโซลูชันใหม่ ๆ เพื่อองค์กรที่มีความซับซ้อน ทบทวนและเพิ่มช่องทางการขายเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าธุรกิจให้ดียิ่งขึ้น ด้วยความเปลี่ยนแปลงนี้ ดีแทคเริ่มมองเห็นการเติบโตของกลุ่มลูกค้าธุรกิจมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการขยายฐานลูกค้าที่มากขึ้นอย่างก้าวกระโดดในทุกช่องทางการขาย และความพึงพอใจของลูกค้าองค์กรที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

การแข่งขันและแนวโน้มธุรกิจ

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมของไทยยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่องตามการเพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย (ARPU) และการขายซิมการ์ดที่เติบโตขึ้นปานกลางในส่วนของรายได้จากบริการเสียงและข้อความตัวอักษร (SMS) ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ การเติบโตส่วนใหญ่มาจากการเปลี่ยนลูกค้าระบบเดิมเป็นเงินลูกค้าระบบรายเดือนที่เป็นผลมาจากการส่งเสริมการขายของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และความต้องการใช้ข้อมูล (data) ที่มากขึ้น ภาพรวมอุตสาหกรรมโทรคมนาคมมีการแข่งขันสูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มลูกค้าระบบเดิมเงินที่แข่งขันเพื่อเพิ่มจำนวนลูกค้าด้วยแพ็คเกจใช้เน็ตแบบไม่จำกัดและใช้บริการเสียงครอบคลุมทุกเครือข่ายแบบไม่จำกัด และมีการเปลี่ยนแปลงทุกเดือนเพื่อดึงดูดลูกค้า ค่าใช้จ่ายด้านการตลาดและโฆษณามีการเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2561 ด้วยประสิทธิภาพที่มากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงการใช้สื่อจากแบบดั้งเดิมสู่แบบออนไลน์ อย่างไรก็ตาม 5G โมโนชั้นส่วนลดเครื่องโทรศัพท์ยังคงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มจำนวนลูกค้า

แม้ว่าราคาประมูลคลื่นความถี่อยู่ในอัตราที่สูงและสภาพการแข่งขันยังคงรุนแรง ตลาดโทรคมนาคมของไทยยังคงเป็นธุรกิจที่มีกำไร และคาดว่าจะรายได้ในปี 2562-2564 น่าจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในปี 2562 บริษัทสามารถสร้างเสถียรภาพของผลประโยชน์และเริ่มเห็นผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นมา ทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อเครือข่ายผ่านแผนการขยายเครือข่ายคลื่นความถี่ 2300 MHz ของทีโอทีอย่างต่อเนื่อง การติดตั้งสถานีใหม่เพิ่มเติม และการเพิ่มความสามารถของเครือข่ายเพื่อรองรับการใช้งาน นอกจากนี้ ดีแทคยังได้ปรับปรุงการให้บริการให้เรียบง่ายขึ้น เข้าใจง่าย พัฒนาช่องทางการขาย และนำเสนอข้อเสนอที่ตอบโจทย์ลูกค้าแบบเฉพาะบุคคลโดยใช้ระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytics)

ปัจจุบัน ดีแทคเป็นผู้เล่นที่มีแบบคลื่นความถี่ที่ใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูล (download bandwidths) สูงที่สุดในตลาดโทรคมนาคม และด้วยการได้มาซึ่งคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz จะช่วยให้ดีแทคมีคลื่นความถี่ต่ำที่จะช่วยเพิ่มความครอบคลุมของสัญญาณได้อย่างมีนัยสำคัญ ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2562 ดีแทคได้เริ่มปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ที่ใช้กับคลื่นความถี่ 850 MHz เป็นอุปกรณ์ที่สามารถรองรับคลื่นความถี่ทั้งย่าน 700 และ 900 MHz เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันให้ใช้คลื่นความถี่ 850 MHz ทั้งนี้ เมื่อคลื่นความถี่ 700 MHz พร้อมที่จะใช้งาน ดีแทคจะสามารถเพิ่มความครอบคลุมของสัญญาณ 4G ได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ดีแทคได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการให้บริการเทคโนโลยี 5G ที่กำลังจะมาถึงเช่นเครือข่ายหลักด้านข้อมูลได้รับการปรับปรุงให้เป็นระบบเสมือนแล้วทั้งหมด มีการทดสอบโครงข่ายหลัก 5G EPC แล้ว สถานีฐานมากกว่า 90% มีการติดตั้งไฟเบอร์ และมีการนำเทคโนโลยี Phase synchronization มาใช้ นอกจากนี้ อุปกรณ์ที่ดีแทคจะลงทุนเพื่อขยายเครือข่าย 700 และ 900 MHz ยังจะเป็นอุปกรณ์ที่พร้อมสำหรับการให้บริการ 5G ด้วย

โอกาสและความท้าทายที่อาจเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อผลการดำเนินงานของดีแทคในปี 2563 มีดังนี้

- ลูกค้าเริ่มให้ความสนใจในบริการดิจิทัลและผ่านช่องทางการขายแบบดิจิทัลมากขึ้น ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้จากการขายแบบออนไลน์และลดต้นทุนจากการลดจำนวนช่องทางการขายและการบริการแบบดั้งเดิม ในขณะเดียวกัน ดีแทคยังคงให้ความสำคัญกับการรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าผ่านการผสมผสานช่องทางการขายทั้งหมดเพื่อให้ลูกค้าได้รับการบริการที่ดีที่สุด
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลักให้เป็นรูปแบบดิจิทัลจะช่วยให้ดีแทคสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและให้บริการลูกค้าได้อย่างหลากหลายด้วยการปรับการบริการให้เข้ากับลูกค้าแต่ละคนทั้งในด้านการขาย การตลาด และการบริการหลังการขาย
- การประมูลคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz 1800 MHz 2600 MHz และ mmWave ในต้นปี 2563 จะเป็นตัวกำหนดวิธีการที่ดีแทคจะสามารถขยายการบริการเทคโนโลยี 5G ให้แก่ลูกค้า

ด้วยการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่ายของดีแทค ความผูกพันระหว่างแบรนด์และลูกค้าที่แข็งแกร่ง ตลอดจนความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องในการสร้างประสบการณ์การบริการอย่างไร้รอยต่อ และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อเสนอให้ลูกค้าแบบเฉพาะบุคคล ดีแทคมั่นใจว่าดีแทคจะสามารถเติบโตไปพร้อมกับตลาดและมีกระแสเงินสดที่แข็งแกร่ง ซึ่งรวมถึงโอกาสในการเติบโตจากนวัตกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น เช่น 5G, IoT, Fixed Wireless, Data as a Service, AI & Machine Learning

เป้าหมายระยะยาวในอีก 3-5 ปีข้างหน้า

ดีแทคมุ่งเน้นที่จะเปิดโอกาสใหม่อันน่าอัศจรรย์ให้แก่ลูกค้าบนพื้นฐานความเข้าใจที่ลึกซึ้งถึงความต้องการของลูกค้า ดีแทคมีความเชื่อในการทำสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ การให้ความสำคัญกับลูกค้า ความซื่อตรง ความเรียบง่าย และความสนุกสนาน

ในอีก 3-5 ปีข้างหน้า ดีแทคจะให้ความสำคัญกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การเติบโต

ดีแทคจะมุ่งเน้นในการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับลูกค้าต่อไปผ่านการสื่อสารทั้งทางดิจิทัลและทางกายภาพ ทั้งนี้ การถือครองคลื่นความถี่ 700 MHz 900MHz 1800 MHz 2100 MHz ตลอดจนการใช้งานคลื่นความถี่ 2300 MHz โดยความร่วมมือทางธุรกิจกับ TOT และคลื่นความถี่สำหรับเทคโนโลยี 5G ที่จะเข้ามาในอนาคต จะเป็นตัวขับเคลื่อนคอยสนับสนุนให้บริษัทเติบโตอย่างมั่นคง การลงทุนอย่างต่อเนื่องในด้านคุณภาพสัญญาณการให้บริการจะช่วยให้ดีแทคสามารถมอบประสบการณ์การใช้งานวิดีโอที่สั่นไหวไม่ติดขัด (unbuffered video experience) ทั่วประเทศด้วยราคาที่เหมาะสมได้ภายใต้จุดยืนในการเป็นผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เรียบง่าย ซื่อตรง และเข้าถึงอย่างเข้าใจ ดีแทคจะมอบบริการที่เข้าถึงและเข้าใจในความแตกต่างของลูกค้า พร้อมทั้งการหาพันธมิตรที่จะช่วยเพิ่มเติมการให้บริการเสริมสร้างผลิตภัณฑ์ที่ครบครัน และสร้างประสบการณ์การบริการอย่างไร้รอยต่อในทุกช่องทางเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า

ดีแทคยังมีเป้าหมายที่จะหาโอกาสสร้างความร่วมมือกับองค์กรขนาดใหญ่และยกระดับเครื่องมือดิจิทัลสำหรับการพัฒนาการให้บริการองค์กรขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โดยดีแทคมีแผนที่จะเป็นผู้นำในเทคโนโลยี 5G โดยมุ่งเน้นในด้าน Internet of Things (IoT) ซึ่งจะเริ่มจากอุตสาหกรรมที่ดีแทคเห็นโอกาสสูงสุด ซึ่งได้มีการเตรียมพร้อมสำหรับที่จะให้บริการเทคโนโลยี 5G เช่น เครือข่ายหลักด้านข้อมูล ได้รับการปรับปรุงให้เป็นระบบเสมือนแล้วทั้งหมด มีการทดสอบโครงข่ายหลัก 5G EPC แล้ว สถานีฐานมากกว่า 90% มีการติดตั้งไฟเบอร์ มีการนำเทคโนโลยี Phase synchronization มาใช้ และอุปกรณ์ที่จะลงทุนเพื่อขยายเครือข่าย 700 และ 900 MHz ยังจะเป็นอุปกรณ์ที่พร้อมสำหรับการให้บริการ 5G ด้วย

2. การลดความซับซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพ

ดีแทคเป็นผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในประเทศไทยและจะไม่หยุดการพัฒนา การลดความซับซ้อนและการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบและกระบวนการต่าง ๆ จะนำไปสู่ประสบการณ์การใช้บริการของลูกค้า และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ง่ายขึ้น ส่งต่อถึงมือลูกค้าได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเติบโตที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มความสามารถในการสร้างกระแสเงินสด และเพิ่มโอกาสในการเสริมสร้างเทคโนโลยีและความสามารถในการแข่งขันได้

3. ทีมแห่งชัยชนะ

ภายใต้การแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดีแทคต้องทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นและใกล้ชิดกับเราโดยการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อความต้องการและการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป้าหมายนี้ทำได้สำเร็จ การทำงานแบบ Agile จึงเป็นสิ่งสำคัญและพนักงานของดีแทคจำเป็นต้องมีความรู้ที่กว้าง (Generalist) และมุ่งเน้นในการทำงานแบบอิงข้อมูล ดีแทคจึงมีการลงทุนเพื่อพัฒนาความสามารถของพนักงานในด้านต่างๆ อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytics) การตลาดออนไลน์ (Digital marketing) การพัฒนาสินค้า ตลอดจนการยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลาง รวมถึงการปรับโครงสร้างองค์กรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความซับซ้อนน้อยลง และทันสมัยมากขึ้น เพื่อเตรียมพร้อมสู่การทำงานแบบ Agile ผ่านความเชื่อในการทำสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เน้นให้ความสำคัญกับลูกค้า เรียบง่าย ซื่อตรง และสนุกสนาน

4. การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ

ดีแทคมีความมุ่งมั่นที่จะเป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือ สร้างความแข็งแกร่งให้กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคม ดีแทคเชื่อว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสนับสนุนนโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาล ซึ่งมีเป้าหมายในการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล เช่น ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-KYC) ระบบข้อมูลดิจิทัล (Data digitalization) และการสร้างประสบการณ์ที่เชื่อถือได้ผ่านนโยบายความมั่นคงทางไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ดีแทคจะยังคงเดินหน้าการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานให้ยั่งยืน การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนสนับสนุนแนวคิดโครงสร้างพื้นฐานร่วมของอุตสาหกรรมเพื่อการให้บริการเทคโนโลยี 5G นอกจากนี้ ดีแทคจะยังคงยึดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานสูงสุด รวมถึงการสร้างบรรษัทภิบาลเชิงรุกผ่านโปรแกรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างวัฒนธรรมในการ “ทำสิ่งที่ถูกต้อง”

การดำเนินงาน ด้านความยั่งยืน

การดำเนินงานด้านความยั่งยืน

ดีแทคได้จัดทำนโยบายการดำเนินงานด้านความยั่งยืน โดยใช้มาตรฐานระดับสากล อาทิ UN Global Compact, UN Universal Declaration of Human Rights, ILO Core Conventions เป็นต้น ร่วมกับการศึกษาประเด็นด้านความยั่งยืนที่สำคัญกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ในการจัดทำนโยบายดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง โดยมีหลักการปฏิบัติที่สำคัญในนโยบายการดำเนินงานด้านความยั่งยืน ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นเรื่องความยั่งยืนจะต้องครอบคลุมถึงกระบวนการดำเนินธุรกิจของบริษัท
2. ใช้หลักการการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible Business Practice) และความโปร่งใส
3. การดำเนินธุรกิจหลัก (core business) ที่มุ่งสร้างประโยชน์และผลกระทบเชิงบวกแก่สังคม
4. มีการประเมินความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความยั่งยืนตามระยะเวลาที่เหมาะสม

การดำเนินงานด้านความยั่งยืนอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ โดยมีหน่วยงานหลักที่ขับเคลื่อนงานด้านความยั่งยืนคือ “ฝ่ายการพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ทำในสิ่งที่ถูกต้อง (Do the Right Thing)

ดีแทคให้ความสำคัญต่อการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ รวมถึงการกระทำที่ผิดกฎหมายและจรรยาบรรณทางธุรกิจ พร้อมกับกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการบริหารห่วงโซ่อุปทานให้เป็นไปตามกฎหมายและตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ดีแทคยังส่งเสริมให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรมและมีการประเมินความเสี่ยงการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ ซึ่งการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความถูกต้องและโปร่งใสนี้ได้สร้างคุณค่าให้แก่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มของดีแทค โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบริษัทคู่ค้าที่ได้รับการประเมินและการทำธุรกิจร่วมกันอย่างเป็นธรรม และสังคมไทยที่จะได้รับประโยชน์จากการขยายโครงข่ายการสื่อสารอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับภูมิภาค

ดีแทคยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความโปร่งใส การแสดงข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง และการสร้างความมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด และเพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว ดีแทคจึงแสดงผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนผ่านกระบวนการรายงานตามมาตรฐานสากลของ Global Reporting Initiative (GRI) Standards ข้อมูลการดำเนินงานและผลลัพธ์เกี่ยวกับงานด้านความยั่งยืนของดีแทคในปี พ.ศ. 2562 อยู่ใน “รายงานความยั่งยืนประจำปี 2562”

2. สร้างศักยภาพแก่สังคมไทย (Empower Societies)

การสร้างศักยภาพแก่สังคมไทยหรือ Empower Societies เป็นวิสัยทัศน์ของดีแทค ซึ่งสะท้อนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นและทุ่มเทความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม องค์ความรู้ ทรัพยากรต่างๆ รวมไปถึงเครือข่ายพันธมิตร เพื่อช่วยแก้ปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน โดยเน้นที่การลดความเหลื่อมล้ำ และการยกระดับมาตรฐานของสังคมไทยและเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวม

เหตุการณ์สำคัญ

เหตุการณ์สำคัญ

เหตุการณ์สำคัญที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการและกิจกรรมของบริษัทในแต่ละปีดังนี้

2533

พฤศจิกายน

บริษัทได้เข้าทำสัญญาร่วมการทำงานกับ กสท เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามสัญญาร่วมการทำงานประเภท “สร้าง-โอน-ดำเนินงาน (Build-Transfer-Operate)”

2537

กุมภาพันธ์

บริษัทได้เข้าทำสัญญาเชื่อมโยงโครงข่ายกับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (เดิมคือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย)

2538

กุมภาพันธ์

บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด

ตุลาคม

บริษัทเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 13 ของทุนชำระแล้ว และนำหุ้นของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

พฤศจิกายน

บริษัทออกหุ้นใหม่จำนวน 42.8 ล้านหุ้นให้แก่ทีโอที และทีโอทีตกลงให้ส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายแก่บริษัท

2539

พฤศจิกายน

กสท ตกลงขยายระยะเวลาการดำเนินการภายใต้สัญญาร่วมการทำงาน ส่งผลให้สัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดในปี 2561

2542

กรกฎาคม

บริษัทเปิดให้บริการในระบบเติมเงิน ภายใต้ชื่อบริการ “Prompt”

2543

พฤษภาคม

บริษัท ยูนิടെด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ขายหุ้นของบริษัท จำนวน 5.5 ล้านหุ้นให้แก่ บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย พทีอี

สิงหาคม

บริษัทขายหุ้นใหม่เพิ่มทุนจำนวน 48.5 ล้านหุ้นให้แก่เทเลนอร์ เป็นผลให้เทเลนอร์ถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.94 ของทุนชำระแล้วของบริษัท

2544

มีนาคม

บริษัทเริ่มใช้ชื่อทางการค้า “ดีแทค” และนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวิธีการดำเนินธุรกิจของบริษัท

เมษายน

ทีโอทีตกลงแก้ไขวิธีการคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับบริการในระบบเติมเงินจาก 200 บาทต่อเลขหมายต่อเดือนเป็นร้อยละ 18 ของมูลค่าบัตรเติมเงินที่ขายได้

พฤศจิกายน

บริษัทเริ่มให้บริการข้อมูลผ่านโครงข่าย GPRS

2545

เมษายน

บริษัทปลดล็อก IMEI Codes ซึ่งทำให้ลูกค้าสามารถนำเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกชนิดมาใช้บนโครงข่ายของบริษัทได้

2546

มกราคม

พาณิชย์สรรพสามิตมีผลบังคับใช้

ตุลาคม

บริษัทได้รับรางวัล “Disclosure Report Award 2003” จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2547

● ธันวาคม

บริษัทได้รับรางวัล “Technology Fast 500 Asia Pacific 2004 Award” จากการจัดอันดับของ Deloitte

2548

● มิถุนายน

ทีโอทีตกลงให้บริการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ทีโอทีถืออยู่ จำนวน 16.4 ล้านหุ้น

2549

● มิถุนายน

บริษัทได้รับรางวัล “Mobile Operator of the Year 2006” ของประเทศไทยจากนิตยสาร Asian MobileNews

● สิงหาคม

- บริษัทเสร็จสิ้นกระบวนการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ทีโอทีถืออยู่ จำนวน 16.4 ล้านหุ้น
- กทข. อนุมัติอัตราและหลักการเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นเจรจาอัตราที่จะใช้ระหว่างกันได้

● กันยายน

บริษัทเริ่มใช้เลขหมาย 10 หลัก สำหรับเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้ 08 แทน 0 นำหน้าเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่

● พฤศจิกายน

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับทรูฟ และไอเอส

● ธันวาคม

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับทรูเปิดที่ บรอดแบนด์

2550

● มิถุนายน

- บริษัทนำหุ้นเพิ่มทุนเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก จำนวน 82 ล้านหุ้น ซึ่งเป็นบริษัทแรกในประเทศไทยที่มีหุ้นซื้อขายอยู่ใน 2 ตลาด (dual listing) คือตลาดหุ้นไทยและสิงคโปร์
- บริษัทได้รับรางวัล “Mobile Operator of the Year” ของประเทศไทยจากนิตยสาร Asian MobileNews

● สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลพระราชทาน Thailand Corporate Excellence ประเภทความเป็นเลิศด้านการตลาด จัดโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

● ตุลาคม

บริษัทปรับภาพลักษณ์แบรนด์ดีแทค โดยเน้นการสร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่ลูกค้า (feel good)

2551

● มกราคม

- บริษัทลงทุนในเพย์สกาย ซึ่งเป็นบริษัทให้บริการระบบชำระเงินออนไลน์
- บริษัทร่วมกับ กสท ทดลองให้บริการ 3G บนคลื่นความถี่ 850 MHz ที่ จ.มหาสารคาม

● มีนาคม

บริษัทร่วมกับธนาคารกสิกรไทย เปิดตัว “ATM SIM” เพื่อให้บริการธุรกรรมทางการเงินบนมือถือ

● พฤศจิกายน

ATM SIM ได้รับรางวัล the Best Mobile Service จากงาน Asia Mobile Award 2008 ซึ่งจัดขึ้นโดย GSMA's Mobile Congress

2552

● มกราคม

- ATM SIM ได้รับรางวัล Project of the Year จากงาน Thailand ICT Excellence Awards 2008
- โครงการ *1677 บริการทางด่วนข้อมูลการเกษตรได้รับรางวัล การขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดีเด่นแห่งปี (Business Enabler) จากงาน Thailand ICT Excellence Awards 2008

● กรกฎาคม

บริษัทย้ายสำนักงานใหญ่จากอาคารชัย ไปยังอาคารจัตุรัสจามจุรี

● สิงหาคม

บริษัทเปิดทดลองให้บริการ โหมบายล์ อินเทอร์เน็ตโดยใช้เทคโนโลยี 3G HSPA บนย่านความถี่ 850 MHz มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมใจกลางกรุงเทพฯ

● พฤศจิกายน

โครงการทำดีทุกวันจากดีแทค ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม บริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR จากงาน SET Awards 2009

2553

● มีนาคม

ดีแทค อินเทอร์เน็ต ได้รับรางวัล “สุดยอดนวัตกรรมทางเทคโนโลยี” (Commart Innovation Awards 2010)

● กรกฎาคม

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับ กสท/อัทธ

● พฤศจิกายน

บริษัทได้รับรางวัล “สุดยอดแบรนด์แห่งปี” สาขา Mobile Operator ในพิธีมอบรางวัล Excellent Brand Survey Awards 2010 จากนิตยสาร HWM Thailand

● ธันวาคม

- บริษัทร่วมกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่อีก 4 ราย เปิดทดลองให้บริการคงสิทธิเลขหมาย หรือบริการ MNP
- พรบ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดตั้ง กสทช.

2554

● สิงหาคม

บริษัทให้บริการ 3G HSPA บนคลื่น 850 MHz

● ตุลาคม

- คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอย่างเป็นทางการ
- บริษัทได้รับรางวัล “Hall of Fame: A Decade of Excellence 2001 -2010” ในฐานะหนึ่งในสิบองค์กรธุรกิจชั้นนำของประเทศไทย ที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศมาตลอดหนึ่งทศวรรษ จากการเก็บข้อมูลโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) ร่วมกับสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

● ธันวาคม

โครงการทำดีทุกวันจากดีแทค ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม บริษัทจดทะเบียนดีเด่น ด้าน CSR จากงาน SET Awards 2011 เป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน

2555

● มีนาคม

บริษัทเปิดให้บริการ WiFi ภายใต้แนวคิด “เดินเล่นสนุก ทั่วศูนย์การค้า” ในศูนย์การค้าและบนสถานีรถไฟฟ้า BTS

● กรกฎาคม

บริษัทประกาศนโยบายการจ่ายเงินปันผลใหม่ ซึ่งจะจ่ายในระดับที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของกำไรสุทธิของบริษัท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานะทางการเงินของบริษัทและโครงการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต ด้วยความตั้งใจที่จะจ่ายเงินปันผลทุกไตรมาส

● สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลรางวัลการพัฒน์ ประจำปี 2554 ซึ่งจัดขึ้นโดยกรมสรรพากรเพื่อเชิดชูเกียรติผู้เสียภาษีคุณภาพ

● กันยายน

บริษัทได้รับรางวัลผู้บริหารระดับสูงที่ส่งเสริมการลงทุนสัมพันธที่ดีที่สุด และนโยบายปันผลที่มีความต่อเนื่องมากที่สุด จาก อัลฟา เซาท์อีสต์ เอเชีย ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงด้านการลงทุน

● ตุลาคม

บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด (ปัจจุบันชื่อ ดีแทค ไตรเน็ต) เข้าร่วมการประชุมคลื่นความถี่ IMT ย่าน 2100 MHz ซึ่งจัดโดย กสทช. และเป็นผู้ชนะการประมูลคลื่นความถี่ดังกล่าวจำนวน 2x15 MHz

● ธันวาคม

- บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด (ปัจจุบันชื่อ ดีแทค ไตรเน็ต) ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2100 MHz ซึ่งมีอายุ 15 ปี และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กสทช.
- บริษัทดำเนินการยกระดับเครือข่ายทั้งหมดทั่วประเทศแล้วเสร็จ รวมถึงการติดตั้งสถานีฐานของ 3G 850 MHz ครอบคลุมทุกจังหวัดหลักทั่วประเทศ

2556

● พฤษภาคม

บริษัทเปิดตัว “ดีแทค ไตรเน็ต” ภายใต้แนวคิดการให้บริการผ่าน 3 เครือข่าย 1800 MHz 850 MHz และ 2100 MHz

● กรกฎาคม

บริษัทให้บริการ 3G HSPA บนคลื่น 2100 MHz

● สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลผู้บริหารระดับสูงที่ส่งเสริมการลงทุนสัมพันธที่ดีที่สุด และนโยบายปันผลที่มีความต่อเนื่องมากที่สุด จาก อัลฟา เซาท์อีสต์ เอเชีย ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงด้านการลงทุนเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน

2556

● กันยายน

บริษัทได้รับรางวัล Thailand's Corporate Brand Rising Star 2013 จากการวิจัยโดยสาขาวิชาการตลาด คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยงานนี้ได้จัดขึ้นเพื่อประกาศผลรางวัล และทำพิธีมอบรางวัลเกียรติยศให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่มีมูลค่าแบรนด์องค์กรสูงสุด

2557

● พฤษภาคม

บริษัทเปิดให้บริการ 4G ในย่านใจกลางกรุงเทพมหานคร

● มิถุนายน

คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติเพิกถอนหุ้นของบริษัทจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

● ธันวาคม

บริษัทลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) กับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อการเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในระยะยาวและส่งเสริมแนวคิดการใช้โครงข่ายร่วมกันในประเทศไทย

2558

● เมษายน

บริษัทขยายพื้นที่ให้บริการ 4G ทั่วกรุงเทพฯ และในอีก 40 เมืองใหญ่

● มิถุนายน

บริษัทเปิดตัว “ซิมแอปปี 4G” ซิมระบบเติมเงินเพื่อกระตุ้นการใช้งาน 4G ในตลาดบริการระบบเติมเงิน

● สิงหาคม

บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด บรรลุข้อตกลงความร่วมมือกับบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ในการใช้โครงสร้างเสาสัญญาณร่วมกัน จากทั้ง 2 ฝ่ายรวมทั้งสิ้น 2,000 เสาภายในปี 2558

● กันยายน

- บริษัทเปิดตัวกิจกรรมลูกค้าสัมพันธ์ “Blue Member” สำหรับลูกค้าระดับพรีเมียม
- บริษัทนำเสนอแคมเปญใหม่ “เข้าถึงอย่างเข้าใจ” (Reach Everywhere Understand Every Heart) เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และสร้างความเชื่อมั่นในการส่งต่อประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้า

● พฤศจิกายน

- บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด เข้าร่วมการประชุมใบอนุญาตคลื่นความถี่ 1800 MHz ซึ่งจัดโดย กสทช.
- บริษัทให้บริการ 4G บนคลื่นความถี่ 1800 MHz ภายใต้สัญญาความร่วมมืองานโดยครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล
- บริษัทได้รับรางวัล “Top 50 ASEAN Publicly Listed Companies” จากงาน ASEAN Corporate Governance Conference and Awards

● ธันวาคม

- บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด เข้าร่วมการประชุมใบอนุญาตคลื่นความถี่ 900 MHz ซึ่งจัดโดย กสทช.
- บริษัทเพิ่มแบนด์วิดท์ 4G คลื่น 1800 MHz เป็น 15 MHz และเพิ่มสถานีขึ้นเป็น 2,200 สถานี ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

2559

● กุมภาพันธ์

บริษัทเปลี่ยนนโยบายการจ่ายเงินปันผลเป็น “บริษัทมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิของบริษัท ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยมีเป้าหมายจะพิจารณาจ่ายเงินปันผลทุกครึ่งปี”

● มีนาคม

บริษัทเปิดให้บริการเทคโนโลยี WiFi Calling หรือ VoWiFi (Voice Over WiFi) ช่วยให้ลูกค้าสามารถรับสายหรือโทรออกผ่านสัญญาณ WiFi ได้

● พฤษภาคม

บริษัทเปิดให้บริการดิจิทัล “dtac MUSIC INFINITE” (ดีแทค นิวสิค อินฟินิท) ที่ช่วยให้ลูกค้าฟังเพลงสตรีมมิ่งผ่านแอปพลิเคชันชั้นนำแบบไม่หักค่าอินเทอร์เน็ตจากแพ็คเกจ

● มิถุนายน

- บริษัทเปิดตัวแบรนด์ “ดีแทคเติมเงิน” เพื่อใช้กับตลาดระบบเติมเงิน
- บริษัทเปิดตัวซิมระบบเติมเงิน “ดีแทค ซูเปอร์ 4G” (dtac Super 4G) ที่เน้นลูกค้ากลุ่มดิจิทัลเจนเนอเรชัน

2559

● กรกฎาคม

- บริษัทประกาศใช้มาตรฐาน ISO 26000 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม
- บริษัทเพิ่มความกว้างแบนด์วิดท์สำหรับการให้บริการ 4G บนคลื่น 1800 MHz เป็น 20 MHz ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล รวมทั้งบริษัทยังได้ขยายบริการ 4G บนคลื่น 1800 MHz ด้วยแบนด์วิดท์ 15 MHz ในทุกจังหวัดทั่วไทย

● สิงหาคม

- บริษัทเปิดตัวร้านค้าแฟลกชิพดีไซน์รูปแบบใหม่ “ดีอินฟินิต” (dlinfinite) เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้าที่ใช้บริการที่ร้าน
- บริษัทได้รับประกาศนียบัตรผู้ผ่านกระบวนการรับรองและเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริตจากคณะกรรมการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทย

● ตุลาคม

บริษัทร่วมกับเอไอเอสเปิดให้บริการโทร VoLTE ข้ามโครงข่าย 4G ระหว่างกัน

2560

● กุมภาพันธ์

บริษัทรับรางวัล Thailand Sustainability Investment 2016 หรือหุ้นยั่งยืน ในฐานะบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

● มีนาคม

บริษัทเปิดตัวแอป “dtac WiFi Calling” เพื่อให้ลูกค้าใช้งานบริการ WiFi Calling ได้บนสมาร์ตโฟนทุกรุ่น

● พฤษภาคม

- บริษัทได้รับการจัดอันดับเป็นหนึ่งในบริษัทที่ดีเยี่ยมด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ คุณลาร์ส นอร์ส และคุณชเวเร่ เฟ็ดเดอร์เซิน ยังได้รับการยอมรับเป็นหนึ่งใน CEO ยอดเยี่ยม และ CFO ยอดเยี่ยม ตามลำดับ จากนิตยสารไฟแนนซ์แมกซี
- บริษัทย่อยของบริษัทเข้าเจรจาสัญญากับทีโอทีในการเป็นคู่ค้าในการให้บริการไร้สายบนคลื่นความถี่ 2300 MHz

● มิถุนายน

พรบ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้

● กรกฎาคม

ประกาศการควบรวมระหว่างบริษัท Omise กับเพย์สมาย

● กันยายน

- “LINE MOBILE” เปิดให้บริการ
- บริษัทเปิดตัวซิม GO! อินเตอร์ สำหรับลูกค้าที่เดินทางไปต่างประเทศ

● พฤศจิกายน

บริษัทเปิดตัวแอป “dtac call” ที่ช่วยให้สมาร์ตโฟนรองรับการใช้งานสูงสุด 5 หมายเลขในเครื่องเดียว

2561

● เมษายน

บริษัทย่อยของบริษัทลงนามในสัญญาการเป็นคู่ค้ากับ ทีโอที ในการให้บริการไร้สายบนคลื่นความถี่ 2300 MHz

● มิถุนายน

บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด เริ่มให้บริการไร้สายบนคลื่นความถี่ 2300 MHz จากความร่วมมือกับ ทีโอที ภายใต้แบรนด์ “dtac Turbo”

● สิงหาคม

บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด เป็นผู้ชนะในการประมูลคลื่นความถี่ 1800 MHz ที่จัดโดย กสทช จำนวน 2 x 5 MHz

● กันยายน

- สัญญาสัมปทานสำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่าง บริษัท และ กสทช สิ้นสุดลง
- บริษัทได้รับความคุ้มครองจากศาลปกครองให้คงสิทธิใช้คลื่นภายใต้สัญญาสัมปทานเพื่อให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่องภายหลังสัญญาสัมปทานสิ้นสุดลงต่อไปอีก 90 วัน

● ตุลาคม

บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด เป็นผู้ชนะในการประมูลคลื่นความถี่ 900 MHz ที่จัดโดย กสทช จำนวน 2 x 5 MHz

● ธันวาคม

- สิทธิในการให้บริการตามคำสั่งของศาลปกครองสิ้นสุดลง
- บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 900 MHz และ 1800 MHz จาก กสทช

2562

● มกราคม

บริษัทและบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด เข้าทำสัญญาระงับข้อพิพาทกับ กสท. เพื่อระงับข้อพิพาทต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้การดำเนินการให้บริการภายใต้สัญญาสัมปทานที่บริษัทมีกับ กสท.

● เมษายน

ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทประจำปี 2562 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทระงับข้อพิพาทตามสัญญาระงับข้อพิพาทกับ กสท.

● พฤษภาคม

- ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกฟ้องข้อเรียกร้องของทีโอทีเกี่ยวกับค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมจากบริษัท
- ทีโอทีไม่ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด มีผลให้คดีถึงที่สุด

● มิถุนายน

บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ 700 MHz จำนวน 2×10 MHz ผ่านกระบวนการจัดสรรคลื่นความถี่โดย กสทช. โดยกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นการอนุญาตวันที่ 1 ตุลาคม 2563 หรือจนกว่า กสทช. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

● กันยายน

- เปิดตัวบริการ “dtac GO” โดยถือเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายแรกในประเทศไทยที่มีการรวมการใช้บริการข้ามแดนอัตโนมัติเข้าไว้ในแพ็คเกจหลัก
- เปลี่ยนชื่อ “Line Mobile” เป็น “Finn Mobile” เนื่องจากการเลิกสัญญากับ Line

● ตุลาคม

- บริษัทได้รับประกาศรับรองเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต
- บริษัทลงนามสัญญาพันธมิตรกับอีริคสันเพื่อดำเนินงานหน่วยปฏิบัติการด้านโครงข่ายสำหรับเพื่อผู้ใช้บริการของดีแทค คาดเริ่มดำเนินการเดือนมกราคม พ.ศ. 2563

● ธันวาคม

- บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด ร่วมมือเป็นพันธมิตรเชิงกลยุทธ์กับ 3BB โดยการลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่องความร่วมมือในการให้บริการ
- บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด เข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับ ทีโอที

ปัจจัยความเสี่ยง

ปัจจัยความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงของบริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุ ประเมิน และจัดการ ความเสี่ยงที่ได้คาดการณ์ไว้ในเชิงรุกมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ของบริษัท การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้บริษัทสามารถดำเนินงานให้บรรลุ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้โดยการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม ทั้งทั้งองค์กร เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้อง รักษาความเสี่ยงให้อยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้ จัดการกับภัยคุกคามที่สำคัญ และใช้ประโยชน์ที่โอกาสที่สำคัญ

ปัจจัยความเสี่ยงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของ บริษัทและบริษัทย่อย มีดังนี้

1. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย กฎระเบียบ และนโยบายของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแล

1.1 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย กฎระเบียบ และนโยบายของรัฐ หรือหน่วยงานกำกับดูแล

ก. ความไม่ชัดเจนในการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการโทรคมนาคม

การประกอบกิจการโทรคมนาคมอยู่ภายใต้กฎหมายหลักสองฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม

กสทช. มีอำนาจออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น การจัดสรรคลื่นความถี่ การกำหนดโครงสร้างและอัตราค่าบริการ การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค การแก้ไขปัญหาการรบกวนกันของคลื่นความถี่เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าว อาจทำให้ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทและบริษัทย่อยลดลง และ/หรือ ต้นทุนในการให้บริการของบริษัทและบริษัทย่อยสูงขึ้น แล้วแต่กรณี ในทางตรงกันข้าม แม้ว่าจะ กสทช. จะได้ประกาศใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ แต่การบังคับใช้ กฎเกณฑ์ดังกล่าวอาจยังไม่มีความชัดเจนในทางปฏิบัติ เกิดความล่าช้า เช่น ความล่าช้าในการบังคับใช้กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการรบกวนกันของคลื่นความถี่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งหากกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของ ดีแทค ไตรเนต ในการขยายโครงข่ายบนคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz รวมถึงคลื่นความถี่ย่านต่าง ๆ ที่ดีแทค ไตรเนต ใช้งานอยู่ได้

ข. ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ

กฎหมายหลัก ๆ ซึ่งกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวไว้ ได้แก่

- ประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้คนต่างด้าว (ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน)
- ทickerongที่ดินเว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมาย สำหรับคนต่างด้าวที่ tickerongที่ดินโดยไม่ได้รับอนุญาตจะต้อง

- จำหน่ายที่ดินดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งไม่น้อยกว่า 180 วันและไม่เกิน 1 ปี
- พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้ “คนต่างด้าว” (ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว) ประกอบธุรกิจบางประเภท ซึ่งรวมถึงการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์
- พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้ “คนต่างด้าว” (ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว) ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สองและแบบที่สาม

การฝ่าฝืนสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวอาจส่งผลให้มีการยกเลิกใบอนุญาต ประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือออกเลิกสัญญาความร่วมมือการดำเนินงานและส่งผลกระทบต่อ บริษัทและ/หรือบริษัทย่อยไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

บริษัทเชื่อว่าบริษัทมิได้เป็น “คนต่างด้าว” ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ประมวลกฎหมายที่ดิน และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งได้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของ ประเทศไทยอย่างครบถ้วนและถูกต้อง

บริษัทเห็นว่ารัฐบาลไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุน ต่างชาติ ทำให้บริษัทต้องเผชิญกับความเสี่ยงดังกล่าวในการประกอบกิจการของ บริษัท เนื่องจาก พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวแม้ว่าจะมีการใช้บังคับ มากว่า 10 ปี แต่ยังไม่มีความชัดเจนในแง่คำพิพากษาของศาลฎีกาหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของ กระทรวงพาณิชย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นแทน (Nominee) ตามมาตรา 36 แห่ง พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เพื่อให้บริษัทสามารถนำมาใช้ในการประเมินหรือ คาดการณ์ผลกระทบต่อความสามารถในการใช้บังคับ หรือ การตีความบทบัญญัติ ดังกล่าวที่อาจมีต่อบริษัทและบริษัทย่อยได้

จากปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พ.ร.บ. การประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าวดังกล่าว ทำให้ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 ผู้ประกอบ กิจการโทรคมนาคมรายหนึ่งยื่นข้อกล่าวหาเกี่ยวกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินคดีอาญากับบริษัท (รวมทั้งกรรมการ ผู้ถือหุ้นบางรายของบริษัท และกรรมการ ของผู้ถือหุ้นดังกล่าว) โดยกล่าวหาว่าบริษัทประกอบกิจการโทรคมนาคมฝ่าฝืน พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และวันที่ 22 กันยายน 2554 ผู้ถือหุ้นราย ย่อยรายหนึ่งของบริษัท (ซึ่งถือหุ้นจำนวน 100 หุ้น) ได้ยื่นฟ้องหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง กสทช. ต่อศาลปกครอง โดยกล่าวหาว่า บริษัทเป็น “คนต่างด้าว” ตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งทั้งสองกรณีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานรัฐและศาลปกครองสูงสุด

บริษัทยังคงเชื่อว่าบริษัทมิได้เป็น “คนต่างด้าว” และได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอย่างถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตามก็ตีความหมายที่สับสนบริษัทถูกตัดสิน (โดยคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งถึงที่สุดแล้ว) ว่าไม่มีสถานะเป็นบริษัทไทยตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และเหตุดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข อาจถือเป็นเหตุให้บริษัท และ/หรือ ดีแทค ไตรเน็ต ไม่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้

ค. ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการโดยคนต่างด้าว

กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555 (“ประกาศครอบงำกิจการ”) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2555 ซึ่งประกาศครอบงำกิจการได้กำหนดว่า “การครอบงำกิจการ” หมายถึง การที่คนต่างด้าวนำอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการกิจการโทรคมนาคมของผู้ให้บริการใบอนุญาต โดยการถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด ในเรื่องนี้ บริษัทมีความเห็นว่าบริษัทมิได้ดำเนินการใด ๆ ที่ขัดแย้งกับประกาศครอบงำกิจการ รวมถึงบริษัทและดีแทค ไตรเน็ตยังได้จัดทำหนังสือรับรองยื่นต่อ กสทช. เมื่อมีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดว่า บริษัทและดีแทค ไตรเน็ต จะปฏิบัติตามประกาศครอบงำกิจการ ทั้งนี้ บริษัทเป็นเพียงผู้รับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่งมาตั้งแต่เดือนกันยายน 2561

อนึ่ง กสทช. อาจไม่เห็นพ้องด้วยกับแนวทางการตีความของบริษัทตามที่ระบุข้างต้น และสำหรับกรณีของดีแทค ไตรเน็ต นั้น ยังมีความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว อย่างไรก็ตามแนวทางคำอธิบายที่ กสทช. ชี้แจงต่อประชาชนในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเกี่ยวกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของประกาศครอบงำกิจการและโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ในปี 2555 นั้นที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทได้ให้ความเห็นว่า บริษัทและดีแทค ไตรเน็ต ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทที่ถูกครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามแนวทางคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ของ กสทช. อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว อาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันธุรกิจและโอกาสทางธุรกิจของบริษัทและดีแทค ไตรเน็ต

ง. ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตและส่วนแบ่งรายได้

นโยบายของรัฐบาลยังไม่มีความแน่นอนเกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับบริการโทรคมนาคม นอกจากนี้ในเรื่องที่เกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสทช. ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนในสี่ปีที่ผ่านมาที่ 12 ถึง 16 เปอร์เซ็นต์พร้อมเบี้ยปรับและภาษีมูลค่าเพิ่มรวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 23,164 ล้านบาทเนื่องจากในช่วงปีสี่ปีมาดังกล่าว บริษัทได้นำภาษีสรรพสามิตที่ได้ชำระให้แก่กรมสรรพสามิตไปแล้วมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้องนำส่งให้แก่ กสทช. ตามมติของคณะรัฐมนตรีและตามหนังสือของ กสทช. และเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2555 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้ยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสทช. ดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าบริษัทได้ชำระหนี้ผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสทช. เสร็จสิ้นแล้ว และหนังสือดังกล่าวได้ระบุไปแล้วต่อมา กสทช. ได้แย้งคำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวต่อศาลปกครองกลาง ซึ่งศาลปกครองกลางพิพากษาไม่เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ปัจจุบันคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

จ. ความเสี่ยงจากการข้อพิพาทต่าง ๆ

บริษัทและบริษัทย่อยมีข้อพิพาทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับ กสทช. ที่เคยเป็นผู้สัญญาสัมปทานกับบริษัท โดยข้อพิพาทดังกล่าวปรากฏตามหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม ซึ่งหากบริษัทหรือบริษัทย่อยแพ้คดีอาจส่งผลกระทบต่อทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจ ฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทได้

2. ความเสี่ยงที่เกิดจากการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ

2.1 กิจการโทรคมนาคมของไทยมีการแข่งขันสูงและมีความอ่อนไหวต่อการแข่งขันด้านราคา

ธุรกิจให้บริการโทรคมนาคมผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศไทยนับเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง และมีความอ่อนไหวต่อการแข่งขันด้านราคาเนื่องจากมีผู้ใช้บริการที่มีซิมการ์ดใช้งานอยู่แล้วจำนวนมาก ส่งผลให้มีข้อจำกัดในการจะดึงดูดผู้ใช้บริการรายใหม่ อีกทั้งปริมาณการใช้ข้อมูลและการเข้าถึงสมาร์ตโฟนในปัจจุบันก็มีปริมาณสูง จึงมีข้อจำกัดในการที่จะเพิ่มรายได้จากการใช้งานเสียงและข้อมูลจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยในปี 2562 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายต่าง ๆ ได้นำเสนอแพ็คเกจการใช้อินเทอร์เน็ตด้วยความเร็วคงที่แบบไม่จำกัดในราคาต่ำเพื่อดึงดูดลูกค้ามาเป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะลูกค้าในระบบเติมเงิน หากการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นและบริษัทไม่สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันดังกล่าวได้ทันทั่วทั้งและด้วยต้นทุนที่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันด้านธุรกิจและโอกาสทางธุรกิจของบริษัทได้

3. ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงาน

3.1 ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนคลื่นความถี่ต่ำที่บริษัทถือครอง

ในการติดตั้งอุปกรณ์เสาสัญญาณ 900 MHz นั้นจำเป็นต้องมีการดับสัญญาณของ 850 MHz เดิมและบริเวณใกล้เคียงเพื่อลดการรบกวนการใช้งานของลูกค้าที่จะใช้งานในย่าน 900 MHz แต่การดำเนินการดังกล่าวอาจเป็นการลดพื้นที่ให้บริการในระยะเวลาอันสั้นหากในบริเวณนั้นไม่มีคลื่นความถี่ย่านอื่นให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ ดีแทค ไตรเนต ได้ทำการวางแผนการกระจายสัญญาณคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz อย่างรอบคอบเพื่อลดปัญหาการรบกวนที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ ลูกค้าที่มีอุปกรณ์ที่ไม่รองรับการใช้งานคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ก็อาจจะไม่มีปัญหาการเข้าใช้งานได้ โดยเฉพาะบริเวณที่ไม่มีคลื่นสัญญาณอื่นกรณีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของบริษัทและดีแทค ไตรเนต ในการแข่งขันในตลาด และอาจมีผลกระทบต่อการค้าและโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

3.2 ความเสี่ยงจากความไม่ปลอดภัยของเทคโนโลยีและสารสนเทศ

ปริมาณของข้อมูลเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาลเช่นเดียวกับการอัตราการส่งต่อข้อมูลของบริษัทผ่านระบบออนไลน์ อีกทั้งการที่เครือข่ายมือถือมีการเชื่อมต่อทุกสิ่งทุกอย่าง (IoT) เข้าด้วยกันไม่ว่าจะเป็นแท็บเล็ต สมาร์ทโฟน ตู้เอทีเอ็ม เซ็นเซอร์ และอื่น ๆ ทำให้เกิดการพึ่งพากันเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณ บริษัทได้เชื่อมต่อบริการสารสนเทศไปยังอุปกรณ์ที่หลากหลายมากขึ้นและไม่สามารถควบคุมความปลอดภัยของข้อมูลโดยตรงได้ การคุกคามทางไซเบอร์จึงอยู่ในภาวะที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อเป็นการรับมือกับการคุกคามทางไซเบอร์ที่มีสูงขึ้น ดีแทค ไตรเนต ได้ดำเนินการพัฒนาโครงข่ายทางระบบการป้องกัน พัฒนาระบบความปลอดภัยรวมถึงการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการด้านความปลอดภัย (SOS) อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงจากความไม่ปลอดภัยของเทคโนโลยีและสารสนเทศ ก็ยังเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งอาจกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

3.3 ความเสี่ยงจากการรบกวนกันของคลื่นความถี่

คลื่นความถี่ย่าน 890-895/935-940 MHz (หรือย่าน 900 MHz) ที่ดีแทค ไตรเนตชนะการประมูลจากการประมูลในวันที่ 28 ตุลาคม 2561 นั้นเป็นช่วงคลื่นที่มีพื้นที่กันชนหรือการ์ดแบนด์ (Guard Band) ไม่มากนัก จึงอาจทำให้เกิดปัญหาคลื่นรบกวนกันได้ ซึ่งหากเกิดขึ้นแล้วย่อมจะมีผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz แม้ว่าผู้รับใบอนุญาตแต่ละรายจะมีหน้าที่ที่จะต้องติดตั้งระบบป้องกันคลื่นสัญญาณรบกวน (filters) ของตนเอง รวมถึงร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนกันของคลื่นความถี่ แต่หากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามก็เป็นอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในการจะบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการรบกวนกันของคลื่นดังกล่าว ทั้งนี้ ดีแทค ไตรเนต ได้ประสานงาน

กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถบริหารจัดการคลื่น 900 MHz ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม หากปัญหาการรบกวนของคลื่นความถี่ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันทั่วทั้ง ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัทและอาจกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

3.4 ความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่ายและระบบสำคัญอื่น ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้งานบริการ

บริษัทและดีแทค ไตรเนต ตระหนักถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่ายและระบบสำคัญอื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้งานบริการ ดังนั้น บริษัทและดีแทค ไตรเนต จึงได้มีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาแผนเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉินและการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่ายและระบบสำคัญอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

บริษัทและดีแทค ไตรเนต ได้จัดทำระบบการบริหารจัดการโครงข่าย (Network Management System) ควบคุมและกำหนดขั้นตอนการบำรุงรักษาโครงข่ายและอุปกรณ์ เพื่อให้โครงข่ายและอุปกรณ์ทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการด้านโทรคมนาคมแก่ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการเสียงและบริการข้อมูล และได้ปรับปรุงระบบเครือข่ายส่งสัญญาณสำรองให้ดีขึ้นโดยการเพิ่มการสื่อสารสัญญาณด้วยเส้นใยนำแสง และเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณแสงหลายช่องแบบ DWDM (Dense Wavelength Division Multiplexing) ที่มีประสิทธิภาพสูง รวมถึงได้จัดทำและพัฒนาแผนรองรับการหยุดชะงักของระบบที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ระบบการจัดเก็บข้อมูล ระบบการจัดเก็บค่าบริการ และการให้บริการลูกค้า เพื่อให้สามารถดำเนินการและให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บริษัทและดีแทค ไตรเนต ยังได้กำหนดแผนสำรองเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉิน ซึ่งครอบคลุมถึงการลงทุนเพิ่มเติมในอุปกรณ์สำคัญและระบบป้องกันภัยต่าง ๆ เช่น ระบบป้องกันเพลิงไหม้ และระบบควบคุมการใช้งานโครงข่ายและอุปกรณ์แบบ Real Time โดยบริษัทและดีแทค ไตรเนต ได้จัดให้มีการฝึกฝนพนักงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พนักงานตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงมีการทดสอบแผนรองรับต่าง ๆ อย่างเข้มงวด

นอกจากนี้ บริษัทและดีแทค ไตรเนต ได้ทำสัญญาประกันภัยเพื่อคุ้มครองกรณีที่เกิดเหตุทำให้โครงข่ายและอุปกรณ์ของบริษัทได้รับความเสียหายเพื่อลดผลกระทบของปัจจัยความเสี่ยงดังกล่าวที่มีต่อบริษัทและดีแทค ไตรเนต

3.5 การต้องพึ่งพาบุคคลภายนอกเกี่ยวกับโครงข่ายโทรคมนาคม

ดีแทค ไตรเนต ต้องให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งรวมถึงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และสถานีฐาน 2G/3G/4G ทั่วประเทศ ดังนั้น ความสำเร็จของธุรกิจของบริษัทและของดีแทค ไตรเนต จึงขึ้นอยู่กับ การบำรุงรักษาและซ่อมแซมโครงข่ายและอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน บริษัทและดีแทค ไตรเนต ได้ว่าจ้างบุคคลภายนอกเพื่อให้บริการบำรุงรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ของสถานีฐานและระบบเครือข่ายส่งสัญญาณบางส่วน ผู้ให้บริการเหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการคัดเลือก และการทบทวนการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจได้ว่าการให้บริการตรงตามมาตรฐานที่กำหนด หากบุคคลภายนอกไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ได้ทัน ท่วงทีและด้วยต้นทุนที่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความเร็วของการให้บริการของบริษัทและดีแทค ไตรเนต เพื่อรักษาคุณภาพในการให้บริการบริษัทและดีแทค ไตรเนต อาจเปลี่ยนผู้ให้บริการถึงแม้ว่าจะทำให้ต้นทุนการดำเนินการสูงขึ้นก็ตาม

นอกจากนี้ การให้บริการโทรคมนาคมของดีแทค ไตรเนต ต้องเข้าใช้โครงข่ายพื้นที่เป็นของ กสท และต้องโรมนิงบนโครงข่ายคลื่นความถี่ 2300 MHz ของทีโอที ปัญหาการบริหารจัดการโครงข่ายโทรคมนาคมเหล่านี้โดยผู้สัญญา อาจกระทบต่อการดำเนินธุรกิจสถานะทางการเงินและโอกาสทางธุรกิจของบริษัทได้

4. ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทมีรายได้หลักเป็นสกุลเงินบาท ในขณะที่ค่าใช้จ่ายหลักส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าที่เกิดจากซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งบริษัทได้ตกลงกับคู่ค้าในการชำระค่าเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสกุลเงินบาท

สำหรับในส่วนที่เหลือ บริษัทมีรายได้ส่วนหนึ่งที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการให้บริการข้ามแดนอัตโนมัติ ซึ่งบริษัทได้นำรายได้ส่วนนี้มาบริหารให้สอดคล้องกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น (Natural Hedge) และเข้าทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนตามที่เห็นสมควร

5. ถือหุ้นรายใหญ่อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตัดสินใจต่าง ๆ ของบริษัท

เทเลนอร์และบริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ต่างเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท โดยถือหุ้นรวมกันคิดเป็นร้อยละ 65.05 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2562)

อนึ่ง บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ได้มีการปรับโครงสร้างการถือหุ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2555 โดยกลุ่มเบญจรงค์กุล ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทได้เข้ามาถือหุ้นในบริษัท ผ่านการถือหุ้นใน บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด โดยถือหุ้นทั้งสิ้นร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด

ดังนั้น เทเลนอร์และบริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด (รวมถึงกลุ่มเบญจรงค์กุล) อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตัดสินใจต่าง ๆ ของบริษัท เว้นแต่ กรณีที่บุคคลดังกล่าวไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษหรือมีส่วนได้เสียในเรื่องดังกล่าว

โครงสร้าง การจัดการ

โครงสร้างการจัดการ

โครงสร้างการจัดการของบริษัทประกอบด้วยคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ และฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการอื่น ๆ ในระดับบริหารอีกหลายชุดเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลนโยบายภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน

คณะกรรมการบริษัท

ในระหว่างปี 2562 มีกรรมการลาออกจากตำแหน่ง 3 ท่าน และมีกรรมการเข้าใหม่ 2 ท่าน ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 คณะกรรมการบริษัทมีจำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย

- กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 10 ท่าน (โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 ของคณะกรรมการบริษัท)
- ไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหาร

รายชื่อกรรมการและการถือครองหุ้นของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 61	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 62	เพิ่ม/ลด
1	นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ประธานกรรมการ	10 หุ้น	10 หุ้น	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
2	นายเพตเตอร์ บอเร่ เฟอร์เบิร์ต	รองประธานกรรมการ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
3	นายจุลจิตต์ บุญเขต	กรรมการอิสระ	-	-	-
	คู่สมรส		15,000 หุ้น	15,000 หุ้น	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
4	นางกมลวรรณ วิบุลากร	กรรมการอิสระ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
5	นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม	กรรมการอิสระ	10,000 หุ้น 6,000 NVDR	10,000 หุ้น 6,000 NVDR	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
6	นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	กรรมการอิสระ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
7	นางกฤษณ์ ธิปไตย	กรรมการ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 61	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 62	เพิ่ม/ลด
8	นายชเวเร่ เพ็ดเดอร์เซ็น	กรรมการ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
9	นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด ⁽¹⁾	กรรมการ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
10	นายราเกช เจน ⁽¹⁾	กรรมการ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-

หมายเหตุ: (1) นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด และ นายราเกช เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทน นายฮาคุน บรวิเช็ก เฮิร์ล และ นายกุนนาร์ โจฮัน เบอ์เทลเซน ซึ่งลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการ ปีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562

โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับกรรมการที่ลาออกระหว่างปี 2562 รวมทั้งการถือครองหุ้นของบริษัทของกรรมการดังกล่าว ดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 61	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 62 ⁽¹⁾	เพิ่ม/ลด
1	Mrs. Alexandra Reich ⁽²⁾	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
2	Mr. Gunnar Johan Bertelsen ⁽³⁾	กรรมการ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
3	Mr. Haakon Bruaset Kjoel ⁽⁴⁾	กรรมการ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-

หมายเหตุ: (1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้น / ชื่อขายหุ้นในระหว่างปี 2562

(2) นางอเล็กซานดรา ไรซ์ ได้แจ้งความประสงค์ไม่ขอรับการแต่งตั้งกลับเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอีกวาระหนึ่ง โดยยังคงดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารต่อไป ตามมติการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2562 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562

(3) นายกุนนาร์ โจฮัน เบอ์เทลเซน ลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562

(4) นายฮาคุน บรวิเช็ก เฮิร์ล ลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 โดยยังคงดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานกลยุทธ์และการเปลี่ยนผ่านองค์กรต่อไป

คณะผู้บริหาร

รายชื่อผู้บริหารและการถือครองหุ้นของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 61	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 62	เพิ่ม/ลด
1	นางอเล็กซานดรา ไรซ์	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
2	นายดิลิป ปาล	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
3	นายประเทศ ตันกุลนันท์	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี	10,000 หุ้น	10,000 หุ้น	-
	คู่สมรส		9,400 หุ้น	9,400 หุ้น	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
4	นางสาวนาฏฤดี อาจหาญวงศ์	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
5	นายราจีฟ บาวา	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มธุรกิจ	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
6	นางสาวทศพรรัตน์ แก้วศรีงาม ⁽¹⁾	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานขาย	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
7	นายฮาวีร์ เร็น ⁽²⁾	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
8	นายลาร์ส มาร์คัส แอดอูร์กุสซัน ⁽³⁾	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่ม กิจการองค์กร	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-
9	นายฮาคุน บรวิเช็ก เซิร์ล ⁽⁴⁾	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานกลยุทธ์และการเปลี่ยน ผ่านองค์กร	-	-	-
	คู่สมรส		-	-	-
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-

หมายเหตุ : ในปี 2562 มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้บริหาร ดังนี้

(1) นางสาวทศพรรัตน์ แก้วศรีงาม ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มงานขาย เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562

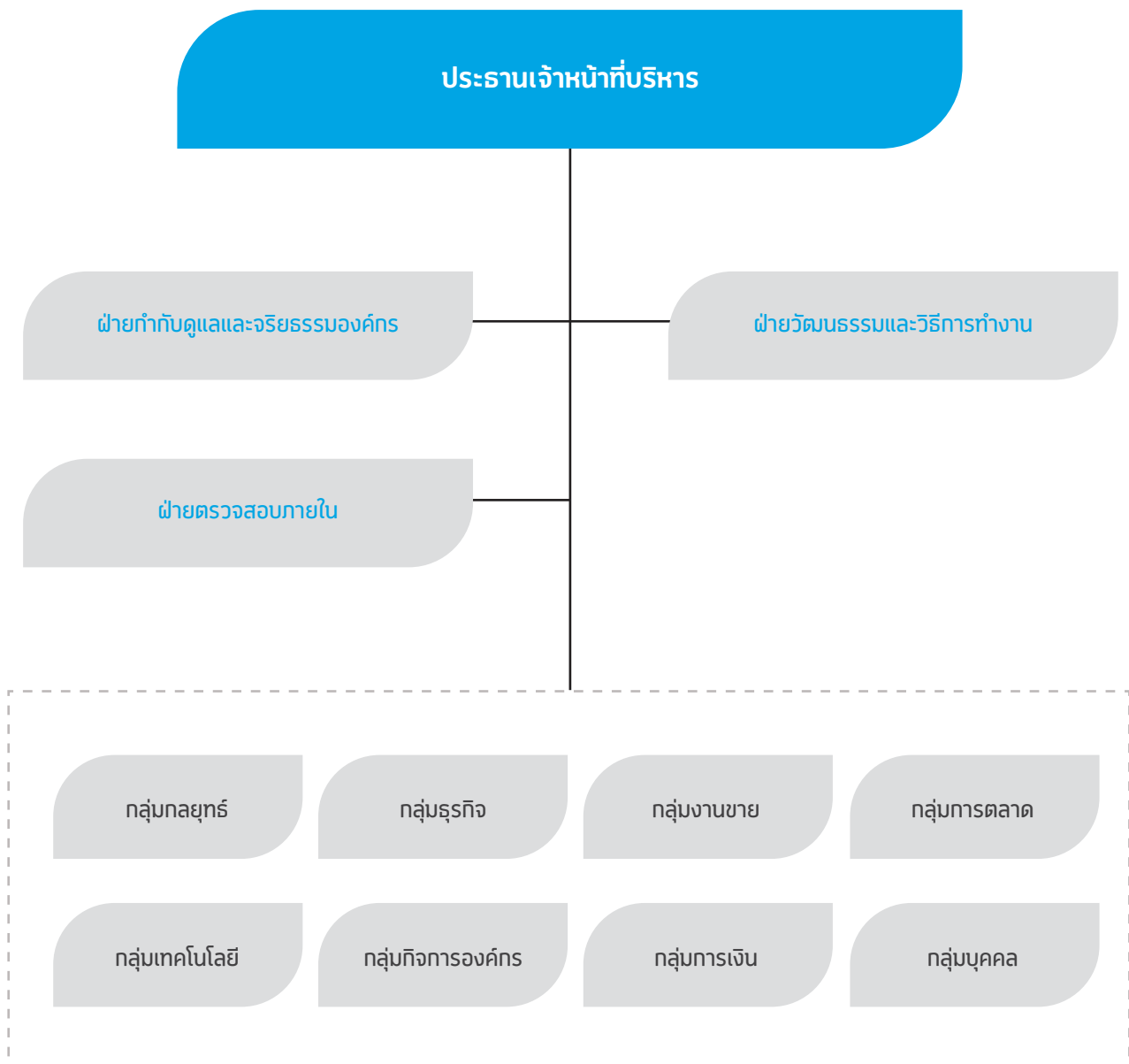
(2) นายฮาวีร์ เร็น ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการตลาด เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2562

(3) นายลาร์ส มาร์คัส แอดอูร์กุสซัน ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มกิจการองค์กร เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2562

(4) นายฮาคุน บรวิเช็ก เซิร์ล ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานกลยุทธ์และการเปลี่ยนผ่านองค์กร เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2562

ผู้บริหารข้างต้นเป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด. ซึ่งหมายถึง ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารที่รายงานต่อจากผู้จัดการลงมา ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่สี่ทุกราย และหมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทไม่เคยเป็นพนักงานหรือหุ้นส่วนของบริษัทสอบบัญชีภายนอกที่บริษัทใช้บริการอยู่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

โครงสร้างการบริหารจัดการของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

เลขานุการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้ง นายสิริวิชญ์ กลีบดี ผู้อำนวยการอาวุโสสายงานนักลงทุนสัมพันธ์ ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการบริษัท โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ประวัติการศึกษา การทำงาน และการอบรมของเลขานุการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “ข้อมูลทั่วไปของบริษัท”

อนึ่ง รายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และเลขานุการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ” และในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th

คำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

คำตอบแทนกรรมการ

ในการกำหนดคำตอบแทนของกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการนั้น คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนจะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ เช่น ภารกิจและผลการประกอบการของบริษัท บรรทัดฐานของตลาดและอุตสาหกรรม สภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย เป็นต้น คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนจะพิจารณาคำตอบแทนของกรรมการและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาและอนุมัติทุกปี นอกจากนี้ คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนจะพิจารณาบทวนโครงสร้างคำตอบแทนของกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยทุก ๆ 3 ปี ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดและอุตสาหกรรม

ปัจจุบัน คำตอบแทนของกรรมการบริษัทประกอบด้วยคำตอบแทนรายเดือน บริษัทไม่มีคำตอบแทนในรูปสิทธิประโยชน์อื่น ๆ หรือในรูปของหุ้นให้แก่กรรมการของบริษัท โครงสร้างคำตอบแทนของกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ”

ในปี 2562 คำตอบแทนรวมของกรรมการบริษัทมีจำนวนทั้งสิ้น 13,572,000 บาท โดยมีรายละเอียดคำตอบแทนกรรมการดังนี้

รายชื่อ	คำตอบแทนกรรมการ (บาท)*					
	คณะกรรมการบริษัท	คณะกรรมการตรวจสอบ	คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน	คณะกรรมการสรรหา	คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ	รวม
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	3,840,000.00	-	-	-	-	3,840,000.00
นายเพดเตอร์ บอร์ เฟอร์เบิร์ต	-	-	-	-	-	-
นายจุลจิตต์ บุญเกิด	1,320,000.00	600,000.00	408,000.00	204,000.00	-	2,532,000.00
นายสตีเฟ่น วูดรฟ ฟอร์ดแฮม	1,320,000.00	600,000.00	-	408,000.00	204,000.00	2,532,000.00
นางขนิษฐารักษ์ เพ็ชรรัตน์	1,320,000.00	-	204,000.00	204,000.00	408,000.00	2,136,000.00
นางกมลวรรณ วิบุลาทร	1,320,000.00	804,000.00	204,000.00	-	204,000.00	2,532,000.00
นางอเล็กซานดรา ไรซ์	-	-	-	-	-	-
นายฮาทุน บรวิเช็ก เซิร์ล	-	-	-	-	-	-
นายทุนนาร์ โจฮัน เบอร์เทลเซน	-	-	-	-	-	-
นางทูนัน ริปเป	-	-	-	-	-	-
นายชเวเร่ เพ็คเตอร์เฮิน	-	-	-	-	-	-
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด	-	-	-	-	-	-
นายราเคช เจน	-	-	-	-	-	-
รวม	9,120,000.00	2,004,000.00	816,000.00	816,000.00	816,000.00	13,572,000.00

* ตารางคำตอบแทนกรรมการแสดงผลคูณสองตำแหน่ง

คำตอบแทนผู้บริหาร

โครงสร้างคำตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหาร ประกอบด้วย

โครงสร้างคำตอบแทน	เป้าหมายหลัก
1. เงินเดือน	การบริหารคำตอบแทนให้สามารถแข่งขันกับตลาดโดยรวมได้
2. คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะสั้น	พัฒนาการบริหารจัดการทีมของหัวหน้างาน และผลักดันให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามกลยุทธ์ของบริษัท
3. คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะยาว	ดูแลให้ผลประโยชน์ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารสอดคล้องกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเพื่อที่จะสร้างคุณค่าในระยะยาวให้กับบริษัท
4. สวัสดิการและผลประโยชน์อื่น	เสนอแผนประกันและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงชีวิต โดยพิจารณาจากสภาพเศรษฐกิจ และมาตรฐานการครองชีพ

1. เงินเดือน

ระดับคำตอบแทนดังกล่าวจะได้รับการทบทวนเป็นประจำทุกปีโดยขึ้นอยู่กับขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ สภาพเศรษฐกิจ ระดับคำตอบแทนเมื่อเทียบกับตลาดโดยรวม และผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

โดยหลักเกณฑ์การพิจารณาผลการปฏิบัติงาน จะพิจารณาดังต่อไปนี้

- การยึดถือผลประโยชน์ของธุรกิจเป็นหลัก
- การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและเป็นไปตามค่านิยมขององค์กร
- การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทางธุรกิจ

2. คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะสั้น

คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะสั้นได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหารให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะสั้น คำตอบแทนประเภทนี้เป็นคำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน โดยให้คำตอบแทนแปรผันตามผลสำเร็จของงาน ซึ่งวัดจากดัชนีชี้วัด

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของงาน สำหรับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารทุกท่าน ประกอบด้วย

- ดัชนีชี้วัดด้านการเงิน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเติบโตด้านผลกำไร กระแสเงินสด กำไรขั้นต้น ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน และกระแสเงินสดสุทธิ
- ดัชนีชี้วัดด้านการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และตามวัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงไปสู่ดิจิทัล
- การดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อผลักดันให้เกิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและถูกต้องตามหลักจริยธรรม

3. คำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงานระยะยาว

การจ่ายคำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงานประเภทนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาสร้างคุณค่าในระยะยาว ส่งเสริมและสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนให้กับบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารของบริษัทมีสิทธิที่จะได้รับคำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงานระยะยาว โดยกำหนดระยะเวลา 4 ปีเพื่อวัดผลการปฏิบัติงานนี้ ซึ่งหากลาออกจากบริษัทก่อนกำหนดช่วงระยะเวลาดังกล่าวจะถือว่าไม่ได้รับสิทธิ อย่างไรก็ตาม ในกรณีลาออกเนื่องจากเกษียณอายุ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต จะยังคงได้รับคำตอบแทนประเภทนี้

4. สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่น

เป้าหมายของสวัสดิการ และผลประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงให้กับผู้บริหารในระดับที่เหมาะสม เช่น รถยนต์ประจำตำแหน่ง แพคเกจการใช้โทรศัพท์รายเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แผนประกันสุขภาพและประกันชีวิต และสวัสดิการต่าง ๆ อันเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของตลาดแรงงานโดยรวม

คำตอบแทนรวมของผู้บริหารของบริษัท ในปี 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 82,258,221 บาท

บุคลากร

การบริหารคำตอบแทนของบริษัท

หลักการบริหารคำตอบแทนของบริษัท เพื่อดึงดูด จูงใจ และรักษานักงานที่มีศักยภาพไว้ในองค์กร เพื่อที่จะพัฒนารับผิดชอบให้เติบโตอย่างยั่งยืน สร้างมูลค่าแก่ผู้ถือหุ้นตามหลักการดำเนินงานของบริษัท หลักการบริหารคำตอบแทนของบริษัทได้รับการออกแบบเพื่อที่จะนำเสนอคำตอบแทนรวมที่ยุติธรรม และแข่งขันได้ทั้งภายในและภายนอกบริษัท

โครงสร้างคำตอบแทนรวม ประกอบด้วย คำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน และที่ไม่เป็นตัวเงิน สวัสดิการ และผลประโยชน์ต่าง ๆ การฝึกอบรมโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ และการให้ความสำคัญแก่พนักงานโดยการขึ้นชม

คำตอบแทน

คำตอบแทนในรูปแบบตัวเงินจะมีทั้งคำตอบแทนแบบคงที่ และคำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน ซึ่งการจ่ายคำตอบแทนแบบคงที่จะมีความสัมพันธ์กับค่างาน โดยพิจารณาจากองค์ประกอบหลายด้าน เช่น หน้าที่ความรับผิดชอบ ในงานและผลลัพธ์ทางธุรกิจที่เกิดจากงานนั้น ๆ งานที่มีค่างานใกล้เคียงกันจะถูกจัดไว้ในโครงสร้างการจ่ายคำตอบแทนเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทสามารถรักษาความเสมอภาคภายในบริษัท และความยุติธรรมในการจ่ายคำตอบแทนของงานที่มีค่างานใกล้เคียงกัน สำหรับความสามารถในการแข่งขันกับภายนอก คำตอบแทนจะได้รับการพิจารณาทบทวนอยู่เป็นประจำ ผ่านการทบทวนค่าจ้างและคำตอบแทนกับบริษัทที่ปรึกษาภายนอก นอกจากนี้ การบริหารคำตอบแทนจะคำนึงถึงสภาวะการณ์ เศรษฐกิจมหภาค และผลการดำเนินงานทางธุรกิจของบริษัทด้วย

คำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน มีหลักการจ่ายโดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานส่วนบุคคลของพนักงาน และผลประกอบการของบริษัท ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ไว้ และสื่อสารไปยังพนักงานเป็นประจำทุกปี คำตอบแทนประเภทนี้ถือเป็นรางวัลตอบแทนความสำเร็จของพนักงานในระยะสั้น และสะท้อนมายังความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

การให้ความสำคัญแก่พนักงาน และผลประโยชน์ต่าง ๆ

การให้ความสำคัญแก่พนักงานโดยการชื่นชม เป็นการแสดงออกถึงการยอมรับในผลงาน และความพยายามที่เหนือความคาดหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและค่านิยมของบริษัท การให้ความสำคัญดังกล่าวอาจเป็นการแสดงออกอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม การให้ความสำคัญโดยการยกย่องชมเชยพนักงานมีส่วนช่วยให้วัฒนธรรมองค์กรแข็งแกร่ง และสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในบริษัท

นอกจากนั้นบริษัทได้จัดสวัสดิการ และผลประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติทั่วไปในตลาดแรงงาน ซึ่งบริษัทมีการพิจารณาทบทวนสวัสดิการ และผลประโยชน์ต่าง ๆ อยู่เป็นประจำเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาด

สวัสดิการ และผลประโยชน์ต่าง ๆ ประกอบด้วย

- ผลประโยชน์แบบคงที่ในรูปของตัวเงิน และโปรแกรมการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงานที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสำนักงาน สถานที่ออกกำลังกาย
- ผลประโยชน์ที่ให้ตามลักษณะงาน เช่น เงินช่วยเหลือในการเดินทาง เครื่องแบบสำหรับปฏิบัติงาน และสิทธิประโยชน์ส่วนบุคคลสำหรับพนักงาน เช่น กองทุนกู้ยืมเงินฉุกเฉิน การลาคลอดสำหรับพนักงานหญิง และการลาเมื่อภรรยาคลอดบุตรสำหรับพนักงานชาย ซึ่งช่วยให้พนักงานมีเวลาดูแลทารกแรกเกิดได้นานขึ้น
- ผลประโยชน์ระยะสั้น เช่น แผนประกันสุขภาพและการตรวจร่างกายประจำปี และผลประโยชน์ระยะยาว เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งถือเป็นเงินออมของพนักงานหลังเกษียณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีพนักงาน (เฉพาะพนักงานที่รับอัตราค่าจ้างเป็นเงินเดือนประจำ) จำนวนทั้งสิ้น 3,915 คน โดยแบ่งตามสายงานหลักได้ ดังนี้

สายงาน	จำนวนพนักงาน – ประจำ – พนักงานชาวต่างชาติ (คน)
กลุ่มการเงิน	181
กลุ่มการตลาด	257
กลุ่มการขาย	2,252
กลุ่มเทคโนโลยี	977
กลุ่มบุคคล	
กลุ่มกิจการองค์กร และพัฒนาธุรกิจ	53
กลุ่มพัฒนาธุรกิจ	90
กลุ่มงานกลยุทธ์และการเปลี่ยนผ่านองค์กร	34
สำนักประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	15
รวม	3,915

ในปี 2562 คำตอบแทนรวมของพนักงานประกอบด้วยเงินเดือนและโบนัสเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 4,400,977,688 บาท และเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 108,388,934 บาท

การพัฒนาและความก้าวหน้าทางอาชีพ

การพัฒนาและความก้าวหน้าทางอาชีพเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะสามารถรักษาและสร้างความผูกพันกับพนักงาน เพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและพัฒนาเติบโตในสายงานพร้อมไปกับองค์กร ในเดือนกันยายน 2562 บริษัทได้เริ่มใช้ระบบ PromptGROW ซึ่งเป็นระบบการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพแบบใหม่ที่จะช่วยให้พนักงานสามารถพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพของตนเองได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความปรารถนาทางอาชีพและความต้องการทางธุรกิจของบริษัท บริษัทให้ออกาสแก่พนักงานที่จะมีความก้าวหน้าทางอาชีพมากมายหลายรูปแบบ เช่น การเป็นผู้ชำนาญการในสายงานหรือการเป็นหัวหน้างาน ความก้าวหน้าทางอาชีพที่เติบโตสูงขึ้นสู่ตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงขึ้น หรือความก้าวหน้าทางอาชีพในระดับพนักงานขึ้นเต็มขั้นได้ทำงานในสายงานใหม่ที่เปลี่ยนไปหรือแตกต่างออกไป นอกจากนี้พนักงานยังสามารถเติบโตจากการได้รับขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งปัจจุบันของตนที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการทำงานข้ามกลุ่มธุรกิจทั้งในต่างประเทศและระดับภูมิภาค ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นความก้าวหน้าทางอาชีพที่พนักงานสามารถที่จะเลือกได้เองทั้งสิ้น แนวคิด PromptGROW นี้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก หรือ 4D ซึ่งเป็นระบบและเครื่องมือที่จะช่วยให้พนักงานมีความก้าวหน้าในอาชีพได้ ดังนี้

1. Discover ทราบความมุ่งหมายในสายอาชีพและศักยภาพของตน: การพูดคุยกับหัวหน้างานและ/หรือ โคช (Career Coach) จะช่วยให้พนักงาน ค้นหาความปรารถนาที่ก้าวหน้าทางอาชีพของตนโดยการวิเคราะห์ความสามารถของตนเอง รวมทั้งทราบถึงสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถที่พนักงานต้องพัฒนาเพิ่มเติมตามกรอบสมรรถนะและความต้องการของตำแหน่งงาน
 2. Design ตั้งเป้าหมายงาน ออกแบบสายอาชีพและแผนพัฒนานตนเอง: ระบบการบริหารผลงาน PMS ซึ่งเน้น People Dialogue and Performance with Impact (การพูดคุยเพื่อพัฒนาและการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์และคุณค่า) จะช่วยให้พนักงานสามารถออกแบบเป้าหมายผลงานที่ต้องส่งมอบและแผนการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถและเสริมสร้างจุดแข็งของตนเอง (Individual Development Plan (IDP)) ทั้งระยะสั้นสำหรับตำแหน่งงานปัจจุบัน และระยะยาวสำหรับการเติบโตและก้าวหน้าในสายอาชีพที่พนักงานปรารถนา
 3. Develop พัฒนานตนเองตามแผน โดยวิธี 3E+1: วิธีการเรียนรู้แบบ 3E+1 จะช่วยให้พนักงานได้เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การฝึกอบรม (Education) 10% การเรียนรู้จากผู้อื่น (Exposure) 20% การเรียนรู้และพัฒนาจากการปฏิบัติงานจริง (Experience) 70% รวมถึงการสร้างระบบและบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา (Environment: Ecosystem for Learning & Development) รวมถึงการโค้ชจากหัวหน้างานอย่างสม่ำเสมอ
 4. Deploy แสดงผลงานและก้าวไปสู่ตำแหน่งงานตามเป้าหมาย: หลังจากที่พนักงานทราบระดับความสามารถของตนเองและพัฒนานตนเองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับตำแหน่งงานที่ตนตั้งเป้าหมาย เมื่อตำแหน่งที่ต้องการว่าง พนักงานสามารถสมัครงานผ่านระบบได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องแจ้งให้หัวหน้างานปัจจุบันทราบ การคัดเลือกจะมีคณะกรรมการคัดเลือกเพื่อให้แน่ใจว่าการเลือกผู้สมัครเป็นไปอย่างเหมาะสม หัวหน้างานปัจจุบันจะทราบเกี่ยวกับการสมัครงานของพนักงานเมื่อพนักงานได้รับการตอบรับเพื่อทำงานในตำแหน่งงานใหม่ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการโยกย้ายงานภายในและเรียนรู้พัฒนาตามที่พนักงานได้ออกแบบสายอาชีพตนเองไว้
- ในทางธุรกิจ การพัฒนาและความก้าวหน้าทางอาชีพของพนักงานดังกล่าว เป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตให้แกบริษัทอย่างต่อเนื่อง

“dtac Academy” – ศูนย์กลางแห่งการพัฒนาบุคลากร

dtac Academy ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้และมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรที่มีความหลากหลายและครอบคลุมพนักงานทั้งบริษัท เพื่อให้มั่นใจได้ว่าพนักงานจะสามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของตนเองตลอดจนศักยภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งทั้งตอบสนองความต้องการที่จะพัฒนาของพนักงานเองและตอบสนองต่อความต้องการทางธุรกิจของบริษัทพนักงานทุกคนจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้ผ่านหลากหลายทางเลือก ทั้งการเรียนรู้ในแบบผสมผสานที่รวมการเรียนรู้แบบออนไลน์ และการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาส่วนบุคคลซึ่งมาจากความต้องการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือตำแหน่งงาน รวมถึงความต้องการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าในสายอาชีพ

dtac Academy ได้จัดทำการประเมินศักยภาพองค์กร (Organization Capability Assessment) โดยเริ่มจากกลุ่มผู้บริหารระดับผู้อำนวยการฝ่าย (VP) ขึ้นไป และกลุ่มผู้บริหารในกลุ่มงานขาย รวมทั้งสิ้น 381 คน โดยผลจากการประเมินศักยภาพได้นำมาใช้ในการออกแบบแผนพัฒนาหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาสมรรถนะหลัก การพัฒนาความเป็นผู้นำ และการพัฒนาความพร้อมปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง (Agility Readiness) และกลุ่มผู้บริหารในกลุ่มงานขายได้

เข้าร่วมการอบรมในรูปแบบ Bootcamp เพื่อพัฒนาและยกระดับความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความคาดหวังที่เปลี่ยนไป โดยมีระยะเวลาการอบรมรุ่นละ 3 วัน เป็นจำนวน 3 รุ่น รวมผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 127 คน

นอกเหนือจากการฝึกอบรมในรูปแบบของการเรียนรู้ในห้องเรียน (Classroom Training) บริษัทยังจัดการอบรมในรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-learning เพื่อให้พนักงานสามารถวางแผนและจัดสรรเวลาที่สะดวกสำหรับการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบอื่น ๆ อีกด้วย เช่น การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจริง (On the Job Training) การมอบหมายให้พนักงานเข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการที่สำคัญ การแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากรที่เชี่ยวชาญจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น บริษัทยังได้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดโครงสร้างการเรียนรู้ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มและการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ ซึ่งอำนวยความสะดวกให้พนักงานสามารถเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและไม่มีตารางเวลากำหนดตายตัว

หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำและพนักงานที่มีศักยภาพ

การพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่และพนักงานที่มีศักยภาพเป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับบริษัทให้มีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยบริษัทจัดให้มีหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้บริหารในทุกระดับได้มีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นในการที่จะบริหารจัดการทีมของตนเองและองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้การจัดฝึกอบรมยังมีเนื้อหาครอบคลุมถึงการบริหารเชิงธุรกิจและการบริหารบุคลากรซึ่งมีทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ในห้องเรียน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการสอนงานแบบตัวต่อตัวอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

บริษัทได้ร่วมมือกับ International Institute for Management Development (IMD) ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำระดับโลก ในการออกแบบหลักสูตร Future Leaders Program เพื่อพัฒนาผู้บริหารระดับผู้อำนวยการอาวุโส (SVP) และผู้บังคับบัญชาผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนและการโค้ช โดยมีระยะเวลาการอบรมและการโค้ชอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะเวลา 3 เดือน เพื่อปรับรูปแบบภาวะผู้นำ (Leadership Style) การปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง (Agility) และความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (Cross-functional collaboration) ให้เหมาะกับบริบทและรูปแบบการทำงานของบริษัทที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้บริษัทยังจัดให้มีหลักสูตรการพัฒนาพนักงานที่มีศักยภาพสูง (Talent Development) โดยออกแบบเพื่อที่จะส่งเสริมพนักงานที่มีความสามารถในการทำงานที่โดดเด่นให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างสูงสุด หลักสูตรพิเศษเหล่านี้ได้รับการพัฒนาร่วมกับสถาบันต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจ ความรู้เฉพาะทาง และการทำหน้าที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และทิศทางของบริษัท

ในปี 2562 นี้บริษัทได้จัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นจำนวนทั้งสิ้น 61.14 ล้านบาท (ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2562) ซึ่งครอบคลุมจำนวนบุคลากรถึง 100% ของพนักงานในบริษัททั้งหมด ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยเวลาในการฝึกอบรมเท่ากับ 61.5 ชั่วโมงต่อคนต่อปี (ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2562)

การควบคุมภายใน

ระบบการควบคุมภายในของบริษัทเป็นกระบวนการที่กำกับดูแลโดยคณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหาร เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าบริษัทจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

- การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- การรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และ
- การปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

บริษัทใช้กรอบโครงสร้างการควบคุมภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) แนวทางของ Sarbanes Oxley Act Section 404 (SOX) และแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด โดยบริษัทได้ดำเนินการตามแนวทางของ SOX มาตั้งแต่ปี 2549 เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงิน (Internal Control over Financial Reporting หรือ ICFR) จะผสมเข้ากับการดำเนินงานทางธุรกิจของบริษัทได้

ระบบการควบคุมภายในของบริษัท ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

บริษัทมีการจัดโครงสร้างองค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานของฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีการสื่อสารเป้าหมายดังกล่าวไปยังพนักงานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงาน

บริษัทยึดมั่นในการสร้างธุรกิจที่ยั่งยืนและวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่งโดยมี “คิเทศรรณภิบาล” (Code of Conduct) เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมที่ใช้ในการทำงาน ซึ่งครอบคลุมข้อกำหนดห้ามกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทปฏิบัติตามลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท แนวทางการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การปฏิบัติต่อพนักงาน ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งและหน่วยงานราชการ รวมถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ทรัพย์สิน การควบคุมภายใน บัญชี การรายงานและการเปิดเผยข้อมูล การบริหารข้อมูลสารสนเทศและการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล พนักงานสามารถปรึกษาหรือแจ้งเหตุการณ์ฝ่าฝืนหลักในการ

ปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Officer) โดยตรง ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายและจัดให้มีหลักในการปฏิบัติดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานที่คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย และเพื่อประโยชน์ของบริษัทในระยะยาว

บริษัทได้จัดตั้งหน่วยงานควบคุมภายใน (Internal Control Unit) เพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงิน (Internal Control over Financial Reporting หรือ ICFR) และจัดตั้งหน่วยงาน Ethics and Compliance เพื่อพัฒนาและปรับใช้นโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน การกำกับดูแลกิจการของบริษัท โดยหน่วยงานควบคุมภายในทำหน้าที่กำกับดูแลและรายงานสถานะของการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงินต่อฝ่ายบริหารคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้รายงานทางการเงินของบริษัทมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานเพื่อดูแลรับผิดชอบด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม (Health, Safety, Security & Environment หรือ HSSE) โดยได้ยึดแนวคิดว่าตามหลักมาตรฐานสากล ISO14001 & OHSAS18001 เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน

(2) การบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงของบริษัทนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงที่คาดการณ์ไว้ในเชิงรุก มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของบริษัท บริษัทนำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารความเสี่ยงองค์กรแบบองค์รวมซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการซ้ำและต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ช่วยสนับสนุนให้บริษัทบรรลุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- ช่วยให้บริการรักษาสถานะความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยการจัดการภัยคุกคามที่สำคัญและการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่สำคัญ
- ช่วยให้บริการสามารถพิจารณาถึงความเสี่ยงได้อย่างชัดเจนในการตัดสินใจ โดยนำการบริหารความเสี่ยงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ
- ช่วยให้บริษัทมั่นใจว่าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐานภายนอกด้านความเสี่ยง
- ช่วยให้บริษัทกำหนดการดำเนินการเพื่อลดภัยคุกคามและส่งเสริมโอกาสที่สำคัญได้อย่างทันท่วงที
- ช่วยเพิ่มความตระหนักในการบริหารความเสี่ยงและส่งเสริมวัฒนธรรมด้านความเสี่ยงภายในบริษัท

บริษัทได้กำหนดนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยงรวมทั้งได้ทบทวนนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ บริษัทบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของมาตรฐาน ISO 31000 และ COSO II Enterprise Risk Management โดยบริษัทจะต้องระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของบริษัท

ผู้บริหารสายงานมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้แน่ใจว่าการจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ในกระบวนการทางกลยุทธ์และกระบวนการทางธุรกิจในแต่ละวัน พนักงานทุกคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในขอบเขตงานที่แต่ละคนรับผิดชอบ ฝ่ายบริหารมีหน้าที่ประเมินความเสี่ยงของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ โดยเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงและบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญของบริษัท ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารจะรายงานความเสี่ยงที่สำคัญดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส

(3) การควบคุมการปฏิบัติงาน

บริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมการควบคุมเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะงาน ความซับซ้อน รวมถึงสภาพแวดล้อมและลักษณะเฉพาะของบริษัท โดยบริษัทมีการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานสำหรับการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ รวมถึงการทำธุรกรรมด้านการเงินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารทั่วไป รวมถึงการจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศซึ่งบริษัทยึดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 27001 นอกจากนี้ บริษัทได้กำหนดอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของฝ่ายบริหารแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสมตามนโยบายการมอบอำนาจ (Policy on Delegation of Authority) ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งการจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ที่เหมาะสม เช่น แบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติออกจากหน้าที่ในการบันทึกการรายการบัญชีและข้อมูล แบ่งแยกหน้าที่ในการดูแลจัดเก็บทรัพย์สินออกจากกันเพื่อเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน

ทั้งนี้ ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ กับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว บริษัทมีมาตรการที่รัดกุมในการติดตามดูแลเพื่อให้แน่ใจว่าการทำธุรกรรมนั้น ๆ ดำเนินการตามระเบียบวิธีการปฏิบัติงานและผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนดเพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์และโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ

(4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัทให้ความสำคัญต่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล เพื่อให้การสื่อสารข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบริษัทได้ใช้นโยบายบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและเหมาะสมกับธุรกิจของบริษัท มีการจัดเก็บบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีอย่างเหมาะสมและสามารถตรวจสอบได้ มีการจัดทำหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบการประชุม รวมทั้งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น (แล้วแต่กรณี) เพื่อพิจารณาประกอบการประชุมภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและตามที่กฎหมายกำหนด

(5) ระบบการติดตาม

บริษัทมีกระบวนการที่ชัดเจนในการติดตามระบบการควบคุมภายในและรายงานข้อผิดพลาดและจุดอ่อนในการควบคุมภายในที่สำคัญ พร้อมทั้งรายละเอียดในการดำเนินการแก้ไข ซึ่งฝ่ายบริหารจัดให้มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Monitoring) และทำการประเมินเป็นระยะ (Period Evaluation) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่มั่นคงและใช้งานได้อย่างจริง

ทั้งนี้ การติดตามอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Monitoring) รวมถึงการทบทวนผลการดำเนินงานและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญเป็นประจำ การวิเคราะห์และการติดตามรายงานการดำเนินงานที่อาจระบุความผิดปกติที่บ่งบอกถึงความล้มเหลวในระบบการควบคุมภายใน ฯลฯ นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัททราบถึงกรณีที่มีหรือสงสัยว่ามีการฉ้อโกง การกระทำผิดกฎหมาย หรือการประพฤติผิดที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อชื่อเสียงและสถานะทางการเงินของบริษัท

การประเมินเป็นระยะ (Period Evaluation) รวมถึง

- (1) การทดสอบการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงินของฝ่ายบริหาร การทดสอบถูกจัดทำขึ้นในปี 2561 และไม่พบข้อบกพร่องในการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความมีนัยสำคัญต่อรายงานทางการเงิน โดยผลการทดสอบดังกล่าวได้มีการสรุปและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- (2) การดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินธุรกิจของบริษัทตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับการอนุมัติโดยรายงานจุดอ่อนในการควบคุมภายในและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขจุดอ่อนเหล่านั้น โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในจะรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินการแก้ไขกับฝ่ายบริหาร และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการดังกล่าวให้กับคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำ อย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง
- (3) การทบทวนประเด็นในการควบคุมภายในที่ตรวจพบโดยผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัท

อนึ่ง บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทได้ทบทวนและประเมินการควบคุมทางการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยและไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 โดยคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท และสามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทจากการนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่ใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2563 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 คณะกรรมการบริษัทรับทราบความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท

การตรวจสอบภายใน

หน่วยงานตรวจสอบภายในมีพันธกิจในการปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นอย่างอิสระและเที่ยงธรรม รวมทั้งให้คำปรึกษาเพื่อเพิ่มมูลค่า และปรับปรุงการปฏิบัติงานของบริษัทให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายทางธุรกิจ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการโดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบในด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ซึ่งได้รับการสอบทานและอนุมัติโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบอย่างเป็นทางการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าความรับผิดชอบที่ระบุในกฎบัตรและการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการยืนยันความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

บริษัทได้แต่งตั้งนายกิตติ วิจิตรสว่างวงศ์ เป็นหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และหน่วยงานอื่นใดภายใต้หน่วยงานตรวจสอบภายใน จะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ

หน่วยงานตรวจสอบภายในยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล (รวมถึง

คำจำกัดความของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหลักจริยธรรมและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน) และของสมาคมผู้ตรวจสอบและควบคุมระบบสารสนเทศ ระเบียบวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบริษัท

หน่วยงานตรวจสอบภายในจัดทำแผนการตรวจสอบภายในที่มีความยืดหยุ่น โดยประเมินจากทิศทางกลยุทธ์ทางธุรกิจ และความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของ บริษัท รวมถึงข้อกังวลของผู้บริหาร โดยแผนการตรวจสอบภายในประจำปีจะได้รับการสอบทาน และอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ นอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติแล้วนั้น หน่วยงานตรวจสอบภายในยังปฏิบัติงานพิเศษอื่นตามการร้องขอของผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบตามความเหมาะสม

อนึ่ง ตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปีนั้นหน่วยงานตรวจสอบภายในจะพิจารณา และทบทวนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สอบทานความเพียงพอและความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน และรายงานจุดบกพร่องของการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานต่อผู้บริหาร โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมถึงผู้ตรวจสอบภายนอกอื่น ๆ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะได้รับรายงานผลการตรวจสอบ รวมถึงความคืบหน้าในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงของผู้บริหาร และความคืบหน้าของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

นอกจากนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในยังรับผิดชอบในการสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันตามระเบียบภายในของบริษัท เพื่อให้แน่ใจว่าการทำรายการระหว่างกันนั้นเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พร้อมทั้งรายงานผลการสอบทานแก่คณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส หน่วยงานตรวจสอบภายในมีส่วนร่วมในการดำเนินการตรวจสอบการกระทำที่อาจเกี่ยวข้องกับการทุจริตภายในบริษัท และรายงานผลให้ผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบทราบ นอกจากนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในยังให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ทางธุรกิจ

พนักงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญอย่างต่อเนื่อง โดยเข้ารับการฝึกอบรมที่หลากหลาย ทั้งที่จัดขึ้นภายใน และภายนอกบริษัท รวมถึงการสัมมนาในต่างประเทศ นอกจากนี้ พนักงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในยังมีโอกาสพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของบริษัท

อนึ่ง เพื่อให้มั่นใจว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน และปฏิบัติงานตามกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และความคาดหวังของผู้บริหาร หน่วยงานตรวจสอบภายในได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพด้านการตรวจสอบภายในโดยผู้ประเมินภายนอกเป็นประจำทุก 5 ปี และรายงานผลการประเมินให้แก่คณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบทราบ

หน่วยงานตรวจสอบภายในได้รับการประเมินคุณภาพด้านการตรวจสอบภายในโดยที่ปรึกษาภายนอกทุก ๆ 5 ปี ครั้งล่าสุดได้จัดทำในเดือนพฤศจิกายน 2559 ผลการประเมินสรุปได้ว่า หน่วยงานตรวจสอบภายในได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานสากล เรื่องการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในซึ่งกำหนดโดยสมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล

การกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทยึดมั่นในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2555 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อรักษาและเสริมสร้างมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว

คณะกรรมการบริษัทได้จัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ และกระบวนการในการบริหารความเสี่ยง การกำหนดกลยุทธ์ การรายงานทางการเงิน และการควบคุมภายใน นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทได้จัดทำหลักในการปฏิบัติ “ดีแทคธรรมาภิบาล” ซึ่งใช้บังคับกับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่กระทำการในนามของบริษัท โดยเริ่มใช้บังคับตั้งแต่ปี 2549 และมีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา โดยครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ เช่น สิทธิมนุษยชน แรงงาน สุขภาพ อนามัยความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การใช้ข้อมูลภายใน การควบคุมภายใน การเปิดเผยข้อมูล การทุจริตคอร์รัปชัน ฯลฯ ทั้งนี้ ตามหลักมาตรฐานสากล

บริษัทได้จัดทำมีการเผยแพร่นโยบายการกำกับดูแลกิจการและหลักในการปฏิบัติดังกล่าวทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th และระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet) เพื่อความสะดวกของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทในการเข้าถึงและใช้ในการอ้างอิง นอกจากนี้ บริษัทได้จัดทำมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลกิจการและหลักในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อาทิ จัดทำเอกสารดีแทคธรรมาภิบาลและคู่มือให้แก่พนักงาน จัดอบรมพิเศษสำหรับพนักงานใหม่ และจัดการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวเป็นครั้งคราวไป รวมทั้ง จัดทำสื่อการเรียนรู้เรื่องดีแทคธรรมาภิบาลในรูปแบบการดูเพื่ออธิบายหัวข้อต่าง ๆ ที่สำคัญและเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ อาทิเช่น ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน การตัดสินใจของขวัญและสินน้ำใจทางธุรกิจ ข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลความปลอดภัยสารสนเทศ การเป็นผู้นับสนหรือการบริจาค การสื่อสารภายนอกองค์กร รวมถึงเรื่องอื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่พนักงานควรทราบ นอกจากนี้ บริษัทได้จัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ (Interactive e-Learning Program) เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจของพนักงานในเรื่องธรรมาภิบาลและนโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน ทั้งนี้ การติดตามให้มีการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการนั้น ประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีหน้าที่ประเมินผลการบังคับใช้เอกสารการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งระดับของการปฏิบัติตาม และรายงานผลต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

บริษัทให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการถือปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทได้อ้างอิงจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ จากการสำรวจตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนซึ่งประเมินโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยบริษัทได้รับคะแนนระดับ “ดีเลิศ” (ช่วงคะแนนระหว่างร้อยละ 90 ขึ้นไป) โดยเป็นหนึ่งใน 193 บริษัทที่ได้รับคะแนนดีเลิศ จากบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 677 บริษัท จึงเป็นเครื่องยืนยันว่าบริษัทยึดมั่นในหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รายละเอียดของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทแบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัทตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้นอันได้แก่ การซื้อขายและการโอนหุ้น การได้รับส่วนแบ่งในผลกำไรของบริษัท การเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นอย่างเป็นอิสระและเท่าเทียมกัน การร่วมตัดสินใจเรื่องสำคัญของบริษัท การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี และการได้รับข้อมูลข่าวสารของบริษัทอย่างรวดเร็ว ครบถ้วนและเพียงพอผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย โดยสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตนเองอย่างเต็มที่ผ่านการประชุมผู้ถือหุ้น (บริษัทมีหุ้นสามัญเพียงประเภทเดียวโดยหนึ่งหุ้นสามัญมีสิทธิออกเสียงหนึ่งเสียง) ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับสิทธิและผลประโยชน์ของตน

บริษัทมีนโยบายส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้น รวมถึงนักลงทุนสถาบัน ในการเข้าร่วมการประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งบริษัทได้มีการแจ้งกำหนดวันประชุมล่วงหน้าผ่านช่องทางการเปิดเผยของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 28 มกราคม 2562 และกำหนดวันกำหนดรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าร่วมประชุม (Record Date) และกำหนดวันปิดสมุดทะเบียนเพื่อรวบรวมรายชื่อผู้ถือหุ้นในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562 โดยบริษัทคัดเลือกสถานที่จัดการประชุมซึ่งมีระบบขนส่งมวลชนเข้าถึงและเพียงพอเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางเข้าร่วมการประชุมได้อย่างสะดวก และกำหนดเวลาจัดประชุมในช่วงเวลาบ่ายเพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีเวลาเตรียมตัวในการเดินทาง บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นจัดส่งเอกสารลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมเพื่อลดระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสารในวันประชุม และบริษัทยังได้จัดช่องทางการลงทะเบียน ณ สถานที่จัดการประชุมสำหรับผู้ถือหุ้น บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และนักลงทุนสถาบัน โดยบริษัทได้นำระบบบาร์โค้ด (Barcode) มาใช้ในการลงทะเบียนและนับคะแนนเสียงเพื่อช่วยให้อัตราการลงทะเบียนและการประมวลผลการลงคะแนนเสียงเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และได้จัดเตรียมอาหารเครื่องดื่มให้แก่ผู้ถือหุ้นในการมอบบันทึก ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้น

บริษัทดำเนินการประชุมอย่างโปร่งใสและมีกลไกที่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวาระและสรุปไว้ในรายงานประชุม นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง และผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นอย่างพร้อมเพรียงกันเพื่อตอบคำถามและรับทราบความคิดเห็นของผู้ถือหุ้น

อนึ่ง บริษัทได้จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 ณ ห้อง แอธรินี คริสตัล ฮอลล์ ชั้น 3 โรงแรม ดี แอธรินี โอเทล แบงค็อก อะ ลักซ์ชูรี คอลเลกชัน โอเทล กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โดยมีกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ทั้งหมด 23 ท่าน

บริษัทได้อนุญาตให้บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนของบริษัท เป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2562 เป็นเวลาล่วงหน้า 21 วันก่อนการประชุม และบริษัทได้จัดทำให้มีการเผยแพร่หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบการประชุมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th เป็นการล่วงหน้าก่อนการประชุม 30 วัน (ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2562) เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผู้ถือหุ้นได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นโดย หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นมีรายละเอียดประกอบระเบียบวาระต่าง ๆ อย่างเพียงพอและครบถ้วน พร้อมความเห็นของ

คณะกรรมการบริษัท พร้อมทั้งระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นเรื่องเสนอเพื่อทราบหรือเพื่อพิจารณา และแนบหนังสือมอบฉันทะตามแบบตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด รวมทั้งเสนอรายชื่อกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ในหนังสือมอบฉันทะเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ถือหุ้นในการมอบฉันทะให้กรรมการอิสระท่านใดท่านหนึ่ง

บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่งคำถามที่เกี่ยวกับวาระการประชุมรวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาบรรจุเป็นวาระการประชุมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการของบริษัท ล่วงหน้าก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2561 โดยบริษัทได้เผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการดังกล่าวโดยจัดส่งในรูปแบบจดหมายข่าวไปยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th ตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2561 อย่างไรก็ดี ไม่มีผู้ถือหุ้นส่งคำถามที่เกี่ยวกับวาระการประชุมเสนอวาระการประชุม หรือเสนอบุคคลเข้าเป็นกรรมการแต่อย่างใด

บริษัทได้จัดให้มีการชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงลงคะแนนให้แก่ผู้ถือหุ้นก่อนเริ่มการประชุม ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะมีสิทธิออกเสียงตามจำนวนหุ้นโดยในแต่ละวาระที่ไม่สามารถแบ่งคะแนนเสียงได้ ยกเว้นผู้รับมอบฉันทะตามแบบ ค. บริษัทยังได้จัดให้มีที่ปรึกษากฎหมายที่เป็นอิสระจากภายนอก (Inspector) ทำหน้าที่กำกับดูแลการประชุมและตรวจสอบการนับคะแนนเสียงเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท ทั้งนี้ ในการประชุมผู้ถือหุ้น ประธานในที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและวาระการประชุมได้อย่างเต็มที่

บริษัทได้แจ้งมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 โดยระบุผลการออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระ แยกประเภทคะแนนเสียงเป็น “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” และ “งดออกเสียง” โดยจัดส่งในรูปแบบจดหมายข่าวไปยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายในวันเดียวกันหลังจากการประชุมผู้ถือหุ้นเสร็จสิ้น

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญและดูแลให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม โดยได้ดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

บริษัทมีนโยบายที่จะรักษาสหสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกราย โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ประธานในที่ประชุมได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและไม่มีการเพิ่มวาระการประชุมโดยไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าแต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นของบริษัททุกรายมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนตามจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่ โดยหนึ่งหุ้นมีสิทธิออกเสียงเท่ากับหนึ่งเสียง

บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้สามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระของบริษัทหรือบุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนตนได้ โดยบริษัทได้จัดเตรียมหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด ซึ่งผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการออกเสียงลงคะแนนได้ และได้จัดส่งหนังสือมอบฉันทะให้แก่ผู้ถือหุ้นพร้อมหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นสามารถดาวน์โหลดหนังสือมอบฉันทะได้จากเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th

บริษัทได้มอบหมายให้บริษัทภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทำงานกับบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ดำเนินการแทนบริษัทในการ

ลงทะเบียนและนับคะแนนเสียง ซึ่งบริษัทได้จัดเตรียมบัตรลงคะแนนเสียงสำหรับผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในวาระต่าง ๆ โดยในวาระการเลือกตั้งกรรมการบริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิในการเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคล การนับคะแนนเสียงในแต่ละวาระเป็นไปอย่างเปิดเผย โปร่งใส และมีการจัดเก็บบัตรลงคะแนนเสียงไว้สำหรับการตรวจสอบในภายหลัง

บริษัทได้จัดทำรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 และจัดให้มีการเผยแพร่แบบวัดทัศนคติภาพการประชุมผู้ถือหุ้นทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th ภายใน 14 วันภายหลังการประชุม

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

(1) การดูแลสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทตระหนักถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มทั้งภายในและภายนอกบริษัท และดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าสิทธิดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติตามด้วยดี ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความร่วมมือระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นและความมั่นคงให้แก่บริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทในระยะยาว

สิทธิของผู้ถือหุ้น

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ถือหุ้นในฐานะเจ้าของบริษัท บริษัทดูแลให้มีการปฏิบัติตามสิทธิของหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม โดยจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และทันต่อเวลาและจัดให้มีการดูแลรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท บริษัทมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อสร้างผลกำไร และการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว รายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้นแสดงอยู่ในหมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น และหมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

สิทธิของพนักงาน

บริษัทตระหนักเสมอว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นรากฐานของความสำเร็จของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพของพนักงานตลอดเส้นทางการทำงาน โดยพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของพนักงาน รวมทั้งมอบโอกาสในการสร้างความก้าวหน้าในการทำงานให้แก่พนักงานทุกคนโดยเท่าเทียมกัน และให้ค่าตอบแทนแก่พนักงานในอัตราที่เหมาะสม โดยบริษัทศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กร บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ประเมินผลการทำงานและความก้าวหน้าในการทำงานของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อสร้างศักยภาพและความพร้อมภายในองค์กรเพื่อพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรที่ดี รวมถึงให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายค่าตอบแทนของพนักงานให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว

บริษัทให้ความสำคัญในเรื่องสวัสดิการและความปลอดภัยของพนักงานโดยบริษัทได้จัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด อาทิ ชั่วโง่งการทำงาน วันหยุด วันหยุดพักผ่อนประจำปี และวันลาหยุดประเภทต่าง ๆ รวมถึงวันลาคลอด 6 เดือนโดยได้รับค่าตอบแทน วันลาเพื่อทำหน้าที่บิดาในระหว่างภรรยาคลอดบุตร (paternity leave) การประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมีการประชุมสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่อง

บริษัทยังได้จัดให้มีสวัสดิการอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดอีกด้วย อาทิ การประกันสุขภาพซึ่งครอบคลุมการรักษาพยาบาลผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในและทันตกรรม การประกันชีวิต การประกันอุบัติเหตุ การตรวจสุขภาพประจำปี และการรักษาพยาบาลภายในสำนักงานโดยจัดให้มีแพทย์และพยาบาลประจำสำนักงานในช่วงเวลาปฏิบัติงาน รวมถึงจัดให้มีมาตรการดูแลสุขภาพอนามัยของพนักงาน อาทิ การประชาสัมพันธ์แนวทางการป้องกันโรคระบาด และการจัดหาหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจลสำหรับล้างมือให้แก่พนักงานและบุคคลภายนอก เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้พนักงานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดี โดยได้จัดสถานที่ อุปกรณ์กีฬา และกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการออกกำลังกาย เช่น โยคะและแอโรบิค เป็นต้น และส่งเสริมเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยได้จัดสถานที่และกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ ห้องเด็กเล่น ห้องสมุด ห้องให้นมบุตร และกิจกรรมในช่วงปิดเทอม เพื่อรองรับกรณีที่พนักงานมีความจำเป็นต้องนำบุตรหลานมาที่ทำงาน นอกจากนี้บริษัทได้จัดให้มีเงินช่วยเหลือพนักงานในกรณีต่าง ๆ เช่น การสมรส การคลอดบุตร การอุปสมบท การเสียชีวิตของญาติใกล้ชิด การประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น

บริษัทส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโดยจัดให้มีการเลือกตั้ง “สภาผู้แทนพนักงาน” เพื่อเป็นตัวแทนของพนักงานและเป็นสื่อกลางในการประสานงานกับบริษัท เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของพนักงานในเรื่องต่าง ๆ เพิ่มเติมจากที่บริษัทได้จัดให้ในรูปแบบของสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่พนักงานได้รับอยู่แล้ว รวมทั้งให้คำปรึกษา และรับฟังข้อคิดเห็นของพนักงาน

บริษัทได้ดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสากล โดยได้จัดให้มีหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อกำหนดนโยบายและหลักในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ สวัสดิภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดและส่งเสริมให้มีการดูแลและรักษาสุขภาพอนามัยที่ดี และจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ซึ่งรวมถึงควบคุมภัยอันตรายและดำเนินการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุและโรคภัยจากการทำงานให้กับพนักงานทุกคนตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในนานาประเทศ อีกทั้งยังได้มีการอบรมและจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในองค์กร ทั้งนี้ เพื่อสร้างจิตสำนึกและหลักในการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานจำนวน 3 คณะในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของพนักงานและผู้บริหารเข้าทำงานร่วมกัน โดยทำหน้าที่รายงานและเสนอแนวทางการแก้ไขและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ปลอดภัย และส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน

อนึ่ง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของพนักงานได้อย่างแท้จริง บริษัทได้จัดให้พนักงานทำแบบสำรวจความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อองค์กร (Employee Engagement Survey) ทุกปีผ่านช่องทางออนไลน์ โดยแบบสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวครอบคลุมเรื่องความคิดเห็นที่พนักงานมีต่อหัวหน้างาน ทีมงาน และบริษัท รวมไปถึงแนวทางและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของบริษัท ทั้งนี้ พนักงานสามารถแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองผ่านแบบสำรวจความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยข้อมูลที่ได้อาจถูกนำมาใช้เพื่อปรับปรุงความคิดเห็นเชิงถูกเก็บเป็นความลับ

สิทธิของชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยและให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงได้สร้างแนวทางการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้

โดยแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปตามนโยบายและกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนของบริษัท กล่าวคือ “การทำในสิ่งที่ถูกต้อง” และ “การสร้างไทยให้แข็งแกร่งเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับมาตรฐานในสังคม” โดยบริษัทได้คำนึงถึงความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และการประเมินผลกระทบ รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพิจารณากำหนดเป้าหมายและการนำแนวทางการดำเนินงานไปปฏิบัติจริง

หนึ่งในแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญของบริษัทเพื่อการพัฒนาสังคม คือ การส่งเสริมความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสื่อสาร โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว บริษัทจึงได้ดำเนินงานโครงการ Safe Internet โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยร้ายต่างๆ ในโลกออนไลน์แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายนอกจากจะเป็นเด็กและเยาวชนอายุ 5-16 ปีแล้วยังรวมถึงพ่อแม่ผู้ปกครองและครูด้วย

ในด้านสิ่งแวดล้อม บริษัทได้จัดให้มีระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นแก่ชุมชนและสภาพแวดล้อมของประเทศไทยโดยรวม ระบบดังกล่าวยังทำให้บริษัทสามารถควบคุมและบริหารจัดการกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย โดยประเด็นที่บริษัทให้ความสำคัญสูงสุด คือ การกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-waste และขยะอันตรายอื่นๆ ทั้งที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานธุรกิจภายใน เช่น แบตเตอรี่ที่เสื่อมสภาพจากสถานีฐาน เป็นต้น และจากบุคคลภายนอก เช่น เครื่องโทรศัพท์มือถือ ซิมการ์ด และอุปกรณ์เสริมต่างๆ ที่เสื่อมสภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินธุรกิจ โดยมีการออกแบบสำนักงานในอาคารจัดจรัสงานจรัสให้ประหยัดพลังงาน การรณรงค์ให้พนักงานใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และส่งเสริม digital workplace คือมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้สื่อสารและการทำงานร่วมกันให้มากขึ้น เช่น การประชุมทางไกล (e-conference) ซึ่งจะช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการใช้พลังงานเชื้อเพลิงในการเดินทาง เป็นต้น

สิทธิของลูกค้า

บริษัทมุ่งเน้นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการ รวมทั้งนำเสนอสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ตลอดจนดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ลูกค้ามีความมั่นใจและพึงพอใจในบริการของบริษัท โดยบริษัทมีนโยบายกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าลูกค้าทุกรายจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันด้วยความเคารพและกิริยามารยาทที่ดี บนหลักการ “ลูกค้าเป็นศูนย์กลาง” หรือการให้ความสำคัญแก่ลูกค้า โดยเน้นเรื่องการเข้าใจความต้องการของลูกค้าและให้พนักงานทุกคนยึดหลักการนี้ในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ โดยบริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมภายในองค์กรให้กับพนักงานตลอดทั้งปี เพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยบริษัทจะนำข้อคิดเห็นของพนักงานมาปรับปรุงและส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทุกส่วนงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกค้าไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

ปัจจุบัน บริษัทได้จัดเตรียมช่องทางบริการเพื่อรองรับการติดต่อจากลูกค้า กล่าวคือ สำนักงานบริการลูกค้า (Service Center) และคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) โดยลูกค้าสามารถติดต่อสอบถามข้อมูล แจ้งทำรายการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมถึงร้องเรียนปัญหาผ่านสำนักงานบริการลูกค้าซึ่งตั้งอยู่ในทำเลสำคัญในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด และผ่านคอลเซ็นเตอร์ โทรศัพท์หมายเลข 1687 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงบริษัทได้พัฒนาช่องทางติดต่อในรูปแบบดิจิทัลต่าง ๆ อาทิ แอปพลิเคชันแชต เว็บไซต์ อีเมล

หรือสังคมออนไลน์ เช่น Line dtac Connect หรือ Facebook เป็นต้น เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ลูกค้าในเรื่องต่าง ๆ

บริษัทมีนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า โดยกำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ และให้จำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน การให้บริการแก่ลูกค้า และการดำเนินการกิจกรรมเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ของลูกค้าตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

สิทธิของลูกค้า

บริษัทมีนโยบายในการปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันโดยบริษัทได้กำหนดนโยบายวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นลายลักษณ์อักษรง่ายต่อการเข้าใจ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ลูกค้าของบริษัทสามารถเชื่อมั่นในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกลูกค้าของบริษัทได้ในทุกกรณีโดยบริษัทมีนโยบายในการจัดให้มีการแข่งขันการประกวดราคาไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ การเจรจาตกลงเข้าทำสัญญาระหว่างลูกค้าและบริษัทเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าปกติทั่วไป

บริษัทมีนโยบายให้ลูกค้าของบริษัทปฏิบัติตามหลักในการปฏิบัติสำหรับลูกค้า (Supplier Code of Conduct) ในเรื่องต่าง ๆ เช่น แรงงาน สุขภาพ อนามัย ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น โดยกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันกับบริษัท ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในนานาประเทศ ทั้งนี้ เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของลูกค้าตามหลักในการปฏิบัติสำหรับลูกค้าบริษัทได้จัดให้มีการเยี่ยมชมสถานที่ประกอบกิจการของลูกค้าและส่งแบบสอบถามไปยังลูกค้าอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามการปฏิบัติตามหลักในการปฏิบัติสำหรับลูกค้า (Supplier Code of Conduct) ของลูกค้า ทั้งนี้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกอบธุรกิจ และเพื่อสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่ลูกค้าของบริษัท

นอกจากนี้ บริษัทให้ความสำคัญต่อการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของลูกค้าและบุคคลอื่น โดยมีนโยบายให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัท หลีกเลี่ยงการล่วงละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของลูกค้าและบุคคลอื่น ขณะเดียวกัน กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัท จะต้องปกป้องและตรวจสอบดูแลทรัพย์สินทางปัญญาของบริษัทเพื่อประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักในการปฏิบัติ “ดีแทคธรรมาภิบาล”

สิทธิของคู่แข่ง

บริษัทส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรมและโดยเปิดเผย และบริษัทจะไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า หรือที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของคู่แข่ง ทั้งนี้ บริษัทดำเนินการแข่งขันในตลาดโดยนำเสนอสินค้าและบริการที่ดีและในราคาที่เหมาะสมและบริษัทจะเผชิญกับคู่แข่งด้วยความซื่อตรงและด้วยความที่เป็นมืออาชีพ

สิทธิของเจ้าหน้าที่

บริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืนระหว่างบริษัทและเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ บริษัทมีนโยบายในการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยให้ข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใสและตรวจสอบได้แก่เจ้าหน้าที่ และยึดมั่นในการปฏิบัติตาม

ข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาที่มีต่อเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด ทั้งในเรื่องการชำระเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม การดำรงอัตราส่วนทางการเงิน และเงื่อนไขอื่น ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ บริษัทจะได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ของบริษัททราบในทันทีที่บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขใด ๆ เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้พิจารณาหาทางออกในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ในอดีตที่ผ่านมา บริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญาที่มีกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทมาโดยตลอด

(2) การเคารพหลักสิทธิมนุษยชนสากล

บริษัทสนับสนุนการเคารพสิทธิมนุษยชนที่ประกาศใช้ในนานาประเทศซึ่งรวมถึงปัญหาและอนุสัญญาต่าง ๆ ของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ตลอดจนบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัทจะต้องเคารพในศักดิ์ศรีส่วนบุคคล ความเป็นส่วนตัว และสิทธิของแต่ละบุคคลที่ตนได้มีการติดต่อกันในระหว่างการปฏิบัติงาน โดยจะต้องไม่กระทำการใด ๆ หรือส่งเสริมให้มีการละเมิดหรือล่วงเกินสิทธิมนุษยชนใด ๆ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักในการปฏิบัติ “ดีแทคธรรมาภิบาล”

(3) การต่อต้านทุจริตและการจ่ายสินบน

บริษัทได้ประกาศใช้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันครั้งแรกในปี 2549 และปรับปรุงเป็นครั้งคราวเรื่อยมา จนกระทั่งในช่วงปลายเดือนตุลาคม ปี 2561 บริษัทได้มีการประกาศใช้ดีแทคธรรมาภิบาลฉบับปรับปรุงใหม่ ซึ่งได้กล่าวถึงหัวข้อของการต่อต้านการคอร์รัปชัน (Anti-Corruption) เนื้อหาหลักของหัวข้อดังกล่าวเป็นการยกระดับวิธีปฏิบัติที่ดีในการประกอบธุรกิจที่ชัดเจนและทำให้พนักงานตระหนักถึงนโยบายของบริษัท โดยมีเนื้อหาส่วนหนึ่งกำหนดไว้ชัดเจนว่า “ดีแทคจะไม่ทนและจะต่อต้านการคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ” ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้คำมั่นสัญญาต่อว่าเราจะดำเนินธุรกิจของเราอย่างเปิดเผย และโปร่งใส ดังนั้น ดีแทคจะไม่ทนต่อ “การติดสินบน (Bribery)” หรือ “การจ่ายเงินหรือให้ประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม (Improper Payments or Advantages)” ทุกประเภท เพราะบริษัทเล็งเห็นว่าการติดสินบนเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายด้านชื่อเสียงและด้านกฎหมายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและต่อบริษัท ซึ่งการติดสินบนอาจมีได้หลายรูปแบบ รวมถึง “การจ่ายค่าอำนวยความสะดวก (Facilitation Payments)” “การจ่ายเงินหรือให้ผลประโยชน์ในภายหลัง” (Kick-back Schemes) ทั้งนี้ บริษัทยังได้เพิ่มเติมขอบเขตหรือบริบท ในการสร้างเสริมวัฒนธรรมองค์กรในการต่อต้านการคอร์รัปชัน ไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำธุรกิจของบริษัท กล่าวคือ “เจ้าหน้าที่รัฐ” ซึ่งบริษัทต้องติดต่อประสานงานหรือร่วมดำเนินธุรกิจด้วย โดยกลุ่มบุคคลดังกล่าวอยู่ภายใต้กฎหมายที่การต่อต้านการทุจริตที่เข้มงวด ดังนั้น บริษัทจึงปฏิบัติตามเจ้าหน้าที่รัฐโดยใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ นอกจากนี้ บริษัทยังให้ความสนใจในเรื่องการทุจริตในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ที่บริษัทเป็นส่วนหนึ่งด้วย โดยบริษัทจะต้องคัดเลือก “คู่ค้าทางธุรกิจ” อย่างระมัดระวัง และติดตามตรวจสอบว่าคู่ค้าทางธุรกิจนั้นได้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรม และกฎหมายอย่างถูกต้องหรือไม่ เพราะหากมีการกระทำผิดอันขัดต่อกฎหมายเกิดขึ้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่าง เป็นสำคัญต่อบริษัทได้ แม้ว่าบริษัทจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ตาม นอกจากนี้บริษัทมองว่าสินน้ำใจทางธุรกิจบางอย่าง เช่น การให้ของขวัญ การดูแลด้วยไมตรีจิต และการให้ค่าใช้จ่ายเดินทาง อาจทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรืออาจถือได้ว่าเป็นการติดสินบนในบางสถานการณ์ บริษัทยังให้ความสำคัญต่อการบริจาคหรือการเป็นสปอนเซอร์เพื่อการกุศล ซึ่งอาจถูกมองหรือสงสัยว่าเป็นการติดสินบนได้ ถ้าเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบทางธุรกิจขององค์กร

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการขานรับนโยบายของทางรัฐบาลในเรื่องการต่อต้านการทุจริต บริษัทยังให้ความสำคัญถึงผลกระทบของคอร์รัปชันและความสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและสื่อสารไปยังพนักงานภายในองค์กรตามหลักการให้เห็นเป็นตัวอย่าง (Tone from the top) ว่า บริษัทมีพันธะสัญญายึดมั่นต่อวัฒนธรรมที่มีจริยธรรมขององค์กรในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ปัจจุบันบริษัทยังคงดำเนินนโยบายพิจารณาการให้การสนับสนุนและการบริจาคอย่างเข้มงวดเพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีส่วนรับผิดชอบต่อประเทศไทย นอกจากนี้บริษัทยังได้รับการรับรองเป็นองค์กรต่อต้านคอร์รัปชันจากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย ภายใต้โครงการสร้างแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Collective Action Coalition) ในปี 2562 บริษัทได้รับการตรวจประเมินและได้รับการต่ออายุการรับรองต่อไปอีก 3 ปี

(4) การดำเนินการในกรณีผู้แจ้งเบาะแสและการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส

บริษัทได้จัดให้มีช่องทางการสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.ethicspoint.com เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร้องเรียนโดยตรงต่อคณะกรรมการบริษัทในกรณีได้รับความไม่เป็นธรรมหรือความเดือดร้อนจากการกระทำของบริษัท พนักงานมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานถึงการกระทำใด ๆ ที่อาจเป็นการฝ่าฝืนผิดเทศ

ธรรมาภิบาลผ่านทางสายด่วนกำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Integrity Hotline: <http://dtac.ethicspoint.com>) หากพนักงานต้องการคำแนะนำอันเกี่ยวข้องกับการรายงานการฝ่าฝืน พนักงานสามารถติดต่อคำแนะนําจากเจ้าหน้าที่กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Officer) หรือ หัวหน้างานของพนักงาน สายด่วนกำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Integrity Hotline) คือ ระบบการรับเรื่องผ่านทางเว็บไซต์โดยข้อมูลถือเป็นความลับ ระบบนี้จะบุคคลที่สามซึ่งเป็นอิสระจากบริษัทเป็นผู้ดำเนินการ รายงานทั้งหมดจะได้รับการดูแลโดยเจ้าหน้าที่สอบสวน (Investigation Officer) ของหน่วยงานสอบสวนที่ตั้งขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และรายละเอียดอื่น ๆ จะถูกเก็บเป็นความลับเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้แจ้งเบาะแส นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่

กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กรมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง เพื่อรายงานถึงกิจกรรมการควบคุมดูแลต่าง ๆ ของหน่วยงานกำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร และเพื่อรับข้อเสนอแนะในกรณีใด ๆ ที่มีความสำคัญต่อบริษัทจากคณะกรรมการตรวจสอบ

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของ ก.ล.ด. สำนักงาน ก.ล.ด. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญ โดยได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน พัฒนาการของบริษัท ข้อมูลการประกอบกิจการ ผลการดำเนินงาน และข่าวสารต่าง ๆ ที่สำคัญของบริษัทผ่านทางเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปอย่างโปร่งใสและเท่าเทียมกัน นอกจากนี้บริษัทได้จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน รายงานประจำปี นโยบายและกิจกรรมเพื่อสังคม และแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th โดยบริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ บริษัทได้จัดประชุมแถลงข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาสให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน นักวิเคราะห์ ผู้จัดการกองทุน และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมชี้แจงและตอบข้อซักถาม

บริษัทตระหนักดีว่าข้อมูลของบริษัททั้งที่เกี่ยวกับการเงินและที่ไม่ใช่การเงินล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป ดังนั้น เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และโปร่งใส บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับข้อมูลของบริษัทจากหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ +66 2202 8882 หรือทางอีเมล IR@dtac.co.th

ในรอบปี 2562 บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลผ่านทางระบบของตลาดหลักทรัพย์ฯ จำนวน 36 ครั้ง และจัดกิจกรรมเพื่อพบและให้ข้อมูลกับผู้ถือหุ้น นักวิเคราะห์ และนักลงทุนในโอกาสต่าง ๆ โดยสรุปได้ดังนี้

ผู้มีส่วนได้เสีย	ช่องทางในการสานสัมพันธ์	จำนวนครั้ง/ความถี่	ความคาดหวัง	การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย
ผู้ถือหุ้น/นักลงทุน	การประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี	• 1 ครั้งต่อปี	• การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียม	• ปฏิบัติตามแนวทางและ กฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
	การประชุมทางโทรศัพท์เพื่อแถลงผลประกอบการประจำปีไตรมาส	• 1 ครั้งต่อไตรมาส	• การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องทันต่อเวลา เข้าถึงง่าย	• ดำเนินธุรกิจตามธรรมาภิบาลและรับผิดชอบต่อสังคม
	ประชุม Roadshow หรือ Conference เพื่อพบผู้ถือหุ้น/นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ	• 12 ครั้งในปี 2562	• มีผลการดำเนินงานที่เติบโตสร้างผลกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้น	• มีการลงทุนเพื่อสร้างความเจริญเติบโต
	การประชุมกับนักลงทุนหรือประชุมทางโทรศัพท์ที่บริษัท	• 60 ครั้งในปี 2562	• การจ่ายเงินปันผลอย่างสม่ำเสมอ	• ดำเนินการตามนโยบายการจ่ายเงินปันผล
	เว็บไซต์ส่วนของนักลงทุนสัมพันธ์	• มีการปรับปรุงข้อมูลบนเว็บไซต์อย่างสม่ำเสมอ		• มีช่องทางสำหรับสื่อสารกับ
	อีเมลนักลงทุนสัมพันธ์	• ทุกวัน		• ผู้ถือหุ้นและนักลงทุนที่หลากหลาย
				• เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึง Roadshow และ Conference เพื่อพบนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของกรรมการ

(1) โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท

ปัจจุบัน คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด 10 ท่าน โดยกรรมการทั้งหมดมิใช่ผู้บริหารของบริษัท และประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระซึ่งเป็นสุภาพสตรีจำนวน 2 ท่าน นอกจากนี้ ยังมีกรรมการสุภาพสตรีซึ่งเป็นกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารอีก 1 ท่าน รวมบริษัทมีกรรมการที่เป็นสุภาพสตรี 3 ท่าน คิดเป็น 30% ของจำนวนกรรมการที่มีทั้งนี้ได้อัน บริษัทไม่มีกรรมการและกรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 บริษัท โดยในปัจจุบัน ไม่มีกรรมการคนใดในบริษัทเป็นกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 3 บริษัท และบริษัทไม่มีนโยบายให้กรรมการที่เป็นผู้บริหารดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทอื่นและบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 2 บริษัท ทั้งนี้ ไม่นับรวมบริษัทย่อย บริษัทในเครือ และบริษัทร่วมทุนของบริษัทซึ่งบริษัทมีความจำเป็นต้องเข้าไปกำกับดูแลการบริหารจัดการเพื่อประสิทธิภาพของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทมีกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารมากกว่า 1 ท่านที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท

ประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีหน้าที่ความรับผิดชอบแยกต่างหากจากกันและไม่ใช่นักคนเดียวกัน โดยประธานกรรมการมาจากการเลือกตั้งของกรรมการบริษัทและทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมโดยควบคุมการประชุมของคณะกรรมการบริษัทให้เป็นไปตามระเบียบวาระการประชุม และสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านมีส่วนร่วมในการประชุม เช่น ตั้งคำถามหรือข้อสังเกต ให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัท แต่จะไม่ก้าวล่วงในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการของบริษัทและกำกับดูแลให้การทำงานของบริษัที่เป็นไปตามข้อบังคับ มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น มติคณะกรรมการบริษัท นโยบายและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัท และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์หลากหลาย ทั้งด้านการเงินการบัญชี การบริหารจัดการ กฎหมาย และกิจการโทรคมนาคม โดยกรรมการอิสระของบริษัทมีคุณสมบัติสูงกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำของ ก.ล.ด. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามรายละเอียดซึ่งแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – กรรมการอิสระ”

อนึ่ง บริษัทมิได้กำหนดให้ประธานกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระเนื่องจากกิจการโทรคมนาคมเป็นกิจการที่มีลักษณะเฉพาะ มีความซับซ้อนและมีการกำกับดูแลอย่างเข้มงวด บริษัทเห็นว่าประธานกรรมการและกรรมการของบริษัทมีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจเป็นอย่างดีถึงลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัท ซึ่งจำเป็นต่อการตัดสินใจเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวม และถึงแม้ประธานกรรมการจะไม่ใชกรรมการอิสระ แต่คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่ดี รวมทั้งมีกลไกซึ่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายว่าทางบริษัทตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริษัทได้ใช้ดุลยพินิจที่เป็นอิสระ ระมัดระวัง รอบคอบ และปราศจากการครอบงำหรือการชี้นำในทางความคิดในระหว่างการพิจารณา

(2) บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในวิสัยทัศน์ การกิจ กลยุทธ์ ทิศทาง และนโยบายในการดำเนินงาน แผนการประกอบธุรกิจ และงบประมาณประจำปีของบริษัท และกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย วัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัท และมติของคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่บริษัท และเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาวโดยคณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการพิจารณาทบทวนและให้ความเห็นชอบในวิสัยทัศน์ การกิจ กลยุทธ์ ทิศทางและนโยบายในการดำเนินงานของบริษัทเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – คณะกรรมการบริษัท”

คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการและการเปิดเผยข้อมูลของรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ด. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติ และให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นอกจากนี้ บริษัทได้กำหนดระเบียบปฏิบัติและจัดทำขอบเขตของธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสีย (General Mandate for Interested Person Transactions) โดยกำหนดประเภทและขั้นตอนการอนุมัติรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ซึ่งเป็นรายการที่บริษัทกระทำเป็นประจำในการประกอบธุรกิจ อนึ่ง การเข้าทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่มีขนาดใหญ่หรือมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทจะต้องได้รับอนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัท บริษัทได้มีการขออนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทในการเข้าทำธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสียหรือรายการการเข้าทำธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสียให้คณะกรรมการบริษัททราบ ทั้งนี้ ตามที่นโยบายของบริษัทกำหนด

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการโดยไม่มีการการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้กรรมการได้พิจารณาและทบทวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายบริหาร และบริษัทรวมถึงพิจารณาและอภิปรายประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการหรืออยู่ในความสนใจของคณะกรรมการ โดยมีการแจ้งผลการประชุมให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารรับทราบ เพื่อพิจารณาและปรับปรุงต่อไป ทั้งนี้ ในปี 2562 คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุมจำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการยังกำหนดให้ผู้สอบบัญชีของบริษัทเข้าประชุมหารือกับคณะกรรมการโดยไม่มีการการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งซึ่งในปี 2562 คณะกรรมการก็ได้ดำเนินการประชุมกับผู้สอบบัญชีดังกล่าวจำนวน 1 ครั้ง

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ (Evaluation on the Performance of the Board of Directors) การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคล (Director Self-Assessment) รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย (Sub-Committee Self-Assessment) เป็นประจำทุกปีเพื่อเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละท่านแสดงความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และเพื่อช่วยในการพิจารณาทบทวนผลงาน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในปี 2562 คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น สรุปผลได้ดังนี้

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ

บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะเป็นประจำทุกปีเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีกระบวนการ

ในการประเมินผลการปฏิบัติงานสรุปได้ดังนี้

เลขานุการบริษัทจัดทำและทบทวนแบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน เลขานุการบริษัทดำเนินการสรุปผลการปฏิบัติงานของกรรมการ รวมถึงข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุง และนำเสนอต่อคณะกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาและดำเนินการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะแบ่งการประเมินเป็น 6 หัวข้อได้แก่ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของกรรมการ (2) บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการ (3) การประชุมคณะกรรมการ (4) การทำหน้าที่ของกรรมการ (5) ความสัมพันธ์ของฝ่ายจัดการและ (6) การพัฒนาตนเองของกรรมการและการพัฒนาผู้บริหาร และมีเกณฑ์การประเมินผลคิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มในแต่ละข้อ โดยคะแนนมากกว่าร้อยละ 85 = ดีเยี่ยม คะแนนมากกว่าร้อยละ 75 = ดีมาก คะแนนมากกว่าร้อยละ 65 = ดี คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 = พอใช้ และต่ำกว่าร้อยละ 50 = ควรปรับปรุง ทั้งนี้ ผลการประเมินสรุปได้ว่า คณะกรรมการบริษัทปฏิบัติตามหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการที่ดีและหลักในการปฏิบัติ “ดีแทคธรรมาภิบาล” ของบริษัท โดยมีผลการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 95.53

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย

ในปี 2562 บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อยแบ่งการประเมินเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) องค์ประกอบของคณะกรรมการ (2) หน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการและ (3) ภาพรวมการปฏิบัติงานของกรรมการ ซึ่งผลการประเมินพบว่าผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อยทุกคณะมีคะแนนสูงกว่าในปีที่แล้ว

การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคล

บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกปีเช่นกัน โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคลแบ่งการประเมินเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ (1) การเข้ารับตำแหน่งกรรมการ (2) จริยธรรมของการเป็นกรรมการ (3) ความรับผิดชอบของกรรมการ (4) การประชุมคณะกรรมการ และ (5) ภาพรวมการปฏิบัติงานของกรรมการ ซึ่งผลการประเมินพบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 97.17 จึงสามารถสรุปผลการประเมินได้ว่ากรรมการของบริษัทมีคุณสมบัติและได้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างดียิ่งและเหมาะสมตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีของกรรมการ

(3) การประชุมคณะกรรมการบริษัท

การประชุมคณะกรรมการบริษัทจัดขึ้นอย่างน้อยทุกไตรมาส โดยบริษัทจะแจ้งกำหนดการประชุมคณะกรรมการบริษัทให้กรรมการทราบล่วงหน้าทุกปี เพื่อให้กรรมการสามารถจัดเวลาและเข้าร่วมประชุมได้อย่างพร้อมเพรียงกัน ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทมีการกำหนดวาระการประชุมที่ชัดเจน โดยบริษัทจะจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมให้แก่กรรมการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้กรรมการได้มีเวลาศึกษาข้อมูลอย่างเพียงพอก่อนเข้าร่วมการประชุม การประชุมแต่ละครั้งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง โดยมีผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดและตอบข้อซักถามของคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ ประธานกรรมการเปิดโอกาสให้กรรมการทุกท่านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยต่อการลงคะแนนและสรุปมติของที่ประชุมในแต่ละวาระการประชุม กรรมการที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนและจะต้องออกจากการประชุมในระหว่างการพิจารณาวาระนั้น ๆ

บริษัทจัดทำบันทึกถ้อยแถลงการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยจัดเก็บต้นฉบับร่วมกับหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม และจัดเก็บสำเนาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกสำหรับกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบ

เนื่องด้วยในบางครั้งกรรมการบางท่านอาจไม่อยู่ในประเทศไทย บริษัทจึงได้จัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการประชุมผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (Video Conference) หรือโทรศัพท์ (Teleconference) เพื่อให้กรรมการเหล่านั้นสามารถเข้าร่วมการประชุม คณะกรรมการบริษัทเพื่อความเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารหรือการดำเนินงานของบริษัทได้ โดยไม่นับเป็นองค์ประชุมและไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในการประชุม

บริษัทกำหนดนโยบายให้องค์ประชุมสำหรับการประชุมคณะกรรมการบริษัทต้องประกอบด้วยกรรมการกรรมการไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดถึงจะเป็นองค์ประชุม และให้ใช้กับการใช้สิทธิออกเสียงในแต่ละวาระด้วย อย่างไรก็ตาม หากการประชุมใดมีองค์ประชุมไม่ถึงสองในสามก็ให้เป็นดุลยพินิจของประธานกรรมการที่จะดำเนินการประชุมโดยใช้องค์ประชุมตามข้อบังคับบริษัท (ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด)

ในปี 2562 บริษัทได้จัดการประชุมคณะกรรมการบริษัทรวม 10 ครั้ง และมีอัตราการเข้าร่วมประชุมของกรรมการด้วยตนเอง คิดเป็นประมาณร้อยละ 77 โดยมีรายละเอียดการเข้าร่วมประชุมของกรรมการเป็นรายบุคคลดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่แต่งตั้งครั้งแรก	วันที่แต่งตั้งครั้งสุดท้าย	การเข้าร่วมประชุม		
				รวม	ด้วยตนเอง	ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ประธานกรรมการ	29 ตุลาคม 2533	26 มีนาคม 2558	10/10	10	-
นายพีเตอร์ บอว์ เฟอร์เบิร์ต	รองประธานกรรมการ	13 กรกฎาคม 2560	13 กรกฎาคม 2560	5/10	3	2
นายจุลจิตต์ บุญเขต	กรรมการอิสระ	6 มีนาคม 2543	31 มีนาคม 2560	10/10	10	-
นางทมลวรรณ วิปุลากร	กรรมการอิสระ	8 ธันวาคม 2557	26 มีนาคม 2558	8/10	8	-
นายสตีเฟน วูดรฟ ฟอร์ดแวน	กรรมการอิสระ	17 พฤศจิกายน 2549	26 มีนาคม 2558	8/10	5	3
นางชัชฌิยาภรณ์ เพ็ชรรัตน์	กรรมการอิสระ	5 กันยายน 2554	26 มีนาคม 2558	10/10	10	-
นางกนก ธิปไตย	กรรมการ	30 มีนาคม 2559	30 มีนาคม 2559	9/10	8	1
นายชเวตต์ เพ็เตอร์เซ็น	กรรมการ	8 ธันวาคม 2560	8 ธันวาคม 2560	8/10	3	5
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด ¹	กรรมการ	9 ธันวาคม 2562	9 ธันวาคม 2562	1/1	1	-
นายราเชล เจน ²	กรรมการ	9 ธันวาคม 2562	9 ธันวาคม 2562	1/1	1	-

หมายเหตุ: ¹ นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าแทนนายฮาทุน บราวเช็ก เซิร์ล (ซึ่งลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562

² นายราเชล เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าแทนนายฮาทุน บราวเช็ก เซิร์ล (ซึ่งลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562

โดยมีข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการที่ลาออกระหว่างปี 2562 ดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่แต่งตั้งครั้งแรก	วันที่แต่งตั้งครั้งสุดท้าย	การเข้าร่วมประชุม		
				รวม	ด้วยตนเอง	ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
นางอเล็กซานดรา ไรซ์ ¹	กรรมการ	14 กันยายน 2561	14 กันยายน 2561	3/3	3	-
นายฮาทุน บราวเช็ก เซิร์ล	กรรมการ	27 เมษายน 2553	1 กุมภาพันธ์ 2561	8/9	8	-
นายฮาทุน บราวเช็ก เซิร์ล	กรรมการ	5 กันยายน 2554	30 มีนาคม 2559	9/9 ²	8	1

หมายเหตุ: ¹ นางอเล็กซานดรา ไรซ์ ได้แจ้งความประสงค์ไม่ขอรับการแต่งตั้งกลับเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอีกวาระหนึ่ง แต่จะยังคงดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารต่อไป ทั้งนี้ ตามมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562

² นายฮาทุน บราวเช็ก เซิร์ล ได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 จนกระทั่งถึงวาระการแต่งตั้งกรรมการใหม่และได้ออกจากที่ประชุมหลังจากที่นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด ได้รับการแต่งตั้งเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าแทนนายฮาทุน บราวเช็ก เซิร์ล

(4) คณะกรรมการชุดย่อย

ในปี 2562 คณะกรรมการชุดย่อยได้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน โดยคุณสมบัติของประธานคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้และประสบการณ์ด้านบัญชีและการเงินเป็นอย่างดี และเคยดำรงตำแหน่งเป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายการเงินของบริษัทชั้นนำรวมถึงบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ตลอดจนดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารฝ่ายการเงินในสถาบันการเงินหลายแห่ง ความเชี่ยวชาญดังกล่าวเป็นประโยชน์และช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมธุรกิจโทรคมนาคม

การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบจะจัดขึ้นโดยเฉลี่ยเดือนละ 1 ครั้ง โดยในปี 2562 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวม 10 ครั้ง โดยมีกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อ	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม/จำนวนการประชุมทั้งปี 2562		
	รวม	ด้วยตนเอง	ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
นางกมลวรรณ วิบุลากร (ประธานและกรรมการอิสระ)	9/10	9	-
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ (กรรมการอิสระ)	10/10	10	-
นายสตีเฟ่น วูดรอฟ ฟอร์ดแอม (กรรมการอิสระ)	8/10	7	1

ในปี 2562 คณะกรรมการตรวจสอบได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการสอบทานกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัท ระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายใน การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท พิจารณาคัดเลือก (รวมทั้งเสนอถอดถอน) ผู้สอบบัญชีของบริษัทและสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกรรมของผู้มีส่วนได้เสียหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ฯลฯ

อนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือก (รวมทั้งเสนอถอดถอน) ผู้สอบบัญชีของบริษัทนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์การประเมินผลของบริษัท ซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์ ผลการดำเนินงาน ความรู้ความเข้าใจในธุรกิจโทรคมนาคม และความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีของบริษัทโทรคมนาคม รวมถึงความเป็นอิสระในการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีในปีที่ผ่านมา เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 นางกิตติกาญจน์ อัครวิงสุภย์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4496 นางสาวศิริรัตน์ ศรีเจริญทรัพย์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 5419 นางสาวรุ่งนภา เลิศสุวรรณกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3516 และนางสาวพิมพ์ใจ มานิตขจรกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4521 ผู้สอบบัญชีจากบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อย ทั้งนี้ นางกิตติกาญจน์ อัครวิงสุภย์ เป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบบัญชีของบริษัทและแสดงความเห็นต่อการเงินของบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการสอบทานระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจะนัดประชุมกับผู้สอบบัญชีของบริษัทตามลำพังโดยไม่มีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ ในกรณีนี้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาเห็นว่าจำเป็นและเห็นสมควร คณะกรรมการตรวจสอบอาจขอคำชี้แจงและความเห็นจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน (Internal Audit Department) และผู้สอบบัญชีของบริษัทเกี่ยวกับรายละเอียดด้านการเงินและบัญชีเพื่อให้การทำหน้าที่เป็นไปอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระเกินกว่ากึ่งหนึ่งคือจำนวน 3 ท่าน และกรรมการที่มิใช่ผู้บริหาร 2 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ การประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละสองครั้ง โดยในปี 2562 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนรวม 6 ครั้ง โดยมีกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อ	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม/จำนวนการประชุมทั้งปี 2562		
	รวม	ด้วยตนเอง	ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
นายจุลจิตต์ บุญยเทศ (ประธานและกรรมการอิสระ)	6/6	5	1
นางกมลวรรณ วิบุลากร (กรรมการอิสระ)	5/6	3	2
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ (กรรมการอิสระ)	6/6	5	1
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด ¹ (กรรมการที่มีผู้ถือหุ้น)	0/0	-	-
นายราเชส เจน ² (กรรมการที่มีผู้ถือหุ้น)	0/0	-	-

หมายเหตุ : ¹ นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายฮาทุน บราวเอ็ก เฮิร์ล (ซึ่งลาออกจากกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 ทั้งนี้ หลังจากนายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทนยังไม่ได้การจัดประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

² นายราเชส เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายกุนนาร์ โจฮัน เบอโรเทลเซน (ซึ่งลาออกจากกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 ทั้งนี้ หลังจากนายราเชส เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทนยังไม่ได้การจัดประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

ในปี 2562 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับค่าตอบแทนสำหรับประธานกรรมการและกรรมการอื่นๆ สอบทานและเสนอค่าตอบแทนและโบนัสของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สัญญาจ้างประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และให้การสนับสนุนให้บริษัทมีแนวทางและนโยบายในการกำหนดค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับทิศทางของบริษัทและแผนพัฒนาบุคลากรของบริษัท ฯลฯ

อนึ่ง ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชดเชยสำหรับปี 2562 เป็นจำนวนไม่เกิน 13,572,000 บาท ซึ่งน้อยกว่าค่าตอบแทนในปี 2561 ที่ผ่านมามาอันเป็นผลเนื่องมาจากการที่กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจาก บมจ. กสท โทรคมนาคม ได้ลาออกจากคณะกรรมการแล้วโดยเหตุการณ์สิ้นสุดของสัญญาสัมปทาน โดยบริษัทไม่มีค่าตอบแทนกรรมการในรูปแบบอื่นใดอีก รายละเอียดของค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชดเชยมีดังนี้

ตำแหน่ง	โครงสร้างค่าตอบแทนกรรมการ (บาท)
	ค่าตอบแทนรายเดือน
ประธานกรรมการ	320,000
กรรมการอิสระ	110,000
ประธานกรรมการตรวจสอบ	67,000
กรรมการตรวจสอบ	50,000
ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน / ประธานกรรมการสรรหา / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ	34,000
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการสรรหา / กรรมการกำกับดูแลกิจการ	17,000

ในการพิจารณาค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารในปีที่ผ่านมา โดยประเมินตามดัชนีชี้วัด (Key Performance Indicators) ที่กำหนดไว้ ซึ่งในแต่ละหมวดจะมีการให้น้ำหนักที่แตกต่างกัน

คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่มีใช้ผู้บริหาร 2 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระ การประชุมคณะกรรมการสรรหาจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละสองครั้ง โดยในปี 2562 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการสรรหารวม 7 ครั้ง โดยมีกรรมการสรรหาเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อ	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม/จำนวนการประชุมทั้งปี 2562		
	รวม	ด้วยตนเอง	ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
นายสตีเฟ่น วูดรฟ ฟอร์ดแฮม (ประธานและกรรมการอิสระ)	7/7	2	5
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ (กรรมการอิสระ)	6/7	4	2
นางชัชญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ (กรรมการอิสระ)	7/7	6	1
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด ¹ (กรรมการที่มีใช้ผู้บริหาร)	0/0	-	-
นายราเกช เจน ² (กรรมการที่มีใช้ผู้บริหาร)	0/0	-	-

หมายเหตุ : ¹ นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายอาทูน บรวิเอ็ท ซีรัล (ซึ่งลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 ทั้งนี้ หลังจากนายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหายังไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการสรรหา

² นายราเกช เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายกุนนาร์ โจฮัน เบอร์เทิลเซิน (ซึ่งลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 ทั้งนี้ หลังจากนายราเกช เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหายังไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการสรรหา

ในปี 2562 คณะกรรมการสรรหาได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาสรรหาบุคคลเพื่อเสนอชื่อให้แต่งตั้งเป็นกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทและบริษัทย่อย นอกจากนี้ คณะกรรมการสรรหายังทำหน้าที่พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและรับทราบการปรับโครงสร้างองค์กรและแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ฯลฯ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่มีใช้ผู้บริหาร 2 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการเป็นกรรมการอิสระ การประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยในปี 2562 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการรวม 3 ครั้ง โดยมีกรรมการกำกับดูแลกิจการเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อ	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม/จำนวนการประชุมทั้งปี 2562		
	รวม	ด้วยตนเอง	ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
นางชัชญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ (ประธานและกรรมการอิสระ)	3/3	3	-
นายสตีเฟ่น วูดรฟ ฟอร์ดแฮม (กรรมการอิสระ)	2/3	2	-
นางกมลวรรณ วิปุลากร (กรรมการอิสระ)	3/3	3	-
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด ¹ (กรรมการที่มีใช้ผู้บริหาร)	0/0	-	-
นายราเกช เจน ² (กรรมการที่มีใช้ผู้บริหาร)	0/0	-	-

หมายเหตุ : ¹ นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายอาทูน บรวิเอ็ท ซีรัล (ซึ่งลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 ทั้งนี้ หลังจากนายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการยังไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

² นายราเกช เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายกุนนาร์ โจฮัน เบอร์เทิลเซิน (ซึ่งลาออกจากกรรมการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2562 ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 ทั้งนี้ หลังจากนายราเกช เจน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการยังไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

ในปี 2562 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้ทำหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของผู้ถือหุ้น นักลงทุน หน่วยงานกำกับดูแล และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ

(5) การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

ในการแต่งตั้งกรรมการใหม่ บริษัทจะจัดเตรียมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทให้แก่กรรมการรวมทั้งจัดให้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหาร เพื่อให้กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่มีความคุ้นเคยกับธุรกิจและการกำกับดูแลกิจการของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้กรรมการของบริษัทเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ซึ่งจัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยและสถาบันผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ โดยบริษัทจะแจ้งให้กรรมการทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ ซึ่งจะประโยชน์กับกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริษัทได้ดียิ่งขึ้น ปัจจุบัน บริษัทมีกรรมการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยแล้วจำนวน 5 ท่าน โดยมีกรรมการ 2 ท่าน (รวมถึงกรรมการที่ลาออกจากตำแหน่งในปีนี้ด้วย) ได้เข้ารับการอบรมในปีนี้ ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการอบรมของกรรมการแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “ประวัติของคณะกรรมการ”

อนึ่ง บริษัทมีการประเมินผลงานและทักษะของผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ โดยผลจากการประเมินจะถูกนำไปใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาของผู้บริหารแต่ละราย ทั้งนี้ ในการพัฒนาผู้บริหาร บริษัทได้จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคลแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “โครงสร้างการจัดการ – นโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล”

(6) แผนสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้กลุ่มบุคคล (People Group) มีหน้าที่ในการจัดให้มีแผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) สำหรับการสืบทอดตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร โดยพิจารณาบุคคลที่มีคุณสมบัติ ความรู้ และความสามารถเหมาะสมต่อการบริหารจัดการกิจการของบริษัท ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้นำเสนอแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงต่อคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะถึงความเหมาะสมของแผนสืบทอดตำแหน่งดังกล่าว

คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย

โครงสร้างคณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วย คณะกรรมการบริษัท และ คณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

คณะกรรมการบริษัท

อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทกำหนดไว้โดยอ้างอิงกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พระราชบัญญัติบริษัทหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และข้อบังคับของบริษัทอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ มีดังนี้

- (1) ปฏิบัติและรับผิดชอบหน้าที่ของตนด้วยความระมัดระวังและความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น
- (2) มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท กำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินธุรกิจระยะยาว จัดระบบโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมและกำกับดูแลผู้บริหารในการดำเนินธุรกิจในแต่ละวัน
- (3) กำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ มูลค่า และความคาดหวังในการเป็นผู้นำของบริษัท
- (4) พิจารณาอนุมัติตัดสินใจในการเข้าทำธุรกรรมที่สำคัญและดำเนินการใด ๆ และในบางกรณี มอบอำนาจในการตัดสินใจให้บุคคลอื่นโดยเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของบริษัท ข้อบังคับของบริษัท มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น รวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (5) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับทั่วไปเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
- (6) อนุมัติให้ความเห็นชอบและควบคุมดูแลเป้าหมาย กลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในเป้าหมายและกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานดังกล่าว
- (7) จัดให้มีรายงานการประกอบกิจการและการเงินของบริษัทซึ่งถูกต้องและครบถ้วนให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนโดยทั่วไป
- (8) ติดตามตรวจสอบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงิน (Internal Control over Financial Reporting) อย่างเพียงพอเพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อกำหนดทางกฎหมาย และนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

- (9) ประเมินและหารือเกี่ยวกับโครงสร้างทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Optimal Capital Structure) นโยบายการจ่ายเงินปันผลกลยุทธ์ในการจัดหาเงินทุน และการจัดสัดส่วนเงินทุนที่เหมาะสม (Optimal Funding Composition) เป็นประจำ
- (10) พิจารณาและอนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นครั้งคราว เมื่อเห็นว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น
- (11) มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจทานร่างงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปี ซึ่งจัดทำโดยคณะผู้บริหาร โดยตรวจทานให้มั่นใจว่า งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีจัดทำขึ้นอย่างถูกต้องและครบถ้วนและสะท้อนสถานะทางการเงินของบริษัทและผลประกอบการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป
- (12) จัดทำรายงานประจำปีร่วมกับคณะผู้บริหาร
- (13) พิจารณาอนุมัติ และกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานโดยรวมของบริษัท และบริษัทย่อยหลัก
- (14) วางแผนเชิงรุกเพื่อบริหารความเสี่ยงและจัดการกับความเสี่ยงทางธุรกิจที่สำคัญของบริษัท โดยจะต้องพิจารณาความเสี่ยงด้านกลยุทธ์การดำเนินงาน (ทางการเงินและอื่น ๆ) และทางกฎหมายเป็นสำคัญ
- (15) กำกับดูแลให้ธุรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการบริษัท และผู้ถือหุ้น รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวนั้น ทำขึ้นเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมปกติกับบุคคลภายนอก (Arm's Length Basis) และอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางการค้าปกติ รวมถึงไม่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (16) จัดให้บริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม และจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อติดตามตรวจสอบการควบคุมภายในของบริษัท และรายงานความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในการควบคุมต่าง ๆ ที่สำคัญ รวมถึงเสนอแนะวิธีการแก้ไข
- (17) จัดเตรียมวาระและความเห็นที่จะเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- (18) สรรหาผู้ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการบริษัทและบริษัทย่อยหลัก
- (19) พิจารณาและเสนอคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทเพื่อให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติ

- (20) มีอำนาจแต่งตั้ง (และถอดถอน) ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ติดตามตรวจสอบและจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นรายปี
- (21) ติดตามตรวจสอบให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความมั่นคงและปลอดภัยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากร ข้อมูล และสินทรัพย์อื่น ๆ ได้รับการปกป้องคุ้มครอง
- (22) ดำเนินการให้บริษัทมีขั้นตอนกระบวนการที่เพียงพอสำหรับการป้องกันมิให้บริษัทเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน
- (23) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติงานที่ของตบปีละหนึ่งครั้ง

เรื่องสำคัญที่ส่งวนไว้เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริษัทในการพิจารณาอนุมัติ มีดังนี้

- (1) กลยุทธ์ แผนธุรกิจ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน
- (2) ค่าใช้จ่ายฝ่ายทุนและค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าวงเงินที่กำหนด
- (3) การลงทุนเชิงยุทธศาสตร์ในธุรกิจใหม่และการลดการลงทุน
- (4) โครงสร้างองค์กรและการแต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูง
- (5) แผนการสืบทอดตำแหน่งของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูง
- (6) คำตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
- (7) การแต่งตั้งกรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูงฝ่ายการเงินของบริษัทย่อย
- (8) การตกลงเข้าทำสัญญาที่สำคัญและเรื่องอื่นใดที่มีนัยสำคัญต่อบริษัท
- (9) การฟ้องร้องและดำเนินคดีที่สำคัญ
- (10) นโยบายที่สำคัญ
- (11) การเข้าผูกพันเงื่อนไขการกู้ยืมเงินและวงเงินสินเชื่อจากธนาคารและสถาบันการเงิน
- (12) นโยบายการจ่ายเงินปันผล การจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล และการเสนอขออนุมัติจ่ายเงินปันผลต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นางกมลวรรณ วัลลากร (กรรมการอิสระ)	ประธานกรรมการตรวจสอบ
นายจุลจิตต์ บุญเกิด (กรรมการอิสระ)	กรรมการตรวจสอบ
นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม (กรรมการอิสระ)	กรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับ “กรรมการอิสระ” และไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้ตัดสินใจในการดำเนินงานของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่เป็นกรรมการของบริษัทจดทะเบียนซึ่งเป็นบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วมของบริษัททั้งนี้ นายจุลจิตต์ บุญเกิด และนางกมลวรรณ วัลลากร เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชีเพียงพอที่จะทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินของบริษัท

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีดังนี้

- (1) สอบทานกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัทเพื่อให้มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
- (2) สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการควบคุมภายในทางด้านการบัญชี การเงิน การดำเนินงาน และการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ รวมถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยผู้บริหารของบริษัท โดยมีการสอบทานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยผู้ตรวจสอบภายในและ/หรือผู้สอบบัญชีอิสระ
- (3) สอบทานความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยพิจารณาถึงความเพียงพอของหน่วยงานตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งโดยให้มีทรัพยากรด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และหน่วยงานอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในองค์กร
- (4) พิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย และเลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
- (5) สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
- (6) พิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท เสนอคำตอบแทนและเงื่อนไขการทำงานของบุคคลดังกล่าว (หมายความว่ารวมถึงการเสนอถอดถอนผู้ที่ขาดคุณสมบัติในการทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี) รวมถึงเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่ฝักใฝ่จัดการเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- (7) สอบทานความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีของบริษัทเป็นรายปี
- (8) สอบทานขอบเขต ผลงาน ความคุ้มค่า ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีของบริษัท
- (9) สอบทานการจัดการให้มีช่องทางสำหรับพนักงานที่สามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับความผิดปกติในเรื่องรายงานทางการเงินหรือเรื่องอื่น ๆ โดยการแจ้งดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับ รวมถึงการจัดให้มีการสืบสวน และติดตามผลในเรื่องที่รับแจ้งอย่างเหมาะสม
- (10) สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกับ รุกรกรรมกับผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
- (11) จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้
 - ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
 - ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท
 - ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
 - ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
 - ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
 - จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
 - ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
 - รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ (กรรมการอิสระ)	ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
นางกมลวรรณ วิบุลสาร (กรรมการอิสระ)	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ (กรรมการอิสระ)	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด (กรรมการที่มิใช่ผู้บริหาร)	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
นายราเชน เจน (กรรมการที่มิใช่ผู้บริหาร)	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีดังนี้

- (1) สอบทานและเสนอค่าตอบแทนของประธานกรรมการและกรรมการอื่น ๆ
- (2) สอบทานและอนุมัติค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
- (3) สอบทานความเหมาะสมของนโยบายกำหนดค่าตอบแทน
- (4) สอบทานเพื่อให้มั่นใจว่าการเปิดเผยค่าตอบแทนทุกประเภทเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (5) รายงานต่อคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (รวมถึงค่าจ้าง เงินโบนัส ค่าตอบแทนในรูปแบบอื่น และสิทธิในการได้รับเงินเกษียณอายุหรือเงินชดเชย) ทั้งนี้ ตามนโยบายกำหนดค่าตอบแทน และพิจารณาว่าองค์ประกอบของค่าตอบแทนใดต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นหรือไม่
- (6) สอบทานสิทธิตามสัญญาที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะได้รับจากการยกเลิกสัญญาจ้าง และเงินที่จ่ายหรือเสนอว่าจะจ่าย เพื่อพิจารณาว่าเหมาะสมผลกับสถานการณ์หรือไม่
- (7) เสนอรายงานการประชุมของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนต่อคณะกรรมการบริษัทและรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการบริษัท
- (8) จัดทำรายงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท โดยเปิดเผยโครงสร้างและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
- (9) สอบทานและปรับปรุงกฎบัตรของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับกฎหมายและกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
- (10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นายสตีเฟน วูดรฟ ฟอร์ดแฮม (กรรมการอิสระ)	ประธานคณะกรรมการสรรหา
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ (กรรมการอิสระ)	กรรมการสรรหา
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ (กรรมการอิสระ)	กรรมการสรรหา
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด (กรรมการที่มิใช่ผู้บริหาร)	กรรมการสรรหา
นายราเชน เจน (กรรมการที่มิใช่ผู้บริหาร)	กรรมการสรรหา

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหามีดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นกรรมการของบริษัทและบริษัทย่อย โดยเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- (2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงินของบริษัท และบริษัทย่อย
- (3) พิจารณาโครงสร้าง ขนาด และองค์ประกอบของคณะกรรมการโดยพิจารณาจากความต้องการในปัจจุบันและการพัฒนาในอนาคตของบริษัท และให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนตามที่เห็นว่าจำเป็น โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกราย รวมถึงความเชี่ยวชาญ ความสามารถ และความหลากหลายที่บริษัทต้องการ
- (4) ให้ความสำคัญกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขตามที่เห็นสมควร

- (5) ตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้มีโอกาสเสนอข้อผู้มีคุณสมบัติเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ

(6) ในการประเมินผู้มีคุณสมบัติเพื่อดำรงตำแหน่งคณะกรรมการทุกครั้งจะต้องพิจารณาว่าผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวมีประสบการณ์ คุณสมบัติและความสามารถที่จำเป็นหรือไม่

(7) พิจารณาความจำเป็นในการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนของคณะกรรมการ

(8) ชี้แจงเหตุผลในการให้คำแนะนำของตนและแจ้งผลการออกเสียงคัดค้าน (หากมี) ไว้ในคำแนะนำดังกล่าวข้างต้น
- (9) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งและคุณสมบัติของคณะกรรมการ

(10) กำหนดหลักเกณฑ์ในการสืบทอดตำแหน่งคณะกรรมการ และการแต่งตั้งผู้บริหารหลักตามที่เห็นสมควร

(11) จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของคณะกรรมการสรรหา

(12) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการ 5 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ (กรรมการอิสระ)	ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ
นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม (กรรมการอิสระ)	กรรมการกำกับดูแลกิจการ
นางกมลวรรณ วิบุลากร (กรรมการอิสระ)	กรรมการกำกับดูแลกิจการ
นายคริสเตียน วูฟ ซอนเดอร์การ์ด (กรรมการที่มีผู้บริหาร)	กรรมการกำกับดูแลกิจการ
นายราเชส เจน2 (กรรมการที่มีผู้บริหาร)	กรรมการกำกับดูแลกิจการ

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการมีดังนี้

- (1) กำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามหลักการอันเป็นที่ยอมรับทั่วไปสำหรับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี

(2) กำหนดและดำรงไว้ซึ่งนโยบายและกระบวนการการกำกับดูแลกิจการที่เหมาะสม

(3) ดำเนินการให้มีการบังคับใช้และปฏิบัติตามนโยบายและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่คณะกรรมการได้อนุมัติ เพื่อให้มีการกำกับดูแลกิจการในบริษัท และบริษัทย่อยทั้งหมดซึ่งบริษัทมีอำนาจควบคุมไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม

(4) กำกับดูแลให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารประเมินผลการบังคับใช้และปฏิบัติตามนโยบายและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการและรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (5) ตรวจสอบและรายงานต่อคณะกรรมการในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ผลการตรวจสอบ และคำแนะนำเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

(6) ชี้แจงเหตุผลในการให้คำแนะนำของตนและแจ้งผลการออกเสียงคัดค้าน (หากมี) ไว้ในคำแนะนำดังกล่าว

(7) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี

(8) จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของตน และหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

(9) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนปีละหนึ่งครั้ง

ฝ่ายบริหาร

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดขอบเขตอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารไว้แยกจากกันอย่างชัดเจน กล่าวโดยสรุปคือ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และฝ่ายบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดนโยบายการมอบอำนาจ (Policy on Delegation of Authority) เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งว่าด้วยการมอบอำนาจระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายบริหาร โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารไว้อย่างชัดเจน

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดของบริษัทโดยมีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบดังนี้

- (1) รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท โดยจะต้องปฏิบัติตามแนวทางและมติของคณะกรรมการบริษัท รวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

(2) มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่อยู่ในอำนาจการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎระเบียบสำหรับประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท หรือคำสั่งหรือมติของคณะกรรมการบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะต้องดำเนินการตามสมควรเพื่อให้บริษัทดำเนินกิจการและพัฒนาธุรกิจให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อบังคับของบริษัท มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นและ/หรือคณะกรรมการบริษัท

- (3) จัดรูปแบบองค์กรของบริษัท และการจัดสรรบุคลากรให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด
- (4) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับทั่วไปเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
- (5) ให้ความเห็นชอบและควบคุมดูแลงบประมาณและแผนการดำเนินงานรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในงบประมาณและแผนการดำเนินงานดังกล่าว
- (6) จัดให้มีการวางแผนบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรเพื่อป้องกันและจัดการกับความเสียหายทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับบริษัทในเชิงรุก
- (7) เสนอแผนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยหลักต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อขอความเห็นชอบ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องอื่น ๆ ที่มีนัยสำคัญในเชิงกลยุทธ์ของบริษัท
- (8) ดำเนินการให้ธุรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการบริษัท และผู้ถือหุ้น รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวนั้น ทำขึ้นเสมือนเป็นการทำธุรกรรมปกติกับบุคคลภายนอก (Arm's Length Basis) และภายใต้เงื่อนไขทางการค้าปกติ รวมถึงไม่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (9) จัดให้บริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิบัติการและขั้นตอนการดำเนินงานของ บริษัท เพื่อเป็นหลักประกันตามสมควรว่า บริษัทจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท ความน่าเชื่อถือของการรายงานทางการเงินทั้งภายในและภายนอกองค์กร และการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- (10) จัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานของบริษัทตามแผนการตรวจสอบภายในที่ได้รับการอนุมัติ รายงานความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในการควบคุมต่าง ๆ ที่สำคัญ และให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในจะต้องรายงานโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ
- (11) จัดให้มีการสื่อสารและทำให้เกิดความร่วมมือของพนักงานหรือตัวแทนของพนักงานตามที่สมควร เพื่อให้พนักงานมีประสบการณ์และมีความเข้าใจในธรรมเนียมปฏิบัติทางธุรกิจที่ต้องรับผิดชอบ
- (12) มีอำนาจที่จะร้องขอให้การประชุมผู้ถือหุ้นและเป็นตัวแทนของบริษัท (หรือแต่งตั้งตัวแทน) ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยหลัก รวมถึงการออกเสียงลงคะแนนตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท และติดตามผลการพัฒนาธุรกิจ สถานะและผลกำไรของบริษัทย่อยหลัก
- (13) ติดตามตรวจสอบให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความมั่นคงและปลอดภัยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากร ข้อมูล และสินทรัพย์อื่น ๆ ได้รับการปกป้องคุ้มครอง
- (14) จัดให้มีการจัดการ รวมถึงบทลงโทษที่เพียงพอสำหรับพนักงานที่ไม่ปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท (หากมี) และรายงานการไม่ปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่สำคัญต่อคณะกรรมการบริษัท
- (15) นำขั้นตอนกระบวนการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันมิให้บริษัทเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะต้องทำการตรวจสอบความเสี่ยงของกระบวนการดังกล่าวเป็นรายปี และต้องดำเนินการให้มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องใด ๆ ที่ตรวจพบ โดยรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท

เลขานุการบริษัท

หน้าที่และความรับผิดชอบของเลขานุการบริษัทกำหนดไว้โดยอ้างอิงกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยเลขานุการบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท และการประกอบธุรกิจของบริษัท
- (2) จัดเตรียมเอกสารและข้อมูลประกอบการประชุมคณะกรรมการบริษัทและการประชุมผู้ถือหุ้น
- (3) ประสานงานและติดตามให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัทและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- (4) จัดทำและเก็บรักษาทะเบียนกรรมการ หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการบริษัท รายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัท รายงานประจำปีของบริษัท หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
- (5) เก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร
- (6) จัดเตรียมข้อมูลและจัดให้มีการประชุมเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้แก่กรรมการใหม่
- (7) ดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น

กรรมการอิสระ

บริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของกรรมการอิสระ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

- (1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.5 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระด้วย
- (2) ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงานที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (3) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร (รวมทั้งคู่สมรสของบุตร) ของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย
- (4) ไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เคยเป็นหรือเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ หรือผู้บริหารของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง

- (5) ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ ผู้บริหารหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์สังกัดอยู่ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (6) ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใด ๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย หรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ ผู้บริหาร หรือหุ้นส่วนผู้จัดการของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (7) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
- (8) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการอิสระแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ” ข้างล่างนี้

ปัจจุบันบริษัทมีกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน คิดเป็น 40% ของกรรมการทั้งคณะ ได้แก่ (1) นายจุลจิตต์บุญเขต (2) นายสตีเฟ่น วูดรอฟฟอร์ดแฮม (3) นางกมลวรรณ วิบุลากร และ (4) นางชนัญญากรักษ์ เพ็ชรรัตน์ โดยกรรมการอิสระมีความเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่และฝ่ายบริหารของบริษัทและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ทั้งนี้ ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมากรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือให้บริการทางวิชาชีพแก่บริษัท

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

บริษัทให้ความสำคัญกับการสรรหาและคัดเลือกกรรมการ โดยได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการและกรรมการอิสระของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อบังคับของบริษัท

การสรรหากรรมการของบริษัทจะพิจารณาจากประวัติการศึกษาประสบการณ์การทำงาน ความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการโทรคมนาคม และผลการปฏิบัติงานในฐานะกรรมการในช่วงเวลาที่ผ่านมารวมทั้งพิจารณาจากทักษะที่ยังขาดอยู่ในคณะกรรมการ รวมถึงความหลากหลายอื่น ๆ เช่น เพศ เพื่อช่วยส่งเสริมให้คณะกรรมการบริษัทปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการบริษัทได้ตระหนักถึงการสรรหากรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลายและพิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อการพิจารณาตัดสินใจและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการและคณะกรรมการสรรหาได้กำหนดแนวทางในการเสนอชื่อผู้สมัครเพื่อแต่งตั้งดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการของบริษัทที่มีคุณสมบัติหลากหลาย นอกจากนี้บริษัทได้พิจารณาองค์ประกอบตามที่กำหนดโดยจัดทำ Board Skill Metrix เป็นข้อมูลที่ใช้ในการคัด

กรองสรรหากรรมการที่มีความความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะและประสบการณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับธุรกิจด้านโทรคมนาคม ในปี พ.ศ. 2560 บริษัทได้ทบทวน Board Skill Metrix โดยแบ่งเป็น 10 ด้าน ซึ่งรวมถึงภาวะความเป็นผู้นำ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ลูกค้าและการตลาด บัญชีและการเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจโดยตรง กฎหมาย การจัดการความเสี่ยง ด้านการจัดการองค์กรและบุคลากร

คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการสรรหากรรมการของบริษัทในการนี้บริษัทได้ใช้บริษัทที่ปรึกษานอก (Professional Recruitment Firm) ในการสรรหากรรมการอิสระหรือพิจารณาตำแหน่งกรรมการ โดยคณะกรรมการสรรหาจะพิจารณาสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นกรรมการของบริษัท สรุปผลการสรรหาเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท หรือผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณานอมนัดต่อไป (แล้วแต่กรณี)

กรรมการของบริษัทจะต้องมีคุณสมบัติของการเป็นกรรมการและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด และจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 บริษัท และกรรมการที่เป็นผู้บริหารจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทอื่นและบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 2 บริษัท ไม่นับรวมบริษัทย่อย บริษัทในเครือ และบริษัทร่วมทุนของบริษัท ทั้งนี้ เพื่อให้กรรมการสามารถปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรรมการของบริษัทมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี และกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งอีกได้ การแต่งตั้งถอดถอน หรือการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัทเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท ดังนี้

- (1) คณะกรรมการบริษัทต้องประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 ท่านและกรรมการไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (2) ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - ถือหุ้นหนึ่งคนมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่
 - ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดเลือกตั้งบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้แต่จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดเพียงใดไม่ได้
 - ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงตามลำดับจะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในกรณีที่ได้รับคะแนนเสียงเท่ากันเกินกว่าจำนวนกรรมการที่พึงเลือกในครั้งนั้น ให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด
- (3) ในกรณีที่กรรมการท่านใดประสงค์จะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นในลาออกต่อบริษัท การลาออกจะมีผลนับแต่วันที่ได้รับใบลาออก
- (4) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจลงมติให้กรรมการออกจากตำแหน่งก่อนวาระได้โดยต้องมีคะแนนเสียงสนับสนุนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง และมีหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง
- (5) ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้งที่ให้กรรมการจำนวนหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมดของบริษัทพ้นจากตำแหน่ง โดยให้กรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่งก่อนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วอาจได้รับเลือกให้เข้าดำรงตำแหน่งอีกได้

การสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการบริษัทกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์ในการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง และนโยบายในการสืบทอดตำแหน่ง โดยมีกระบวนการสรรหาที่ชัดเจนและโปร่งใส และพิจารณาจากประวัติการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ความสามารถ จริยธรรม และความเป็นผู้นำ โดยคณะกรรมการบริษัทได้อนุญาตให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินของบริษัท

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

รักษาผลประโยชน์ของบริษัท โดยบริษัทมีการแต่งตั้งตัวแทนของบริษัทเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเหล่านั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้อนุญาตให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินของบริษัทย่อยทั้งหมด นอกจากนี้ บริษัทได้ดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อย หลักเกณฑ์เรื่องการทำการรายการระหว่างกัน และการทำการรายการสำคัญอื่น ๆ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับหลักเกณฑ์ของบริษัท เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ บริษัทได้จัดให้มีการรายงานฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยหลักต่อคณะกรรมการของบริษัทเป็นรายไตรมาส

การใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการป้องกันมิให้มีการใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่นในทางมิชอบ ซึ่งกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าถึงข้อมูลที่มีได้เปิดเผยต่อสาธารณชนและป้องกันมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่มีได้เปิดเผยต่อสาธารณชนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นและตราสารทางการเงินอื่น ๆ ของบริษัทก่อนที่บริษัทจะได้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ หรือในกรณีที่ข้อมูลดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อราคา และมีให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของบริษัทซื้อขายหุ้นหรือตราสารทางการเงินของบริษัทก่อนที่ข้อมูลดังกล่าวจะเปิดเผยต่อสาธารณชน หรือในกรณีที่ข้อมูลดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อราคา การฝ่าฝืนหลักในการปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลของบริษัทจะถูกสอบสวน ลงโทษ และ/หรือให้ออกจากงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ บริษัทได้จัดทำคู่มือเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์สำหรับกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัท โดยกำหนดห้ามมิให้กรรมการและผู้บริหารซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วงเวลา 1 เดือนก่อนวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทในแต่ละไตรมาสจนถึงวันถัดจากวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทต่อสาธารณชน หรือซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อการเก็งกำไรในระยะสั้น โดยเลขานุการบริษัทจะแจ้งให้กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานที่เกี่ยวข้องทราบกำหนดระยะเวลาการห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ก่อนการประกาศผลการดำเนินงานของบริษัททุกครั้ง นอกจากนี้ บริษัทกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทจะต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงรายงานการซื้อขายหุ้น หรือการได้มาหรือการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัท (รวมถึงการถือครองหลักทรัพย์ของผู้สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) อย่างน้อยล่วงหน้า 1 วัน ก่อนทำการซื้อขายและแจ้งภายใน 24 ชั่วโมงนับจากวันที่มีการได้มาหรือมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเลขานุการบริษัทจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลและรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อทราบทุกครั้ง

บริษัทได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทรายงานการมีส่วนได้เสียของตนเองและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของบริษัทหรือบริษัทย่อยภายใน 15 วันก่อนวันสิ้นปีปฏิทินของทุก ๆ ปี และภายใน 15 วันนับจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการมีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการติดตามดูแลและดำเนินการตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำการรายการที่เกี่ยวข้องกันซึ่งเป็นรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทได้จัดให้มีการเผยแพร่หลักในการปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th และระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet)

นอกจากนี้เนื่องด้วยกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นที่ความสนใจเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการดูแลการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและเพื่อยกระดับมาตรฐานการดูแลและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าของบริษัท บริษัทได้นำมาตรฐานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป (GDPR) มาปรับใช้รวมถึงจัดให้มีการประเมินวัตถุประสงค์การใช้ข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy by Design) และมาตรการทางเทคนิคเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมไปถึงการสร้างตระหนักและให้ความรู้กับพนักงานภายในองค์กรอยู่เสมอเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองทางไซเบอร์ ซึ่งบริษัทเชื่อมั่นว่าพนักงานของบริษัทได้ปฏิบัติตามดีแทคธรรมาภิบาลและนโยบายความเป็นส่วนตัวตัวอย่างเคร่งครัด

คำตอบแทนผู้สอบบัญชี

ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2562 เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีมติอนุมัติคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีสำหรับปี 2562 เป็นจำนวนไม่เกิน 4,170,000 บาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ซึ่งคำตอบดังกล่าวประกอบด้วยค่าบริการสำหรับการตรวจสอบงบการเงินประจำปี และการสอบทานงบการเงินรายไตรมาส โดยคำตอบดังกล่าวเป็นจำนวนเงินน้อยกว่าในปี 2561 ทั้งนี้ ในปี 2561 ค่าใช้จ่ายหรือค่าบริการอื่น (Non-audit Fees) ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบบัญชี และได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้สอบบัญชี จำนวน 2,856,505 บาท

การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่น ๆ

บริษัทได้มีการเทียบเคียงหลักปฏิบัติของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 (“CG Code”) กับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทและได้นำเสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2561 และคณะกรรมการบริษัทเมื่อเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2561 โดยคณะกรรมการบริษัทมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการว่า คณะกรรมการมีความเข้าใจและบริษัทมีนโยบายรวมถึงแนวปฏิบัติของบริษัทสอดคล้องกับหลักปฏิบัติของ CG Code แล้ว

ทั้งนี้ บริษัทยังมีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่น ๆ ดังนี้

- (1) บริษัทมีนโยบายและกระบวนการสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถเพื่อบรรจุตำแหน่งเป็นกรรมการ โดยผู้ถือหุ้นมีสิทธิในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการในที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับและระเบียบของบริษัทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการและกรรมการบริษัทจะเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถในธุรกิจโทรคมนาคมหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทมีกระบวนการสรรหากรรมการอิสระเพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการอิสระจะทำหน้าที่ได้อย่างดีเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น

ด้วยธุรกิจโทรคมนาคมเป็นธุรกิจที่มีประวัติยาวนานและมีความซับซ้อนสูง มีความจำเป็นที่กรรมการแต่ละท่านต้องมีความเข้าใจเรื่องเฉพาะด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเชิงพาณิชย์ เช่น ธุรกิจการค้าต่าง ๆ หรือเรื่องเชิงเทคนิคที่มีความซับซ้อน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับย่านคลื่นความถี่ โครงข่ายโทรคมนาคม สายไฟเบอร์ออปติก เครื่องและอุปกรณ์ส่งสัญญาณ โทรศัพท์เคลื่อนที่ การดำเนินธุรกิจออนไลน์ อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่าง ๆ กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ฯลฯ จึงทำให้กิจการโทรคมนาคมเป็นกิจการยากแก่การทำความเข้าใจ อย่างไรก็ตาม การทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดเพื่อการวิเคราะห์และวางแผนงานของบริษัท ดังนั้น การดำรงตำแหน่งกรรมการที่นานขึ้นก็จะเป็นปัจจัยสำคัญส่งเสริมให้กรรมการสามารถมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและให้คำแนะนำหรือทิศทางที่เป็นประโยชน์แก่บริษัทได้ โดยที่ผ่านมา คณะกรรมการของบริษัทได้ทำหน้าที่ในด้านนี้ได้เป็นอย่างดี

บริษัทมีการวางแผนการประชุมคณะกรรมการเป็นการล่วงหน้าทั้งปีอย่างน้อย 6 ครั้งต่อปี เพื่อพิจารณาวาระหลักที่กำหนดไว้ในแต่ละปี อย่างไรก็ตามหากมีวาระสำคัญ ประธานคณะกรรมการบริษัทก็จะเรียกประชุมสำหรับวาระสำคัญนั้น ซึ่งจะมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยไปกว่าระยะเวลาที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยในปี 2562 คณะกรรมการบริษัทมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 10 ครั้ง

- (2) บริษัทกำหนดนโยบายในการจ่ายคำตอบแทนให้แก่ผู้บริหารและพนักงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยมีกระบวนการประเมินผลงานตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป บริษัทได้ทำการเปิดเผยนโยบายการจ่ายคำตอบแทนผู้บริหาร และได้เน้นย้ำให้ผู้บริหารและพนักงานต้องปฏิบัติตามหลักการที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในเรื่องนี้ด้วย เช่น พนักงานต้องไม่เปิดเผยจำนวนคำตอบแทนของตนเองให้บุคคลอื่นทราบ และบริษัทก็จะถือว่าเรื่องดังกล่าวเป็นความลับของพนักงานและจะเคารพในสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของพนักงาน
- (3) คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริษัท ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 10/2562 ได้อนุมัติคู่มือเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์สำหรับกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัท โดยหลักการสำคัญของคู่มือดังกล่าวเป็นการกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทสามารถซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหุ้นของบริษัทได้แต่จะต้องแจ้งต่อคณะกรรมการหรือเลขานุการบริษัทเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างน้อย 1 วันล่วงหน้าก่อนทำการซื้อขาย และแจ้งผลการซื้อขายหลักทรัพย์ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่วันที่ทำการซื้อขายหรือเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์
- (4) บริษัทมีได้นำการลงคะแนนเสียงแบบสะสมมาใช้ เนื่องจากข้อบังคับบริษัทได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งกรรมการโดยวิธีคะแนนเสียงข้างมาก อย่างไรก็ตาม บริษัทได้กำหนดให้มีวิธีการอื่นในการรักษาสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อยมาโดยตลอดโดยการกำหนดนโยบายและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องเพื่อสรรหาบุคคลที่มีความรู้และความสามารถในการที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท และได้สนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยใช้สิทธิในการเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นตามกฎเกณฑ์ของบริษัทที่เกี่ยวข้อง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานและกรรมการจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องด้านธุรกิจโทรคมนาคมหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อกิจการบริษัท กระบวนการสรรหาคัดเลือกกรรมการอิสระต้องมั่นใจว่ากรรมการอิสระได้ทำหน้าที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทและผู้ถือหุ้น
- (5) บริษัทมีนโยบายที่จะยกระดับและส่งเสริมกรอบการกำกับดูแลกิจการให้ดียิ่งขึ้น โดยบริษัทได้กำหนดให้มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหารเพิ่มเติมโดยมีสาระสำคัญ อาทิ การกำหนดให้มีตารางแผนงานการประชุมประจำปีสำหรับคณะกรรมการบริษัท (Yearly Meeting Plan) การกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทต้องประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่ฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และการกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณารายงานต่าง ๆ อาทิ การบริหารจัดการความเสี่ยง การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่ยั่งยืน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง รวมทั้งต้องพิจารณาการตรวจสอบภายในด้วยทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการบริษัท

รายงานของ คณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้นบริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ด้านการเงิน การบัญชี กฎหมาย และการบริหารธุรกิจ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งจัดทำตามแนวทางและข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) โดยกรรมการตรวจสอบทุกท่านไม่ได้เป็นผู้บริหารพนักงานหรือที่ปรึกษาของบริษัท

กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ในปี 2562 บริษัท ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง และได้รายงานผลการประชุมต่อคณะกรรมการบริษัททุกครั้ง ในการประชุมแต่ละครั้ง มีผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมในวาระที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายโดยสรุปดังนี้

- สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปี 2562 เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติงบการเงินดังกล่าวได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยถูกต้อง และเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ
- สอบทานความเพียงพอ และการประเมินประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท โดยประชุมร่วมกับผู้บริหาร และหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของบริษัท
- พิจารณานโยบายแผนงานการตรวจสอบประจำปีซึ่งได้จัดทำขึ้นตามแนวความเสี่ยง และพิจารณาผลการตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทได้ดำเนินการตามเงื่อนไขทางธุรกิจปกติ และได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- สอบทาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ และตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งผลเป็นที่น่าพอใจ
- พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสม รวมถึงเสนอแต่งตั้ง และเสนอคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีประจำปี 2563 ต่อคณะกรรมการบริษัท

จากการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่กล่าวมาข้างต้น คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัทมีการจัดการทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ มีระบบการควบคุมภายใน และระบบการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอ และไม่มีข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท และการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันมีความสมเหตุสมผล และเป็นประโยชน์สูงสุดตามนโยบายบริษัท

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์การประเมินผลของบริษัท ที่ถือปฏิบัติ ประสบการณ์ ผลการดำเนินงาน และความเป็นอิสระในการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีในปีที่ผ่านมา และมีความเห็นว่าผู้สอบบัญชีของบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ บริษัทสำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นควรเสนอให้ผู้สอบบัญชีของบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ประจำปี 2563 และได้พิจารณากำหนดคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นต่อไป

นางกมลวรรณ วิบุลากร

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของ คณะกรรมการสรรหา

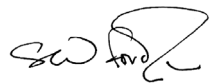
รายงานของคณะกรรมการสรรหา

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพิจารณาและแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่เหมาะสมเป็นกรรมการของบริษัทและบริษัทในเครือ ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการดังกล่าว

ในปี 2562 คณะกรรมการสรรหาได้จัดให้มีการประชุมรวม 7 ครั้ง เพื่อพิจารณาเรื่องประเด็นสำคัญรวมถึง (1) ทบทวนโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท (2) พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะผลการประเมินการปฏิบัติงานประจำปีของกรรมการและคณะกรรมการบริษัท (3) ให้คำแนะนำผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการของบริษัทและของบริษัทย่อย (4) รับทราบหลักเกณฑ์ใหม่ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ Chief Financial Officer และสภามติของบริษัทจดทะเบียน และ (5) พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะการวางแผนหาผู้สืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของบริษัท

คณะกรรมการสรรหาได้ประเมินผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาแล้ว และมีความเห็นว่าคณะกรรมการสรรหาได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ

นายสติเฟ่น วิฑูรย์ ฟอร์ดแฮม

ประธานคณะกรรมการสรรหา

รายงานคณะกรรมการ กำกับดูแลกิจการ

รายงานคณะกรรมการ กำกับดูแลกิจการ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท โตเทล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัท ยังคงให้คำมั่นที่จะปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (SEC) และที่กำหนดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ด้วยมุมมองที่จะเพิ่มพูนและดำรงไว้ซึ่งคุณประโยชน์ระยะยาวให้กับผู้ถือหุ้นทุกราย

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ โปร่งใส ความรับผิดชอบโดยสอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมตามมาตรฐานสูงสุดทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2562 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้พิจารณา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติตามการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อให้สอดคล้องกับหลักกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท และที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนหลักสากลของ The Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) และ ASEAN CG Scorecard

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการมีการประชุม 3 ครั้ง เพื่อติดตามการกำกับดูแลกิจการที่ดีและเพื่อยกระดับการติดตามตรวจสอบ และการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณธุรกิจของกรรมการ พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2562 บริษัท ได้รับรางวัลผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับ “ดีเลิศ” หาดตราสัญลักษณ์ต่อเนื่องกันเป็นปีที่ห้า ซึ่งเป็นระดับสูงสุด จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยซึ่งได้มีการประเมินบริษัทจดทะเบียนไทยจำนวน 677 บริษัท ตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยประจำปี พ.ศ. 2562 รางวัลนี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความพยายามอย่างต่อเนื่องของบริษัท ที่มุ่งไปสู่การยกระดับการกำกับดูแลกิจการให้ดีและการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการยังคงมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลยิ่งขึ้นไป

นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์

ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

รายงานของ คณะกรรมการ กำหนดค่าตอบแทน

รายงานของคณะกรรมการ กำหนดค่าตอบแทน

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ทั้งนี้ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีหน้าที่หลักในการสอบทานและเสนอค่าตอบแทนของกรรมการ รวมทั้งทบทวนและอนุมัติค่าตอบแทนประจำปีของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ในปี 2562 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้จัดให้มีการประชุม 6 ครั้ง โดยมีหลายประเด็นในการพิจารณา รวมถึง (1) โบนัสประจำปี 2561 ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (2) การทบทวนการปรับโครงสร้างค่าตอบแทนคณะกรรมการที่จะนำเสนอในปี 2563 (3) ให้คำแนะนำการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการของบริษัท สำหรับปี 2562 (4) กำหนดดัชนีชี้วัดผลงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ประเมินผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาแล้ว และมีความเห็นว่าคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ ในการช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท

นายจุลจิตต์ บุญยเกต

ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

รายการระหว่างกัน และเกี่ยวโยงกัน

รายการระหว่างกันและเกี่ยวโยงกัน

การเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งจะต้องปฏิบัติตามประกาศและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สมเหตุสมผล หรือเงื่อนไขการค้าปกติ หรือราคาตลาด โดยถือเสมือนเป็นรายการที่กระทำกับบุคคลภายนอก (at arm's length basis) ตลอดจนรายงานรายการระหว่างกันดังกล่าวต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส

จากข้อ 9 ของหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

อนึ่ง ตัวเลขทั้งหมดที่แสดงเป็นมูลค่ารวมของรายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการต่าง ๆ ในแต่ละปี โดยไม่คำนึงถึงว่าบุคคลหรือกิจการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกันกับบริษัทหรือบริษัทย่อยตลอดทั้งปีหรือไม่ ทั้งนี้ มูลค่ารวมที่เป็นศูนย์ในแต่ละปีแสดงว่าบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้มีรายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการดังกล่าวในปีนั้น หรือบุคคลหรือกิจการนั้นไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกันกับบริษัทหรือบริษัทย่อยตลอดทั้งปีนั้น

1. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการจ่าย การซ่อมบำรุง และติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม	2,884.3	3,017.4	1,858.4
• ค่าบริการบริหารจัดการโครงข่าย ระบบสัญญาณสื่อสาร	203.5*	417.8	442.0
• เจ้าหนี้การค้า	1,249.2	1,150.0	1,237.6

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้เข้าทำสัญญากับ บริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 เพื่อใช้บริการบริหาร และบำรุงรักษาระบบเครือข่ายส่งสัญญาณทั้งหมดของบริษัท โดยรูปแบบการคิดค่าบริการและการต่อสัญญาแต่ละครั้งยังคงเดิมเช่นเดียวกับเงื่อนไขที่บริษัทเคยทำกับคู่สัญญารายเดิม

* ค่าบริการบริหารจัดการโครงข่าย ระบบสัญญาณสื่อสารของปี 2560 ดังที่ปรากฏยังมิได้รวมถึงค่าบริการของเดือน กรกฎาคม ถึง ธันวาคม ปี 2560 จำนวน 203.4 ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมกับค่าบริการของเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน จำนวน 203.5 ล้านบาท จะรวมเป็น 406.9 ล้านบาท

2. รายการธุรกิจกับกลุ่มบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น.

ในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของกลุ่มบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น.

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าใช้จ่ายกิจกรรมทางการตลาด	3.2	0.3	-
• ค่าบริการด้านข้อมูล	14.3	13.3	4.0
• เจ้าหนี้การค้า	0.2	1.9	1.0
• เจ้าหนี้อื่น	0.2	-	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทซื้อเวลาจากบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด เพื่อโฆษณาสินค้าและบริการของบริษัทผ่านทางรายการวิทยุ และบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด ยังเป็นผู้ให้บริการจัดหาข้อมูลการเกษตรและให้บริการข้อมูลดังกล่าวแก่ผู้ใช้บริการของบริษัทในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งนี้ อัตราค่าบริการเป็นอัตราธุรกิจการค้าทั่วไป
- บริษัทเข้าทำสัญญาให้บริการข้อมูล (Content Provider Access Agreement) กับบริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น. จำกัด ซึ่งเป็นผู้ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมุ่งเน้นให้บริการข้อมูล (Content) แก่ลูกค้าของบริษัท

3. รายการธุรกิจกับบริษัท ห้างเย็นและการเกษตรสากล จำกัด

ในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 25 ในบริษัท ห้างเย็นและการเกษตรสากล จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าที่ดิน	0.9	1.0	1.0

ความสัมพันธ์และความเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่อาคารเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ โดยทำเป็นสัญญาเช่ามีระยะเวลา 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

4. รายการธุรกิจกับบริษัท ไพรวาท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

ในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 25 ของบริษัท ไพรวาท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าพื้นที่ภายในอาคารเบญจจินดา	1.6	1.5	1.2

ความสัมพันธ์และความเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่ในอาคารเบญจจินดาเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ มีกำหนดระยะเวลาการเช่า 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

5. รายการธุรกิจกับกลุ่มเทเลนอร์

เทเลนอร์เป็นผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมของบริษัท โดยถือหุ้นร้อยละ 42.62

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. รายได้			
• รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	66.1	75.1	58.5
• รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	0.6	-	-
• รายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย	272.7	191.1	130.0
• รายได้ค่าบริการจัดการ	45.4	26.9	1.1
• รายได้จากการขายทรัพย์สิน	10.8	-	-
• ลูกหนี้การค้า	106.3	63.9	49.4
• เงินอุดหนุนแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (ค่าใช้จ่ายที่จ่ายแทน)	35.5	6.1	1.2
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าธรรมเนียมการจัดการ	611.0	1,247.6	1,045.0
• ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและค่าซ่อมแซมรักษาระบบ	316.8	226.0	229.2
• ชื่อทรัพย์สิน	51.4	-	-
• ต้นทุนค่าบริการจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	21.2	19.0	13.3
• ต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์ในต่างประเทศ	1,059.8	893.7	655.7
• ค่าสัญญาเช่าโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ	26.7	29.2	17.8
• เจ้าหนี้การค้า	260.2	221.5	192.5
• เจ้าหนี้อื่น	680.7	144.3	208.6
• เงินกู้ยืม	15.0	-	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ในการดำเนินงาน เทเลนอร์จะส่งผู้มีประสบการณ์และความสามารถตามที่บริษัทร้องขอเพื่อร่วมบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยเรียกเก็บค่าที่ปรึกษาเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ ธุรกรรมรายการดังกล่าว ฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัทได้ส่งรายงานความเห็นให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานและรับฟังคำชี้แจงจากผู้บริหารถึงความจำเป็น พิจารณาความสมเหตุสมผล และอนุมัติการเข้าทำรายการดังกล่าว
- รายได้จากบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มาจากการใช้งานโทรศัพท์ของบริษัท เทเลนอร์ เอเชีย (อาร์โอเอช) จำกัด ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ในประเทศไทย
- รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติมาจากการใช้บริการของลูกค้าของกลุ่มเทเลนอร์ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และใช้บริการผ่านเครือข่ายของบริษัท โดยมีค่าบริการในอัตราตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา
- รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่ายระบบโทรคมนาคม รวมถึงค่าสัญญาโทรศัพท์ทางไกลและค่าบริการเชื่อมโยงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ เป็นการให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่าง บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด กับ บริษัท เทเลนอร์ โกลบอล เซอร์วิส เอเชีย
- บริษัทได้ซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบรายปี เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน

6. รายการธุรกิจกับบริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซิเนส จำกัด (“ยูดี”)

ยูดี เป็นบริษัทย่อยของบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 75 และเป็นบริษัทร่วมของบริษัทซึ่งถือหุ้นร้อยละ 25 โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. รายได้			
• รายได้จากการขายซิมการ์ด ชุดซิมการ์ด บัตรเติมเงิน และชุดเลขหมาย	6,702.4	2,953.2	2,013.0
• เงินปันผล	5.0	-	5.0
• ลูกหนี้การค้า	472.7	474.4	360.0
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่น ๆ			
• ค่าสนับสนุนทางการตลาด	4.1	2.9	2.4
• ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	307.1	157.2	133.5
• เจ้าหนี้การค้า	26.3	26.7	15.6
• เจ้าหนี้อื่น	0.1	-	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ในเดือนมิถุนายน 2545 บริษัทและบริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี่ จำกัด (มหาชน) ได้โอนธุรกิจการจัดจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมมายังยูดี โดยยูดีมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการจำหน่ายสินค้าของบริษัท ความสัมพันธ์เชิงธุรกิจนี้เป็นผลดีแก่บริษัทที่จะสามารถเน้นการประกอบและพัฒนาธุรกิจหลักของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถควบคุมต้นทุนการกระจายสินค้าได้
- บริษัทซื้อเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมจากยูดี เพื่อนำมาจำหน่ายต่อให้แก่ร้านค้าและสำนักงานบริการ

7. รายการธุรกิจกับบริษัท ยูไนเต็ด อินฟอว์เมชั่น ไฮเวย์ จำกัด (“ยูไอเอช”)

ยูไอเอช เป็นบริษัทย่อยของบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 100 โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. รายได้			
• รายได้จากให้เช่าช่วงสถานีฐานและค่าไฟฟ้า	47.7	36.3	22.3
• ลูกหนี้การค้า	4.2	3.7	16.0
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าวงจรความเร็วสูง (High-Speed Leased Circuit)	17.8	7.0	5.8
• ค่าอุปกรณ์และบริการสำหรับบริการ Wi-Fi	11.2	4.4	-
• เจ้าหนี้การค้า	3.0	0.8	1
• เจ้าหนี้อื่น	5.7	0.7	0.3

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ยูไอเอช ดำเนินธุรกิจให้บริการเช่าวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงให้กับทั้งภาครัฐบาลและเอกชน โดยผ่านโครงข่ายใยแก้วนำแสงทั่วประเทศที่ครบวงจรและคุณภาพสูง รวมถึงเป็นผู้ให้บริการและให้บริการแก่บริษัทและบริษัทย่อยอย่างมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ
- การทำธุรกรรมกับยูไอเอชเป็นประโยชน์แก่บริษัท เนื่องจากในปัจจุบันบริษัทไม่มีโครงข่ายสื่อสารข้อมูลประเภทนี้ และยูไอเอชมีโครงข่ายใยแก้วนำแสงความเร็วสูงที่มีคุณภาพ และมีโครงข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ
- ฝ่ายจัดซื้อจะจัดหาข้อเสนอราคาจากผู้ให้บริการอย่างน้อย 3 รายทุกปี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบราคา บริษัทจะยังคงเช่าวงจรความเร็วสูงจากยูไอเอชต่อไปหากเป็นราคาที่เหมาะสมมากกว่าการใช้บริการจากผู้ให้บริการอื่น ทั้งนี้โดยพิจารณาจากชื่อเสียง ขนาดและคุณภาพของวงจร ต้นทุนในการเปลี่ยนผู้ให้บริการ และวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ในการทำธุรกรรม
- บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทที่อยู่ระหว่างการเลิกกิจการ ได้ทำสัญญาให้บริการวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงภายในประเทศ โดยอัตราค่าเช่าใช้เทียบเคียงได้กับราคาตลาด และได้ทำสัญญาให้บริการอุปกรณ์และบริการสำหรับบริการ Wi-Fi โดยมีอัตราค่าอุปกรณ์และบริการเป็นอัตราการค้าปกติ ทั้งนี้ สัญญาดังกล่าวได้ถูกถ่ายโอนมายังบริษัทหลังจากที่มีการโอนกิจการทั้งหมดจากบริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด มายังบริษัท

8. รายการธุรกิจกับบริษัท บางแสนทาวเวอร์ จำกัด

ในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 25 ในบริษัท บางแสนทาวเวอร์ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าที่ดิน	0.7	0.7	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่ปลูกสร้างอาคารศูนย์สายโทรศัพท์และประกอบธุรกิจของบริษัท โดยมีกำหนดระยะเวลาเช่า 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด
- บริษัทเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บทรัพย์สินและประกอบธุรกิจของบริษัท มีกำหนดระยะเวลาเช่า 3 ปี โดยอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด

9. รายการธุรกิจกับบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

ในขณะทำรายการ นายจุลจิตต์ บุญยเหตุ กรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	34.1	32.7	38.1
• ค่าเช่าที่ดิน	-	1.2	1.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้รับอนุญาตจากบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ให้ดำเนินการจำหน่ายซิมการ์ด รับชำระค่าบริการรายเดือนสาธารณูปโภค และให้บริการเกี่ยวกับโทรศัพท์เคลื่อนที่อื่น ซึ่งรวมถึงบริการเติมเงิน โดยจ่ายค่าสิทธิในการให้บริการในราคาที่เหมาะสม (ชำระครั้งเดียว) และแบ่งรายได้จากการให้บริการแก่ลูกค้าที่ทำอากาศยานเป็นรายเดือน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าที่ใช้บริการที่ทำอากาศยาน
- บริษัทเช่าพื้นที่ในท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานภูเก็ต ตั้งเป็นร้านดีแทคและสำนักงานบริการของบริษัท โดยอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าที่ใช้บริการที่ทำอากาศยาน

10. รายการธุรกิจกับบริษัท ท็อปอัพพอร์ยู จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท ท็อปอัพพอร์ยู จำกัด โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. รายได้			
• รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการเติมเงิน	229.3	179.2	133.3
• ลูกหนี้การค้า	20.0	16.3	12.3
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการจ่าย ค่าคอมมิชชั่น	11.4	9.2	6.5
• เจ้าหนี้การค้า	1.0	0.8	0.6

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทตกลงให้บริการกับบริษัท ท็อปอัพพอร์ยู จำกัด เป็นตัวแทนให้บริการเติมเงินค่าใช้จ่ายบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบการเติมเงินอิเล็กทรอนิกส์แก่ลูกค้าโดยค่าตอบแทนเป็นไปตามสัญญา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางให้บริการเติมเงินแก่ลูกค้าในระบบเติมเงิน

11. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี คอนเทนต์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท บีบี คอนเทนต์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการด้านข้อมูล	2.7	0.6	-
• เจ้าหนี้การค้า	0.2	0.1	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้เข้าทำสัญญาให้บริการข้อมูล (Content Provider Access Agreement) กับบริษัท บีบี คอนเทนต์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด โดยมุ่งเน้นการให้บริการข้อมูล (Content) แก่ลูกค้าของบริษัท

12. รายการธุรกิจกับบริษัท รักบ้านเกิด จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท รักบ้านเกิด จำกัด โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการด้านข้อมูล	19.5	18.0	27.0
• เจ้าหนี้อื่น	4.8	1.6	1.6

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญากับบริษัท รักบ้านเกิด จำกัด เพื่อให้บริการข้อมูล (Content) เกี่ยวกับความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้าของบริษัท ผ่านการให้บริการข้อความสั้น (SMS) และแอปพลิเคชัน Farmer Info ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนธุรกิจของบริษัท

13. รายการธุรกิจกับบริษัท วาย แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด

ในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 25 ใน บริษัท วาย แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการคลังและขนส่งสินค้า	53.2	1.4	-
• เจ้าหนี้การค้า	1.4	-	-

ความสัมพันธ์และความเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาเช่าคลังสินค้าและโลจิสติกส์กับบริษัท วาย แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด เพื่อจัดเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ของบริษัทซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทโดยมีเงื่อนไขการค้าทั่วไป

14. รายการธุรกิจกับบริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ

ในขณะทำรายการ นายจุลจิตต์ บุญเท่ง กรรมการบริษัท เป็นกรรมการของบริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าส่งเสริมการตลาด	8.7	9.2	11.6
• ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	-	0.2	0.3
• เจ้าหนี้อื่น	1.3	-	0.8

ความสัมพันธ์และความเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก
- บริษัทได้เสนอโครงการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการขาย (dtac reward) กับบริษัทในกลุ่ม บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

15. รายการธุรกิจกับบริษัทในกลุ่ม บริษัท ดี เวิร์ด กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ในขณะทำรายการ นางกมลวรรณ วิบุลากร กรรมการบริษัท เป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัท ดี เวิร์ด กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	1.0	-	-

ความสัมพันธ์และความเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัท ดี เวิร์ด กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

16. รายการธุรกิจกับบริษัทในกลุ่ม บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 30 ในบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด โดยในขณะทำรายการ นายจุลจิตต์ บุญเกิด กรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	1.4	0.8	1.2

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัทในกลุ่มบริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

17. รายการธุรกิจกับบริษัทในกลุ่ม บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

ในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ใน บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	0.1	0.3	0.2

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

18. รายการธุรกิจกับบริษัทในกลุ่ม บริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด

ในขณะทำรายการ นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ กรรมการบริษัท เป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการจ่าย	0.1	-	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้ใช้บริการของบริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด เกี่ยวกับค่าบริการขนส่งซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

19.รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด

บริษัท ยูไนเท็ด อินฟอร์เมชั่น ไฮเวย์ จำกัด (“ยูไอเอช”) ถือหุ้นร้อยละ 99 ในบริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด โดยยูไอเอช เป็นบริษัทย่อยของบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. รายได้และการรับชำระเงินอื่น ๆ			
• รายได้จากการบริการ	6.1	8.3	0.8
• ลูกหนี้การค้า	1.2	1.2	-
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการจ่าย	168.8	74.2	54.5
• เจ้าหนี้การค้า	31.3	10.0	7.3

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ทำสัญญาให้เข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ระหว่างประเทศแก่บริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด เพื่อประโยชน์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเกตเวย์ระหว่างประเทศ โดยอัตราค่าบริการเทียบเคียงได้กับราคาตลาด
- บริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด เป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคมเพื่อให้บริการรองรับสื่อสารความเร็วส่วนบุคคลระหว่างประเทศ (International Private Lease Circuit - IPLC) บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ทำสัญญาใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อให้บริการรองรับสื่อสารความเร็วส่วนบุคคลระหว่างประเทศ (IPLC) ไปยังประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย จากบริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด โดยอัตราค่าเช่าใช้เทียบเคียงได้กับราคาตลาด ค่าใช้บริการถูกคำนวณตามการใช้งานจริง ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

20.รายการธุรกิจกับบริษัท วายเอ เชลล์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 99 ในบริษัท วายเอ เชลล์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด โดยในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. รายได้และการรับชำระเงินอื่น ๆ			
• รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	-	0.2	0.2
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการคลังและขนส่งสินค้า	48.3	125.0	111.0
• เจ้าหนี้การค้า	15.5	36.0	21.0
• เจ้าหนี้การค้าอื่น	-	11.0	13.7

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้ใช้บริการของบริษัท วาย เอ เชลล์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด เกี่ยวกับการบริการบริหารคลังสินค้าและขนส่งสินค้า ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

21. รายการธุรกิจกับบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

ในขณะทำรายการ นางสาวธันวดี วงศ์ธีรฤทธิ์ กรรมการบริษัท (ในขณะนั้น) เป็นกรรมการของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. รายได้และการรับชำระเงินอื่น ๆ			
• รายได้จากการบริการ	-	0.6	-
• ลูกหนี้การค้า	-	0.3	-
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าบริการจ่าย	-	0.1	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทให้บริการอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ระหว่างประเทศ (International Internet Gateway Services) กับบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) โดยมีระยะเวลาตามสัญญาหนึ่งปี โดยมีราคาและเงื่อนไขที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัท ที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก
- บริษัทได้ซื้อบริการเชื่อมโยงเครือข่ายสื่อสาร (Manage Link Service) ของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อนำไปใช้กับลูกค้าของบริษัท โดยมีราคาและเงื่อนไขที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

22. รายการธุรกิจกับบริษัท พิพิธภัณฑศิลป์ไทย จำกัด

ในขณะทำรายการ นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการบริษัท เป็นประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารบริษัท พิพิธภัณฑศิลป์ไทย จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)		
	2560	2561	2562
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่น ๆ			
• ค่าส่งเสริมการตลาด	-	0.1	-

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้จัดซื้อหนังสือธนบัตร รัชกาลที่ 9 ซึ่งจัดทำโดย บริษัท พิพิธภัณฑศิลป์ไทย จำกัด เพื่อเป็นของที่ระลึกให้กับสื่อมวลชนและผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ เนื่องในโอกาสปีใหม่ โดยมีราคาและเงื่อนไขที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

นอกเหนือจากรายการระหว่างกันที่เกิดจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังรายการข้างต้นแล้ว ไม่มีรายการอื่นที่มีสาระสำคัญอย่างมีนัยสำคัญอันเป็นผลต่อส่วนได้ส่วนเสียของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการ และผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ซึ่งอยู่ในตำแหน่ง ณ วันสิ้นสุดปีบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 2562

มาตรการและขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

บริษัทได้กำหนดนโยบายและขั้นตอนการทำรายการระหว่างกันเพื่อให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัท โดยบริษัทได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานภายในที่เกี่ยวข้องกับการเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ บริษัทยังได้ขออนุมัติในหลักการจากคณะกรรมการบริษัทสำหรับการเข้าทำรายการระหว่างกันที่เป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัท มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- (1) การซื้อและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมถึง การซื้อและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านโทรคมนาคม (รวมถึงชุดโทรศัพท์พร้อมซิมการ์ด (Phone Kits) บัตรเติมเงิน ซิมการ์ด ชุดเลขหมายระบบรายเดือน (SIM Card Packages) และชุดเลขหมายระบบเติมเงิน (Starter Kits) และการขายผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Refill)
- (2) การจัดหาบริการต่าง ๆ รวมถึง
 - การจัดหาบริการซ่อมบำรุง (รวมถึงบริการติดตั้ง) สถานีฐานและอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณ (Cell Site)
 - การจัดหาบริการข้อมูลที่เป็นเนื้อหา (Content Provider Access)
 - การจัดหาบริการข้ามแดนอัตโนมัติ (International Roaming)
 - การจัดหาบริการด้านการจัดการค่าใช้จ่ายและการบริการธุรกิจ
 - การจัดหาจุดเชื่อมต่อโครงข่าย และการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายของบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ และ
 - การจัดหาบริการการจัดเก็บค่าใช้จ่าย (Outsource Bill-Collection Service)
- (3) การเช่าทรัพย์สินและการเช่าวงจรสื่อสารต่างๆ รวมถึง
 - การเช่าวงจรสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง (High Speed Leased Circuit) และ
 - การเช่าที่ดิน พื้นที่สำนักงาน หรือคลังสินค้า

- (4) การจ่ายค่านายหน้าแก่บุคคลที่มีส่วนได้เสียในการให้บริการด้านจัดจำหน่ายหรือบริการอื่นๆ (เช่น การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท)
- (5) การจัดหาและบำรุงรักษาบริการด้านโทรคมนาคม รวมถึงการจัดหาจุดเชื่อมต่อโครงข่าย และการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายของบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ
- (6) การจัดหาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์บริการและ/หรือการเข้าทำสัญญาใดๆ ที่จำเป็นและ/หรือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัท (รวมทั้งการจัดหาประกันภัย) และ
- (7) การจัดหาหรือรับผลิตภัณฑ์ และ/หรือ บริการอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหาหรือรับผลิตภัณฑ์ และ/หรือ บริการตามที่ระบุไว้ในข้อ (1) ถึง (6) ข้างต้น

ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดขั้นตอนการอนุมัติรายการระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้นจริงในระหว่างปี ตามกรอบที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

- (1) ในกรณีที่มูลค่าของรายการตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป แต่น้อยกว่า 10 ล้านบาท ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้สอบทานและอนุมัติรายการ
- (2) ในกรณีที่มูลค่ารายการเท่ากับหรือมากกว่า 10 ล้านบาท แต่น้อยกว่า 100 ล้านบาท ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้สอบทานและอนุมัติรายการ นอกจากนี้ ฝ่ายตรวจสอบภายในจะทำหน้าที่ตรวจสอบการกำหนดราคา รวมถึงเงื่อนไขอื่นๆ สำหรับรายการระหว่างกันนั้นว่าเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าปกติและก่อนความเสียหายให้กับบริษัทและผู้ถือหุ้นส่วนน้อยหรือไม่ ฝ่ายตรวจสอบภายในจะจัดทำรายงานการสอบทานรายการระหว่างกัน (Review Report) และส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบเป็นรายไตรมาส
- (3) ในกรณีที่มูลค่ารายการ (ซึ่งอาจเป็นรายการเดียว หรือหลายรายการรวมกัน) ที่ได้เข้าทำในระหว่าง 6 เดือนกับคู่สัญญาเดียวกันที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน) เท่ากับหรือมากกว่า 100 ล้านบาท คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องสอบทานและอนุมัติรายการก่อนที่บริษัทจะสามารถดำเนินการทำสัญญาหรือตกลงเข้าทำรายการได้ โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาการกำหนดราคา และเงื่อนไขของรายการโดยเปรียบเทียบกับวิธีปฏิบัติทั่วไปในอุตสาหกรรม

โครงสร้างการถือหุ้น และ นโยบาย การจ่ายเงินปันผล

โครงสร้างการถือหุ้น

บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลเกี่ยวกับหุ้นเรือนหุ้น และผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2562

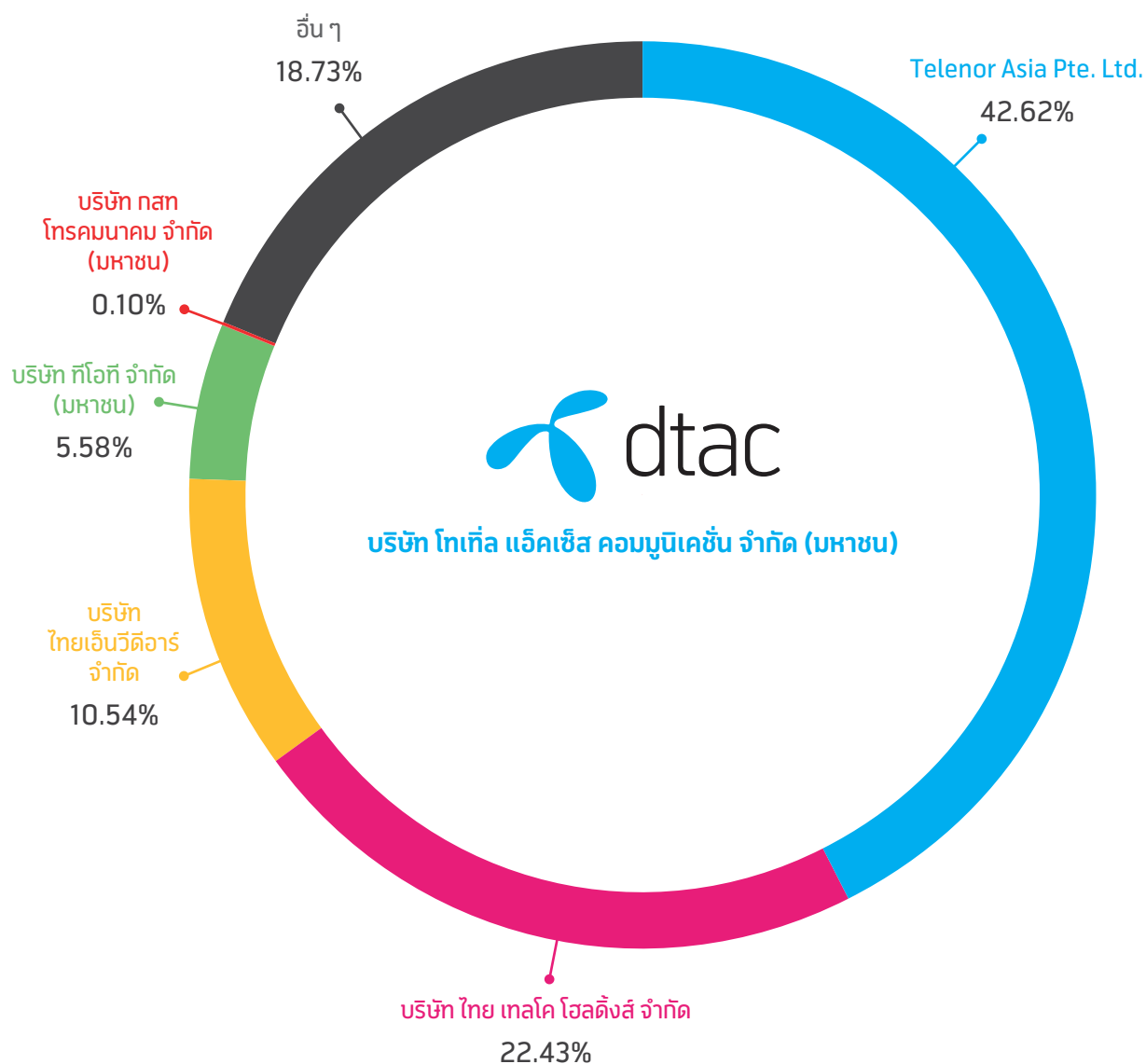
ทุนเรือนหุ้น

ทุนจดทะเบียน : 4,744,161,260 บาท

ทุนที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว : 4,735,622,000 บาท

ประเภทของหุ้น : หุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท

วิธีการลงคะแนนเสียง : 1 เสียง ต่อ 1 หุ้น

รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรก
(ข้อมูลตามทะเบียนผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2562)

ลำดับที่	ชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
1	TELENOR ASIA PTE LTD	1,009,172,497	42.62
2	บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด	531,001,300	22.43
3	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	249,609,343	10.54
4	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	132,145,250	5.58
5	สำนักงานประกันสังคม	53,459,600	2.26
6	STATE STREET EUROPE LIMITED	22,898,098	0.97
7	กองทุนเปิด กรุงศรีหุ้นระยะยาวปันผล	19,368,700	0.81
8	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE C) NOMINEES LIMITED	11,777,344	0.50
9	กองทุนเปิด กรุงศรีหุ้นปันผล	10,387,700	0.44
10	นายวีรวัฒน์ ชุตีเชษฐพงศ์	9,633,600	0.41

หมายเหตุ	(1) บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย จำกัด เป็นบริษัทย่อยของ Telenor ASA ซึ่งประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company)
	(2) บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ณ วันที่ 18 เมษายน 2561 ดังนี้
	บริษัท ซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ร้อยละ 51.00
	เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ จำกัด สหิเต็ด ร้อยละ 49.00
	เทเลนอร์ ร้อยละ 0.00
	(3) บริษัท ซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท ซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2562 ดังนี้
	บริษัท ซีทีเอ็น อินเวชั่น จำกัด ร้อยละ 51.00
	เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ จำกัด สหิเต็ด ร้อยละ 49.00
	เทเลนอร์ ร้อยละ 0.00
	(4) บริษัท ซีทีเอ็น อินเวชั่น จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท ซีทีเอ็น อินเวชั่น จำกัด ณ วันที่ 22 เมษายน 2562 ดังนี้
	บริษัท ซีเอช โฮลดิ้ง จำกัด ร้อยละ 51.00
	เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ จำกัด สหิเต็ด ร้อยละ 49.00
	เทเลนอร์ ร้อยละ 0.00
	(5) บริษัท ซีเอช โฮลดิ้ง จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท ซีเอช โฮลดิ้ง จำกัด ณ วันที่ 30 เมษายน 2562 ดังนี้
	นายวิชัย เภงจรจกุล ร้อยละ 64.88
	นายบุญชัย เภงจรจกุล ร้อยละ 20.12
	นายสนชัย เภงจรจกุล ร้อยละ 15.00

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

“บริษัทมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิของบริษัท ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยบริษัทมีเป้าหมายจะพิจารณาจ่ายเงินปันผลทุกครึ่งปี”

รายงานผล การวิเคราะห์ การดำเนินงาน

รายงานผลการวิเคราะห์การดำเนินงาน

(ตัวเลขและการวิเคราะห์ทางการเงินสำหรับปี 2561 และปี 2562 อยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานบัญชีเดิม (IAS 17 & 18) เว้นแต่จะแจ้งเป็นอย่างอื่น)

สรุปสาระสำคัญ

ในปี 2562 ได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงและพัฒนาเครือข่าย ตลอดจนประสิทธิภาพการใช้งานของลูกค้า โดยมีการขยายและปรับปรุงประสิทธิภาพเครือข่าย 2300 MHz เพื่อให้ลูกค้ามีประสบการณ์การใช้งานที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ดัชนีชี้วัดความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อเครือข่ายและปริมาณการร้องเรียนของลูกค้าเกี่ยวกับเครือข่ายมีการปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมากในปี

ณ สิ้นปี 2562 ได้ทดสอบสถานีฐานบนเครือข่าย 4G-2300 MHz ที่ได้รับการติดตั้งแล้วจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 17,400 สถานีฐาน โดยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนประมาณ 4,700 สถานีฐานในระหว่างปีนี้

ในปี 2562 ได้เข้าร่วมการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz และได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz จำนวน 2x10 MHz ซึ่งสามารถใช้งานได้นาน 15 ปีโดยคาดว่าจะมีผลในไตรมาส 4/63 ทั้งนี้ การได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz ยังส่งผลให้ได้รับสิทธิในการยืดระยะเวลาการชำระหนี้สำหรับคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ซึ่งได้แก่ได้มีการบันทึกผลกระทบจากการยืดระยะเวลาการชำระหนี้สำหรับคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ดังกล่าวไว้แล้วในปี 2562

การปรับเปลี่ยนอุปกรณ์คลื่นความถี่ย่าน 850 MHz ไปเป็นอุปกรณ์คลื่นความถี่ย่าน 900 MHz คาดว่าจะได้ข้อสรุปในปี 2563 นี้ เนื่องจากการคาดการณ์ความล่าช้าที่เกิดขึ้นจากการติดตั้งอุปกรณ์รองรับสัญญาณของ กสท. รวมถึงการหาข้อสรุปเกี่ยวกับเงินทุนที่จะใช้ในการติดตั้งอุปกรณ์รองรับสัญญาณดังกล่าว ทั้งนี้ กระบวนการของทางหน่วยงานกำกับดูแลยังคงดำเนินอยู่ และคาดว่าจะได้ใช้ความชัดเจนภายในไตรมาส 1/63

ตลาดมีการแข่งขันที่สมเหตุสมผลมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน ทั้งในส่วนของบริษัทเพิ่มเงินและระบบรายเดือน แต่ก็สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องจากความต้องการใช้งานข้อมูล และแนวโน้มของลูกค้าที่จะเปลี่ยนไปใช้บริการระบบรายเดือน ทั้งนี้ ในปีนี้ การแข่งขันในระบบรายเดือนค่อนข้างทรงตัว ในขณะที่ในส่วนของการแข่งขันในระบบเพิ่มเงินนั้น ผู้ให้บริการเครือข่ายทุกรายได้มีการยกเลิกแพ็คเกจระบบเพิ่มเงินที่ให้บริการข้อมูลแบบไม่จำกัดในไตรมาส 2/62 และมีการออกแพ็คเกจระบบเพิ่มเงินที่ให้บริการข้อมูลแบบจำกัดแต่มีโควตาในการใช้บริการข้อมูลจำนวนมาก และยังรวมถึงบริการเสียงแบบไม่จำกัดบนทุกเครือข่ายในไตรมาส 3/62 ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/62 มีการแข่งขันที่มากขึ้น โดยผู้ให้บริการเครือข่ายทุกรายได้มีการออกแพ็คเกจระบบเพิ่มเงินที่ให้บริการข้อมูลแบบไม่จำกัดออกมาสู่ตลาดทั่วประเทศอีกครั้ง

ณ สิ้นปี 2562 จำนวนผู้ใช้บริการรวมเท่ากับ 20.6 ล้านเลขหมาย โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการใหม่สุทธิเพิ่มขึ้นในไตรมาส 4/62 (ทั้งในส่วนของบริษัทเพิ่มเงินและระบบรายเดือน) และมีจำนวนผู้ใช้บริการในระบบรายเดือนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 31 ของจำนวนผู้ใช้บริการรวม

รายได้จากการให้บริการที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในไตรมาส 4/62 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ทำให้รายได้จากการให้บริการที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในปี 2562 ลดลงเพียงร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน รายได้จากการให้บริการหลัก (รายได้จากการให้บริการเสียงและข้อมูล) ในปี 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับปีก่อนรายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายเฉลี่ยสองระบบมีการปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน เป็นผลมาจากการแนะนำลูกค้าให้ใช้บริการด้วยแพ็คเกจที่มีราคาสูงขึ้น (Upsell) และการขายบริการส่วนเพิ่ม (Topping) ทั้งนี้ EBITDA (ก่อนรายการอื่น ๆ) ลดลงร้อยละ 9.3 จากปีก่อน เนื่องจากจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างต้นทุนภายหลังการสิ้นสุดสัญญาสัมปทานและการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย ซึ่งเกิดจากการขยายโครงข่าย ตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับ CAT ภายใต้สัญญาเช่าสินทรัพย์สัมปทาน อย่างไรก็ตาม ได้ถูกชดเชยบางส่วนจากต้นทุนค่าธรรมเนียมที่ลดลง ทั้งนี้ EBITDA margin ของปี 2562 เท่ากับร้อยละ 31.3 แต่เมื่อหักรายได้จาก CAT ภายใต้สัญญาเช่าสินทรัพย์สัมปทานและรายได้ค่าเช่าเครือข่าย 2300 MHz จาก TOT จะเท่ากับร้อยละ 35.6 นอกจากนี้กำไรสุทธิสำหรับปี 2562 เท่ากับ 5,899 ล้านบาท

ในปี 2562 นี้ ได้เข้าชำระค่าตอบแทนเพื่อการระงับข้อพิพาททั้งหมดภายใต้สัญญาการระงับข้อพิพาทให้แก่ CAT เสร็จสิ้นแล้ว หลังจากที่ได้มีคำสั่งลงคดี

ได้คาดการณ์ว่ารายได้จากการให้บริการ (ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย) จะเติบโตในอัตราร้อยละที่เป็นเลขหลักเดียวในระดับต่ำ มี EBITDA ที่เติบโตในอัตราร้อยละที่เป็นเลขหลักเดียวในระดับกลาง และมีเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณ 13-15 พันล้านบาทตามลำดับ ในปี 2563

สรุปผลการดำเนินงาน

ณ สิ้นปี 2562 จำนวนผู้ใช้บริการรวมเท่ากับ 20.6 ล้านเลขหมาย ลดลง 560,000 เลขหมายจากสิ้นปีก่อน จากการลดลงของลูกค้าในระบบเติมเงินเนื่องมาจากการสิ้นสุดสัญญาสัมปทานและมาตรการเยียวยา ตลอดจนผลกระทบจากปัจจัยทางด้านฤดูกาลและการย้ายค่ายของลูกค้าเพื่อให้ได้มาซึ่งแพ็คเกจที่ดีขึ้น ซึ่งถูกชดเชยบางส่วนจากการเพิ่มขึ้นของลูกค้าในระบบรายเดือน ฐานลูกค้าระบบเติมเงินเท่ากับ 14.2 ล้านเลขหมาย ลดลงประมาณ 917,000 เลขหมายจากปีก่อน แต่เพิ่มขึ้นประมาณ 181,000 เลขหมายในไตรมาส 4/62 จากไตรมาสก่อน ในขณะที่ฐานลูกค้าระบบรายเดือนเพิ่มขึ้นประมาณ 357,000 เลขหมายเป็น 6.4 ล้านเลขหมาย

รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ("ARPU") สำหรับปี 2562 เท่ากับ 254 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 จากปีก่อน ลูกค้าในระบบรายเดือนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 31 ของจำนวนลูกค้ารวม ณ สิ้นปี 2562 รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายของลูกค้าระบบรายเดือนในปีนี้เท่ากับ 549 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากปีก่อน ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายของลูกค้าระบบเติมเงินลดลงร้อยละ 4.1 จากปีก่อน มาอยู่ที่ 137 บาทต่อเดือน

ปริมาณการใช้งานบนเครือข่าย 4G-2300MHz ภายใต้ความร่วมมือกับ TOT ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนสถานีฐานที่เพิ่มขึ้นและจำนวนผู้ใช้บริการบนเครือข่ายที่ใช้เครื่องโทรศัพท์ที่รองรับมากขึ้น จำนวนสถานีฐานบนเครือข่าย 2300MHz ณ สิ้นปี 2562 ประมาณ 17,400 สถานีฐาน เพิ่มขึ้นประมาณ 4,700 สถานีฐานจากปีก่อน จำนวนผู้ใช้บริการบนระบบ 4G อยู่ที่ 11.7 ล้านเลขหมาย คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 57 ของฐานลูกค้ารวม ในขณะที่จำนวนเครื่องโทรศัพท์ที่รองรับการใช้งานในระบบ 4G และสัดส่วนสมาร์ตโฟนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 78 และ 85 ของฐานลูกค้ารวม ตามลำดับ

จำนวนผู้ใช้บริการรวม (พันเลขหมาย)	ปี 2561	ปี 2562	%YoY
ระบบรายเดือน (ภายใต้สัญญาสัมปทานจาก CAT)	-	-	n/a
ระบบเติมเงิน (ภายใต้สัญญาสัมปทานจาก CAT)	-	-	n/a
ระบบรายเดือน (ภายใต้ใบอนุญาต)	6,071	6,427	5.9%
ระบบเติมเงิน (ภายใต้ใบอนุญาต)	15,131	14,214	-6.1%
รวม	21,202	20,642	-2.6%
จำนวนผู้ใช้บริการใหม่สุทธิ (พันเลขหมาย)	ปี 2561	ปี 2562	%YoY
ระบบรายเดือน	434	357	-17.7%
ระบบเติมเงิน	(1,884)	(917)	-51.3%
รวม	(1,450)	(560)	-61.4%
ปริมาณการใช้งาน (นาทีต่อเลขหมายต่อเดือน)	ปี 2561	ปี 2562	%YoY
ระบบรายเดือน	243	223	-8.3%
ระบบเติมเงิน	104	85	-18.4%
เฉลี่ยสองระบบ	140	124	-11.0%
ระบบรายเดือน ไม่รวมนาทีเรียกเข้า	172	156	-9.2%
ระบบเติมเงิน ไม่รวมนาทีเรียกเข้า	80	62	-21.6%
เฉลี่ยสองระบบ ไม่รวมนาทีเรียกเข้า	103	89	-13.6%
รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย (บาทต่อเดือน)	ปี 2561	ปี 2562	%YoY
ระบบรายเดือน	552	567	2.9%
ระบบเติมเงิน	148	142	-4.3%
เฉลี่ยสองระบบ	251	263	4.8%
ระบบรายเดือน ไม่รวม IC	532	549	3.1%
ระบบเติมเงิน ไม่รวม IC	142	137	-4.1%
เฉลี่ยสองระบบ ไม่รวม IC	242	254	5.0%

ผลประกอบการด้านการเงิน

รายได้

รายได้รวม ในปี 2562 เท่ากับ 82,146 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 จากปีก่อน จากการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการดำเนินงานหลัก และค่าเช่าเครือข่าย 2300MHz จาก TOT โดยรายได้จากการให้บริการที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ลดลงร้อยละ 1.6 จากปีก่อน มาอยู่ที่ 62,109 ล้านบาท

รายได้จากการให้บริการหลัก (รายได้จากการให้บริการเสียงและข้อมูล) ในปีนี้เท่ากับ 58,853 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 จากปีก่อน จากพัฒนาการของลูกคาระบบเติมเงินที่ปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น ตลอดจนการเติบโตอย่างต่อเนื่องของรายได้จากลูกค้าระบบรายเดือน

รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติ ในปีนี้เท่ากับ 831 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 26.3 จากปีก่อน เนื่องจากแนวโน้มและปริมาณการใช้บริการที่ลดลง ตลอดจนการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

รายได้จากการให้บริการอื่น ในปีนี้เท่ากับ 2,425 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 24.1 จากปีก่อน โดยมีสาเหตุหลักจากแนวโน้มที่ลดลงของรายได้จากบริการโทรทางไกลระหว่างประเทศ

รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย ในปีนี้เท่ากับ 7,798 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 0.4 จากปีก่อน

ต้นทุนการดำเนินงาน

ต้นทุนการดำเนินงานไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ในปีนี้เท่ากับ 44,550 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.4 จากปีก่อน มีสาเหตุหลักมาจากการลดลงของต้นทุนค่าธรรมเนียม และค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ภายใต้สัมปทานที่สิ้นสุดลงแล้ว ซึ่งถูกชดเชยบางส่วนจากค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 1800 MHz และ 900 MHz ค่าเช่าสินทรัพย์ภายใต้สัมปทานที่จ่ายให้กับ CAT ภายใต้สัญญาเช่า และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการโรมมิ่งบนเครือข่าย 2300MHz ของ TOT

ต้นทุนค่าธรรมเนียม ในปีนี้เท่ากับ 2,634 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 57.9 จากปีก่อน ภายหลังสัญญาสัมปทานและมาตรการเยียวยาสิ้นสุดลง ส่งผลให้สัดส่วนต้นทุนค่าธรรมเนียมต่อรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในปีนี้ลดลง มาอยู่ที่ร้อยละ 4.2 จากร้อยละ 9.9 ในปีก่อน

ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย ในปีนี้เท่ากับ 12,094 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.7 จากปีก่อน เป็นผลมาจากการขยายเครือข่าย และค่าเช่าที่จ่ายให้ CAT สำหรับเช่าสินทรัพย์ภายใต้สัญญาสัมปทาน ในปีนี้ ค่าเช่าสุทธิที่จ่ายให้ CAT หลังหักรายได้ที่ได้รับภายใต้สัญญาการเช่า เท่ากับ 2,721 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 209.9 จากปีก่อน

ต้นทุนการให้บริการอื่น ในปีนี้เท่ากับ 15,279 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 144.6 จากปีก่อน จากต้นทุนค่าโรมมิ่งบนเครือข่าย 2300 MHz ของ TOT ทั้งนี้ ต้นทุนสุทธิค่าโรมมิ่งบนเครือข่าย 2300 MHz ของ TOT หลังหักรายได้จากค่าเช่าเครือข่ายที่ได้รับจาก TOT เพิ่มขึ้นประมาณ 1,729 ล้านบาทในปีนี้

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของต้นทุนการให้บริการ ในปีนี้เท่ากับ 14,544 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 39.9 จากปีก่อน จากการสิ้นสุดของค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ภายใต้สัมปทานในเดือนกันยายน 2561 ซึ่งถูกชดเชยบางส่วนจากค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 1800 MHz และ 900 MHz และการขยายเครือข่าย

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ในปีนี้เท่ากับ 15,317 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากปีก่อน เป็นผลมาจากค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เพิ่มสูงขึ้น

ค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาด ในปีนี้เท่ากับ 4,690 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.9 เนื่องมาจากการควบคุมการใช้จ่ายที่ดี

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ในปีนี้เท่ากับ 8,296 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8 จากปีก่อน มีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นเพียงครั้งเดียวจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการบริหารจัดการเครือข่าย และขาดทุนสุทธิจากการขายสินทรัพย์

ค่าใช้จ่ายการตั้งสำรองหนี้สูญ ในปีนี้เท่ากับ 1,341 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.2 จากปีก่อน

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ในปีนี้เท่ากับ 921 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 จากปีก่อน

EBITDA และกำไรสุทธิ

EBITDA(ก่อนรายการอื่น ๆ) ในปีนี้เท่ากับ 25,741 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 9.3 จากปีก่อน มีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย ซึ่งเกิดจากการขยายโครงข่ายตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับ CAT ภายใต้สัญญาเช่าสินทรัพย์สัมปทาน อย่างไรก็ตามได้ถูกชดเชยบางส่วนจากต้นทุนค่าธรรมเนียมที่ลดลงส่งผลให้ EBITDA margin (ไม่รวมรายได้จาก CAT ภายใต้สัญญาเช่าสินทรัพย์สัมปทาน และ รายได้ค่าเช่าเครือข่าย 2300 MHz จาก TOT) ในปีนี้เท่ากับร้อยละ 35.6 ลดลงจากร้อยละ 38.4 ในปีก่อน

กำไรสุทธิ ในปีนี้เท่ากับ 5,899 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 69.4 จากปีก่อน ทั้งนี้ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการระงับข้อพิพาทกับ CAT ในไตรมาส 4/61

งบกำไรขาดทุน (ล้านบาท) - (Pre-TFRS 15 & 16)	ปี 2561	ปี 2562	%YoY
รายได้จากการให้บริการหลัก (บริการเสียงและข้อมูล)*	58,796	58,853	0.1%
รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติ	1,127	831	-26.3%
รายได้จากการให้บริการอื่น	3,197	2,425	-24.1%
รายได้จากการให้บริการ ไม่รวม IC	63,120	62,109	-1.6%
รายได้จากค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	2,204	2,102	-4.6%
รวมรายได้จากการให้บริการ	65,325	64,211	-1.7%
รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	7,769	7,798	0.4%
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	2,196	10,136	361.6%
รวมรายได้	75,290	82,146	9.1%
ต้นทุนการให้บริการ	(47,455)	(46,745)	-1.5%
ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้	(6,262)	(2,634)	-57.9%
ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย	(8,475)	(12,094)	42.7%
ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	(2,275)	(2,195)	-3.5%
ค่าใช้จ่ายอื่น	(6,246)	(15,279)	144.6%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(24,197)	(14,544)	-39.9%
ต้นทุนจากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	(9,825)	(10,549)	7.4%
รวมต้นทุน	(57,280)	(57,294)	0.0%
กำไรขั้นต้น	18,010	24,852	38.0%
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	(14,851)	(15,317)	3.1%
การขายและการตลาด	(4,778)	(4,690)	-1.9%
การบริหาร	(7,844)	(8,296)	5.8%
การตั้งสำรองหนี้สูญ	(1,371)	(1,341)	-2.2%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(864)	(921)	6.5%
ขาดทุนจากการด้อยค่าของทรัพย์สิน	6	(69)	-100.0%
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	7	(15)	-321.9%
ดอกเบี้ยรับ	241	58	-76.0%
รายได้อื่นและส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(4)	(6)	52.3%

งบกำไรขาดทุน (ล้านบาท) - (Pre-TFRS 15 & 16)	ปี 2561	ปี 2562	%YoY
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้	3,403	9,572	181.3%
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(1,351)	(2,585)	91.3%
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	1,431	(1,088)	-176.1%
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	(0)	0	n.m.
กำไร (ขาดทุน) สุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้น	3,482	5,899	69.4%

* มีการจัดประเภทรายการให้ประหว่างรายได้จากการให้บริการหลัก (บริการเสียงและข้อมูล) และรายได้จากการดำเนินงานอื่น ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้รวม

EBITDA (ล้านบาท)** - (Pre-TFRS 15 & 16)	ปี 2561	ปี 2562	%YoY
กำไรสำหรับงวด	3,482	5,899	69.4%
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	1,351	2,585	91.3%
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(1,431)	1,088	-176.1%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	25,061	15,465	-38.3%
รายการอื่น	(73)	704	-1066.7%
EBITDA	28,391	25,741	-9.3%
EBITDA margin	37.7%	31.3%	
EBITDA margin (ไม่รวมรายได้จาก CAT และ TOT ในตัวหาร)	38.4%	35.6%	

** EBITDA ในที่นี้เป็น EBITDA ก่อนรายได้และรายจ่ายอื่นบางประการ รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถดูได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

งบแสดงฐานะทางการเงินและข้อมูลสำคัญทางการเงิน

ณ สิ้นปี 2562 ตีแตกมีสินทรัพย์รวมจำนวน 143,049 ล้านบาท ลดลงจาก 150,958 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเท่ากับ 8,528 ล้านบาท ลดลงจาก 14,090 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 จากการชำระค่าตอบแทนเพื่อการระงับข้อพิพาทให้แก่ CAT ในขณะที่สินทรัพย์ที่มีภาระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจาก 47,000 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 มาอยู่ที่ระดับ 49,000 ล้านบาท ทั้งนี้อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA อยู่ที่ระดับ 1.6 เท่า เพิ่มขึ้นจาก 1.2 เท่า ณ สิ้นปี 2561

รายจ่ายเพื่อการลงทุนสำหรับปีนี้เท่ากับ 13,006 ล้านบาท จากการขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (คำนวณจาก EBITDA หักด้วยรายจ่ายเพื่อการลงทุน) เท่ากับ 12,735 ล้านบาท

งบแสดงฐานะทางการเงิน (ล้านบาท) (Pre-TFRS 15 & 16)	สิ้นปี 2561	สิ้นปี 2562
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	14,090	8,528
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	14,427	14,619
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	122,441	119,901
รวมสินทรัพย์	150,958	143,049
หนี้สินหมุนเวียน	53,208	55,751
หนี้สินไม่หมุนเวียน	75,820	62,379
รวมหนี้สิน	129,028	118,129
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	21,930	24,919
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	150,958	143,049

งบกระแสเงินสด (ล้านบาท) (Pre-TFRS 15 & 16)	ปี 2561	ปี 2562
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	21,084	16,373
จ่ายดอกเบี้ยและภาษีเงินได้	(2,828)	(3,157)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	18,256	13,216
เงินสดสุทธิที่ใช้ในกิจกรรมลงทุน	(25,238)	(17,794)
เงินสดสุทธิรับ/(ชำระคืน) เงินกู้และหุ้นกู้	(2,015)	2,000
จ่ายเงินปันผล	(2,960)	(2,983)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน	(4,975)	(983)
เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น/(ลดลง)	(11,957)	(5,562)

กำหนดการคืนหนี้ (ล้านบาท) ณ สิ้นปี 2562	เงินกู้	หุ้นกู้
ปี 2563	12,000	4,000
ปี 2564	-	2,500
ปี 2565	1,333	3,000
ปี 2566 เป็นต้นไป	2,667	23,500
รวม	16,000	33,000

อัตราส่วนทางการเงิน - (Pre-TFRS 15 & 16)	ปี 2561	ปี 2562
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (%)**	13.6%	25.2%
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (%)***	2.6%	6.5%
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA (เท่า)	1.2 x	1.6 x
อัตราส่วนเงินลงทุนต่อรายได้รวม (%)	25.9%	15.8%

** กำไร (ขาดทุน) สุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้น หักด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย

*** กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้ หักด้วยสินทรัพย์รวมเฉลี่ย

แนวโน้มปี 2563

ในปี 2563 ดีแทคมีความมุ่งหวังที่จะสร้างการเติบโตรายปี รวมทั้งการวางรากฐานและการเตรียมความพร้อมสำหรับ 5G โดยดีแทคจะให้ความสำคัญกับการ “ไม่หยุดพัฒนา” ประสบการณ์การใช้งานของลูกค้า การเตรียมความพร้อมสำหรับปี 2564 และปีต่อ ๆ ไป ตลอดจนการมองหาโอกาสในการเติบโตใหม่ ๆ

แนวโน้มสำหรับปี 2562

- รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย: เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละที่เป็นเลขหลักเดียวในระดับต่ำ
- EBITDA: เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละที่เป็นเลขหลักเดียวในระดับกลาง
- เงินลงทุน: 13,000-15,000 ล้านบาท

ดีแทคคงนโยบายการจ่ายเงินปันผลโดยมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิของบริษัท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยบริษัทมีเป้าหมายพิจารณาจ่ายเงินปันผลทุกครึ่งปี

รายงานความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการ ต่อรายงานทางการเงิน

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อย รวมถึงข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปีของบริษัท งบการเงินรวมของบริษัท และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสม ใช้อยู่อย่างระมัดระวังรอบคอบ และประมาณการที่สมเหตุสมผลในการจัดทำ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน งบการเงินดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบและให้ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เป็นอิสระ ดังนั้นจึงสะท้อนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่เป็นจริง โปร่งใส และสมเหตุสมผล เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทั่วไป

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท และป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินการที่ผิดปกติดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ

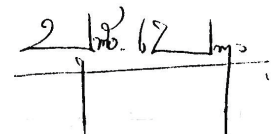
คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระ เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเพียงพอ มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทโดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวปรากฏในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งแสดงไว้ในรายงานประจำปีฉบับนี้แล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทโดยรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

ในนามของคณะกรรมการ

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

28 มกราคม 2563

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล

ประธานกรรมการ

นายราเชส เจน

กรรมการ

รายงานของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท โตเทล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท โตเทล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบกำไรขาดทุนรวม งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท โตเทล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานและ กระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท โตเทล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท โตเทล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน ในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีต่อไปนี้แต่อย่างใด

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อต่อไปนี้

1. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญ

- ก. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 36 บริษัทฯมีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) กับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”) โดยบริษัทฯได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้แล้วในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท และบริษัทฯ มิได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ในงบการเงิน เพราะฝ่ายบริหารเห็นว่าบริษัทฯไม่มีการที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมในอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ที่ระบุในข้อตกลงเดิมทั้งสองฉบับ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันทีโอทียังมิได้เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ นอกจากนี้ ทีโอทีได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลาง เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 และคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2554 เรียกร้องให้บริษัทฯ กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (“กสท”) และบริษัทฯร่วมกันชำระค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ย รวมเป็นจำนวนประมาณ 113,319 ล้านบาท ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 ทีโอทีได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องโดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนค่าเสียหายจนถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557 พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินประมาณ 245,638 ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2562 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกฟ้องข้อเรียกร้องของทีโอที เนื่องจากเห็นว่าหลักเกณฑ์การคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมขัดต่อประกาศของ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 โดยผู้ประกอบการโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้องจะต้องไปดำเนินการเกี่ยวกับการคิดคำนวณค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามขั้นตอนที่ระบุในประกาศดังกล่าวแทน ทั้งนี้ ทีโอที ไม่ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางภายในระยะเวลา ที่กำหนด คดีดังกล่าวจึงถึงที่สุดแล้วตามที่ศาลปกครองกลางมีหนังสือลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2562 ปัจจุบันบริษัทฯ และทีโอทีอยู่ระหว่างการเจรจาเกี่ยวกับการคิดค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามประกาศ กทช. ดังกล่าว

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯมีความเชื่อว่าบริษัทฯไม่มีการ จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายในอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ ทีโอทีเรียกร้องทั้งสองฉบับ เนื่องจากเชื่อว่าการคิดอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงเดิมดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายในปัจจุบัน (ประกาศของกทช.) แต่ต้องคิดต่อกับบนอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ขณะนี้บริษัทฯอยู่ระหว่างการพิจารณาการคิดคำนวณค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายกับทีโอทีซึ่งยังไม่เสร็จสิ้นหรือมีข้อสรุปที่ชัดเจน และคดีฟ้องร้องที่เกี่ยวข้องบางประการยังอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งผลสรุปขึ้นอยู่กับผลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย กระบวนการเจรจา และกระบวนการยุติธรรมในอนาคต

- ข. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 38 บริษัทมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม (ภาษีสรรพสามิต) ตามสัญญาสัมปทานและข้อพิพาทเกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทได้รับจากผู้ประกอบการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ หลังประกาศ กทข. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีผลใช้บังคับ กับ กสท และคดีฟ้องร้องอื่นๆ ขณะนี้ข้อพิพาทและคดีต่างๆดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการและศาล ซึ่งผลของข้อพิพาทและคดีต่างๆดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมในอนาคต

2. ความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญ

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 39 บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญบางประการ รวมถึงการดำเนินการภายใต้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่มีต้นทุนการได้มาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประกอบกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อกลุ่มบริษัทในการดำเนินธุรกิจในการโทรคมนาคมในปัจจุบัน

3. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่อยู่ภายใต้สัญญาละเว้นข้อพิพาท

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 37 กสท บริษัทฯ และบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (“ดีแทค ไตรเน็ต”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อย ได้เข้าลงนามในสัญญาละเว้นข้อพิพาทโดยมีผลเป็นกรณียุติข้อพิพาทที่มีอยู่ระหว่างบริษัทฯ และ กสท เป็นส่วนใหญ่ซึ่งรวมถึงข้อพิพาทที่เป็นคดีความแล้ว และข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องที่ กสท อาจเรียกร้องต่อบริษัทฯ ในอนาคตภายใต้สัญญาสัมปทาน แต่ไม่รวมถึงข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม (ภาษีสรรพสามิต) ตามสัญญาสัมปทานและข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทได้รับจากผู้ประกอบการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ หลังประกาศ กทข. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีผลใช้บังคับสัญญาละเว้นข้อพิพาทนี้มีผลผูกพันต่อคู่สัญญาตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้และจะมีผลเป็นการระงับข้อพิพาทต่อไปก็ต่อเมื่อบริษัทฯ ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ แล้ว ทั้งนี้เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ระงับข้อพิพาทตามสัญญาละเว้นข้อพิพาทดังกล่าวกับ กสท และดำเนินการตามสัญญาละเว้นข้อพิพาทฯ โดยศาลปกครองและคณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำสั่งให้จำหน่ายข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องดังกล่าวตามที่บริษัทฯ ดีแทค ไตรเน็ต และ กสท ร้องขอ

4. การนำมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับใหม่มาถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 4 ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า มาถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญ

ตามที่กล่าวในวรรคข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น เกี่ยวกับคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญและตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 36 และข้อ 38 บริษัทฯ มีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญดังกล่าว

ขณะนี้ข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามกฎหมาย และคดีฟ้องร้องอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาตัดสินของศาล ซึ่งผลของข้อพิพาททางการค้าและคดีฟ้องร้องดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับผลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต ซึ่งรวมถึงความไม่แน่นอนเกี่ยวกับระยะเวลา และจำนวนเงินอันอาจเกิดจากผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้า ฝ่ายบริหารจึงจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการพิจารณาซึ่งรวมถึงการพิจารณาข้อกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเพื่อใช้ในการประมาณการหนี้สินจากความเสียหาย เนื่องจากความไม่แน่นอนและความซับซ้อนของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าดังกล่าว จึงได้กำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

ข้าพเจ้าได้สอบถามฝ่ายบริหารเกี่ยวกับกระบวนการรวบรวม ติดตาม และประเมินผลข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องต่างๆที่สำคัญของบริษัทฯ และประเมินการใช้ดุลพินิจของฝ่ายบริหารในการประเมินผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวโดยทำการตรวจสอบซึ่งรวมถึงวิธีการต่อไปนี้

- ก) สอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เกี่ยวกับคดีความและข้อพิพาทที่สำคัญดังกล่าว
- ข) สอบทานหนังสือยืนยันคดีความและข้อพิพาทที่สำคัญจากทนายความภายนอกบริษัทฯ และประเมินผลของหนังสือยืนยันดังกล่าว สอบทานรายละเอียดความคืบหน้าของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญจากฝ่ายกฎหมายและฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ตลอดจนวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการประเมินและพิจารณาประมาณการหนีสินจากคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้า รวมถึงสอบทานรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทนายความภายนอกของบริษัทฯ ซึ่งใช้ประกอบการพิจารณาของฝ่ายบริหาร
- ค) ประเมินการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

การประเมินการด้อยค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์รวมถึงสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และสินทรัพย์สิทธิการใช้อื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 14 การประเมินการด้อยค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์รวมถึงสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และสินทรัพย์สิทธิการใช้อื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่ของบริษัทฯและบริษัทย่อยจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจที่สำคัญของฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตการประเมินแผนงานในอนาคตในการจัดการและการใช้งานสินทรัพย์ดังกล่าว การดูแลรักษาและการลงทุนในอนาคต และ การกำหนดอัตราคิดลดและสมมติฐานที่สำคัญ ดังนั้นจึงมีความไม่แน่นอนของประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตซึ่งใช้ในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าว

ข้าพเจ้าได้ประเมินการพิจารณาการด้อยค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์รวมถึงสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุน การได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และสินทรัพย์สิทธิการใช้อื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่ของฝ่ายบริหาร โดยประเมินการกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและแบบจำลองทางการเงินที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเลือกใช้โดยการทำความเข้าใจกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์และคาดการณ์การให้ประโยชน์ในอนาคตของสินทรัพย์หรือไม่ ตลอดจนการทำความเข้าใจและประเมินในเรื่องดังต่อไปนี้

- ก) สมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำแผนและคาดการณ์กระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทฯและบริษัทย่อย โดย การทำความเข้าใจกระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตดังกล่าว เปรียบเทียบสมมติฐานดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลภายนอกที่มีและข้อมูลภายในที่บริษัทฯและบริษัทย่อยมีสอบทานประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตดังกล่าวกับข้อมูลการประมาณการที่ได้รับการอนุมัติจากฝ่ายบริหารและแผนงานธุรกิจของบริษัทฯและบริษัทย่อย และพิจารณาความแม่นยำของประมาณการกระแสเงินสดในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง
- ข) อัตราคิดลด โดยเปรียบเทียบต้นทุนตัวเฉลี่ยของเงินทุนของบริษัทฯและบริษัทย่อย และเปรียบเทียบกับต้นทุนตัวเฉลี่ยของเงินทุนของบริษัทอื่นในอุตสาหกรรม
- ค) สมมติฐานและวิธีการที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยใช้ในการคำนวณหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ประเมินการเปิดเผยข้อมูลของผู้บริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเกี่ยวกับการประเมิน การด้อยค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์รวมถึงสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และสินทรัพย์สิทธิการใช้อื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่

การรับรู้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 5.1 นโยบายการบัญชีของการรับรู้รายได้ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีโครงสร้างการกำหนดราคาและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้บริการ และมีจำนวนรายการการให้บริการที่มีนัยสำคัญ สถานการณ์การแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมเคลื่อนที่ที่มากขึ้น ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงพิจารณาเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในเรื่องมูลค่าและเวลาในการรับรู้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ข้าพเจ้าได้ทำการตรวจสอบซึ่งรวมถึงการประเมินนโยบายการบัญชีของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ การประเมินความมีประสิทธิภาพของการควบคุมทั่วไปของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมและการประเมินความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และเวลาที่เหมาะสมของการบันทึกรายได้ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ สุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการรายได้ที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงใกล้เคียงปี

วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชีรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบแยกย่อย และตรวจสอบรายการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับบัญชีรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่บันทึกผ่านใบสำคัญทั่วไป

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่อยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น) ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้กับข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี

ความเห็นของข้าพเจ้าต้องการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในรูปแบบใดๆต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัทตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว และหากสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทราบเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีความสำคัญเมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยของผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การดัดแปลงเงื่อนไขการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่ส่งผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่า จะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

 กิตกาน วาณานันท์

กิตกาน วาณานันท์

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4496

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 28 มกราคม 2563

งบการเงิน

บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7	8,528,384,697	14,090,265,602	4,573,891,195	7,133,761,421
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	8	9,791,135,793	7,831,396,854	5,431,592,717	3,200,994,313
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	22.3	382,096,000	-	-	-
สินค้าคงเหลือ	10	1,087,833,918	2,128,407,237	20,510,605	3,013,260
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	11	2,806,990,099	4,466,978,160	300,151,422	842,821,421
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		22,596,440,507	28,517,047,853	10,326,145,939	11,180,590,415
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	35.3	139,527	139,527	-	-
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	12	250,149,029	263,979,767	50,000,000	50,000,000
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	13	-	-	1,613,914,716	1,953,917,315
เงินลงทุนทั่วไป		43,224,286	30,755,539	1,800,000	1,800,000
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	9	-	196,295	-	217,366,362
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	9	-	-	10,500,000,000	10,000,000,000
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	14	53,894,383,048	53,853,929,407	1,988,255,912	2,329,952,112
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์		244,617,026	498,625,298	-	1,237,365
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี		123,600,791	2,883,930,568	123,600,791	145,253,485
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	15	-	54,219,217,735	-	-
สินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	15	50,234,964,493	-	-	-
สินทรัพย์สิทธิการใช้	22.1	23,663,543,275	-	803,490,865	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	16	1,664,471,637	1,289,958,880	291,258,949	229,527,298
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	28	5,596,325,069	6,600,313,770	4,582,921,334	6,070,865,594
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	22.3	6,102,075,282	-	-	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	17	2,924,882,179	2,799,560,374	1,807,151,494	2,292,784,784
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		144,742,375,642	122,440,607,160	21,762,394,061	23,292,704,315
รวมสินทรัพย์		167,338,816,149	150,957,655,013	32,088,540,000	34,473,294,730

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2562	2561	2562	2561
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	18	26,690,315,933	39,899,479,900	10,530,128,083	20,075,541,385
เงินกู้ยืมระยะยาว - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	12,000,000,000	7,875,000,000	-	-
หุ้นกู้ - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	20	4,000,000,000	1,500,000,000	-	-
รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์		1,856,229,515	2,322,686,629	658,338,123	-
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		69,379	559,240,154	-	-
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ค้างจ่าย - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี		10,526,950,000	-	-	-
หนี้สินตามสัญญาเช่า - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี	22.2	4,453,563,921	-	446,364,947	-
สำรองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี	21	61,966,163	57,149,228	3,556,218	6,735,517
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		591,741,698	993,989,802	173,887,843	415,772,858
รวมหนี้สินหมุนเวียน		60,180,836,609	53,207,545,713	11,812,275,214	20,498,049,760
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	4,000,000,000	9,625,000,000	-	-
หุ้นกู้ - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	20	29,000,000,000	28,000,000,000	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	23	711,242,517	734,605,891	711,242,517	734,605,891
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ค้างจ่าย - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี		25,487,908,841	36,103,517,682	-	-
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ค้างจ่าย - รอดตัดจ่าย		1,198,695,076	-	-	-
หนี้สินตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี	22.2	20,103,334,287	-	271,977,470	-
สำรองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี	21	1,685,315,375	1,157,478,821	212,661,102	157,078,165
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		5,071,310	199,828,278	1,319,027	159,142,891
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		82,191,567,406	75,820,430,672	1,197,200,116	1,050,826,947
รวมหนี้สิน		142,372,404,015	129,027,976,385	13,009,475,330	21,548,876,707

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการงบการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 2,372,080,630 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว				
หุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ 42	6,541,658,660	6,927,789,290	6,541,658,660	6,927,789,290
ส่วนเกินทุนอื่น	1,647,137,361	1,647,137,361	1,647,137,361	1,647,137,361
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย 42	453,646,244	465,929,718	453,646,244	465,929,718
ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)	(6,061,783,086)	(9,497,550,192)	5,701,000,405	(852,060,346)
	(5,608,136,842)	(9,031,620,474)	6,154,646,649	(386,130,628)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	17,650,130,955	17,650,130,955	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	24,966,412,134	21,929,059,132	19,079,064,670	12,924,418,023
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	-	619,496	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	24,966,412,134	21,929,678,628	19,079,064,670	12,924,418,023
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	167,338,816,149	150,957,655,013	32,088,540,000	34,473,294,730

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
รายได้จากการขายและการให้บริการ				
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	63,332,725,238	65,324,577,061	4,332,197,275	8,366,725,399
รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	8,628,584,371	7,769,100,931	91,108,962	4,909,184,881
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	9,205,826,793	2,195,987,303	14,499,584,274	16,509,781,497
รวมรายได้จากการขายและการให้บริการ	25	81,167,136,402	18,922,890,511	29,785,691,777
ต้นทุนขายและการให้บริการ				
ต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์	45,564,991,966	47,454,838,455	2,456,007,552	13,996,420,996
ต้นทุนขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	10,548,824,108	9,824,777,184	78,924,579	4,478,957,102
รวมต้นทุนขายและการให้บริการ	56,113,816,074	57,279,615,639	2,534,932,131	18,475,378,098
กำไรขั้นต้น	25,053,320,328	18,010,049,656	16,387,958,380	11,310,313,679
ดอกเบี้ยรับ	57,838,760	241,121,805	169,000,486	461,228,394
รายได้อื่น	3,224,922	8,465,836	3,054,114,049	6,566,370,678
กำไรก่อนค่าใช้จ่าย	25,114,384,010	18,259,637,297	19,611,072,915	18,337,912,751
ค่าใช้จ่ายในการขาย จัดจำหน่าย และการให้บริการ	(4,716,984,368)	(4,778,367,391)	(2,217,250,655)	(3,174,140,924)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	37	(10,644,567,707)	(6,745,137,126)	(14,637,050,335)
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	(15,140,069)	6,823,626	(1,208,879)	6,431,489
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	13, 14	(68,840,989)	(68,840,989)	6,230,000
รวมค่าใช้จ่าย	(15,445,533,133)	(22,695,473,411)	(9,032,437,649)	(17,798,529,770)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนส่วนแบ่งขาดทุนจาก เงินลงทุนในบริษัทร่วม				
ค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่าย ภาษีเงินได้	9,668,850,877	(4,435,836,114)	10,578,635,266	539,382,981
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	12	(8,830,739)	-	-
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและ ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	27	(3,269,350,258)	(1,351,242,097)	(43,262,341)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	28	(968,871,154)	(1,470,200,349)	1,286,308,004
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		5,421,798,726	9,065,172,576	1,483,441,585
การแบ่งปันกำไรขาดทุน				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท	5,421,893,006	(4,368,692,047)	9,065,172,576	1,483,441,585
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่ใช่นัก ควบคุมของบริษัทย่อย	(94,280)	2,589		
		5,421,798,726	(4,368,689,458)	
กำไรต่อหุ้น	29			
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
กำไร (ขาดทุน) สุทธิส่วนที่เป็นของ ผู้ถือหุ้นบริษัท		2.29	(1.85)	3.83
				0.63

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	5,421,798,726	(4,368,689,458)	9,065,172,576	1,483,441,585
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลกำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	90,646,827	23,197,860	90,646,827	23,197,860
หัก: ผลกระทบของภาษีเงินได้	(17,743,911)	-	(17,743,911)	-
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง - สุทธิจากภาษีเงินได้	72,902,916	23,197,860	72,902,916	23,197,860
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	72,902,916	23,197,860	72,902,916	23,197,860
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	5,494,701,642	(4,345,491,598)	9,138,075,492	1,506,639,445
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	5,494,795,922	(4,345,494,187)	9,138,075,492	1,506,639,445
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	(94,280)	2,589		
	5,494,701,642	(4,345,491,598)		

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

		งบการเงินรวม									
		ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ					งบประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น				
		กำไรสะสม					ส่วนประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น				
		ส่วนเกินทุนอื่น					ส่วนปรับปรุงจากการโอนสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสมของบริษัทฯ				
		ส่วนเกินทุนจากการปรับโครงสร้างกิจการ					ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสมของบริษัทฯ				
		ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	ส่วนเกินทุนจากการปรับโครงสร้างกิจการ	จัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)	รวมองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	ส่วนของผู้ถือหุ้นที่มิได้เสียภาษี	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสมของบริษัทฯ	รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
หมายเหตุ											
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561		4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	56,545,457	(1,782,926,412)	17,650,130,955	29,234,298,651	616,907	29,234,915,558	
ขาดทุนสำหรับปี		-	-	-	-	(4,368,692,047)	-	(4,368,692,047)	2,589	(4,368,689,458)	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน		-	-	-	-	23,197,860	-	23,197,860	-	23,197,860	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	-	(4,345,494,187)	-	(4,345,494,187)	2,589	(4,345,491,598)	
เงินปันผลจ่าย	24	-	-	-	-	(2,959,745,332)	-	(2,959,745,332)	-	(2,959,745,332)	
โอนกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	42	-	-	-	409,384,261	(409,384,261)	-	-	-	-	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	465,929,718	(9,497,550,192)	17,650,130,955	21,929,059,132	619,496	21,929,678,628	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 (ก่อนรับปรุง)		4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	465,929,718	(9,497,550,192)	17,650,130,955	21,929,059,132	619,496	21,929,678,628	
ผลของการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี											
เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชี											
นำวิธีปฏิบัติ											
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 (หลังรับปรุง)	4	-	-	-	-	525,985,925	-	525,985,925	-	525,985,925	
กำไรสำหรับปี		4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	465,929,718	(8,971,564,267)	17,650,130,955	22,455,045,057	619,496	22,455,664,553	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน		-	-	-	-	5,421,893,006	-	5,421,893,006	(94,280)	5,421,798,726	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	-	72,902,916	-	72,902,916	-	72,902,916	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	-	5,494,795,922	-	5,494,795,922	(94,280)	5,494,701,642	
เงินปันผลจ่าย	24	-	-	-	-	(2,983,428,845)	-	(2,983,428,845)	-	(2,983,428,845)	
โอนเงินสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสม	42	-	(386,130,630)	-	(465,929,718)	852,060,348	-	-	-	-	
โอนกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	42	-	-	-	453,646,244	(453,646,244)	-	-	-	-	
การคืนทุนให้กับผู้ถือหุ้นได้เสียที่มีอำนาจควบคุมของบริษัท		-	-	-	-	-	-	-	-	-	
บริษัทย่อยเนื่องจากการชำระบัญชี	13	-	-	-	-	-	-	-	(525,216)	(525,216)	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562		4,735,622,000	6,541,658,660	1,647,137,361	453,646,244	(6,061,793,086)	17,650,130,955	24,966,412,134	-	24,966,412,134	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ								
หมายเหตุ	งบการเงิน	ส่วนเกิน	ส่วนเกินทุนอื่น		กำไรสะสม			
			ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	มูลค่าหุ้นสามัญ	จาก การปรับโครงสร้างกิจการ	จัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561			4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	56,545,457	1,010,429,802	14,377,523,910
กำไรสำหรับปี			-	-	-	-	1,483,441,585	1,483,441,585
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี			-	-	-	-	23,197,860	23,197,860
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี			-	-	-	-	1,506,639,445	1,506,639,445
เงินปันผลจ่าย	24		-	-	-	-	(2,959,745,332)	(2,959,745,332)
โอนกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	42		-	-	-	409,384,261	(409,384,261)	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	465,929,718	(852,060,346)	12,924,418,023
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562			4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	465,929,718	(852,060,346)	12,924,418,023
กำไรสำหรับปี			-	-	-	-	9,065,172,576	9,065,172,576
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี			-	-	-	-	72,902,916	72,902,916
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี			-	-	-	-	9,138,075,492	9,138,075,492
เงินปันผลจ่าย	24		-	-	-	-	(2,983,428,845)	(2,983,428,845)
โอนเงินสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสม	42		-	(386,130,630)	-	(465,929,718)	852,060,348	-
โอนกำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	42		-	-	-	453,646,244	(453,646,244)	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562			4,735,622,000	6,541,658,660	1,647,137,361	453,646,244	5,701,000,405	19,079,064,670

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	6,390,669,880	(5,799,225,927)	10,535,372,925	197,133,581
รายการปรับกระทบยอดกำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
เป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน:				
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	52,990,066	(40,302,784)	22,418,584	24,302,507
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	8,830,739	12,147,716	-	-
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	-	-	(2,984,295,080)	(6,529,636,190)
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วม	-	-	(5,000,000)	-
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนทั่วไป	(375,000)	(375,000)	(375,000)	(375,000)
ค่าเผื่อผลขาดทุนจากสินค้าล้าสมัย (โอนกลับ)	12,354,632	(276,789,049)	(6,000,317)	(313,113,990)
โอนกลับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(233,845,005)	(42,885,475)	(16,358,623)	(40,459,677)
ค่าเผื่อการค้าขายของสินทรัพย์/เงินลงทุนในบริษัทย่อย	68,840,989	-	68,840,989	-
ค่าเผื่อการค้าขายของเงินลงทุนอื่น	250,000	250,000	-	-
โอนกลับค่าเผื่อการค้าขายของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	-	(6,230,000)	-	(186,367,898)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (หมายเหตุ 30)	20,013,150,347	25,104,570,775	1,057,369,495	6,856,273,835
ตัดจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	43,034,300	52,783,356	12,874,549	26,228,181
ผลกระทบจากการปรับปรุงสินทรัพย์สิทธิการใช้	56,315,229	-	258,967	-
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายอุปกรณ์	39,112,645	250,244	(31,682,761)	(2,691,553)
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	-	-	(2,501,311)	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	68,083,500	60,321,723	68,083,500	60,321,723
ค่าใช้จ่ายตามสัญญาประกันภัยซื้อพิพาท	-	7,850,854,127	-	7,850,854,127
ค่าตัดจำหน่ายต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญา	215,106,556	-	-	-
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	3,236,607,874	1,293,071,212	26,982,426	327,200,713
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	29,971,126,752	28,208,440,918	8,745,988,343	8,269,670,359
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(1,610,841,182)	382,953,473	(2,223,067,495)	3,770,936,791
สินค้าคงเหลือ	1,028,218,687	101,915,128	(11,497,029)	2,222,861,661
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	207,752,291	(1,842,926,278)	501,164,789	300,759,037
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี	429,902,693	(2,883,930,568)	21,652,693	(145,253,485)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(262,400,222)	(355,307,885)	45,461,740	(32,788,739)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(8,182,764,641)	(2,044,372,457)	(9,498,592,789)	(3,728,513,111)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(785,401,696)	(409,116,427)	413,273,804	(418,888,501)
เงินมัดจำตามสัญญาการให้บริการข้ามโครงข่ายภายในประเทศ	-	-	-	(3,750,763,651)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(41,067,086)	(73,622,896)	(447,196)	(50,467,737)
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	20,754,525,596	21,084,033,008	(2,006,063,140)	6,437,552,624
จ่ายดอกเบี้ย	(2,275,565,358)	(1,313,111,947)	(23,817,391)	(427,143,144)
จ่ายภาษีเงินได้	(1,931,894,270)	(2,690,415,573)	(624,143,356)	(862,695,843)
รับคืนภาษีเงินได้	1,050,316,443	1,175,154,338	1,050,316,443	1,165,781,605
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	17,597,382,411	18,255,659,826	(1,603,707,444)	6,313,495,242

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินลงทุนทั่วไปเพิ่มขึ้น	(12,718,722)	(4,720,306)	-	-
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนทั่วไป	-	670,676	-	-
เงินสดรับจากการรับคืนเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	-	-	5,500,000,000	15,500,000,000
เงินสดจ่ายเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	-	-	(6,000,000,000)	(10,000,000,000)
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	-	-	2,984,295,080	6,529,636,190
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วม	5,000,000	-	5,000,000	-
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนทั่วไป	375,000	375,000	375,000	375,000
เงินสดรับจากการคืนเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	271,161,610	-
การคืนทุนให้กับผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมเนื่องจากการชำระบัญชีของบริษัทย่อย	(525,216)	-	-	-
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกับลดลง (เพิ่มขึ้น)	-	-	217,366,362	(8,432)
เงินสดจ่ายซื้ออาคารและอุปกรณ์	(17,053,121,095)	(13,422,869,437)	(711,038,533)	(187,440,510)
เงินสดรับจากการขายอาคารและอุปกรณ์	22,668,091	23,331,365	380,003,462	30,450,967
เครื่องมือและอุปกรณ์ระหว่างติดตั้งลดลง	-	251,725,596	-	252,675,245
เงินสดจ่ายซื้อสิทธิการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	-	(887,580,513)	-	(991,974,172)
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์ลดลง (เพิ่มขึ้น)	254,008,272	(115,193,127)	1,237,365	58,585,901
เงินสดจ่ายต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	-	(10,276,500,000)	-	-
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	(991,317,020)	(807,510,057)	(193,225,469)	(178,306,225)
เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	-	-	9,538,990	-
เงินสดจ่ายเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิการใช้ทรัพย์สิน	(18,630,000)	-	(4,860,375)	-
เงินสดรับจากการขายสิทธิการใช้ทรัพย์สิน	-	-	42,988,533	-
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(17,794,260,690)	(25,238,270,803)	2,502,842,025	11,013,993,964
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	-	(15,000,000)	-	-
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	38,000,000,000	-	-	-
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(39,500,000,000)	-	-	-
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	-	-	-	(23,000,000,000)
เงินสดรับจากการออกหุ้นกู้	5,000,000,000	-	-	-
เงินสดจ่ายชำระคืนหุ้นกู้	(1,500,000,000)	(2,000,000,000)	-	-
เงินสดจ่ายชำระคืนหนี้สินตามสัญญาเช่า	(4,381,573,781)	-	(475,575,962)	-
เงินปันผลจ่าย	(2,983,428,845)	(2,959,745,332)	(2,983,428,845)	(2,959,745,332)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(5,365,002,626)	(4,974,745,332)	(3,459,004,807)	(25,959,745,332)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(5,561,880,905)	(11,957,356,309)	(2,559,870,226)	(8,632,256,126)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	14,090,265,602	26,047,621,911	7,133,761,421	15,766,017,547
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	8,528,384,697	14,090,265,602	4,573,891,195	7,133,761,421

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม:

รายการที่ไม่ใช่เงินสด:

เจ้าหนี้ค่าซื้ออุปกรณ์	6,152,494,740	11,261,698,423	55,683,069	130,101,862
เจ้าหนี้ค่าซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	192,952,793	140,705,336	39,307,045	25,299,634
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ค้างจ่าย	36,054,739,370	36,054,739,370	-	-
หนี้สินตามสัญญาเช่า	24,556,898,208	-	718,342,417	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

หมายเหตุประกอบ งบการเงินรวม

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทฯ

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและ มีภูมิลำเนาในประเทศไทย บริษัทฯ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2550

บริษัทฯ มีผู้ถือหุ้นใหญ่สองราย คือ เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี แอลทีดี ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้ง ในประเทศสิงคโปร์ และบริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทฯ คือ การให้บริการการสื่อสารไร้สายและจัดจำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์เสริมที่อยู่ตามท้องตลาดของบริษัทฯ อยู่ที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

บริษัทฯ ดำเนินการให้บริการวิทยุระบบเซลลูลาร์ในย่านความถี่ 800 MHz และ 1,800 MHz ภายใต้สัญญาฉบับกับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (กสท) (สัญญาสัมปทาน) ในระหว่างวันที่ 16 กันยายน 2534 และสิ้นสุดสัญญาสัมปทานเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2561

ปัจจุบัน บริษัทฯ ได้รับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่งจากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กสทช.”) เพื่อดำเนินธุรกิจให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบ WiFi ในอนุญาตดังกล่าวมีกำหนดระยะเวลาอนุญาต 5 ปีนับจากวันที่ออกใบอนุญาต (ตั้งแต่วันที่ 13 มิถุนายน 2561 และสิ้นสุด ณ วันที่ 12 มิถุนายน 2566)

1.2 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด

บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด (“ดีแทค ไตรเนต”) เป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ โดยจัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัด และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย ดีแทค ไตรเนต ได้รับใบอนุญาตในการประกอบกิจการดังนี้

- ก) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (การให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (IDD)) จาก กทช. มีกำหนดระยะเวลา 20 ปี (ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 และสิ้นสุด ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2570) โดย ดีแทค ไตรเนต ได้เริ่มให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2550 ดีแทค ไตรเนต มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดตามเงื่อนไขในใบอนุญาต และผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (USO) ตามที่กฎหมายกำหนด
- ข) ใบอนุญาตให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่งจาก กทช. มีกำหนดระยะเวลาคราวละ 5 ปี (ใบอนุญาตปัจจุบันกำหนดระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม 2549 (ต่อใบอนุญาตเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2562) และสิ้นสุด ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2567) โดย ดีแทค ไตรเนต ต้องดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (USO) ตามที่กฎหมายกำหนด และต่ออายุใบอนุญาตทุก 5 ปี
- ค) ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (การได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่) จาก กสทช. มีกำหนดระยะเวลา 15 ปี (ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2555 และสิ้นสุด ณ วันที่ 6 ธันวาคม 2570) เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunication - IMT) ย่าน 2.1 GHz ความถี่ช่วง 1920-1935 MHz คู่กับ 2110-2125 MHz ภายใต้ขอบเขตการให้บริการตามใบอนุญาตที่ราชอาณาจักรไทย

ดีแทค ไตรเนต ชำระเงินประมูลสำหรับการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวในราคา 14,445 ล้านบาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่ กสทช. กำหนด ซึ่งดีแทค ไตรเนตคาดว่าจะมีรายได้จากการให้บริการโทรคมนาคมตามใบอนุญาตเกิน 50,000 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี และค่าธรรมเนียม USO อีกร้อยละ 3.75 ต่อปี รวมเป็นค่าธรรมเนียมทั้งสิ้นร้อยละ 5.25 ต่อปี ซึ่งภายหลัง กสทช. มีการประกาศปรับลดค่าธรรมเนียม USO ลงเป็นร้อยละ 2.5 ต่อปี ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2560 เป็นต้นไป ส่งผลให้ในปัจจุบันค่าธรรมเนียมทั้งสิ้นอยู่ที่อัตราร้อยละ 4 ต่อปี
- ง) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สองจาก กสทช. (การให้บริการอินเทอร์เน็ต เกตเวย์ระหว่างประเทศและบริการชุมสายอินเทอร์เน็ตแบบที่สองที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง) โดย ดีแทค ไตรเนต ต้องดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (USO) ตามที่กฎหมายกำหนด และต่ออายุใบอนุญาตทุก 5 ปี (ใบอนุญาตปัจจุบันกำหนดระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน 2558 และสิ้นสุด ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2563)
- จ) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กสทช. (การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่) ที่มีกำหนดระยะเวลา 12 ปี (ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2558 และสิ้นสุด ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2570) เริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2560
- ฉ) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กสทช. (การให้บริการวงจรเช่าส่วนบุคคลระหว่างประเทศ) มีกำหนดระยะเวลา 11 ปี (ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม 2559 และสิ้นสุด ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2570) เริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2559
- ช) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่งจาก กสทช. ประเภทขายต่อบริการวงจรเช่า/บริการช่องสัญญาณเช่า มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี (ตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม 2560 และสิ้นสุด ณ วันที่ 21 มีนาคม 2565) เริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนเมษายน 2560

- ข) ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ จาก กสทช.มีกำหนดระยะเวลา 15 ปี (ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2561 และสิ้นสุด ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2576) เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunication - IMT) ย่าน 1800 MHz (“ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่”) สำหรับแถบความกว้าง 2x5 MHz ความถี่ช่วง 1745 - 1750 MHz คู่กับ 1840 - 1845 MHz ภายใต้ขอบเขตการให้บริการตามใบอนุญาตที่ราชอาณาจักรไทย
- ดีแทค ไตรเนต มีหน้าที่ต้องชำระเงินประมูลสำหรับการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวในราคา 13,386.77 ล้านบาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยมีเงื่อนไขการชำระเงินดังนี้
- งวดที่หนึ่ง ชำระเงินเป็นจำนวนร้อยละ 50 ของราคาคณะประมูล ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน 6,693.39 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือคำประกันจากรถนาการเพื่อคำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือ ภายใน 90 วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งผู้ชนะการประมูลเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2561 เพื่อที่ กสทช. จะได้ดำเนินการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ต่อไป โดยบริษัทฯ ได้ชำระค่าใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่งวดที่หนึ่งครบถ้วนแล้ว เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2561
- งวดที่สอง ชำระเงินเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของราคาคณะประมูล ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน 3,346.69 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือคำประกันจากรถนาการเพื่อคำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สาม ภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต โดยทาง กสทช.จะคืนหนังสือคำประกันที่ได้นำส่งงวดที่หนึ่ง ภายใน 15 วันนับจากวันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สอง
- งวดที่สาม ชำระเงินเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของราคาคณะประมูล ซึ่งคิดเป็นเงินจำนวน 3,346.69 ล้านบาท ภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต โดยทาง กสทช.จะคืนหนังสือคำประกันที่ได้นำส่งงวดที่สองภายใน 15 วันนับจากวันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สาม
- ณ) ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ จาก กสทช.มีกำหนดระยะเวลา 15 ปี (ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2561 และสิ้นสุด ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2576) เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunication - IMT) ย่าน 900 MHz (“ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่”) สำหรับแถบความกว้าง 2x5 MHz ความถี่ช่วง 890 - 895 MHz คู่กับ 935 - 940 MHz ภายใต้ขอบเขตการให้บริการตามใบอนุญาตที่ราชอาณาจักรไทย
- ดีแทค ไตรเนต มีหน้าที่ต้องชำระเงินประมูลสำหรับการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวในราคา 40,728.48 ล้านบาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยมีเงื่อนไขการชำระเงินตามประกาศคณะกรรมการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคม ย่าน 890 - 895 MHz/ 935 - 940 MHz ดังนี้
- งวดที่หนึ่ง ชำระเงินเป็นจำนวน 4,301.40 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือคำประกันจากรถนาการเพื่อคำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือ ภายใน 90 วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งผู้ชนะการประมูลเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 เพื่อที่ กสทช. จะได้ดำเนินการออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ต่อไป โดยบริษัทฯ ได้ชำระค่าใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ งวดที่หนึ่งครบถ้วนแล้ว เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2561
- งวดที่สอง ชำระเงินเป็นเงินจำนวน 2,150.70 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือคำประกันจากรถนาการเพื่อคำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สาม และงวดที่สี่ ภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต โดยทาง กสทช.จะคืนหนังสือคำประกันที่ได้นำส่งงวดที่หนึ่ง ภายใน 15 วันนับจากวันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ งวดที่สอง
- งวดที่สาม ชำระเงินเป็นจำนวน 2,150.70 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือคำประกันจากรถนาการเพื่อคำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สี่ ภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต โดยทาง กสทช.จะคืนหนังสือคำประกันที่ได้นำส่งงวดที่สอง ภายใน 15 วันนับจากวันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สาม
- งวดที่สี่ ชำระเงินเป็นจำนวน 32,125.68 ล้านบาท ภายใน 15 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 4 ปี นับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต โดยทาง กสทช.จะคืนหนังสือคำประกันที่ได้นำส่งงวดที่สาม ภายใน 15 วันนับจากวันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระเงินประมูลคลื่นความถี่งวดที่สี่
- เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2562 ดีแทค ไตรเนต ได้ทำหนังสือไปยังสำนักงาน กสทช. เพื่อแจ้งความประสงค์ขอแบ่งชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz อันเนื่องจากตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 4/2562 ลงวันที่ 11 เมษายน 2562 เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาการประกอบกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (“คำสั่ง คสช. ที่ 4/2562”) ที่ให้ กสทช. พิจารณาแบ่งชำระเงินจากการประมูลคลื่นความถี่ทั้งหมดที่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ต้องชำระออกเป็นสิบงวด ปีละงวด งวดละเท่าๆ กัน การขอแบ่งชำระอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีสิทธิในการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 700 MHz ต่อมาเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2562 ดีแทค ไตรเนต ได้เข้าร่วมขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมย่าน 700 MHz ต่อสำนักงาน กสทช. และเป็นผู้ได้รับจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz จำนวน 1 ชุด รายละเอียดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวปรากฏรายละเอียดตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 1.2 ณ) ซึ่งต่อมา ดีแทค ไตรเนต ได้รับหนังสือจาก กสทช. ยืนยันว่า ดีแทค ไตรเนต ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของคำสั่ง คสช. ที่ 4/2562 ข้างต้น ส่งผลให้ ดีแทค ไตรเนต ได้รับสิทธิในการแบ่งชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ตามเงื่อนไขใหม่ที่ระบุในคำสั่ง คสช. ที่ 4/2562 ดังกล่าว และแจ้งข้อมูลการแบ่งชำระเงินออกเป็นสิบงวด งวดละเท่าๆ กัน โดยถือว่าปีที่ ดีแทค ไตรเนต ประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ได้ (ธันวาคม 2561) นับเป็นงวดชำระเงินงวดแรก และข้อมูลการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz งวดที่เหลือ (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) เป็นดังนี้

งวดที่สองและงวดที่สาม ชำระเงินเป็นจำนวนรวม 7,917.14 ล้านบาทในปี 2563

งวดที่สี่ถึงงวดที่สิบ ชำระเงินค่าคลื่นความถี่ร้อยละสิบของราคาการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่หรือเท่ากับ 4,072.85 ล้านบาทในแต่ละงวดชำระเงิน ทั้งนี้ ในระหว่างการแบ่งชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ ดีแทค ไตรเนต จะต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคารเพื่อค้ำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือ รวมทั้งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นตามคำสั่ง คสช. ที่ 4/2562

สืบเนื่องจาก ดีแทค ไตรเนต ได้รับหนังสือยืนยันจาก กสทช. ว่าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของคำสั่ง คสช. ที่ 4/2562 ส่งผลให้ได้รับสิทธิในการแบ่งชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ตามรายละเอียดที่กล่าวข้างต้นนั้น ผู้บริหารของ ดีแทค ไตรเนต ได้พิจารณารายละเอียดข้อมูลตลอดจนเนื้อหาของรายการที่เกี่ยวข้องในการได้มาซึ่งเงื่อนไขในการแบ่งชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz แล้วเห็นว่า การได้มาซึ่งเงื่อนไขในการแบ่งชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตและมีสิทธิในการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมย่าน 700 MHz ดังนั้นผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบัน (จำนวน ณ วันที่ ดีแทค ไตรเนต ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz) ของเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ที่ ดีแทค ไตรเนต ต้องชำระตามข้อมูลการชำระเงินใหม่และตามเงื่อนไขการชำระเงินเดิมจะถูกจัดประเภทรายการใหม่จาก “ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ค่าง่าย” เป็น “ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ค่าง่าย - รอดตัดง่าย” ซึ่งจะบันทึกรายการดังกล่าวนี้เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้ คลื่นความถี่ย่าน 700 MHz เมื่อ ดีแทค ไตรเนต ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 700 MHz แล้วตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กล่าวรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 1.2 ค)

- ด) เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2562 ดีแทค ไตรเนต ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz (“ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่”) ความถี่ช่วง 713 - 723 MHz คู่กับ 768 - 778 MHz จาก กสทช. กำหนดระยะเวลา 15 ปีโดยมีวันเริ่มต้นการอนุญาตในวันที่ 1 ตุลาคม 2563 หรือจนกว่า กสทช. จะกำหนดเป็นอย่างอื่นเพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunication - IMT) ภายใต้ขอบเขตการให้บริการตามใบอนุญาตทั่วราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้การเข้าขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าว ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีคุณสมบัติในเรื่องการเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 890-915 MHz/935-960 MHz มาก่อน ตลอดจนจำเป็นต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆตามประกาศ กสทช. เรื่องการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมย่าน 703-733/758-788 MHz ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2562 (“ประกาศ กสทช.”) กำหนดไว้ด้วยเช่นกัน ซึ่งรวมถึงการวางหนังสือคำประกันจากธนาคารจำนวน 880 ล้านบาท เพื่อดำเนินการตามวิธีการขอรับใบอนุญาต

ดีแทค ไตรเนต ในฐานะเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีสิทธิในการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ตามที่ กสทช. ได้พิจารณาจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าวให้นั้น มีหน้าที่ต้องชำระเงินค่าคลื่นความถี่สำหรับการจะได้มาซึ่งใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวในราคา 18,815 ล้านบาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ทั้งนี้ภายใต้ข้อกำหนดในการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ได้กำหนดเงื่อนไขบางประการที่สำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการก่อนรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ซึ่งรวมถึงการชำระเงินค่าคลื่นความถี่งวดที่หนึ่งตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ โดยเงื่อนไขการชำระเงิน ค่าคลื่นความถี่สำหรับการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ มีดังต่อไปนี้

งวดที่หนึ่ง ชำระเงินค่าคลื่นความถี่ร้อยละสิบของราคาการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นจำนวน 1,881.5 ล้านบาท พร้อมจัดส่งหนังสือคำประกันจากธนาคารเพื่อค้ำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือ ภายใน 15 วันก่อนวันเริ่มต้นการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ 700 MHz

งวดที่สองถึงงวดที่สิบ ชำระเงินค่าคลื่นความถี่ร้อยละสิบของราคาการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นจำนวน 1,881.5 ล้านบาทในแต่ละงวดชำระเงินของปีที่สองถึงปีที่สิบ พร้อมจัดส่งหนังสือคำประกันจากธนาคารเพื่อค้ำประกันการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ในส่วนที่เหลือภายใน 15 วันนับแต่วันที่ครบรอบการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในแต่ละปี

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขก่อนการรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ใหญ่ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วให้ถือว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าวนี้สิ้นสิทธิที่จะได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ตลอดจนต้องชดเชยค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นจำนวนเงินไม่น้อยกว่า 2,638 ล้านบาท และค่าเสียหายอื่นที่เกิดจากการดำเนินการเรียกคืนคลื่นความถี่ตามคำสั่ง คสช. ที่ 4/2562 รวมถึงการไม่ได้รับสิทธิการแบ่งชำระเงินตามที่ได้กล่าวข้างต้นโดยจะต้องกลับไปชำระเงินตามเงื่อนไขการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน 900 MHz และเงินประมูลคลื่นความถี่ส่วนเพิ่มตามหลักเกณฑ์ที่ระบุในประกาศของ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมย่าน 890-895/935-940 MHz

1.3 ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection charge)

ในเดือนธันวาคม 2556 กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 (“ประกาศ กสทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556”) มาแทนที่ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน และให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มากขึ้น ประกาศ กสทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556 ยังคงกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม มีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตนกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นอยู่เช่นเดิม

บริษัทฯ เคยได้รับการอนุมัติเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Reference of Interconnect Offering - RIO) ตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 ที่บริษัทฯ เสนอไปจาก กทช. เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2549 และตามประกาศ กสทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556 ที่บริษัทฯ เสนอไปจาก กสทช. เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสิทธิในการประกอบกิจการโทรคมนาคมของบริษัทฯ บนคลื่นความถี่สัมปทานตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ ได้สิ้นสุดลงแล้วเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2561 บริษัทฯ ได้ดำเนินการส่งหนังสือแจ้งต่อผู้รับใบอนุญาตรายอื่นที่เป็นคู่สัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับบริษัทฯ ให้ทราบถึงการสิ้นสุดลงของสัญญาสัมปทาน และบอกเลิกสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวแล้ว

ทั้งนี้ตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ ที่ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2561 นั้น บริษัทฯ ต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท เป็นรายปีซึ่งคิดจากร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญา และต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปี อย่างไรก็ตาม การเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทำให้การคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนภายหลังการเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายยังไม่มีความชัดเจน บริษัทฯ จึงคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนที่ต้องจ่ายให้แก่ กสท ตั้งแต่ปีสัมปทานที่ 17 เป็นต้นไป จากรายได้ที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่ชัดเจนในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม กสท ได้โต้แย้งวิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนในกรณีดังกล่าวของบริษัทฯ โดยได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 38 (ข))

ในส่วนของการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของ ดีแทค ไตรเน็ต นั้น ดีแทค ไตรเน็ต ได้ลงนามในสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ดังนี้

ผู้ประกอบการ	ระยะเวลาการมีผลบังคับใช้
ก) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ข) บริษัท ทรู มูฟ จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ค) บริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมูนิเคชั่น จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ง) บริษัท ทรู ยูนิเวอร์แซล คอนเวอร์เจนซ์ จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
จ) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ฉ) บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ช) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ซ) บริษัท ทรีปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ณ) บริษัท ทรู อินเทอร์เน็ตขั้นเนล คอมมูนิเคชั่น จำกัด	1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป
ญ) บริษัท โอทาร์ เวิลด์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	20 สิงหาคม 2561 เป็นต้นไป
ฎ) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	18 ธันวาคม 2562 เป็นต้นไป

1.4 การรับโอนกิจการทั้งหมดของบริษัทย่อย

เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2561 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ครั้งที่ 1/2561 ได้มีมติอนุมัติให้ บริษัทฯ รับโอนกิจการทั้งหมดของบริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด และ บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด (“บริษัทย่อย”) โดยบริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาการรับโอนกิจการทั้งหมดเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2561 ทั้งนี้บริษัทฯ ได้ทำการรับโอนสินทรัพย์ และการหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ของบริษัทย่อยดังกล่าว ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 (“วันที่โอนกิจการ”) แล้วโดยบริษัทย่อยได้หยุดดำเนินกิจการทั้งหมด และดำเนินการจดทะเบียนเลิกบริษัทกับกระทรวงพาณิชย์แล้ว ปัจจุบันบริษัทฯ ได้ทำหนังสือแจ้งต่อกรมสรรพากรเพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการรับโอนกิจการแล้ว และได้ดำเนินการทางนิติกรรมเกี่ยวกับการรับโอนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์และสิทธิในสินทรัพย์อื่นๆจากบริษัทย่อยเสร็จสิ้นแล้ว

มูลค่ายุติธรรมและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของบริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด ณ วันที่โอนกิจการ (1 มกราคม 2562) มีดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	861,727	861,727
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	367,706	367,706
อุปกรณ์ - สุทธิ	182,631	182,631
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	8,851	8,851
สินทรัพย์อื่น	22,585	22,585
รวมสินทรัพย์	1,443,500	1,443,500

(หน่วย: พันบาท)

	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี
หนี้สิน		
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	35,172	35,172
หนี้สินอื่น	211	211
รวมหนี้สิน	35,383	35,383
สินทรัพย์สุทธิจากการโอนกิจการ (ราคาโอนกิจการ)	1,408,117	1,408,117

มูลค่ายุติธรรมและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของบริษัท อีสเทิร์น บิซ จำกัด ณ วันที่โอนกิจการ (1 มกราคม 2562) มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,774	1,774
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน - ที่ดิน	371,175	46,492
สินทรัพย์อื่น	4	4
รวมสินทรัพย์	372,953	48,270
สินทรัพย์สุทธิจากการโอนกิจการ (ราคาโอนกิจการ)	372,953	48,270

เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ประจำปี 2562 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ รับโอนกิจการทั้งหมดของบริษัท เพย์สกาย จำกัด (“บริษัทย่อย”) โดยบริษัทฯ เข้าทำสัญญาการรับโอนกิจการทั้งหมดเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2562 บริษัทฯ รับโอนสินทรัพย์และภาระหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ของ บริษัทย่อย ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2562 (“วันที่โอนกิจการ”) แล้ว โดยบริษัทย่อยได้หยุดดำเนินกิจการทั้งหมดและยื่นดำเนินการจดทะเบียนเลิกบริษัทกับกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2562 และบริษัทฯ ได้ทำหนังสือแจ้งต่อกรมสรรพากรเพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการรับโอนกิจการแล้ว

มูลค่ายุติธรรมและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของบริษัท เพย์สกาย จำกัด ณ วันที่โอนกิจการ (1 มิถุนายน 2562) มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	787,577	787,577
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	1,128,831	1,128,831
สินค้าคงเหลือ	2,638	2,638
อุปกรณ์ - สุทธิ	20,359	20,359
รวมสินทรัพย์	1,939,405	1,939,405
หนี้สิน		
เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า	715,731	715,731
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	679,716	679,716
รวมหนี้สิน	1,395,447	1,395,447
สินทรัพย์สุทธิจากการโอนกิจการ (ราคาโอนกิจการ)	543,958	543,958

2. เกณฑ์ในการจัดทำงานการเงิน

- 2.1 จงบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนารูทการค้ำลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯ ใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลมาจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงานการเงินรวม

- ก) จงบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท โตเทล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย” ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะของธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น	อัตราร้อยละที่ถือหุ้น	
		ในประเทศ	2562	2561
			ร้อยละ	ร้อยละ
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ โดยตรง				
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อบ จำกัด	อยู่ระหว่างการแบ่งทรัพย์สินชำระแก่เจ้าหนี้	ไทย	100	100
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	บริหารสินทรัพย์	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด	ให้บริการโทรคมนาคม	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี	ไทย	100	100
บริษัท ยูนิเท็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	อยู่ระหว่างการชำระบัญชีและคืนทุนให้กับผู้ถือหุ้น	ไทย	-	99.81
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี	ไทย	100	100
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด				
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี	ไทย	100	100
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด				
บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเรท จำกัด	ลงทุนและให้การสนับสนุนแก่บริษัท start-up ในการพัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	เลิกกิจการและเสร็จการชำระบัญชี	ไทย	-	100
บริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด	เลิกกิจการและเสร็จการชำระบัญชี	ไทย	-	100
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี	ไทย	100	100
บริษัท เทเลแอสเสท จำกัด	ให้เช่าเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม	ไทย	100	100

- ข) บริษัทฯ จะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทฯ มีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้
- ค) บริษัทฯ นำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯ มีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯ สิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น
- ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกับของบริษัทฯ
- จ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินของบริษัทฯ กับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว
- ฉ) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมคือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ ซึ่งแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

2.3 บริษัทฯ จัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีปัจจุบัน

ในระหว่างปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2561) และฉบับใหม่จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้ใหม่เพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัติไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการเงินของบริษัทฯ และบริษัทย่อย อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า

กิจการต้องใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กับสัญญาที่ทำกับลูกค้าทุกสัญญา ยกเว้นสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการ 5 ขั้นตอนสำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยกิจการจะรับรู้รายได้ในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงผลตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่ได้ส่งมอบให้แก่ลูกค้า และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้ผลกระทบสะสมย้อนหลังของการนำมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติโดยปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 และไม่ปรับย้อนหลังงบการเงินงวดก่อนที่แสดงเปรียบเทียบ โดยเลือกใช้แนวทางปฏิบัติที่ผ่อนปรน โดยไม่ปรับปรุงย้อนหลังการแสดงรายการของสัญญาที่กิจการได้มีการโอนสินค้าหรือบริการทั้งหมดแล้วตามนโยบายการบัญชีเดิม ซึ่งพิจารณาว่าเป็นสัญญาที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ณ วันที่ 1 มกราคม 2562

ทั้งนี้ ผลกระทบสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีแสดงอยู่ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 4

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่นำมาถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้

ในระหว่างปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า ซึ่งจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 มาถือปฏิบัติก่อนวันที่จะมีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 14/2562 อนุญาตให้กิจการนำไปใช้ก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ หากกิจการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ณ วันที่หรือก่อนวันที่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาปฏิบัติใช้ครั้งแรก มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า และการตีความมาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการของการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของสัญญาเช่า และกำหนดให้ผู้เช่ารับรู้สินทรัพย์และหนี้สินสำหรับสัญญาเช่าทุกรายการที่มีระยะเวลาในการเช่ามากกว่า 12 เดือน เว้นแต่สินทรัพย์อ้างอิงนั้นมีมูลค่าต่ำ

การบัญชีสำหรับผู้เช่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 ผู้ให้เช่ายังคงต้องจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าเงินกู้โดยใช้หลักการเช่นเดียวกับกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 17

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้ผลกระทบสะสมจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาปฏิบัติใช้เป็นครั้งแรก โดยไม่ปรับย้อนหลังงบการเงินปีก่อนที่แสดงเปรียบเทียบ ทั้งนี้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กับสัญญาเช่าที่ก่อนหน้าจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน โดยการรับรู้หนี้สินตามสัญญาเช่า ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 ด้วยมูลค่าปัจจุบันของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืม ส่วนเพิ่มของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่นำมาปฏิบัติใช้ครั้งแรกและรับรู้สินทรัพย์สิทธิการใช้เป็นรายสัญญาในจำนวนเท่ากับหนี้สินตามสัญญาเช่าปรับปรุงด้วยจำนวนในการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่จ่ายล่วงหน้าหรือค้างจ่ายซึ่งเกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินก่อนวันที่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติ

ทั้งนี้ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีแสดงอยู่ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 4

ค. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่และฉบับปรับปรุง ซึ่งจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน ยกเว้น มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ดังต่อไปนี้ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยมาตรฐานและการตีความมาตรฐาน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

ฉบับที่ 9 เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32 การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16 การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

ฉบับที่ 19 การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม หรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ และบริษัทย่อยคาดว่าจะการนำมาตรฐานฉบับนี้มาใช้ จะมีผลกระทบจากรายการดังต่อไปนี้

- การจัดประเภทและวัดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารทุนของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน - บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารทุนของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน และจัดประเภทเงินลงทุนดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน หรือผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ทั้งนี้หากเลือกแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในภายหลังของเงินลงทุนใดผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นแล้วจะไม่สามารถยกเลิกได้
- การรับรู้รายการผลขาดทุนด้านเครดิต - บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิต ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อสินทรัพย์ทางการเงินโดยไม่จำเป็นต้องรอให้เหตุการณ์ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเกิดขึ้นก่อน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะใช้วิธีการอย่างง่ายในการพิจารณาเพื่อผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุสำหรับลูกหนี้การค้า
- การรับรู้รายการตราสารอนุพันธ์ - บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องรับรู้รายการตราสารอนุพันธ์ เมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่เข้าทำสัญญา และวัดมูลค่าในภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์จะถูกรับรู้ผ่านกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้บริษัทฯ และบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการพิจารณาการนำบัญชีป้องกันความเสี่ยงมาถือปฏิบัติสำหรับบางรายการ

ปัจจุบันฝ่ายบริหารของบริษัทฯ และบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินในปีที่เริ่มนำมาตรฐานกลุ่มดังกล่าวมาถือปฏิบัติ

4. ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเนื่องจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่มาถือปฏิบัติ

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 3 บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 และฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติในระหว่างปีปัจจุบัน โดยกิจการได้เลือกปรับผลกระทบสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าว และไม่ปรับย้อนหลังงบการเงินงวดก่อนที่แสดงเปรียบเทียบ

ผลกระทบต่อกำไรสะสมต้นปี 2562 จากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเนื่องจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาถือปฏิบัติ แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)	
	งบการเงินรวม
ผลกระทบต่อกำไรสะสม ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	
รายได้ที่รับรู้แล้วแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญา	231
ต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญญาที่ทำกับลูกค้า	426
ค่าใช้จ่ายภาษีที่เกี่ยวข้อง	(131)
รวม	526

ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเนื่องจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่ามาถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ไม่มีผลกระทบต่อกำไรสะสมต้นปี 2562

จำนวนเงินของรายการปรับปรุงที่มีผลกระทบต่อรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเนื่องจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 และฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติ แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ตามนโยบาย การบัญชีเดิม	เพิ่มขึ้น (ลดลง)		ตามที่รายงาน
		มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 15	มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 16	
งบแสดงฐานะการเงิน				
สินทรัพย์				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	9,615	176	-	9,791
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระ ในหนึ่งปี	-	-	382	382
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	3,916	189	(1,298)	2,807
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	55,400	-	(1,506)	53,894
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี	2,455	-	(2,331)	124
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	50,235	-	(50,235)	-
สินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับ ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	-	-	50,235	50,235
สินทรัพย์สิทธิการใช้	-	-	23,664	23,664
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	1,699	-	(35)	1,664
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	5,607	(109)	98	5,596
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่ถึง กำหนดชำระในหนึ่งปี	-	-	6,102	6,102
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	3,966	178	(1,219)	2,925
หนี้สิน				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	26,708	-	(18)	26,690
รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์	1,861	(5)	-	1,856
หนี้สินตามสัญญาเช่า - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระ ในหนึ่งปี	-	-	4,454	4,454
หนี้สินตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่ถึง กำหนดชำระในหนึ่งปี	-	-	20,103	20,103
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	295	-	(290)	5
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	24,920	439	(393)	24,966
งบกำไรขาดทุน				
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	64,213	(880)	-	63,333
รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และ ชุดเลขหมาย	7,799	830	-	8,629
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	10,137	-	(931)	9,206

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ตามนโยบาย การบัญชีเดิม	เพิ่มขึ้น (ลดลง)		ตามที่รายงาน
		มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 15	มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 16	
รายได้อื่น	36	-	-	36
ต้นทุนขายและการให้บริการ	(57,294)	-	1,180	(56,114)
ค่าใช้จ่ายในการขาย จัดจำหน่ายและ การให้บริการ	(4,689)	(59)	31	(4,717)
ค่าใช้จ่ายในการบริหารและค่าใช้จ่ายอื่น	(10,627)	-	(86)	(10,713)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(2,584)	-	(685)	(3,269)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(1,089)	22	98	(969)
กำไรสำหรับปี	5,902	(87)	(393)	5,422
การแบ่งปันกำไร				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	5,902	(87)	(393)	5,422
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจ ควบคุมของบริษัทย่อย	-	-	-	-
กำไรต่อหุ้น (บาท)				
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	2.49	(0.03)	(0.17)	2.29

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ตามนโยบาย การบัญชีเดิม	เพิ่มขึ้น (ลดลง)		ตามที่รายงาน
		มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 15	มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 16	
งบแสดงฐานะการเงิน				
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	348	-	(48)	300
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	2,121	-	(133)	1,988
สินทรัพย์สิทธิการใช้	-	-	803	803
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	4,581	-	2	4,583
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1,808	-	(1)	1,807
หนี้สิน				
หนี้สินตามสัญญาเช่า - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระ ในหนึ่งปี	-	-	446	446
หนี้สินตามสัญญาเช่า - สรุติจากส่วนที่ถึง กำหนดชำระในหนึ่งปี	-	-	272	272
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	88	-	(87)	1

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ตามนโยบาย การบัญชีเดิม	เพิ่มขึ้น (ลดลง)		ตามที่รายงาน
		มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 15	มาตรฐานการ รายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 16	
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	19,087	-	(8)	19,079
งบกำไรขาดทุน				
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	4,332	-	-	4,332
รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และ ชุดเลขหมาย	91	-	-	91
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	14,499	-	-	14,499
รายได้อื่น	3,222	-	-	3,222
ต้นทุนขายและการให้บริการ	(2,540)	-	5	(2,535)
ค่าใช้จ่ายในการขาย จัดจำหน่ายและ การให้บริการ	(2,223)	-	6	(2,217)
ค่าใช้จ่ายในการบริหารและค่าใช้จ่ายอื่น	(6,817)	-	3	(6,814)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(19)	-	(24)	(43)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(1,472)	-	2	(1,470)
กำไรสำหรับปี	9,073	-	(8)	9,065
การแบ่งปันกำไร				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	9,073	-	(8)	9,065
กำไรต่อหุ้น (บาท)				
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	3.83	-	-	3.83

รายการปรับปรุงข้างต้นมีรายละเอียดโดยสรุปดังต่อไปนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15

- การปันส่วนรายได้ของรายการขายสินค้าพร้อมการให้บริการ - บริษัทฯ และบริษัทย่อยพิจารณาองค์ประกอบของรายได้จากการขายสินค้าพร้อมการให้บริการโดยจะปันส่วนรายได้ตามสัดส่วนให้กับสินค้าที่ส่งมอบและภาระที่ต้องปฏิบัติในการให้บริการที่รวมอยู่ในสัญญาโดยให้มีความสัมพันธ์กับราคาขายแบบเอกเทศของสินค้าหรือบริการที่แตกต่างกันตามข้อผูกพันตามสัญญา
- ค่านายหน้าจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญญาที่ทำกับลูกค้า - บริษัทฯ และบริษัทย่อยพิจารณาว่าค่านายหน้าที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญญาที่ทำกับลูกค้าต้องบันทึกเป็นสินทรัพย์และตัดเป็นค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับการรับรู้รายได้ตามสัญญา

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16

- สัญญาเช่าที่เคยจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน - บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้สินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่าสำหรับสัญญาเช่าที่เคยจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน ยกเว้นสัญญาเช่าระยะสั้น (สัญญาเช่าที่มีอายุน้อยกว่า 12 เดือนนับจากวันที่สัญญาเช่ามีผลและไม่มีสิทธิการเลือกซื้อ) และสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ โดยหนี้สินตามสัญญาเช่าวัดมูลค่าด้วยมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่ยังไม่ได้จ่ายชำระ คัดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่ม ณ วันที่นำมาตราฐานการรายงานทางการเงินมาปฏิบัติใช้ครั้งแรก และสินทรัพย์สิทธิการใช้รับรู้ด้วยมูลค่าเดียวกันกับหนี้สินตามสัญญาเช่า ปรับปรุงด้วยเงินจ่ายล่วงหน้า และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายตามสัญญาเช่าซึ่งเคยรับรู้ในงบการเงิน ทั้งนี้ สินทรัพย์สิทธิการใช้ดังกล่าวรวมถึงประมาณการต้นทุนการรื้อถอน ซึ่งได้มีการจัดประเภทรายการใหม่จากที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้

- ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ - บริษัทฯ และบริษัทย่อยพิจารณา นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติกับต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ สำหรับย่านความถี่ที่ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่เป็นการเฉพาะเพื่อการใช้งานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ซึ่งพิจารณาเป็นสินทรัพย์ที่ระบุได้ โดยบริษัทฯ และบริษัทย่อยจัดประเภทรายการใหม่จากต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ไปเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

การกระทบยอดระหว่างหนี้สินตามสัญญาเช่า ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 และการผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ซึ่งเปิดเผยตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	3,526	707
ปรับปรุงด้วย:		
การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ	(161)	(7)
สุทธิ	3,365	700
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มตัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	3.53%	2.82%
มูลค่าปัจจุบันของการผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงานหลังปรับปรุง ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	2,761	643
การผูกพันเกี่ยวกับข้อตกลงการเช่าพื้นที่สถานที่ส่งสัญญาณและการเช่าอื่น	14,797	119
การผูกพันจากการต่ออายุของสัญญาเช่า	10,048	290
หนี้สินตามสัญญาเช่า ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	27,606	1,052

5. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

5.1 การรับรู้รายได้

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบเติมเงิน (Prepaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบเติมเงินเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์ตามบัตรเติมเงินที่บริษัทฯ ได้ขายไปแล้ว โดยจะทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว หรือ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการให้บริการตามที่ระบุในบัตรเติมเงิน แล้วแต่อย่างใดจะเกิดขึ้นก่อน

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือน (Postpaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือนเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์รายเดือน (monthly fee) ที่ลูกค้ายังใช้บริการไม่หมดและสามารถทยอยออกไปใช้ในงวดถัดไป

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์

รายได้จากการให้บริการเสียง

รายได้จากการให้บริการเสียง รวมถึงการบริการโทรศัพท์ในประเทศ โทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศและการบริการข้ามแดนอัตโนมัติ ถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว

รายได้จากการให้บริการส่งผ่านข้อมูลระหว่างประเทศและบริการอินเทอร์เน็ต

รายได้จากการให้บริการส่งผ่านข้อมูลระหว่างประเทศและบริการอินเทอร์เน็ตถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาของการให้บริการและตามอัตราที่ตกลงร่วมกัน

ส่วนลดมักจะให้ในรูปของส่วนลดเงินสด หรือในรูปของสินค้าหรือบริการที่บริษัทฯ ส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนลดดังกล่าวจะบันทึกอย่างมีระบบตลอดระยะเวลาที่

ได้รับส่วนลด ส่วนลดเงินสดหรือสินค้าที่ส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่าบันทึกเป็นส่วนหักจากรายได้

ในกรณีที่ได้รับส่วนลดตามแผนที่กำหนดขึ้น เช่น แผนการส่งเสริมการขายเพื่อรักษากลุ่มลูกค้า (loyalty programs) หากบริษัท มีประสบการณ์ในอดีตที่สามารถใช้อ้างอิงในการประมาณการส่วนลดอย่างน่าเชื่อถือได้ มูลค่าส่วนลดที่บันทึกต้องไม่เกินมูลค่าประมาณการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริง มูลค่าและระยะเวลาของส่วนลดมักต้องประมาณขึ้นโดยใช้เทคนิคการประมาณการ และมีการปรับผลต่างในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงประมาณการหรือเมื่อทราบจำนวนที่เกิดขึ้นจริง

ต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญา

บริษัท และบริษัทย่อยบันทึกค่าหน้าที่ย่อยจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญญาที่ทำกับลูกค้าเป็นสินทรัพย์และจัดเป็นค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบตามประมาณการระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากลูกค้า ซึ่งพิจารณาจากประสบการณ์ในอดีตของบริษัท และบริษัทย่อยเกี่ยวกับอัตราการคงอยู่ของลูกค้า ตลอดจนสอดคล้องกับรูปแบบการรับรู้รายได้ตามสัญญา และบันทึกค่าเพื่อผลขาดทุนจากการ ด้อยค่าของสินทรัพย์ เมื่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่าสิ่งตอบแทนที่จะได้รับหักด้วยต้นทุนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่ระยะเวลาของการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่จะรับรู้สำหรับต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญามีระยะเวลาหนึ่งงวดหรือสั้นกว่า กิจการจะบันทึกต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญาดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

รายได้จากการเชื่อมต่อโครงข่ายซึ่งเป็นรายได้ที่บริษัท และบริษัทย่อยได้รับจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นซึ่งเกิดจากการเรียกเข้าจากโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นมายังโครงข่ายของบริษัท โดยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา

ต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่ต้องจ่ายให้กับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเป็นต้นทุนการให้บริการจากการเรียกออกผ่านโครงข่ายของบริษัท และบริษัทย่อยไปยังโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา

รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัท และบริษัทย่อยได้โอนอำนาจควบคุมในสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ในกรณีที่มีการขายสินค้าพร้อมการให้บริการ (Multiple element arrangements) องค์ประกอบของรายได้จะปันส่วนตามสัดส่วนให้กับสินค้าที่ส่งมอบและการที่ต้องปฏิบัติในการให้บริการที่รวมอยู่ในสัญญาโดยให้มีความสัมพันธ์กับราคาขายแบบแยกเทศของสินค้าหรือบริการที่แตกต่างกันตามข้อผูกพันตามสัญญา

รายได้ที่รับรู้แล้วแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญาแสดงไว้เป็น “สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา” ในงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะจัดประเภทเป็นลูกหนี้เมื่อกิจการมีสิทธิที่จะได้รับชำระโดยปราศจากเงื่อนไข

จำนวนเงินที่กิจการได้รับหรือมีสิทธิได้รับจากลูกค้าแต่ยังมีการที่ต้องปฏิบัติให้กับลูกค้าแสดงไว้เป็น “หนี้สินที่เกิดจากสัญญา” ในงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ปฏิบัติตามภาระที่ระบุไว้ในสัญญาเสร็จสิ้น

รายได้จากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคม

รายได้จากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมเป็นรายได้ที่บริษัท ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นซึ่งเกิดจากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัท และบริษัทย่อย โดยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราตามที่ระบุในสัญญา

รายได้จากการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม

รายได้จากการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเป็นรายได้ที่บริษัท และบริษัทย่อยได้รับจากผู้รับใบอนุญาตโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นซึ่งเกิดจากการอนุญาตให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของบริษัท และบริษัทย่อย โดยบริษัท และบริษัทย่อยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราตามที่ระบุในสัญญา

รายได้จากการดำเนินงานอื่น

กิจการรับรู้รายได้จากการดำเนินงานอื่น เมื่อกิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากผลสำเร็จของรายการนั้น รายได้แสดงไว้โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินปันผลรับ

เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อบริษัท มีสิทธิในการรับเงินปันผล

5.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดหมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับจากวันที่ได้มา และไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

5.3 ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

5.4 สินค่างวดเหลือ

สินค่างวดเหลือเป็นสินค้าสำเร็จรูปซึ่งแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีต้นทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า

5.5 เงินลงทุน

- ก) เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย
 - ข) เงินลงทุนในบริษัทร่วมและบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธี ราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)
 - ค) เงินลงทุนระยะยาวอื่นที่เป็นเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)
- บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

5.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/ค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี) ราคาทุนดังกล่าวประกอบด้วย ราคาซื้อและต้นทุนที่เกี่ยวข้องอื่นเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการบำรุงรักษา

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

อาคารและส่วนปรับปรุงสำนักงาน	5 - 20 ปี
ส่วนปรับปรุง	3 - 12 ปี
อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานเพื่อการให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่	3 - 15 ปี, ตามอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน
ส่วนปรับปรุงอาคารสถานีรับส่งสัญญาณ	20 ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	5 ปี
เครื่องมือและอุปกรณ์	3 ปี และ 5 ปี
อุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สื่อสาร	2 - 5 ปี
สินทรัพย์ถาวรอื่น	5 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน อาคารระหว่างก่อสร้าง งานระหว่างก่อสร้างและอุปกรณ์ระหว่างติดตั้ง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ (ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น) จะรับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

5.7 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่ต้องใช้เวลานานในการทำให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้หรือขาย ได้ถูกนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามที่มุ่งประสงค์ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืม

5.8 สัญญาเช่า

ณ วันเริ่มต้นสัญญา บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประเมินว่าสัญญาเป็นสัญญาเช่าหรือประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ โดยสัญญาจะเป็นสัญญาเช่าหรือประกอบด้วยสัญญาเช่า ถ้าสัญญานั้นเป็นการให้สิทธิในการควบคุมการใช้สินทรัพย์ที่ระบุได้สำหรับช่วงเวลาหนึ่งเพื่อการแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทน

บริษัท และบริษัทย่อยประเมินอายุสัญญาเช่าตามระยะเวลาที่บอกเลิกไม่ได้ที่ระบุในสัญญาเช่าหรือตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ของสัญญาเช่าที่มีผลอยู่ ณ วันที่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินมาใช้เป็นครั้งแรก (ณ วันที่ 1 มกราคม 2562) โดยรวมระยะเวลาตามสิทธิเลือกในการขยายอายุสัญญาเช่าหากมีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่จะใช้สิทธิเลือกนั้นและระยะเวลาตามสิทธิเลือกในการยกเลิกสัญญาเช่า หากมีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่จะไม่ใช้สิทธิเลือกนั้น ทั้งนี้พิจารณาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยี และ/หรือ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่ออายุของสัญญาเช่าดังกล่าว เป็นต้น

ผู้เช่า

สิทธิประโยชน์จากการใช้

สิทธิประโยชน์การใช้รับรู้ ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล โดยแสดงมูลค่าตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) และปรับปรุงด้วยการวัดมูลค่าของหนี้สินตามสัญญาเช่าใหม่ (ถ้ามี) ราคาทุนดังกล่าวประกอบด้วย จำนวนเงินของหนี้สินตามสัญญาเช่าจากการวัดมูลค่าเริ่มแรก ต้นทุนทางตรงที่เกิดขึ้น และการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าใดๆ ที่จ่ายชำระ ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลหรือก่อนวันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลหักสิ่งจูงใจตามสัญญาเช่าที่ได้รับ

ราคาทุนของสิทธิประโยชน์การใช้รวมถึงประมาณการต้นทุนที่จะเกิดขึ้นสำหรับผู้เช่าในการซื้อและขนย้ายสิทธิอย่างอื่น การบูรณะสถานที่ตั้งของสิทธิอย่างอื่น หรือการบูรณะสิทธิอย่างอื่นให้อยู่ในสภาพตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขของสัญญาเช่า

ค่าเสื่อมราคาของสิทธิประโยชน์การใช้คำนวณจากราคาทุนของสิทธิโดยวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญาเช่า หรืออายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสิทธิประโยชน์การใช้แต่ละประเภท แล้วแต่ระยะเวลาใดจะต่ำกว่า ดังต่อไปนี้

ที่ดินที่ตงเสาโทรคมนาคม	3 ปี บวกอายุของสัญญาเช่าที่มีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่จะใช้สิทธิเลือกในการขยายอายุสัญญาเช่า
พื้นที่เสาสถานีรับส่งสัญญาณภายใต้สัญญา กสท	8 ปี
อาคารสำนักงาน	3 ปี
สำนักงานบริการลูกค้า	3 ปี บวกอายุของสัญญาเช่าที่มีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่จะใช้สิทธิเลือกในการขยายอายุสัญญาเช่า
ยานพาหนะ	2 - 3 ปี
พื้นที่เสาสถานีรับส่งสัญญาณภายใต้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมและโครงข่ายโทรคมนาคม	3 ปี บวกอายุของสัญญาเช่าที่มีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่จะใช้สิทธิเลือกในการขยายอายุสัญญาเช่า

สิทธิประโยชน์การใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

บริษัท และบริษัทย่อยนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติกับต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ที่เคยบันทึกภายใต้มาตรฐานบัญชีฉบับที่ 38 เรื่อง สิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตน

สิทธิประโยชน์การใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน 2.1 GHz 1800 MHz และ 900 MHz บันทึกโดยวัดมูลค่าเทียบเท่าเงินสดตามมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่จะจ่ายชำระ ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระกับมูลค่าเทียบเท่าเงินสดบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทางการเงินตามระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งเริ่มต้นจำหน่ายเมื่อพร้อมที่จะให้บริการในเชิงพาณิชย์

ค่าตัดจำหน่ายของสิทธิประโยชน์การใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ คำนวณจากราคาทุนของสิทธิโดยวิธีเส้นตรงตามอายุของใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

หนี้สินตามสัญญาเช่า

หนี้สินตามสัญญาเช่าแสดงมูลค่าตามมูลค่าปัจจุบันของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่ยังไม่ได้จ่ายชำระ ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลผลการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าดังกล่าวประกอบด้วย การจ่ายชำระคงที่ (รวมถึงการจ่ายชำระคงที่โดยเนื้อหา) หักลูกหนี้สิ่งจูงใจตามสัญญาเช่า (ถ้ามี) และจำนวนเงินที่คาดว่าจะจ่ายชำระภายใต้การรับประกันมูลค่าคงเหลือ นอกจากนี้ การจ่ายชำระตามสัญญาเช่ายังรวมถึงราคาใช้สิทธิของสิทธิการเลือกซื้อ หากมีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่บริษัท และบริษัทย่อยจะใช้สิทธิเลือกนั้น และการจ่ายชำระค่าปรับเพื่อการยกเลิกสัญญาเช่า หากข้อกำหนดสัญญาเช่าแสดงให้เห็นว่าบริษัท และบริษัทย่อยจะใช้สิทธิเลือกในการยกเลิกสัญญาเช่า

บริษัท และบริษัทย่อยคำนวณมูลค่าปัจจุบันของการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าโดยใช้อัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่ม ณ วันที่สัญญาเช่ามีผล หากอัตราดอกเบี้ยตามนโยบายของหนี้สินสัญญาเช่านี้ไม่สามารถกำหนดได้ ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มอ้างอิงจากอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลปรับด้วยค่าความเสี่ยงที่เหมาะสมตามระยะเวลาของสัญญาเช่านั้น หลังจากวันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลบริษัท และบริษัทย่อยจะวัดมูลค่าของหนี้สินตามสัญญาเช่าเพิ่มขึ้นเพื่อสะท้อนดอกเบี้ยจากหนี้สินตามสัญญาเช่า และลดลงเพื่อสะท้อนการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่จ่ายชำระแล้ว นอกจากนี้ บริษัท และบริษัทย่อยจะวัดมูลค่าหนี้สินตามสัญญาเช่าใหม่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอายุสัญญาเช่า จำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระ หรือการประเมินสิทธิการเลือกในการซื้อสิทธิอย่างอื่น

สัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยเลือกใช้ช้อยกเว้นในการรับรู้รายการสำหรับสัญญาเช่าระยะสั้น (สัญญาเช่าที่มีอายุสัญญาเช่า 12 เดือนหรือน้อยกว่านับจากวันที่สัญญาเช่ามีผล และไม่มีสิทธิการเลือกซื้อ) และสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ จำนวนเงินที่จ่ายชำระตามสัญญาเช่าดังกล่าวจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการทำหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

ผู้ให้เช่า

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะจัดประเภทสัญญาเช่าแต่ละสัญญาเป็นสัญญาเช่าเงินทุน หรือสัญญาเช่าดำเนินงาน

ในการจัดประเภทสัญญาเช่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทำการประเมินว่าสัญญาเช่านั้นโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์อ้างอิงที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับหรือไม่ โดยสัญญาเช่าจะจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าเงินทุน หากสัญญาเช่าโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์อ้างอิงที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับ และจะจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน หากสัญญาเช่าไม่ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์อ้างอิงที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับ นอกจากนี้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยยังคำนึงถึงข้อบ่งชี้อื่น เช่น อายุสัญญาเช่าครอบคลุมอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของสินทรัพย์อ้างอิง เป็นต้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้การจ่ายชำระตามสัญญาเช่าจากสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นรายได้โดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

สัญญาเช่าช่วง

ในฐานะผู้ให้เช่าช่วง บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะพิจารณาสัญญาเช่าหลักและสัญญาเช่าช่วงแยกออกจากกัน โดยสัญญาเช่าช่วงจะถูกจัดประเภทโดยอ้างอิงถึงสินทรัพย์สิทธิการใช้อันเกิดจากสัญญาเช่าหลักแทนที่จะอ้างอิงถึงสินทรัพย์อ้างอิง หากสัญญาเช่าหลักเป็นสัญญาเช่าระยะสั้นที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยเลือกใช้ช้อยกเว้นในการรับรู้รายการสำหรับสัญญาเช่าระยะสั้น สัญญาเช่าช่วงต้องจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะรับรู้รายการสำหรับสัญญาเช่าช่วงแต่ละประเภทดังนี้

- สำหรับสัญญาเช่าช่วงที่จัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะยังคงรับรู้รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าและสินทรัพย์สิทธิการใช้ อันเกิดจากสัญญาเช่าหลักต่อไป หรือ
- สำหรับสัญญาเช่าช่วงที่จัดประเภทเป็นสัญญาเช่าเงินทุน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะตัดรายการสินทรัพย์สิทธิการใช้ อันเกิดจากสัญญาเช่าหลัก ณ วันที่สัญญาเช่าช่วงเริ่มมีผล แต่จะยังคงรับรู้รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าหลักต่อไป

5.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และค่าตัดจำหน่าย

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจตามมูลค่าธุรกรรมของสินทรัพย์ ณ วันที่ซื้อธุรกิจ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการอื่น บริษัทฯ จะบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์นั้นตามราคาทุน

ภายหลังการรับรู้รายการเริ่มแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการทำหรือขาดทุน

ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนคำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์จำกัดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแต่ละประเภท

5.10 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯ หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯ หรือถูกบริษัทฯ ควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯ

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายถึงบริษัทร่วมและบุคคลที่มีสิทธิออกเสียงโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบริษัทฯ ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทฯ ที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัทฯ

5.11 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาต ให้ใช้คลื่นความถี่ สิทธิบัตร สิทธิ การใช้พื้นที่เกี่ยวข้อง หรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอื่นของบริษัทฯ และบริษัทย่อยหากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทฯ และบริษัทย่อยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อน ถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่า ยุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้ มาจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้น ผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากัน ได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

หากในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลง บริษัทฯ และ บริษัทย่อยจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และจะกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อนก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประมาณ การที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนภายหลังจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าครั้งล่าสุด โดยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการ ผลขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อนๆ บริษัทฯ และ บริษัทย่อยจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรับรู้ไปยังส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

5.12 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สิน ที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้ตัวภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับ ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคต เพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ขึ้น

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

5.13 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สิทธิประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของบริษัทฯ และบริษัทย่อย เงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยง ชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงาน

บริษัท และบริษัทย่อยมีการสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัท และบริษัทย่อยถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัท และบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานโดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินการผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial gains and losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ต้นทุนบริการในอดีตจะถูกรับรู้ถึงจำนวนในกำไรหรือขาดทุนทันทีที่มีการแก้ไขโครงการหรือลดขนาดโครงการ หรือเมื่อมีการรับรู้ต้นทุนการปรับโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง

5.14 เงินตราต่างประเทศ

บริษัท แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท และบริษัทย่อย

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

5.15 ตราสารอนุพันธ์

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน ส่วนเกินหรือส่วนลดที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาจะถูกตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญา

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

จำนวนสุทธิของดอกเบี้ยที่ได้รับจาก/จ่ายให้แก่คู่สัญญาตามสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจะรับรู้เป็นรายได้/ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง

5.16 ประมาณการหนี้สิน

บริษัท และบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อการผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัท และบริษัทย่อยจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยการผูกพันนั้น และบริษัท และบริษัทย่อยสามารถประมาณมูลค่าการผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

5.17 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมหมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่นโดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัท และบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัท และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 - ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 - ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 - ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัท และบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

6. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงจึงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการทางบัญชีที่สำคัญได้แก่

รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

การระบุภาระที่ต้องปฏิบัติ

ในการระบุภาระที่ต้องปฏิบัติในการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้า ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาที่ทำกับลูกค้าเพื่อพิจารณาว่าสินค้าหรือบริการแต่ละรายการถือเป็นภาระที่แยกจากกันหรือไม่ กล่าวคือ กิจกรรมจะบันทึกสินค้าหรือบริการแต่ละรายการแยกจากกัน ก็ต่อเมื่อสินค้าหรือบริการดังกล่าวสามารถระบุได้ว่าแยกจากสินค้าหรือบริการอื่นในสัญญา และลูกค้าได้รับประโยชน์จากสินค้าหรือบริการนั้น

การกำหนดจังหวะเวลาของการรับรู้รายได้

ในการกำหนดจังหวะเวลาของการรับรู้รายได้ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาที่ทำกับลูกค้าเพื่อพิจารณาว่าภาระที่ต้องปฏิบัตินั้นเสร็จสิ้นตลอดช่วงเวลาหนึ่งหรือเสร็จสิ้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ กิจกรรมจะรับรู้รายได้ตลอดช่วงเวลาหนึ่ง เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- ลูกค้าได้รับและใช้ประโยชน์จากผลของการปฏิบัติงานของกิจการในขณะที่ยังมีการปฏิบัติงาน
- การปฏิบัติงานของกิจการก่อให้เกิดสินทรัพย์ที่ลูกค้าควบคุมในขณะที่ยังสร้างสินทรัพย์ดังกล่าว หรือ
- การปฏิบัติงานของกิจการไม่ก่อให้เกิดสินทรัพย์ที่กิจการสามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นได้ และกิจการมีสิทธิในการรับชำระสำหรับการปฏิบัติงานที่เสร็จสิ้นถึงปัจจุบัน

ในกรณีที่ไม่เข้าเงื่อนไขข้างต้น กิจกรรมจะรับรู้รายได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินว่าภาระที่ต้องปฏิบัตินั้นได้เสร็จสิ้นลงเมื่อใด

ต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญา

ในการบันทึกการจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญญาเป็นสินทรัพย์ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินว่ารายจ่ายดังกล่าวเป็นต้นทุนส่วนเพิ่มในการได้มาซึ่งสัญญาที่ทำกับลูกค้าหรือไม่ รวมถึงการกำหนดวิธีการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ดังกล่าว

การรับรู้และการตัดรายการสินทรัพย์และหนี้สิน

ในการพิจารณาการรับรู้หรือการตัดบัญชีสินทรัพย์และหนี้สิน ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาว่าบริษัท และบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวแล้วหรือไม่ โดยใช้ดุลยพินิจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ดีที่สุดที่รับรู้ได้ในสภาวะปัจจุบัน

การกำหนดอายุสัญญาเช่าที่มีสิทธิการเลือกในการขยายอายุสัญญาเช่าหรือยกเลิกสัญญาเช่า

บริษัท และบริษัทย่อยกำหนดอายุสัญญาเช่าตามระยะเวลาที่บอกเลิกไม่ได้ของสัญญาเช่า โดยรวมระยะเวลาตามสิทธิเลือกในการขยายอายุสัญญาเช่า หากมีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลผลที่จะใช้สิทธิเลือกนั้น และระยะเวลาตามสิทธิเลือกในการยกเลิกสัญญาเช่า หากมีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลผลที่จะไม่ใช้สิทธิเลือกนั้น ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประเมินว่าบริษัท และบริษัทย่อยมีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ที่จะใช้สิทธิเลือกในการขยายอายุสัญญาเช่าหรือที่จะไม่ใช้สิทธิเลือกในการยกเลิกสัญญาเช่า โดยพิจารณาข้อเท็จจริงและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ทำให้เกิดสิ่งจูงใจในทางเศรษฐกิจสำหรับบริษัท และบริษัทย่อยในการใช้สิทธิเลือกนั้น ภายหลังจากวันที่สัญญาเช่ามีผล บริษัท และบริษัทย่อยจะประเมินอายุสัญญาเช่าใหม่หากมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีนัยสำคัญซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมและส่งผลกระทบต่อความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่จะใช้สิทธิเลือก

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เกิดจากการปรับมูลค่าของลูกหนี้จากความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจเกิดขึ้น ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยใช้การวิเคราะห์อายุลูกหนี้ ประสบการณ์การเก็บเงินในอดีตและการเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การใช้ประมาณการและข้อสมมติฐานที่แตกต่างกันอาจมีผลต่อจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังนั้น การปรับปรุงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญอาจมีขึ้นได้ในอนาคต

ค่าเสื่อมราคาของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และสินทรัพย์สิทธิการใช้ และค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ตลอดจนสินทรัพย์สิทธิการใช้ และค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งาน (ถ้ามี) และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารจะต้องพิจารณาการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์สิทธิการใช้ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหากมีข้อบ่งชี้ และบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น

ข้อบ่งชี้ดังกล่าวรวมถึงการลดลงอย่างมีนัยสำคัญของมูลค่าตลาดหรือมูลค่าที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ในอนาคตของสินทรัพย์ การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของกลยุทธ์ทางธุรกิจของกิจการที่มีผลกระทบต่อการใช้สินทรัพย์นั้นในอนาคต แนวโน้มในทางลบของภาวะอุตสาหกรรมและสภาพเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง การสูญเสียส่วนแบ่งตลาดที่สำคัญของกิจการ รวมถึง การระงับข้อบังคับที่สำคัญหรือค่าตัดสินของศาลที่มีผลกระทบในทางลบต่อธุรกิจ เป็นต้น

การทดสอบการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์สิทธิการใช้ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ ทั้งนี้ กระแสเงินสดประมาณการบนพื้นฐานของข้อมูลการดำเนินงานที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน ซึ่งฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับข้อสมมติฐานเกี่ยวกับภาวะตลาดในอนาคต รวมถึงรายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น โดยประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจาก ภาวะการแข่งขัน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายได้ โครงสร้างต้นทุน การเปลี่ยนแปลงของอัตราคิดลด ภาวะอุตสาหกรรม และภาวะตลาดที่เกี่ยวข้อง

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัท และบริษัทย่อยรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีซึ่งคำนวณขึ้นจากผลแตกต่างชั่วคราว ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สินกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัท และบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีจากการดำเนินงานในอนาคต เพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าบริษัท ควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใดโดยพิจารณาถึงกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการ เช่น อัตราคิดลด จำนวนเงินเดือนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต อัตราสมทบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเชิงประชากรศาสตร์ เป็นต้น ในการกำหนดอัตราคิดลดฝ่ายบริหารได้พิจารณาถึงอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ ในปัจจุบัน ส่วนอัตราสมทบใช้ข้อมูลตารางอัตราสมทบที่เปิดเผยทั่วไปในประเทศ อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์หลังการเลิกจ้างงานที่เกิดขึ้นจริงนั้นอาจแตกต่างไปจากที่ประมาณไว้

มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่เปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดและไม่สามารถหาค่าได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว โดยใช้เทคนิคและแบบจำลองในการประเมินมูลค่า ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองได้มาจากการเทียบเคียงกับตัวแปรที่มีอยู่ในตลาด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านเครดิต (ทั้งของธนาคารและคู่สัญญา) สภาพคล่อง ข้อมูลความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของเครื่องมือทางการเงินในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรใช้ในการคำนวณอาจมีผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมที่เปิดเผยข้อมูลในงบการเงินและการเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

สำรองค่าใช้จ่ายการรื้อถอน

สำรองค่าใช้จ่ายการรื้อถอนอุปกรณ์โครงข่ายที่ติดตั้งบนพื้นที่เช่าประมาณการจากมูลค่าปัจจุบัน—ของประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริงตามข้อมูลในอดีตโดยบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์สิทธิการใช้และตัดจำหน่ายตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายการรื้อถอนที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและความไม่แน่นอนในการตีความภาษีอากร

บริษัท และบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้อง การถูกเรียกร้องค่าเสียหายจากการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และความไม่แน่นอนจากการตีความด้านภาษีอากร

ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของรายการต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการประเมินระดับของความน่าจะเป็นที่จะเกิดผลเสียหายและความสามารถในการประมาณการผลเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงในปัจจัยต่างๆที่ใช้ประกอบการประเมินของผู้บริหารและสถานการณ์ต่างๆที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นอาจส่งผลให้ผลที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างไปจากที่ได้มีการประมาณการไว้ อย่างไรก็ตามในกรณีนี้ฝ่ายบริหารเชื่อมั่นว่าจะไม่มีความเสียหายที่มีนัยสำคัญเกิดขึ้น บริษัท และบริษัทย่อยจะไม่บันทึกประมาณการหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

7. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เงินสด	5,509	5,409	5,509	5,404
เงินฝากธนาคาร	8,522,876	14,084,857	4,568,382	7,128,357
รวม	8,528,385	14,090,266	4,573,891	7,133,761

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.05 ถึงร้อยละ 1.00 ต่อปี (2561: ร้อยละ 0.05 ถึงร้อยละ 1.00 ต่อปี)

8. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
<u>ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	440,541	564,949	1,756,492	458,405
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(2,830)	(5,101)	(2,830)	(2,830)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	437,711	559,848	1,753,662	455,575
<u>ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน</u>				
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์	5,996,610	5,660,275	17,723	82,446
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	834,647	1,240,447	74,897	138,348
ลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	888,657	742,205	495,839	101,231
ลูกหนี้การค้าอื่น	2,749,876	1,218,116	7,670	67,261
รวม	10,469,790	8,861,043	596,129	389,286
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(1,442,481)	(1,672,642)	(171,588)	(188,508)
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	9,027,309	7,188,401	424,541	200,778
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	9,465,020	7,748,249	2,178,203	656,353
<u>ลูกหนี้อื่น</u>				
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	14,394	18,771	3,231,116	2,555,282
อื่น ๆ	324,910	78,979	35,462	1,986
รวม	339,304	97,750	3,266,578	2,557,268
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(13,188)	(14,602)	(13,188)	(12,627)
รวมลูกหนี้อื่น, สุทธิ	326,116	83,148	3,253,390	2,544,641
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	9,791,136	7,831,397	5,431,593	3,200,994

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ:				
ยังไม่ได้ถึงกำหนดชำระ	390,283	520,801	1,693,067	386,643
ค้างชำระ:				
ไม่เกิน 1 เดือน	47,428	35,923	46,668	1,505
1 เดือน ถึง 3 เดือน	-	2,899	-	804
3 เดือน ถึง 6 เดือน	-	-	-	-
มากกว่า 6 เดือน	2,830	5,326	16,757	69,453

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
รวม	440,541	564,949	1,756,492	458,405
หัก: ค่าเผ่อนนี้สงสัยจะสูญ	(2,830)	(5,101)	(2,830)	(2,830)
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	437,711	559,848	1,753,662	455,575

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	3,618,602	3,339,193	-	9,553
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	864,252	752,487	-	2,770
1 เดือน ถึง 3 เดือน	394,912	333,348	-	7,222
3 เดือน ถึง 6 เดือน	403,966	360,001	-	7,226
มากกว่า 6 เดือน	714,878	875,246	17,723	55,675
รวม	5,996,610	5,660,275	17,723	82,446
หัก: ค่าเผ่อนนี้สงสัยจะสูญ	(1,246,827)	(1,426,693)	(17,719)	(70,322)
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ - สุทธิ	4,749,783	4,233,582	4	12,124

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกค่าเผ่อนนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการเก็บหนี้ในอดีต โดยบันทึกค่าเผ่อนนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์เป็นอัตราร้อยละของยอดลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์คงค้างในแต่ละช่วงของอายุหนี้ที่ค้างชำระตามอัตราก้าวหน้า

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	677,685	980,490	17,813	98,064
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	13,050	28,186	-	7,564
1 เดือน ถึง 3 เดือน	20,119	65,689	-	5,413
3 เดือน ถึง 6 เดือน	16,446	125,368	-	5,723
มากกว่า 6 เดือน	107,347	40,714	57,084	21,584
รวม	834,647	1,240,447	74,897	138,348
หัก: ค่าเผ่อนนี้สงสัยจะสูญ	(96,895)	(37,398)	(57,508)	(21,726)
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ - สุทธิ	737,752	1,203,049	17,389	116,622

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ:				
ยังไม่ได้ถึงกำหนดชำระ:	718,005	550,436	404,859	7,280
ค้างชำระ:				
ไม่เกิน 1 เดือน	60,883	42,272	-	67
1 เดือน ถึง 3 เดือน	13,170	5,625	-	71
3 เดือน ถึง 6 เดือน	3,911	3,250	-	2,514
มากกว่า 6 เดือน	92,688	140,622	90,980	91,299
รวม	888,657	742,205	495,839	101,231
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(94,334)	(140,601)	(92,521)	(92,615)
ลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย - สุทธิ	794,323	601,604	403,318	8,616

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ:				
ยังไม่ได้ถึงกำหนดชำระ:	2,716,669	1,069,768	3,269	31,247
ค้างชำระ:				
ไม่เกิน 1 เดือน	4,228	12,294	561	12
1 เดือน ถึง 3 เดือน	2,407	16,153	-	-
3 เดือน ถึง 6 เดือน	39	190	-	-
มากกว่า 6 เดือน	26,533	119,711	3,840	36,002
รวม	2,749,876	1,218,116	7,670	67,261
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(4,425)	(67,950)	(3,840)	(3,845)
ลูกหนี้การค้าอื่น - สุทธิ	2,745,451	1,150,166	3,830	63,416

9. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯ และบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม บริษัทย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2562	2561	2562	2561	
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย (ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ขายสินค้าและอุปกรณ์	-	-	1	4,045	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
ค่าบริการรับ	-	-	14,526	24,110	ราคาตามสัญญา
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	-	-	737	1,499	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	-	-	150	292	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	-	406	ราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	-	-	2,984	6,530	ตามที่ประกาศจ่าย
ซื้อสินค้า	-	-	70	27	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
ขายทรัพย์สิน	-	-	417	8	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
ซื้อสินทรัพย์	-	-	583	104	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม: บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด*					
ขายสินค้า	2,013	2,953	1,172	-	ราคาขายหักอัตรากำไรจำนวนหนึ่ง/ ราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	5	-	5	-	ตามที่ประกาศจ่าย
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	134	157	88	-	ราคาตามสัญญา
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันอื่น					
ค่าบริการรับจากการให้บริการโทรศัพท์ ในต่างประเทศ	59	75	-	18	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการรับ	154	263	11	71	ราคาตามสัญญา
รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการ เติมเงิน	133	179	83	-	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการจ่าย	2,665	3,131	1,092	1,379	ราคาตามสัญญา
ค่าจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่ง สัญญาณ	1,858	3,022	-	68	ราคาตามสัญญา

* นอกจากนี้ บริษัทฯ มีค่าสนับสนุนทางการตลาดให้กับตัวแทนจำหน่ายโดยจ่ายผ่านบริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาท (2561: 3 ล้านบาท)

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ เข้าทำสัญญาเพิ่มเติมกับบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นรายปี โดยบริษัทฯ ตกลงที่จะให้บริการการจัดการแก่บริษัทย่อยนั้น โดยบริษัทย่อยจะจ่ายค่าตอบแทนตามที่กำหนดในสัญญา ทั้งนี้ค่าบริการการจัดการดังกล่าวได้รวมอยู่ในการเปิดเผยข้อมูลรายการธุรกิจกับบริษัทย่อยข้างต้นแล้ว

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯ และกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
<u>ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u> (หมายเหตุ 8)				
<u>ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัทย่อย	-	-	1,388,667	447,466
บริษัทร่วม (หมายเหตุ 9.1)	360,016	474,428	345,636	(4)
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽¹⁾	80,525	90,521	22,189	10,943
รวม	440,541	564,949	1,756,492	458,405
หัก: ค่าเผ่อนับสงสัยจะสูญ	(2,830)	(5,101)	(2,830)	(2,830)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	437,711	559,848	1,753,662	455,575
<u>ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัทย่อย	-	-	3,216,722	2,536,511
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	14,394	18,771	14,394	18,771
รวม	14,394	18,771	3,231,116	2,555,282
หัก: ค่าเผ่อนับสงสัยจะสูญ	(13,188)	(12,628)	(13,188)	(12,627)
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	1,206	6,143	3,217,928	2,542,655
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	438,917	565,991	4,971,590	2,998,230
<u>ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 9.2)	-	-	-	217,366
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	-	26,539	-	-
รวม	-	26,539	-	217,366
หัก: ค่าเผ่อนับสงสัยจะสูญ	-	(26,343)	-	-
รวมลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	-	196	-	217,366
<u>เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย</u>				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 9.3)	-	-	10,500,000	10,000,000
รวมเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	-	-	10,500,000	10,000,000
<u>เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u> (หมายเหตุ 18)				
<u>เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัทย่อย	-	-	1,055,534	571,406
บริษัทร่วม	15,630	26,730	15,245	1
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	1,460,466	1,423,402	3,737	19,596
รวมเจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,476,096	1,450,132	1,074,516	591,003

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
<u>เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน</u>				
บริษัทย่อย	-	-	82,804	43,831
บริษัทร่วม	-	30	-	30
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	229,419	160,564	226,698	157,646
รวมเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	229,419	160,594	309,502	201,507
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,705,515	1,610,726	1,384,018	792,510
ลักษณะความสัมพันธ์กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
⁽¹⁾ มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน				
⁽²⁾ มีกรรมการร่วมกัน				

9.1 ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 จำแนกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
<u>อายุหนี้ค้างชำระ</u>				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	316,885	442,123	303,264	-
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	43,131	32,305	42,372	(4)
ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม	360,016	474,428	345,636	(4)

9.2 ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 เป็นลูกหนีบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (บริษัทย่อย) จากการขายอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ซึ่งในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯ ได้รับชำระคืนเรียบร้อยแล้ว

9.3 เงินให้กู้ยืมจำนวน 10,500 ล้านบาท (2561: 10,000 ล้านบาท) เป็นเงินให้กู้ยืมแก่ดีแทค ไตรเน็ต (บริษัทย่อย) เพื่อใช้ในการเข้าซื้อหุ้นในอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และดำเนินการสำหรับใบอนุญาตดังกล่าว โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ย บวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่ง และมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่คาดว่าจะมีการเรียกชำระคืนเงินให้กู้ยืมดังกล่าวภายใน 1 ปี บริษัทฯ จึงจัดประเภทเงินให้กู้ยืมดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบการเงิน

ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 และการเคลื่อนไหวของเงินให้กู้ยืมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	เพิ่มขึ้น ระหว่างปี	ลดลง ระหว่างปี	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
<u>เงินให้กู้ยืม</u>				
<u>บริษัทย่อย</u>				
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	10,000,000	6,000,000	(5,500,000)	10,500,000
	10,000,000	6,000,000	(5,500,000)	10,500,000

9.4 ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานของกรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
ผลประโยชน์ระยะสั้น	95,077	94,385
ผลประโยชน์หลังออกจากงานและผลประโยชน์ระยะยาวอื่น	2,347	2,914
รวม	97,424	97,299

10. สินค่างวดเหลือ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ราคากุณ		รายการปรับลดราคากุณเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค่างวดเหลือ - สุทธิ	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
สินค้าสำเร็จรูป	1,146,481	2,174,700	(58,647)	(46,293)	1,087,834	2,128,407
รวม	1,146,481	2,174,700	(58,647)	(46,293)	1,087,834	2,128,407

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	ราคากุณ		รายการปรับลดราคากุณเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค่างวดเหลือ - สุทธิ	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561
สินค้าสำเร็จรูป	20,580	9,083	(69)	(6,070)	20,511	3,013
รวม	20,580	9,083	(69)	(6,070)	20,511	3,013

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกการปรับลดราคากุณของสินค่างวดเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นจำนวน 130 ล้านบาท (2561: 333 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: ไม่มี 2561: ไม่มี) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค่างวดเหลือเป็นจำนวน 117 ล้านบาท (2561: 610 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 6 ล้านบาท 2561: 313 ล้านบาท) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค่างวดเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

11. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ภาษีมูลค่าเพิ่มตั้งพัก	1,620,048	2,567,518	185,635	695,428
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและค่าใช้จ่ายรอตัดจ่าย	1,005,051	1,082,419	114,448	130,199
ค่าเช่าที่ดินจ่ายล่วงหน้าเพื่อติดตั้งสถานีรับส่งสัญญาณ	-	827,074	-	16,930
ต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญา - ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	180,964	-	-	-
อื่น ๆ	927	1,187	68	264
รวม	2,806,990	4,478,198	300,151	842,821
หัก: สำรองค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	(11,220)	-	-
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น - สุทธิ	2,806,990	4,466,978	300,151	842,821

12. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

12.1 รายละเอียดของบริษัทร่วม

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	สัดส่วนเงินลงทุน		งบการเงินรวม			
					ราคาทุน		มูลค่าตามบัญชีตาม วิธีส่วนได้เสีย	
			2562 ร้อยละ	2561 ร้อยละ	2562	2561	2562	2561
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายชิ้นการัด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	250,149	263,980

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	สัดส่วนเงินลงทุน		งบการเงินเฉพาะกิจการ					
					ราคาทุน		ค่าเผื่อการด้อยค่า ของเงินลงทุน		มูลค่าตามบัญชีตาม วิธีราคาทุน - สุทธิ	
			2562 ร้อยละ	2561 ร้อยละ	2562	2561	2562	2561	2562	2561
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายชิ้นการัด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	-	-	50,000	50,000

12.2 ส่วนแบ่งขาดทุนและเงินปันผลรับ

ในระหว่างปี บริษัทฯ รับรู้ส่วนแบ่งขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมและรับรู้เงินปันผลจากบริษัทร่วมดังกล่าวในงบการเงินเฉพาะกิจการ ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ส่วนแบ่งขาดทุนจาก เงินลงทุนในบริษัทร่วมในระหว่างปี		เงินปันผลที่บริษัทฯรับระหว่างปี	
	2562	2561	2562	2561
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	(8,831)	(12,148)	5,000	-

12.3 ข้อมูลทางการเงินของบริษัทร่วม

ข้อมูลทางการเงินตามที่แสดงอยู่ในงบการเงินที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทร่วมโดยสรุปดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

บริษัท	ทุนเรียกชำระ ณ วันที่ 31 ธันวาคม		สินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม		หนี้สินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม		รายได้รวมสำหรับ ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		ขาดทุนสำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	200	200	1,403	1,579	403	522	178	243	(35)	(44)

13. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	งบการเงินเฉพาะกิจการ													
	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		เงินลงทุนวิธีราคาทุน		ค่าเพื่อการด้อยค่า		สุทธิ		เงินปีผลรับระหว่างปี			
	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ	ล้านบาท	ล้านบาท	ร้อยละ	ร้อยละ	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
บริษัท วิสดีโฟน ซ็อบ จำกัด	450	450	100	100	450,000	450,000	(450,000)	(450,000)	-	-	-	-	-	-
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	1	1	100	100	1,000	1,000	-	-	1,000	1,000	-	-	-	-
บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด	1,160	1,160	100	100	1,270,000	1,270,000	-	-	1,270,000	1,270,000	1,923	1,923	2,946	2,946
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	175	175	-	100	175,000	175,000	-	-	175,000	175,000	737	737	2,049	2,049
บริษัท ยูนิเค็ดคอนเนกชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (UCOM)	-	272	-	99.81	-	271,161	-	-	-	271,161	-	-	-	-
บริษัท เพย์สมาย จำกัด	200	200	100	100	236,756	236,756	(68,841)	-	167,915	236,756	325	325	1,534	1,534
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด														
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	80	80	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด														
บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเรท จำกัด	15	15	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล บิเดย์ จำกัด	26	26	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	-	0.25	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริษัท ดีแทค เบิร์ช จำกัด	-	0.25	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริษัท เทเลเอสเสา จำกัด	75	75	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย - สุทธิ					2,132,756	2,403,917	(518,841)	(450,000)	1,613,915	1,953,917	2,985	2,985	6,529	6,529

- ก) ตามที่ระบุในสัญญาซื้อขายทรัพย์สิน (Master Sale and Purchase Agreement) ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2549 UCOM มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการงานเดิมโดยไม่จำกัดวงเงินจากบริษัทผู้ซื้อ ดังนั้น การความรับผิดชอบทั้งหมดต่อการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (ถ้ามี) จึงตกอยู่กับบริษัทผู้ซื้อ โดยที่ระยะเวลาในการใช้สิทธิเรียกร้องมีระยะเวลา 2 ปีนับจากวันโอนทรัพย์สิน หรือจนกว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของ UCOM จะได้มีการปลดปล่อยไป ทั้งนี้เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของ UCOM ครั้งที่ 1/2560 ได้อนุมัติการเลิกกิจการและ UCOM ได้จดทะเบียนเลิกกิจการแล้ว เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 โดยในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯ ได้รับชำระเงินคืนทุนในอัตรา 0.6451 บาทต่อหุ้นเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2562
- ข) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 1.4 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาการรับโอนกิจการทั้งหมดของบริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด และบริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ทำการรับโอนสินทรัพย์ และการหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ของบริษัทย่อยดังกล่าว ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 แล้ว
- นอกจากนี้ ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2562 ของบริษัท เพ็ญสบาย จำกัด (“บริษัทย่อย”) และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ประจำปี 2562 ได้มีมติอนุมัติการโอนกิจการทั้งหมดของบริษัทย่อยให้กับบริษัทฯ โดยบริษัทย่อยทำการโอนสินทรัพย์และการหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ของบริษัทย่อยในราคาตามมูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2562 แล้ว
- ค) ในระหว่างปี 2562 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย ได้มีมติอนุมัติให้เลิกบริษัท และบริษัทย่อยได้จดทะเบียนเลิกกิจการกับกระทรวงพาณิชย์แล้ว ดังนี้

บริษัท	อนุมัติโดย	วันที่จดทะเบียนเลิกกิจการ
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2562	31 มกราคม 2562
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2562	31 มกราคม 2562
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2562	31 มกราคม 2562
บริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2562	31 มกราคม 2562
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562	27 กุมภาพันธ์ 2562
บริษัท เพ็ญสบาย จำกัด	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2562	3 กันยายน 2562

ปัจจุบันบริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด และบริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด ได้ดำเนินการชำระบัญชีเสร็จเรียบร้อยแล้ว และบริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด และบริษัท เพ็ญสบาย จำกัด กำลังอยู่ระหว่างการชำระบัญชี

(ကျေး: ပျံသာ)

[illegible]

งบการเงินรวม

(หน่วย: ล้านบาท)

ที่ต้น	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุงสิทธิการเช่า	อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บริการ	ส่วนปรับปรุงอาคาร - สภาที่ปรึกษา	เครื่องตกแต่งติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องมือและอุปกรณ์	อุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สื่อสาร	งานระหว่างทำ	อื่นๆ	รวม	
ราคาทุน											
31 ธันวาคม 2561	989,556	1,650,870	1,394,671	77,258,673	213,011	714,381	7,140,789	140,043	2,206,251	265,422	91,973,667
จัดประเภทเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้นโยบายการดำเนินงานทางการเงินฉบับที่ 16	-	-	(120,992)	(1,037,997)	-	-	-	-	-	-	(1,158,989)
1 มกราคม 2562	989,556	1,650,870	1,273,679	76,220,676	213,011	714,381	7,140,789	140,043	2,206,251	265,422	90,814,678
ซื้อเพิ่ม	2,800	-	6,905	5,131,820	-	201	3,023	61,977	6,747,284	-	11,954,010
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(524)	(1)	(59,830)	(557,735)	-	(7,715)	(139,616)	(33,298)	(3,178)	(2,560)	(804,457)
จัดประเภทรายการใหม่	-	-	-	(170,345)	-	170,345	-	-	-	-	-
โอนเข้า (ออก)	-	331	162,928	6,276,406	-	29,276	164,854	93	(6,633,893)	5	-
31 ธันวาคม 2562	991,832	1,651,200	1,383,682	86,900,822	213,011	906,488	7,169,050	168,815	2,316,464	262,867	101,964,231
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
31 ธันวาคม 2561	-	1,376,705	814,358	28,132,506	201,355	654,185	6,606,085	71,996	-	176,573	38,033,763
จัดประเภทเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้นโยบายการดำเนินงานทางการเงินฉบับที่ 16	-	-	(32,996)	(33,882)	-	-	-	-	-	-	(66,878)
1 มกราคม 2562	-	1,376,705	781,362	28,098,624	201,355	654,185	6,606,085	71,996	-	176,573	37,966,885
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	39,122	183,294	10,168,963	4,498	42,432	216,979	57,049	-	4,293	10,716,630
ค่าเสื่อมราคา - จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(1)	(36,147)	(482,295)	-	(7,699)	(138,614)	(32,326)	-	(2,560)	(699,642)
จัดประเภทรายการใหม่	-	-	-	(120,375)	-	120,375	-	-	-	-	-
31 ธันวาคม 2562	-	1,415,826	928,509	37,664,917	205,853	809,293	6,684,450	96,719	-	178,306	47,983,873
ค่าเผื่อการด้อยค่า											
31 ธันวาคม 2561	3,000	-	-	-	-	-	-	-	-	82,975	85,975
1 มกราคม 2562	3,000	-	-	-	-	-	-	-	-	82,975	85,975
31 ธันวาคม 2562	3,000	-	-	-	-	-	-	-	-	82,975	85,975
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
31 ธันวาคม 2561	986,556	274,165	580,313	49,126,167	11,656	60,196	534,704	68,047	2,206,251	5,874	53,853,929
1 มกราคม 2562	986,556	274,165	492,317	48,122,052	11,656	60,196	534,704	68,047	2,206,251	5,874	52,761,818
31 ธันวาคม 2562	988,832	235,374	455,173	49,235,905	7,158	97,195	484,600	72,096	2,316,464	1,586	53,894,383
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน											
ปี 2561											9,418,310
ปี 2562											10,716,630

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาคงแล้ว มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาคงแล้วและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวน 12,701 ล้านบาท (2561: 10,804 ล้านบาท)

(ملحق: ١٣١٨)

[illegible]

งบการเงินเฉพาะกิจการ

(หน่วย: ล้านบาท)

	ที่ดิน	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุงสิทธิ์ การเช่า	อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อการค้าหรือการให้บริการ ที่โอนมาตามเงื่อนไข	ส่วนปรับปรุง อาคาร - ส่วน รับส่งสัญญาณ	เครื่องตกแต่งติดตั้ง และเครื่องใช้ สำนักงาน	เครื่องมือและ อุปกรณ์	อุปกรณ์สื่อสาร และอุปกรณ์สื่อสาร	งานระหว่างทำ	อื่นๆ	รวม
ราคาทุน											
31 ธันวาคม 2561	708,780	1,650,418	1,296,444	2,264,475	93,979	670,218	5,925,995	81,636	61,881	145,229	12,899,055
จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ สิทธิการเช่าจากกรม มาตรการทางการเงินที่ 16 บาทต่อปี											
1 มกราคม 2562	708,780	1,650,418	1,178,151	2,251,526	93,979	670,218	5,925,995	81,636	61,881	145,229	12,767,813
ซื้อเพิ่ม	373,974	-	2,976	176,295	-	4,363	2,675	4,264	82,165	-	646,712
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(524)	(1)	(552,560)	(193,020)	-	(145,437)	(167,128)	(45,501)	-	(2,560)	(1,106,731)
จัดประเภทรายการใหม่	-	-	-	(170,345)	-	170,345	-	-	-	-	-
โอนเข้า (ออก)	-	331	18,568	19,875	-	13,181	17,967	12	(69,939)	5	-
31 ธันวาคม 2562	1,082,230	1,650,748	647,135	2,084,331	93,979	712,670	5,779,509	40,411	74,107	142,674	12,307,794
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
31 ธันวาคม 2561	-	1,376,252	765,184	1,722,234	82,323	621,361	5,794,219	62,687	-	58,868	10,483,128
จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ สิทธิการเช่าจากกรม มาตรการทางการเงินที่ 16 บาทต่อปี											
1 มกราคม 2562	-	1,376,252	732,188	1,722,234	82,323	621,361	5,794,219	62,687	-	58,868	10,450,132
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	39,122	91,271	280,752	4,498	19,915	77,293	13,480	-	2,636	528,967
ค่าเสื่อมราคา - จำหน่าย/ ตัดจำหน่าย	-	(1)	(279,357)	(193,019)	-	(74,034)	(156,075)	(40,490)	-	(2,560)	(745,536)
จัดประเภทรายการใหม่	-	-	-	(120,375)	-	120,375	-	-	-	-	-
31 ธันวาคม 2562	-	1,415,373	544,102	1,689,592	86,821	687,617	5,715,437	35,677	-	58,944	10,233,563

(หน่วย: ล้านบาท)

	ที่ดิน	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุงสิทธิ การเช่า	อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อการค้า	ส่วนปรับปรุง อาคาร - ส่วน รับส่งสัญญาณ	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและเครื่องใช้ สำนักงาน	เครื่องมือและ อุปกรณ์	อุปกรณ์สื่อสาร และอุปกรณ์สื่อสาร	งานระหว่างทำ	อื่นๆ	รวม
ค่าเผื่อการด้อยค่า											
31 ธันวาคม 2561	3,000	-	-	-	-	-	-	-	-	82,975	85,975
1 มกราคม 2562	3,000	-	-	-	-	-	-	-	-	82,975	85,975
31 ธันวาคม 2562	3,000	-	-	-	-	-	-	-	-	82,975	85,975
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
31 ธันวาคม 2561	705,780	274,166	531,260	542,241	11,656	48,857	131,776	18,949	61,881	3,386	2,329,952
1 มกราคม 2562	705,780	274,166	445,963	529,292	11,656	48,857	131,776	18,949	61,881	3,386	2,231,706
31 ธันวาคม 2562	1,079,230	235,375	103,033	394,739	7,158	25,053	64,072	4,734	74,107	755	1,988,256
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน											
ปี 2561											760,734
ปี 2562											528,967

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท มีอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวน 8,969 ล้านบาท (2561: 8,502 ล้านบาท)

บริษัท และบริษัทย่อยได้ทำการประเมินการด้อยค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์รวมถึงสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 15 และสินทรัพย์สิทธิการใช้คลื่นความถี่ที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 22.1 ที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อการให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่ของ บริษัท และบริษัทย่อยโดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าตามบัญชีและมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากหน่วยสิทธิประโยชน์ที่ก่อให้เกิดเงินสดดังกล่าวที่ระดับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยบริษัท และบริษัทย่อยพิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสิทธิประโยชน์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สิทธิประโยชน์โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับนั้นอ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหารภายใต้สมมติฐานในเรื่องระยะเวลาของการดำเนินงานของบริษัทย่อยตามขอบเขตใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตในการประกอบกิจการของบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้อง และคิดลดกระแสเงินสดดังกล่าวเป็นมูลค่าปัจจุบันด้วยอัตราคิดลดซึ่งเป็นอัตราก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงของกลุ่มบริษัท

15. สินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่/ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562:	
ราคาทุน	59,244,237
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(9,009,273)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	50,234,964

มูลค่าตามบัญชีของต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561:	
ราคาทุน	59,244,237
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(5,025,019)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	54,219,218

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่/ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในงบการเงินรวมสำหรับปี 2562 และ 2561 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

มูลค่าตามบัญชีต้นปี 2561	8,921,036
เพิ่มระหว่างปี	46,331,239
ค่าตัดจำหน่าย	(1,033,057)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี 2561 จัดประเภทเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้	54,219,218
เพิ่มระหว่างปี	-
ค่าตัดจำหน่าย	(3,984,254)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี 2562	50,234,964

สินทรัพย์สิทธิการใช้ - ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ เป็นต้นทุนให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 1.2 ค) ช) และ ณ)

16. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ระหว่างการพัฒนา	รวม	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ระหว่างการพัฒนา	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562:						
ราคาทุน	14,065,723	339,232	14,404,955	10,101,685	30,319	10,132,004
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(12,740,483)	-	(12,740,483)	(9,840,745)	-	(9,840,745)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	1,325,240	339,232	1,664,472	260,940	30,319	291,259
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561:						
ราคาทุน	13,086,906	325,062	13,411,968	9,912,245	62,721	9,974,966
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(12,122,009)	-	(12,122,009)	(9,745,439)	-	(9,745,439)
มูลค่าตามบัญชี - สุทธิ	964,897	325,062	1,289,959	166,806	62,721	229,527

การกระทบยอดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสำหรับปี 2562 และ 2561 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	1,289,959	1,182,908	229,527	189,153
จัดประเภทเป็นสินทรัพย์สิทธิการใช้จ่ายจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติ	(39,401)	-	(39,183)	-
ซื้อซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	1,043,564	769,267	207,234	162,110
ค่าตัดจำหน่าย	(629,650)	(662,462)	(106,262)	(121,736)
โอนเข้า	-	246	-	-
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	-	(57)	-
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	1,664,472	1,289,959	291,259	229,527

17. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่าย/จัดหาเงินกู้และหุ้นกู้รอดัดบัญชี - สุทธิ	80,668	40,880	-	-
เงินมัดจำ	534,036	484,536	322,622	368,160
สิทธิการเช่า	-	15,003	-	13,998
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	2,122,603	1,914,319	1,483,922	1,910,096
ต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญา - สุทธิ จากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	186,968	-	-	-
อื่น ๆ	607	344,822	607	531
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	2,924,882	2,799,560	1,807,151	2,292,785

- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ และบริษัทย่อย อยู่ระหว่างการขอคืนภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย จำนวน 864 ล้านบาท (เฉพาะของบริษัทฯ: 860 ล้านบาท) (2561: 1,050 ล้านบาท (เฉพาะของบริษัทฯ: 1,050 ล้านบาท)) จากกรมสรรพากร ทั้งนี้จำนวนเงินที่ได้รับคืนขึ้นอยู่กับผลการตรวจสอบภาษีดังกล่าว
- ในระหว่างปี บริษัทย่อยบันทึกต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญาเพิ่มขึ้นจำนวน 156.6 ล้านบาทและตัดจำหน่ายจำนวน 215.1 ล้านบาท

18. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เจ้าหนี้การค้าจากการซื้อเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการให้บริการโทรศัพท์และเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	6,263,346	11,782,447	47,933	41,747
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน(หมายเหตุ 9)	1,476,096	1,450,132	1,074,516	591,003
เจ้าหนี้ - กสท*	5,694,953	14,674,067	4,960,210	14,128,883
เจ้าหนี้ - ทีโอที	4,839,355	2,497,470	1,249,318	1,249,343
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตค้างจ่าย	2,210,633	2,195,266	132,270	-
เจ้าหนี้ - ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์ในประเทศ	55,811	44,451	-	6,592
เจ้าหนี้ผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	390,491	610,120	113,158	213,585
เจ้าหนี้การค้าอื่น	741,497	1,522,533	229,869	829,935
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน(หมายเหตุ 9)	229,419	160,594	309,502	201,507
เจ้าหนี้อื่น	1,387,728	1,026,013	486,540	621,584
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	3,034,684	3,603,556	1,926,812	2,191,362
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	366,303	332,831	-	-
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	26,690,316	39,899,480	10,530,128	20,075,541

* เจ้าหนี้ - กสท ได้รับค่าใช้จ่ายตามสัญญาจะจับข้อพิพาทซึ่งชำระครบหมดแล้วในปี 2562

19. เงินกู้ยืมระยะยาว

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เงินกู้ยืมของบริษัทย่อยจากสถาบันการเงินในประเทศ	16,000,000	17,500,000	-	-
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(12,000,000)	(7,875,000)	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	4,000,000	9,625,000	-	-

การเคลื่อนไหวของเงินกู้ยืมระยะยาวของบริษัทย่อยข้างต้นมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	เพิ่มขึ้น ระหว่างปี	ลดลง ระหว่างปี	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
เงินกู้ยืมของบริษัทย่อยจากสถาบันการเงินในประเทศไทย	17,500	38,000	(39,500)	16,000
	17,500	38,000	(39,500)	16,000

เงินกู้ยืมระยะยาวของบริษัทย่อย

- ในเดือนพฤศจิกายน 2558 บริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับกลุ่มสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้
 - วงเงินสินเชื่อ : 69,000 ล้านบาท
 - อัตราดอกเบี้ย : BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
 - กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุก 1 เดือน ทุก 3 เดือน หรือทุก 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
 - กำหนดชำระคืนเงินต้น : ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ ไม่สามารถเบิกใช้วงเงินสินเชื่อเพิ่มเติมเนื่องจากสัญญาสินเชื่อดังกล่าวหมดอายุแล้ว
- ในเดือนธันวาคม 2561 บริษัทย่อยเข้าทำสัญญาเงินกู้แบบหมุนเวียนกับสถาบันการเงินหลายแห่งเป็นระยะเวลา 3 ปี โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อ ดังกล่าวมีดังนี้
 - วงเงินสินเชื่อ : 21,000 ล้านบาท
 - อัตราดอกเบี้ย : BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
 - กำหนดชำระดอกเบี้ย : 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
 - กำหนดชำระคืนเงินต้น : วันสุดท้ายของวันครบกำหนดการชำระดอกเบี้ยเงินกู้แต่ละงวด
 - สิทธิในการต่ออายุสัญญา : บริษัทย่อยมีสิทธิขยายระยะเวลาของสัญญาด้วยเงื่อนไขเดิมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของสถาบันการเงิน
- ในเดือนธันวาคม 2562 บริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้
 - วงเงินสินเชื่อ : 15,000 ล้านบาท
 - อัตราดอกเบี้ย : BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
 - กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุก 3 เดือน หรือทุก 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
 - กำหนดชำระคืนเงินต้น : ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา

ภายใต้สัญญาสินเชื่อเงินกู้ยืมข้างต้นระบุให้บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงินให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญาและการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน การห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยมีวงเงินกู้ยืมตามสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวที่สามารถเบิกใช้จำนวน 26,000 ล้านบาท (2561 : 21,000 ล้านบาท)

20. หุ้นกู้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
หุ้นกู้	33,000	29,500	-	-
หัก: หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(4,000)	(1,500)	-	-
หุ้นกู้ - สกัดจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	29,000	28,000	-	-

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีหุ้นกู้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	อายุ หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	บวก: ออก หุ้นกู้เพิ่ม	หัก: จ่ายคืน หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
บริษัทย่อย						
หุ้นกู้จำนวน 4,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	2.92	5 ปี	4,000	-	-	4,000
หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	3.52	7 ปี	3,000	-	-	3,000
หุ้นกู้จำนวน 6,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	3.98	10 ปี	6,000	-	-	6,000
หุ้นกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	1.98	3 ปี	1,500	-	(1,500)	-
หุ้นกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	2.44	5 ปี	1,000	-	-	1,000
หุ้นกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	3.01	7 ปี	1,500	-	-	1,500
หุ้นกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	3.19	10 ปี	1,000	-	-	1,000
หุ้นกู้จำนวน 500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560)	3.65	7 ปี	500	-	-	500
หุ้นกู้จำนวน 5,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560)	4.04	10 ปี	5,000	-	-	5,000
หุ้นกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560)	2.25	3.5 ปี	1,500	-	-	1,500
หุ้นกู้จำนวน 2,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560)	3.58	10 ปี	2,000	-	-	2,000
หุ้นกู้จำนวน 2,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560)	3.78	12 ปี	2,500	-	-	2,500
หุ้นกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2562)	2.84	5 ปี	-	1,500	-	1,500
หุ้นกู้จำนวน 500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2562)	3.13	7 ปี	-	500	-	500
หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2562)	3.50	9 ปี	-	3,000	-	3,000
รวม			29,500	5,000	(1,500)	33,000

หุ้นกู้ของบริษัทย่อยข้างต้นเป็นหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นเสนอขายให้แก่ผู้ลงทุนสถาบันและ/หรือผู้ลงทุนรายใหญ่

เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2562 บริษัทย่อยออกหุ้นกู้เพิ่มเติมชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นเสนอขายให้แก่ผู้ลงทุนสถาบันและ/หรือผู้ลงทุนรายใหญ่จำนวน 3 ชุด มูลค่า 1,500 ล้านบาท 500 ล้านบาท และ 3,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.84 3.13 และ 3.50 ต่อปี ซึ่งครบกำหนดชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในปี 2567 2569 และ 2571 ตามลำดับ ทั้งนี้บริษัทย่อยได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินสำหรับหุ้นกู้ดังกล่าวเพียงบางส่วน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินสำหรับหุ้นกู้ข้างต้นจำนวนรวม 28,500 ล้านบาท (2561: 27,000 ล้านบาท) โดยแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัวบวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่งตามที่ระบุในสัญญา

หุ้นกู้ดังกล่าวข้างต้นระบุให้บริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้น เช่น ข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน และการห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ

21. สารองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สารองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนต้นปี	1,214,628	887,726	163,814	190,985
ลดลงจากรายจ่ายที่เกิดขึ้น	(38,188)	(35,172)	(2,813)	(33,584)
เพิ่มขึ้นในระหว่างปี	570,842	362,074	55,216	6,413
สารองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนปลายปี	1,747,282	1,214,628	216,217	163,814

สารองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนโดยส่วนใหญ่เป็นประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอุปกรณ์โครงสร้างที่ติดตั้งบนพื้นที่เช่า

22. สัญญาเช่า

บริษัทและบริษัทย่อยเข้าทำสัญญาเช่าที่เกี่ยวข้องกับการเช่าอาคารสำนักงาน การเช่ายานพาหนะการเช่าที่ดินที่ตั้งเสาโทรคมนาคม พื้นที่เสาโทรคมนาคม อุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานเพื่อการให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่ และอื่น ๆ

22.1 สิทธิประโยชน์การใช้

มูลค่าตามบัญชีของสิทธิประโยชน์การใช้ตามสัญญาเช่าที่ดิน อาคาร สิทธิการใช้และอุปกรณ์และการเคลื่อนไหวสำหรับปี 2562 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ที่ดินที่ตั้งเสาโทรคมนาคม	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานเพื่อการให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่	สิทธิการใช้	อื่นๆ	รวม
ราคาทุน						
31 ธันวาคม 2561	-	-	-	-	-	-
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	7,240,263	1,361,218	17,757,289	104,840	91,936	26,555,546
1 มกราคม 2562	7,240,263	1,361,218	17,757,289	104,840	91,936	26,555,546
เพิ่ม	1,743,263	330,581	280,965	18,630	30,056	2,403,495
ตัดจำหน่าย	(150,668)	(98,819)	(487,234)	-	(16,081)	(752,802)
31 ธันวาคม 2562	8,832,858	1,592,980	17,551,020	123,470	105,911	28,206,239

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	ที่ดินที่ดิ่ง เสาโทรคมนาคม	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อการให้บริการ โทรคมนาคมเคลื่อนที่	สิทธิการเช่า	อื่นๆ	รวม
ค่าเสื่อมราคาสะสม						
31 ธันวาคม 2561	-	-	-	-	-	-
ผลกระทบจากการนำมาตรฐาน การรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	33,882	32,996	-	50,436	-	117,314
1 มกราคม 2562	33,882	32,996	-	50,436	-	117,314
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	1,349,224	641,025	2,587,801	24,409	63,695	4,666,154
ค่าเสื่อมราคา - ตัดจำหน่าย	(94,302)	(69,849)	(61,499)	-	(15,122)	(240,772)
31 ธันวาคม 2562	1,288,804	604,172	2,526,302	74,845	48,573	4,542,696
มูลค่าสุทธิตามบัญชี						
31 ธันวาคม 2561	-	-	-	-	-	-
1 มกราคม 2562	7,206,381	1,328,222	17,757,289	54,404	91,936	26,438,232
31 ธันวาคม 2562	7,544,054	988,808	15,024,718	48,625	57,338	23,663,543

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ที่ดินที่ดิ่ง เสาโทรคมนาคม	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	สิทธิการเช่า	อื่นๆ	รวม
ราคาทุน					
31 ธันวาคม 2561	-	-	-	-	-
ผลกระทบจากการนำมาตรฐาน การรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	207,400	807,349	102,383	52,102	1,169,234
1 มกราคม 2562	207,400	807,349	102,383	52,102	1,169,234
เพิ่ม	41,220	148,128	4,860	28,454	222,662
ตัดจำหน่าย	(17,121)	(41,841)	(80,530)	(15,936)	(155,428)
31 ธันวาคม 2562	231,499	913,636	26,713	64,620	1,236,468

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ที่ดินที่ตั้ง เสาโทรคมนาคม	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	สิทธิการเช่า	อื่นๆ	รวม
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
31 ธันวาคม 2561	-	-	-	-	-
ผลกระทบจากการนำมาตรฐาน การรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	-	32,996	49,202	-	82,198
1 มกราคม 2562	-	32,996	49,202	-	82,198
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	66,747	310,770	7,042	37,582	422,141
ค่าเสื่อมราคา - ตัดจำหน่าย	(12,644)	(13,180)	(30,560)	(14,978)	(71,362)
31 ธันวาคม 2562	54,103	330,586	25,684	22,604	432,977
มูลค่าสุทธิตามบัญชี					
31 ธันวาคม 2561	-	-	-	-	-
1 มกราคม 2562	207,400	774,353	53,181	52,102	1,087,036
31 ธันวาคม 2562	177,396	583,050	1,029	42,016	803,491

22.2 หักสินตามสัญญาเช่า

มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินตามสัญญาเช่าและการเคลื่อนไหวสำหรับปี 2562 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	-
ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติ	27,606,401	1,051,914
ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	27,606,401	1,051,914
เพิ่มขึ้น	1,832,191	147,180
เพิ่มขึ้นจากดอกเบี้ย	903,519	23,817
เงินจ่ายชำระ	(5,285,093)	(499,392)
ลดลงจากการยกเลิกสัญญา	(500,120)	(5,177)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	24,556,898	718,342
หัก : ส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี	(4,453,564)	(446,365)
หนี้สินตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี	20,103,334	271,977

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสัญญาเช่าที่รับรู้ในรายการต่อไปนี้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์สิทธิการใช้	4,666,154	422,141
ดอกเบี้ยจ่ายจากหนี้สินตามสัญญาเช่า	903,519	23,817
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสัญญาเช่าระยะสั้น	83,712	73,620
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ	146,618	164,947
รวม	5,800,003	684,525

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีกระแสเงินสดจ่ายทั้งหมดของสัญญาเช่าจำนวน 5,515 ล้านบาท (เฉพาะบริษัทฯ: 738 ล้านบาท) และมีการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ใช้เงินสดจำนวน 1,832 ล้านบาท (เฉพาะบริษัทฯ: 147 ล้านบาท)

22.3 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ และ ดีแทค ไตรเนต ได้เข้าทำสัญญาระงับข้อพิพาทและให้บริการเกี่ยวกับเสาโทรคมนาคมกับ กสท ภายใต้สัญญาดังกล่าว บริษัทฯ ได้โอนกรรมสิทธิ์ในเสาโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้จัดหาตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่าง กสท และบริษัทฯ ซึ่งอยู่ภายใต้ข้อพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ โดย กสท ตกลงที่จะระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์ในเสาโทรคมนาคมทั้งหมด และให้ดีแทค ไตรเนต ใช้พื้นที่เสาโทรคมนาคมเหล่านั้นเพื่อดำเนินธุรกิจเป็นเวลา 8 ปี ทั้งนี้ ดีแทค ไตรเนตจะให้พื้นที่ที่ดินที่ตั้งเสาโทรคมนาคมและให้บริการบำรุงรักษาเสาโทรคมนาคม และเรียกชำระค่าตอบแทนจาก กสท ตามรายละเอียดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา

มูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้ตามสัญญาเช่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า	7,414,660
หัก : ดอกเบี้ยรอการตัดจำหน่าย	(930,489)
รวม	6,484,171
หัก : ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(382,096)
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	6,102,075

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่า ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม
รับชำระ:	
ปี 2563	382
ปี 2564	1,158
ปี 2565	1,192
ปี 2566	1,228
ปี 2567	1,265
ปี 2568 เป็นต้นไป	2,189
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า	7,414
หัก : ดอกเบี้ยรอการตัดจำหน่าย	(930)
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า - สุทธิ	6,484

23. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงาน แสดงได้ดังนี้ :

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	734,606	698,592
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:		
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	51,047	50,858
ต้นทุนบริการในอดีต	757	(5,585)
ต้นทุนดอกเบี้ย	16,280	15,049
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:		
(กำไร) ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	(29,195)	-
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางประชากร	(50,995)	156
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	(10,457)	(23,354)
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(800)	(1,110)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	711,243	734,606

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนรับรู้ในค่าใช้จ่ายในการบริหารทั้งหมด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท คาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้าเป็นจำนวนประมาณ 4 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ : จำนวน 4 ล้านบาท) (2561: 1 ล้านบาท งบการเงินเฉพาะกิจการ: 1 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัท ประมาณ 13 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ : 13 ปี) (2561: 14 ปี งบการเงินเฉพาะกิจการ: 14 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
อัตราคิดลด	1.8	2.9
อัตราการขึ้นเงินเดือน	4	5.5
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	0 - 15	0 - 15

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของการผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2562		2561	
	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%
อัตราคิดลด	(43)	47	(36)	40
อัตราการขึ้นเงินเดือน	46	(43)	38	(36)
	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%
อัตราการลาออกโดยสมัครใจของพนักงาน	(40)	44	(31)	33

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไปให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วันสุดท้าย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน และมีผลกระทบต่อให้บริษัท และบริษัทย่อยมีหนี้สินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้บริษัท และบริษัทย่อยได้บันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายแล้วในงบกำไรขาดทุนของปี 2561

24. เงินปันผล

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย ล้านบาท	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น บาท
เงินปันผลระหว่างกาลประกาศจ่ายจากการดำเนินงานของงวดวันที่ 1 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2562	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2562	2,983	1.26
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2562		2,983	
เงินปันผลประกาศจ่ายจากกำไรสะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2561	568	0.24
เงินปันผลระหว่างกาลประกาศจ่ายจากการดำเนินงานของงวดวันที่ 1 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2561	2,391	1.01
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2561		2,959	

25. รายได้จากการขายและการให้บริการ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
รายได้จากการประกอบกิจการโทรคมนาคม				
• รายได้ภายใต้ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง	4,287,988	3,938,597	4,286,565	-
• รายได้ภายใต้ใบอนุญาตแบบที่สอง	23,437	40,227	-	-
• รายได้ภายใต้ใบอนุญาตแบบที่สาม	63,551,741	62,230,061	-	-
รวม	67,863,166	66,208,885	4,286,565	-
รายได้อื่น	13,303,970	9,080,780	14,636,326	29,785,692
รวมรายได้จากการขายและการให้บริการ	81,167,136	75,289,665	18,922,891	29,785,692

26. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	4,736,088	4,188,097	4,711,514	4,237,106
ค่าเสื่อมราคา	10,716,630	9,418,310	528,967	760,734
ค่าตัดจำหน่าย	4,630,366	15,686,261	106,261	6,095,540
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สิทธิการใช้	4,666,154	-	422,141	-
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	459,081	3,380,799	337,141	974,762
ซื้อสินค้า	9,491,913	9,982,669	94,958	2,567,478
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูป	1,028,219	99,170	(11,497)	2,222,862
ค่าใช้จ่ายตามสัญญาประกันข้อพิพาท	-	7,850,854	-	7,850,854

27. ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ดอกเบี้ยจ่าย	2,541,266	1,236,305	19,445	342,249
ดอกเบี้ยจ่ายหนี้สินตามสัญญาเช่า	903,519	-	23,817	-
หัก: ดอกเบี้ยรับจากลูกหนี้ตามสัญญาเช่า	(219,202)	-	-	-
ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ - หนี้สินตามสัญญาเช่า	684,317	-	23,817	-
ตัดจำหน่ายต้นทุนทางการเงินรอตัดบัญชี	16,462	43,123	-	-
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	27,305	71,814	-	-
รวมค่าใช้จ่ายทางการเงิน	3,269,350	1,351,242	43,262	342,249

28. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	105,335	1,565,595	-	-
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	8,788	60,884	-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราวและการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	854,748	(3,057,015)	1,470,200	(1,286,308)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	968,871	(1,430,536)	1,470,200	(1,286,308)

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	17,744	-

รายการกระหนดยอดระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	6,390,670	(5,799,226)	10,535,373	197,134
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	20%	20%	20%	20%
กำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลคูณอัตราภาษี	1,278,134	(1,159,845)	2,107,074	39,427
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	8,788	60,884	-	-
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
รายได้ที่ไม่รวมคิดภาษีเงินได้	(1,075)	(75)	(597,934)	(1,306,002)
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	59,754	60,481	18,817	16,938
รายจ่ายฝ่ายทุนที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(357,305)	(369,093)	(33,865)	(40,689)
ผลกระทบจากการปรับปรุงภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	(23,892)	(30,210)	(23,892)	4,018
อื่นๆ	4,467	7,322	-	-
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	968,871	(1,430,536)	1,470,200	(1,286,308)

ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญเสียสำหรับลูกหนี้การค้า	289,945	318,031	35,766	39,002
ค่าเพื่อการลดลงของมูลค่าเงินลงทุน/ ผลขาดทุนในบริษัทย่อย	31,855	89,704	31,463	89,704
ค่าเพื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ	11,729	8,425	14	1,210
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	78,308	8,954	78,308	7,575
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	187,502	24,007	-	-
รายได้จากการจำหน่ายบัตรเติมเงิน	196,632	210,695	204	1,076
สัญญาเช่า	115,545	-	19,473	-
ค่าใช้จ่ายตามสัญญาประกันข้อพิพาท	-	1,895,792	-	1,895,792
ขาดทุนสะสมทางภาษียกไป	4,691,191	3,974,109	4,359,582	3,974,109
อื่นๆ	174,008	118,707	81,513	88,564
รวม	5,776,715	6,648,424	4,606,323	6,097,032

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นของตราสารอนุพันธ์ ทางการเงินสำหรับหุ้นกู้	(14,842)	(8,176)	-	-
ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจบัตรเติมเงิน อิเล็กทรอนิกส์ (ส่วนล้ามูลค่าหุ้นจากการซื้อ บริษัทย่อย)	-	(13,768)	-	-
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	(35,070)	-	-	-
ต้นทุนในการได้มาซึ่งสัญญา	(73,586)	-	-	-
อื่นๆ	(56,892)	(26,166)	(23,402)	(26,166)
รวม	(180,390)	(48,110)	(23,402)	(26,166)
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - สุทธิ	5,596,325	6,600,314	4,582,921	6,070,866

รายละเอียดวันสิ้นสุดระยะเวลาการให้ประโยชน์ของรายการขาดทุนสะสมทางภาษียกไปข้างต้น แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
31 ธันวาคม 2563	996,556	996,556	996,556	996,556
31 ธันวาคม 2564	4,614,973	4,614,973	4,614,973	4,614,973
31 ธันวาคม 2565	6,555,113	6,555,113	6,555,113	6,555,113
31 ธันวาคม 2566	7,756,167	7,769,480	7,756,167	7,769,480
31 ธันวาคม 2567	3,533,147	-	1,875,104	-
	23,455,956	19,936,122	21,797,913	19,936,122

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ มีรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จำนวน 1,425 ล้านบาท (2561: 1,425 ล้านบาท) ซึ่งบริษัทฯ ไม่ได้บันทึกการดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เนื่องจากบริษัทฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าอาจมีความไม่แน่นอนที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ข้างต้นมาใช้ประโยชน์ในอนาคตได้

29. กำไรต่อหุ้น

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนตัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไร (ขาดทุน) ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (พันบาท)	5,421,893	(4,368,692)	9,065,173	1,483,442
จำนวนหุ้นสามัญเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (พันหุ้น)	2,367,811	2,367,811	2,367,811	2,367,811
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท/หุ้น)	2.29	(1.85)	3.83	0.63

30. ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ค่าเสื่อมราคา				
อาคารและอุปกรณ์	10,716,630	9,418,310	528,967	760,734
สินทรัพย์สิทธิการใช้	4,666,154	-	422,141	-
ค่าตัดจำหน่าย				
สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตัดบัญชี	-	13,945,356	-	5,971,683
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	3,984,254	1,033,057	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น				
• บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	629,650	664,725	106,261	123,857
• บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายทางการเงิน	16,462	43,123	-	-
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	20,013,150	25,104,571	1,057,369	6,856,274

31. กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย และ รายได้และรายจ่ายอื่นบางรายการ (EBITDA before other incomes and other expenses)

		(หน่วย: พันบาท)	
		งบการเงินรวม	
		2562	2561
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี		5,421,799	(4,368,689)
บวก	: ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	27	3,269,350
	: ภาษีเงินได้	28	968,871
	: ค่าเสื่อมราคา	30	10,716,630
	: ค่าตัดจำหน่าย	30	4,613,904
	: ค่าเสื่อมราคา - สิทธิประโยชน์การใช้	30	4,666,154
			-
EBITDA		29,656,708	20,613,465
บวก	: ค่าใช้จ่ายตามสัญญาประกัน		-
	: ค่าพิพาท		7,850,854
EBITDA ก่อนค่าใช้จ่ายตามสัญญาประกัน		29,656,708	28,464,319
บวก (หัก)	: ดอกเบี้ยรับ	(57,839)	(241,122)
	: (กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	15,140	(6,824)
	: ค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับพนักงาน	548,457	127,232
	: ค่าปรับจากการยกเลิกสัญญา (กลับรายการ)	40,000	(2,852)
	: ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	8,831	12,148
	: เงินปันผลรับจากการลงทุนอื่นๆ	(375)	(375)
	: (กำไร) ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนอื่นๆ	1,542	(4,441)
	: ค่าเพื่อการด้อยค่าและขาดทุนจากการจำหน่าย/ตัดจำหน่ายอุปกรณ์ และสิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตน	207,303	46,804
	: ค่าเพื่อการด้อยค่าเงินลงทุนอื่น	250	250
	: รายได้อื่น	(2,850)	(3,650)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย และรายได้และรายจ่ายอื่นบางรายการ(EBITDA before other incomes and other expenses)		30,417,167	28,391,489

32. เครื่องมือทางการเงิน

32.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯ และบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วยเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น หุ้นกู้และเงินกู้ยืมระยะยาว บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

32.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยอันเนื่องมาจากเงินฝากธนาคาร หุ้นกู้ เงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว

สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญ (ซึ่งบางส่วนอยู่ภายใต้ตราสารอนุพันธ์ตามที่กล่าวรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 20) สามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562			
		อัตราดอกเบี้ย ลอยตัว	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7	8,493	-	35	8,528
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	8	-	-	9,791	9,791
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า	22.3	-	6,484	-	6,484
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	18	-	-	26,690	26,690
เงินกู้ยืมระยะยาว	19	16,000	-	-	16,000
หุ้นกู้	20	-	33,000	-	33,000
หนี้สินตามสัญญาเช่า	22.2	-	24,557	-	24,557

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
		อัตราดอกเบี้ย ลอยตัว	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7	12,016	2,000	74	14,090
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	8	-	-	7,831	7,831
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	18	-	-	39,899	39,899
เงินกู้ยืมระยะยาว	19	17,500	-	-	17,500
หุ้นกู้	20	-	29,500	-	29,500

สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่แยกตามวันที่ครบกำหนด (หรือวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินมีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562			
		ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	อัตราดอกเบี้ย
สินทรัพย์ทางการเงิน					
ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า	22.3	382	6,102	6,484	3.64%
หนี้สินทางการเงิน					
หุ้นกู้	20	4,000	29,000	33,000	2.25% - 4.04%
หนี้สินตามสัญญาเช่า	22.2	4,182	20,375	24,557	2.08% - 3.84%

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
		ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	อัตราดอกเบี้ย
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		2,000	-	2,000	0.05% - 1.00%
หนี้สินทางการเงิน					
หุ้นกู้	20	1,500	28,000	29,500	1.98% - 4.04%

32.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอันเกี่ยวเนื่องกับลูกหนี้/เจ้าหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศและการซื้ออุปกรณ์เป็นเงินตราต่างประเทศ บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม			อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2562	2561	สกุลเงิน	2562	2561
	(ล้าน)	(ล้าน)		(บาทต่อหน่วยเงินตรา ต่างประเทศ)	
สินทรัพย์					
เงินฝากธนาคาร	4.65	12.31	เหรียญสหรัฐอเมริกา	29.8855	32.1924
ลูกหนี้การค้าบริษัทอื่นๆ	20.77	27.51	เอสดีอาร์	41.6521	45.0853
	1.02	1.55	เหรียญสหรัฐอเมริกา	29.8855	32.1924
	0.01	0.13	ยูโร	33.2713	36.6577
ลูกหนี้การค้ากิจการ ที่เกี่ยวข้องกัน	0.85	0.75	เอสดีอาร์	41.6521	45.0853
	0.59	2.96	เหรียญสหรัฐอเมริกา	29.8855	32.1924
หนี้สิน					
เจ้าหนี้การค้า	4.51	6.82	เหรียญสหรัฐอเมริกา	30.3313	32.6148
	0.20	0.16	ยูโร	34.0846	37.4884
	12.54	5.68	โครนนอร์เวย์	3.4637	3.7449
	0.16	-	สหราชอาณาจักร	39.9523	41.5216
	0.07	0.01	เหรียญสิงคโปร์	22.5935	23.9720
	0.13	-	โครนสวีเดน	3.2711	3.6428
	8.78	12.31	เอสดีอาร์	41.6521	45.0853
	เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	46.58	36.04	โครนนอร์เวย์	3.4637
0.75		0.53	เอสดีอาร์	41.6521	45.0853
0.06		0.01	เหรียญสิงคโปร์	22.5935	23.9720
2.70		5.19	เหรียญสหรัฐอเมริกา	30.3313	32.6148
รวมสินทรัพย์ (หนี้สิน) สุทธิ	(0.95)	4.81	เหรียญสหรัฐอเมริกา		
	(0.19)	(0.03)	ยูโร		
	(0.16)	-	สหราชอาณาจักร		
	12.09	15.42	เอสดีอาร์		
	(59.12)	(41.72)	โครนนอร์เวย์		
	(0.13)	-	โครนสวีเดน		
	(0.13)	(0.02)	เหรียญสิงคโปร์		

32.4 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้า ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มั่นนโยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม นอกจากนี้ การให้สินเชื่อของบริษัทฯ และบริษัทย่อยไม่มีการกระจุกตัวเนื่องจากบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีฐานของลูกหนี้ที่หลากหลายและมีจำนวนมากมาย ดังนั้น บริษัทฯ และบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อ คือ มูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้การค้าซึ่งได้หักด้วยสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

32.5 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

เนื่องจากสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินบางส่วนจัดอยู่ในประเภทระยะสั้นหรือมีอัตราดอกเบี้ยใกล้เคียงกับอัตราตลาดและเงินกู้ยืมสกุลเงินบาทที่มีอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงตามอัตราตลาด ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ จึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินดังกล่าวใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

มูลค่าตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินระยะยาวและตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	2562		2561	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง				
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	28,500	31,732	27,000	29,157
รายการที่ไม่มีการป้องกันความเสี่ยง				
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	4,500	5,064	2,500	2,682
ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน				
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	1,227	-	262

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- มูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้คำนวณโดยใช้การวิเคราะห์กระแสเงินสดคิดลด อัตราคิดลดที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้เท่ากับอัตราผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีเงื่อนไข ลักษณะ และระยะเวลาที่เหลือนอยู่เหมือนกับเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยกำลังพิจารณาหามูลค่ายุติธรรม
- มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินคำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตและแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่า ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินมูลค่าส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น เส้นอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้คำนึงถึงผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์

ในระหว่างปีปัจจุบัน ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

33. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้	-	36,796	-	36,796
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยที่ได้ประโยชน์	-	1,227	-	1,227

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้	-	31,839	-	31,839
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยที่ได้ประโยชน์	-	262	-	262

34. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์หลักของบริษัทฯ และบริษัทย่อยในการบริหารจัดการทุน คือ การจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมและการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยบริหารจัดการสถานะของทุนโดยใช้อัตราส่วน Net Interest-Bearing Debt to EBITDA before other incomes and other expenses เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบการเงินรวมแสดงอัตราส่วนดังกล่าวเป็น 1.58:1 (2561: 1.16:1)

โครงสร้างเงินทุนของกลุ่มบริษัทฯ ประกอบด้วยหนี้สินที่รวมถึงเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ตามที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 19 และ 20 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดตามที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 7 และส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ตามที่แสดงในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ นโยบาย หรือกระบวนการในการบริหารจัดการทุน

35. การผูกพันและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น

35.1 การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าที่ดินและอาคารสำหรับติดตั้งสถานีรับส่งสัญญาณ อายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 1 ปี (2561: 1 - 3 ปี และ 12 ปี)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
จ่ายชำระ:				
ภายใน 1 ปี	21	1,566	4	334
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	-	1,938	-	371
มากกว่า 5 ปี	-	22	-	2

ในระหว่างปี 2562 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายจ่ายตามสัญญาเช่าที่รับรู้แล้วในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวนเงิน 230 ล้านบาท (เฉพาะบริษัทฯ: 238 ล้านบาท) (2561: 3,094 ล้านบาท เฉพาะบริษัทฯ: 772 ล้านบาท))

ในระหว่างปี 2562 บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้รับรู้สิทธิการเช่าสำหรับสัญญาเช่าตามที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 22

35.2 การผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการผูกพันรายจ่ายฝ่ายทุนซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวกับการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้บริการโทรคมนาคมเป็นจำนวน 1,054 ล้านบาท และ 2 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (2561: 3,273 ล้านบาท และ 4 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) และเกี่ยวกับการก่อสร้างสถานีฐานและการซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยจำนวน 146 ล้านบาทและ 3 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (2561: 93 ล้านบาท 3 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และ 0.3 ล้านเหรียญยูโร)

35.3 เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เงินฝากธนาคารของบริษัทย่อยจำนวน 0.1 ล้านบาท (2561: 0.1 ล้านบาท) ได้นำไปวางเป็นหลักประกันเพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคาร

35.4 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนาม บริษัทฯ และบริษัทย่อยเหลืออยู่เป็นจำนวนเงิน 46,638 ล้านบาท (2561: 47,440 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ซึ่งส่วนใหญ่ออกให้แก่ กสทช. เพื่อค้ำประกันการชำระเงินประกันมูลค่าสินค้า และออกให้แก่ทีโอทีและกสท เพื่อค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 35.6 (ค) (ง) และ (จ)

35.5 สัญญาจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณและดำเนินการและบริหารเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการผูกพันจากการว่าจ้างบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณและออกแบบและวางแผนเชิงวิศวกรรม ติดตั้ง และบริการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ โดยบริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามอัตราที่ระบุในสัญญา

35.6 การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาระยะยาว

- ก. บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ทำสัญญาซื้อขายกับบริษัทแห่งหนึ่งโดยจะได้รับสิทธิในการจัดจำหน่ายสินค้า อุปกรณ์และบริการต่าง ๆ สำหรับโทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ของบริษัทดังกล่าวในประเทศไทย โดยตกลงที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาและมีการผูกพันเกี่ยวกับการสั่งซื้อสินค้าขั้นต่ำและรายจ่ายขั้นต่ำในการจัดการขายและการตลาดภายใต้สัญญาซื้อขายดังกล่าว
- ข. บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ทำสัญญาหลัก (Frame contract) เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์โครงข่ายรวมถึงบริการต่างๆ สำหรับระบบโครงข่ายวิทยุคมนาคมของ บริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยราคาสินค้าและค่าบริการเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา
- ค. เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติอนุมัติให้ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด (“ดีแทค ไตรเนต”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ เข้าทำสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ (Roaming Agreement) กับ บริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน (“ทีโอที”) โดยตกลงให้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศบนโครงข่ายย่าน 2300 MHz (โรมมิง) ของ ทีโอที ซึ่ง ทีโอที ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2300 MHz จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ ซึ่งจะทำให้ ดีแทค ไตรเนต สามารถดำเนินการให้ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ (โรมมิง) บนโครงข่ายย่าน 2300 MHz ของ ทีโอที ได้ โดย ดีแทค ไตรเนต ต้องชำระค่าบริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ (โรมมิง) ให้แก่ ทีโอที ตามรายละเอียดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาให้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศลงวันที่ 23 เมษายน 2561 โดยมีระยะเวลาของสัญญาจนถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2568 โดย ดีแทค ไตรเนต ได้วางหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารจำนวน 715 ล้านบาท เพื่อค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว
- ง. ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติให้ บริษัท เทเลเอสเสท จำกัด (“เทเลเอสเสท”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ เข้าทำสัญญาเช่าเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมกับทีโอทีโดยเทเลเอสเสทตกลงรับจัดหา ติดตั้ง และบำรุงรักษาเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม (“อุปกรณ์โทรคมนาคม”) และนำอุปกรณ์โทรคมนาคม ดังกล่าวออกให้เช่าแก่ทีโอที เพื่อให้ ทีโอที สามารถเช่าใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมดังกล่าวเพื่อให้บริการโทรคมนาคมบนโครงข่ายย่าน 2300 MHz เทเลเอสเสทจะได้รับค่าเช่าและค่าบริการตามรายละเอียดและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมลงวันที่ 23 เมษายน 2561 โดยมีระยะเวลาของสัญญาจนถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2568 โดย เทเลเอสเสท ได้วางหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารจำนวน 470 ล้านบาท เพื่อค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว
- จ. เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ และ ดีแทค ไตรเนต เข้าทำสัญญาเช่าข้อพิพาทและให้บริการเกี่ยวกับเสาโทรคมนาคมกับ กสท ภายใต้สัญญาเช่าข้อพิพาทและให้บริการเกี่ยวกับเสาโทรคมนาคมลงวันที่ 14 กันยายน 2561 บริษัทฯ ได้โอนกรรมสิทธิ์ในเสาโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้จัดหาตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่าง กสท และบริษัทฯ ซึ่งอยู่ภายใต้ข้อพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ โดย กสท ตกลงที่จะระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์ในเสาโทรคมนาคมทั้งหมด และให้ดีแทค ไตรเนต ใช้พื้นที่เสาโทรคมนาคมเหล่านั้นเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจเป็นระยะเวลาขั้นต่ำ 8 ปี โดยดีแทค ไตรเนตได้ชำระค่าตอบแทนให้แก่ กสท ตามรายละเอียดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาดังกล่าว ทั้งนี้ ดีแทค ไตรเนต มีสิทธิขยายระยะเวลาอีกคราวละ 3 ปี โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง โดย ดีแทค ไตรเนตจะเป็นผู้ใช้พื้นที่ที่ตั้งเสาโทรคมนาคม และให้บริการบำรุงรักษาเสาโทรคมนาคม บริษัทฯ และดีแทค ไตรเนต ได้วางหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารจำนวน 516 ล้านบาทสำหรับการให้บริการพื้นที่เสาโทรคมนาคมนี้

นอกจากนี้ ดีแทค ไตรเนต ได้เข้าใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมจาก กสท ภายใต้สัญญาการใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมลงวันที่ 14 กันยายน 2561 กับ กสท โดยมีระยะเวลาการใช้บริการขั้นต่ำของแต่ละอุปกรณ์แตกต่างกันในช่วง 1 ถึง 3 ปี ขึ้นอยู่กับประเภทและลักษณะการใช้งานของอุปกรณ์ โดยดีแทค ไตรเนตมีสิทธิในการขยายระยะเวลาได้อีกคราวละ 1 ปี โดยบริษัทฯ และ ดีแทค ไตรเนต ได้วางหนังสือคำประกันที่ออกโดยธนาคารรวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 794 ล้านบาท เพื่อค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาการใช้บริการพื้นที่เสาโทรคมนาคมและสัญญาการใช้อุปกรณ์โทรคมนาคมดังกล่าว

35.7 หนังสือ กสทช. ขอนำส่งเงินรายได้จากการให้บริการตามมาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราว

เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2562 กสทช. ได้มีหนังสือแจ้งให้บริษัทฯ นำส่งรายได้เพิ่มเติมจากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนคลื่นความถี่ย่าน 850 MHz และ 1800 MHz ในช่วงมาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราว เป็นจำนวนเงิน 264 ล้านบาท โดยภายใต้ข้อ 7 ของประกาศ กสทช. เรื่อง มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวในกรณีสิ้นสุดการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556 กำหนดให้บริษัทฯ ต้องนำส่งดอกผลที่เกิดขึ้นจากการให้บริการแต่ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของรายได้ ดังนั้น เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562 บริษัทฯ จึงได้นำส่งรายได้ขั้นต่ำเป็นเงินจำนวน 603 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม กสทช. ได้เรียกให้บริษัทฯ นำส่งรายได้เพิ่มเติมเนื่องจากไม่เห็นชอบให้หักต้นทุนและค่าใช้จ่ายในบางรายการออกจากรายได้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ มิได้บันทึกเงินรายได้เพิ่มเติมที่ กสทช. เรียกเก็บข้างต้นไว้ในงบการเงิน จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ บริษัทฯ เชื่อว่า บริษัทฯ ไม่มีหน้าที่ต้องนำส่งรายได้เพิ่มเติมดังกล่าวแก่ กสทช. ปัจจุบันบริษัทฯ อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางในการเพิกถอนคำสั่ง กสทช. ดังกล่าวต่อไป

37. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างบริษัทฯ และ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”)

- 1) ตามที่ ทีโอที กสท และบริษัทฯ ได้ทำข้อตกลงเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจัดทะเบียนรายเดือน (Postpaid) เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2537 และโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card) เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2544 โดยทีโอทีจะเชื่อมโยงโครงข่ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่บริษัทฯ ให้บริการให้สามารถใช้งานได้สมบูรณ์ โดยจะคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราหมายเลขละ 200 บาทต่อเดือน สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจัดทะเบียนรายเดือน และในอัตราร้อยละ 18 ของราคานำบัตร (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว) สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card)

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 กทช. (ปัจจุบันคือ กสทช.) ได้ออกประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมที่จะต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเข้ากับโครงข่ายโทรคมนาคมของตนเมื่อมีการร้องขอ ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารข้ามโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นไปได้ด้วยดีและให้ผู้ให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายมีสิทธิที่จะเรียกเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ในอัตราที่สะท้อนต้นทุน

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2549 บริษัทฯ จึงได้ทำหนังสือแจ้งทีโอทีเพื่อขอเจรจาเกี่ยวกับสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ของบริษัทฯ กับโครงข่ายโทรคมนาคมของทีโอที และเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทฯ ได้ทำหนังสือแจ้งให้ทีโอทีและ กสท ทราบว่า บริษัทฯ จะเปลี่ยนแปลงอัตราการค้าคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ทำกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯ เห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวมีการคิดอัตราและวิธีการจัดเก็บที่มีลักษณะขัดแย้งต่อกฎหมายหลายประการ และบริษัทฯ ได้แจ้งให้ทีโอทีและ กสท ทราบว่าบริษัทฯ จะชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับกฎหมาย

เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2549 บริษัทฯ ได้รับหนังสือแจ้งจากทีโอทีโดยในหนังสือดังกล่าวทีโอทีได้แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่มีสิทธิเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯ มิได้เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจากกทช. และมิได้มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองและข้อตกลงเดิมมิได้ขัดต่อกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้นการเก็บค่าตอบแทนและวิธีการจัดเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ยังคงต้องเป็นไปตามข้อตกลงเดิม และทีโอทีได้แจ้งปฏิเสธการรับชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)

ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 บริษัทฯ ได้มีหนังสือแจ้งต่อทีโอทีว่าบริษัทฯ ยินดีที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้แก่ทีโอทีในอัตราตามข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (“RIO”) ของทีโอทีตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก กทช.

- 2) เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 กทช. ได้มีคำชี้ขาดข้อพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมโดยให้ทีโอทีเจรจาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมภายใน 7 วัน และต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่เริ่มเจรจากับบริษัทฯ และต่อมาเลขาราชการ กทช. ได้มีคำสั่งให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำชี้ขาดของ กทช. ซึ่งทีโอทีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ กทช. และเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2550 กทช. ได้มีคำวินิจฉัยเป็นเอกฉันท์ยืนตามคำสั่งของเลขาราชการ กทช. ให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำชี้ขาดของกทช. ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ทีโอทีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีหมายเลขคำที่ 1523/2550 เพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของ กทช. และคำสั่งของเลขาราชการ กทช. ดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553 ศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้อง ทีโอที ซึ่งทีโอทีได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดแล้ว ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

- 3) เนื่องจากทีโอทียังคงปฏิเสธไม่เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ ดังนั้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ จึงได้ส่งจดหมายเรื่องการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปยังทีโอทีเพื่อแจ้งยกเลิกข้อเสนองานของบริษัทฯ ในเรื่องที่บริษัทฯ ได้แสดงความประสงค์ที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ในอัตราที่สอดคล้องกับกฎหมายตามที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีการเจรจาตกลงกัน โดยสรุป และข้อเสนอที่ว่าบริษัทฯ จะนำส่งค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราที่ทีโอทีกำหนดในข้อเสนองานเชื่อมต่อโครงข่ายของทีโอที ซึ่ง กทช.ได้ให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งยกเลิกข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมเดิมทั้งสองฉบับ (Access Charge) ดังนั้นบริษัทฯ จึงบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ในระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้ในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท และตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ ได้หยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในงบการเงิน เพราะเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมดังกล่าวได้สิ้นสุดลง

- 4) เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 ทีโอทีได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลาง (คดีหมายเลขดำที่ 1097/2554) และคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2554 เรียกร้องให้ กสท. และบริษัทฯ ร่วมกันชำระค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) อันได้แก่ (1) ค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลง Postpaid และ Prepaid Card โดยคำนวณนับตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีสรรพสามิตและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือน และ (2) ค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลง Postpaid และ Prepaid Card ที่มีจำนวนครั้งหนึ่งของผลประโยชน์ตอบแทนที่ กสท. ได้รับจากบริษัทฯ โดยคำนวณนับตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีสรรพสามิตและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี รวมเป็นจำนวนที่ทีโอทีเรียกร้องให้บริษัทฯ รับผิดชอบจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาท ต่อมาบริษัทฯ ได้รับแจ้งเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2557 ว่าทีโอทีได้แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 โดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนค่าเสียหายพร้อมภาษีสรรพสามิตและดอกเบี้ยจากจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาท เป็นจำนวน 245,638 ล้านบาท (คำนวณถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557) ส่วนประเด็นอื่น ๆ ในคดีไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด

เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2562 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกฟ้องข้อเรียกร้องของทีโอที เนื่องจากหลักเกณฑ์การคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวสิ้นสุดแล้วเนื่องจากขัดต่อประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม โดยผู้ประกอบการโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้องจะต้องไปดำเนินการเกี่ยวกับการคิดคำนวณค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามขั้นตอนที่ระบุในประกาศ กทช. ดังกล่าวแทน ทีโอที ไม่ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด มีผลให้คดีถึงที่สุด บริษัทฯ จึงได้ทำคำร้องต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2562 เพื่อให้ศาลปกครองกลางออกหนังสือรับรองว่าคดีถึงที่สุด ศาลปกครองกลางจึงมีหนังสือลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2562 ยืนยันว่าคดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว

สืบเนื่องจากเรื่องดังกล่าวข้างต้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2562 บริษัทฯ ได้รับหนังสือแจ้งจากทีโอทีให้ กสท. และบริษัทฯ ดำเนินการชำระหนี้ต่อทีโอทีตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม โดยขอให้ ทีโอที กสท. และบริษัทฯ ไปดำเนินการเกี่ยวกับการคิดคำนวณค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมใหม่ตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และขอให้บริษัทฯ พิจารณาการกำหนดนัดเจรจาเกี่ยวกับค่าตอบแทนตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าว เพื่อมีให้มีข้อพิพาทระหว่างกันอีก ในวันเดียวกัน บริษัทฯ จึงได้ส่งหนังสือแจ้งแก่ทีโอทีว่า ศาลปกครองกลางได้พิพากษาว่าการคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมได้สิ้นสุดแล้วนับแต่ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีผลใช้บังคับ กสท. และบริษัทฯ จึงไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าเชื่อมโยงโครงข่ายตามข้อตกลงดังกล่าวให้แก่ทีโอทีและไม่บันทึกหนี้ที่ต้องชำระให้แก่ทีโอที ต่อมา บริษัทฯ ได้เข้าพบทีโอทีในวันที่ 30 กรกฎาคม 2562 เพื่ออธิบายยืนยันว่าบริษัทฯ ไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมให้แก่ทีโอทีและไม่บันทึกหนี้ที่ต้องชำระให้แก่ทีโอที

นอกจากนั้นแล้ว บริษัทฯ ได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ทีโอทีชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2556 รวมทั้งหมด 3 คดี ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาถึงสามคดีให้ทีโอทีชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแก่บริษัทฯ รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 1,220 ล้านบาท ซึ่งได้รวม 1 คดีที่ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้บริษัทฯ ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2553 แก่บริษัทฯ โดยศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาให้บริษัทดังกล่าวชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายให้แก่บริษัทฯ เป็นจำนวนเงิน 1,832 ล้านบาทเช่นกัน อย่างไรก็ตาม คดีข้างต้นยังไม่ถึงที่สุด โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดจำนวนสองคดี และอีกหนึ่งคดียังอยู่ในระยะเวลาที่คู่พิพาท กล่าวคือ บริษัทฯ และทีโอทีมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดได้

- 5) แม้ว่า กทช.จะมีคำชี้ขาดพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ให้ทีโอทีเข้าเจรจาเพื่อทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ และเลขาริการ กทช. ได้ออกมาตรการบังคับทางปกครอง (คำปรับทางปกครองในอัตราวันละ 20,000 บาท จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาริการ กทช. ครบถ้วน) บังคับให้ ทีโอที เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับบริษัทฯ ให้แล้วเสร็จ แต่ทีโอทีก็ยังมิได้เข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายกับบริษัทฯ จนถึงปัจจุบัน โดยทีโอทีได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของ กทช. และมาตรการบังคับทางปกครองของเลขาริการ กทช. ดังกล่าว และเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2555 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษา (คดีหมายเลขดำเลขที่ 1033/2553 และคดีหมายเลขแดงที่ 1178/2555) ให้ยกคำฟ้องของทีโอทีโดยเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ขัดแย้งกับกฎหมาย ทีโอทีไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองกลางจึงได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯ เชื่อว่า บริษัทฯ ไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายในอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ที่ระบุไว้ในข้อตกลงเดิมทั้งสองฉบับ เนื่องจากการคิดอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายในปัจจุบัน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย) แต่จะต้องคิดต่อกับบนอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(Interconnection Charge) ดังนั้นผู้บริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลประโยชน์ของข้อพิพาท กระบวนการเจรจาและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต ไม่น่าจะส่งผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ

ขณะนั้นบริษัทฯ อยู่ในช่วงพิจารณาการคิดคำนวณค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่าย กับทีโอที ซึ่งยังไม่เสร็จสิ้น หรือมีข้อสรุปที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เป็นไปตามหลักความระมัดระวัง บริษัทฯ จึงบันทึกสำรองค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าวข้างต้นไว้ในบัญชีจำนวนหนึ่งตามที่เห็นว่าเหมาะสม

37. ข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้อง และเรื่องที่เกี่ยวข้องที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ (สัญญาสัมปทาน) ภายใต้สัญญาระงับข้อพิพาทระหว่าง กสท บริษัทฯ และดีแทค ไตรเน็ต ลงวันที่ 10 มกราคม 2562

เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ และ ดีแทค ไตรเน็ต เข้าทำสัญญาระงับข้อพิพาทกับ กสท เพื่อระงับข้อพิพาทต่างๆที่เกิดขึ้นภายใต้การ ดำเนินการให้บริการภายใต้สัญญาสัมปทานกับบริษัทฯ และดีแทค ไตรเน็ต มีกับ กสท ทั้งนี้ บริษัทฯ ดีแทคไตรเน็ต และ กสท ได้เข้าลงนามในสัญญาระงับข้อพิพาทแล้วเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2562 สัญญาดังกล่าวมีผลผูกพันต่อคู่สัญญาตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้และจะมีผลเป็นการระงับข้อพิพาทต่อไปก็ต่อเมื่อบริษัทฯ ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ทั้งนี้เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ระงับข้อพิพาทตามสัญญาระงับข้อพิพาท ฉบับลงวันที่ 10 มกราคม 2562 กับ กสท และดำเนินการตามสัญญาระงับข้อพิพาทดังกล่าว ซึ่งหลังจากได้รับมติเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทฯ ดีแทค ไตรเน็ต และ กสท ได้ร่วมกันยื่นคำร้องขอถอนคดีและข้อพิพาททางการค้าภายใต้สัญญาดังกล่าวต่อศาลปกครองและสถาบันอนุญาโตตุลาการ

สัญญาระงับข้อพิพาทกับ กสท ตามที่กล่าวนั้นมิใช่เป็นการยุติข้อพิพาทที่มีอยู่ระหว่างบริษัทฯ และกสท เป็นส่วนใหญ่ซึ่งรวมถึงข้อพิพาทที่เป็นคดีความแล้ว และข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องที่ กสท อาจเรียกร้องต่อบริษัทฯ ในอนาคตภายใต้สัญญาสัมปทาน ทั้งนี้เว้นแต่ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท ที่เกี่ยวกับการชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม (ภาษีสรรพสามิต) ตามสัญญาสัมปทาน และข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท ที่เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ หลังประกาศ ททช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 38 (ก) และ 38 (ข) นั้นจะไม่ได้ถูกระงับไปโดยผลของสัญญาระงับข้อพิพาทฉบับนี้

ภายใต้สัญญาระงับข้อพิพาทดังกล่าว บริษัทฯ ได้ชำระค่าตอบแทนเพื่อการระงับข้อพิพาทเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 9,510 ล้านบาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ครบถ้วนแล้ว โดยบริษัทฯ ชำระค่าตอบแทนส่วนแรกจำนวน 6,840 ล้านบาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ให้แก่ กสท แล้วเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 และส่วนที่เหลือบริษัทฯ ได้ชำระแล้วในระหว่างปี 2562 ภายหลังกระบวนการถอนข้อพิพาทและ/หรือคดีฟ้องร้องที่ค้างอยู่ในศาลเสร็จสิ้นลงแล้วตามเงื่อนไขในสัญญาระงับข้อพิพาท

รายละเอียดข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องที่อยู่ภายใต้สัญญาระงับข้อพิพาทมีดังต่อไปนี้

- (ก) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการที่ได้รับจากบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“DPC”) จากการที่บริษัทฯ ได้ให้ DPC ใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ

ในปี 2545 กสท ได้แจ้งให้บริษัทฯ ทราบว่า กสท จะเรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการที่บริษัทฯ ได้รับจาก DPC จากการที่บริษัทฯ ได้ให้ DPC ใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ และได้ทำหนังสือลงวันที่ 25 สิงหาคม 2546 แจ้งให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศดังกล่าวให้แก่ กสท เป็นจำนวน 477 ล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2547 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยเรียกให้บริษัทฯ ชำระเงินพร้อมเบี้ยปรับสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศคำนวณถึงวันที่ยื่นข้อพิพาทรวมทั้งสิ้น 692 ล้านบาท และได้เรียกให้บริษัทฯ ชำระเงินค่าปรับจนกว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนครบถ้วน

เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2558 บริษัทฯ ได้รับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการแจ้งว่าคณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้ยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสท ต่อมา บริษัทฯ ได้รับแจ้งเมื่อ วันที่ 18 มกราคม 2559 ว่า กสท ได้ฟ้องร้องเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลาง ซึ่งต่อมาศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำร้องของ กสท ไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เนื่องจากเป็นการยื่นคำร้องเมื่อล่วงพ้นในระยะเวลาการฟ้องคดี บริษัทฯ ได้รับอนุญาตจากศาลปกครองสูงสุดให้คัดสำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งปรากฏว่าศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลางที่ไม่รับคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการไว้พิจารณา

ในระหว่างปี 2561 บริษัทฯ ได้รับหนังสือโดยตรงจากศาลปกครองกลางเพิ่มเติมว่าคดีนี้ถึงที่สุดแล้ว ตลอดจนฝ่ายบริหารได้พิจารณาความเห็นจากที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ว่า บริษัทฯ ไม่มีการระบุผูกพันอื่นใดในผลประโยชน์ตอบแทนจากรายได้ที่ กสท เรียกร้องในเรื่องดังกล่าวข้างต้น

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับวิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท อันเกิดจากส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2548 และวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 กสท ได้ทำหนังสือแจ้งให้บริษัทฯ ทราบว่า วิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนของบริษัทฯ นับตั้งแต่วันที่บริษัทฯ ได้รับอนุมัติส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายจากทีโอทีนั้นไม่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทฯ ต้องนำส่งให้แก่ กสท ต่ำไปเป็นจำนวน 448 ล้านบาท (คำนวณตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2539 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2547) ในปี 2550 กสท จึงได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกเงินผลประโยชน์ตอบแทน พร้อมเบี้ยปรับรวมเป็นเงิน 749 ล้านบาทจากบริษัทฯ และในปี 2554 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทเพื่อเรียกให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ในเรื่องเดียวกันนี้อีกเป็นจำนวน 16 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ

- (ค) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ ก่อนประกาศ กทข. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับ

ในปี 2549 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับการเรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 11 ถึงปีสัมปทานที่ 14 จากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ ก่อนประกาศ กทข. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับเป็นจำนวน 14 ล้านบาท

ในปี 2553 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ในเรื่องเดียวกันนี้อีกเป็นจำนวน 4 ล้านบาท ระหว่างปี 2554-2558 กสท ได้เรียกให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมในลักษณะเดียวกันสำหรับปีสัมปทานที่ 16-20 รวมเป็นเงินจำนวนกว่า 5 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ

- (ง) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมอันเกิดจากการหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริม (Content) ของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้

ในปี 2550 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจำนวนประมาณ 24 ล้านบาทซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่มแต่ยังไม่รวมดอกเบี้ยผิดนัด โดยอ้างว่าบริษัทฯ ได้ชำระผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 13 และ 14 (ระหว่าง 16 กันยายน 2546 - 15 กันยายน 2548) ไม่ครบถ้วน เนื่องจากบริษัทฯ ได้หักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริมของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้ก่อนการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทน โดยไม่ได้รับอนุญาตจาก กสท ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 คณะอนุญาโตตุลาการเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดให้บริษัทฯ ชำระเงินจำนวนประมาณ 24 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับตั้งแต่วันที่ยื่นเสนอข้อพิพาท (28 ธันวาคม 2550) จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น โดยบริษัทฯ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกคำร้องของบริษัทฯ ซึ่งภายหลังต่อมาบริษัทฯ ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด และวันที่ 7 มิถุนายน 2560 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งยกอุทธรณ์ของบริษัทฯ ซึ่งมีผลทำให้คดีดังกล่าวถึงที่สุด

ในปี 2553 ถึงปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้ บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 18 อีกรวมเป็นจำนวน 338 ล้านบาทซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม พร้อมทั้งเบี้ยปรับ ต่อมาในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 19 และปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 153 ล้านบาทซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งสิ้น กสท เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวนเงิน 491 ล้านบาท ซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยผิดนัดคำนวณจนถึงวันยื่นคำเสนอข้อพิพาทแล้ว

- (จ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้บริการบัตรเติมเงิน (Prepaid Service Revenue) ระบบบริการใจดีให้ยืม

ในปี 2553 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 จำนวนประมาณ 23 ล้านบาทซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยอ้างว่าบริษัทฯ นำรายได้จากบริการบัตรเติมเงิน (Prepaid Service Revenue) ระบบใจดีให้ยืมมาคำนวณผลประโยชน์จากบริการดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ กสท และบริษัทฯ ได้ยอมรับและถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่เริ่มสัญญาสัมปทาน

ในปี 2554 ถึงปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้ บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 18 อีกประมาณ 295 ล้านบาท ต่อมา ในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 19 และปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 58 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น กสท เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวนเงิน 353 ล้านบาทซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยผิดนัดคำนวณจนถึงวันยื่นคำเสนอข้อพิพาทแล้ว

- (ฉ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับค่าบริการที่ลูกค้าปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียน (สำหรับการโทรศัพท์ภายในประเทศ) ซึ่งไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้

ในปี 2549 ถึงปี 2558 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจำนวนรวมกันประมาณ 52 ล้านบาทซึ่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่มพร้อมเบี้ยปรับ โดยอ้างว่าบริษัทฯ ได้ชำระผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 11 ถึงปีสัมปทานที่ 20 ไม่ครบถ้วน เนื่องจากบริษัทฯ ได้หักหนี้เสียกรณีลูกค้าปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียนออกจากรายได้ก่อนการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท

- (ช) ข้อพิพาทอื่นเกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทาน

นอกเหนือจากข้อพิพาทตามที่กล่าวข้างต้น ในระหว่างปี 2552 - 2556 กสท ยังได้ยื่นข้อเรียกร้องอีกหลายคดีต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการและศาลเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตามสัญญาสัมปทานเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 263 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ

- (ซ) หนังสือจาก กสท ให้ปฏิบัติตามข้อ 14.8 ข้อ 2.1 และข้อสัญญาอื่นๆของสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2556 บริษัทฯ ได้รับหนังสือจาก กสท แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาที่เกี่ยวกับข้อห้ามการแข่งขันตามข้อ 14.8 ของสัญญาสัมปทาน (หนังสือ 14.8) และได้แจ้งให้บริษัทฯ ดำเนินการแก้ไข และต่อมา กสท ได้ส่งหนังสือเป็นรายเดือนขอให้บริษัทฯ ระงับการที่ผู้ใช้บริการของบริษัทฯ โอนย้ายไปยัง ดีแทค ไตรเน็ต และเรียกร้องค่าเสียหายโดยหากนับค่าเสียหายระหว่างเดือนกันยายน 2556 ถึงเดือนพฤษภาคม 2558 เท่ากับ 16,468 ล้านบาท

รวมทั้งได้กล่าวอ้างในหนังสือฉบับลงวันที่ 10 มกราคม 2557 ว่าบริษัท ปฏิบัติผิดสัญญาสัมปทานในข้อ 14.8 และ ข้อ 2.1 เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการ และยังได้อ้างอีกว่า บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนไม่ครบถ้วน อีกทั้งอ้างว่าบริษัท ผิดสัญญาสัมปทานในข้ออื่นๆ โดยหากบริษัท ไม่แก้ไขให้ถูกต้องภายใน 90 วัน นับแต่ได้รับหนังสือลงวันที่ 10 มกราคม 2557 กสท จะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาต่อไป และขอสงวนสิทธิเรียกค่าเสียหายด้วย

ต่อมา กสท ส่งหนังสือลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2557 วันที่ 9 กันยายน 2557 และวันที่ 23 กันยายน 2557 แจ้งว่าบริษัท ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาที่เกี่ยวข้อง ข้อห้ามการแข่งขันตามข้อ 14.8 และข้อสัญญาอื่นๆ ของสัญญาสัมปทาน รวมทั้งสร้างความเสียหายให้แก่ กสท ด้วยการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ ดีแทค ไตรเนต เข้าถือหุ้นใน ดีแทค ไตรเนต และโอนย้ายผู้ใช้บริการของบริษัทฯ ไปยัง ดีแทค ไตรเนต กสท แจ้งอีกว่าจะนำกรณีดังกล่าวเสนอเป็นข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้ยืนยันกลับไปยัง กสท ตามหนังสือลงวันที่ 11 เมษายน 2557 วันที่ 21 สิงหาคม 2557 และวันที่ 3 ตุลาคม 2557 ว่าบริษัท ไม่ได้ผิดสัญญาให้ดำเนินการ และ กสท ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาแต่อย่างใด โดยในการดำเนินการทุกขั้นตอน บริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามสัญญาสัมปทานและบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสิ้น ข้อกล่าวอ้างของ กสท ที่ว่าบริษัท ทำผิดสัญญาสัมปทานข้ออื่นๆ นั้น ส่วนใหญ่เป็นข้อพิพาทที่ยังไม่เป็นที่ยุติและยังคงอยู่ในขั้นตอนกระบวนการอนุญาโตตุลาการ และกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองที่ กสท ควรรอผลคดีให้ถึงที่สุดก่อน บริษัทฯ ขอสงวนสิทธิต่าง ๆ ที่บริษัทฯ พึ่งปฏิบัติตามสัญญาสัมปทานและตามกฎหมายทุกประการ โดยไม่ถือว่าหนังสือดังกล่าวเป็นการสละสิทธิหรือการสละเงื่อนไขใด ๆ ที่บริษัทฯ พึ่งปฏิบัติตามสัญญาสัมปทานหรือตามกฎหมายทั้งสิ้น

เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2561 บริษัทฯ ได้รับคำเสนอข้อพิพาทที่ กสท ยื่นต่อคณะอนุญาโตตุลาการ โดยอ้างว่าบริษัทฯ ได้ทำผิดสัญญาสัมปทานข้อ 14.8 ด้วยการเข้าถือหุ้นใน ดีแทค ไตรเนต จำนวนร้อยละ 99.99 และมีการโอนย้ายผู้ใช้บริการโดยฝ่าฝืนประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์บริการลงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่และเงื่อนไขแนวทางปฏิบัติการโอนย้ายผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ อันเป็นเหตุให้ กสท ได้รับความเสียหายได้รับผลประโยชน์ตอบแทนน้อยลง กสท จึงขอให้บริษัทฯ ชำระค่าเสียหายจากการที่บริษัทฯ โอนย้ายผู้ใช้บริการจากบริษัทฯ ไปยังดีแทค ไตรเนต ของเดือนกันยายน 2556 ถึงเดือนพฤษภาคม 2558 เป็นจำนวน 3,506 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปีนับตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2558 เป็นต้นไป

(ง) คดีฟ้องร้องระหว่าง ดีแทค ไตรเนต และ กสท เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2557 ดีแทค ไตรเนต ได้รับคำฟ้องที่ กสท ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางโดยอ้างว่า ดีแทค ไตรเนต ได้ทำละเมิดต่อ กสท ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz ของ ดีแทค ไตรเนต ไปเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีไว้สำหรับให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ตามสัญญาให้ดำเนินการ ของบริษัทฯ กสท จึงเรียกร้องให้ ดีแทค ไตรเนต รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์ออกไปและห้ามมิให้ติดตั้งหรือเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์ของ ดีแทค ไตรเนต กับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการ ของบริษัทฯ รวมทั้ง เรียกร้องให้ ดีแทค ไตรเนต ชดเชยค่าเสียหายแก่ กสท เป็นเงินเดือนละ 42 ล้านบาท (ซึ่งภายหลังแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเป็นเดือนละ 44 ล้านบาท) นับตั้งแต่วันที่ยื่นฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนอุปกรณ์โทรคมนาคมของ ดีแทค ไตรเนต ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการของบริษัทฯ

นอกจากนี้ กสท ได้ขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ กสท ในระหว่างการพิจารณาคดีโดยห้ามมิให้ ดีแทค ไตรเนต นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz ไปติดตั้ง เชื่อมต่อ หรือใช้ร่วมกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2557 ศาลปกครองกลางมีคำสั่งยกคำขอให้ศาลกำหนดวิธีการชั่วคราวของ กสท ทั้งนี้เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2561 ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาว่า ดีแทค ไตรเนต ไม่ได้ทำละเมิดต่อ กสท และพิพากษาให้ยกฟ้อง กสท ซึ่ง กสท ได้ดำเนินการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดแล้ว

(ญ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม

ตามที่บริษัทฯ และ กสท มีข้อโต้แย้งกันตั้งแต่ปี 2556 เรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อ 2.1 ของสัญญาสัมปทานเกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 37 (ข) เนื่องจากบริษัทฯ ได้ติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz ของ ดีแทค ไตรเนต บนเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน กสท จึงขอให้บริษัทฯ รื้อถอนอุปกรณ์ย่านความถี่ 2.1 GHz ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานภายในกำหนดเวลา 15 วัน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว กสท จะเสนอข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ

ต่อมา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยอ้างว่าได้รับความเสียหายจากการที่บริษัทฯ ปฏิบัติผิดสัญญาสัมปทานข้อ 2.1 และข้อ 2.3 ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานไปให้ ดีแทค ไตรเนต ร่วมใช้เพื่อติดตั้งและเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของ ดีแทค ไตรเนต กับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน กสท จึงเรียกร้องให้บริษัทฯ รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมดังกล่าวของ ดีแทค ไตรเนต หรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นที่ติดตั้งและเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานออกไป และให้ชดเชยค่าเสียหายจำนวนประมาณ 658 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี หากไม่รื้อถอน กสท ขอให้ชดเชยค่าเสียหายรายเดือนประมาณเดือนละ 44 ล้านบาท นับตั้งแต่วันที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเป็นต้นไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของ ดีแทค ไตรเนต ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน นอกจากนั้น กสท ยังห้ามมิให้บริษัทฯ นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานไปให้ดีแทค ไตรเนต หรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นใช้ร่วมโดยการติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของผู้ให้บริการดังกล่าวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กสท เป็นลายลักษณ์อักษร

ปัจจุบัน ข้อพิพาททางการค้าและคดีฟ้องร้องข้างต้นได้สิ้นสุดลงแล้ว อันเนื่องมาจากคำสั่งของคณะอนุญาโตตุลาการ ศาลปกครองกลาง หรือศาลปกครองสูงสุด ให้จำหน่ายข้อพิพาทหรือคดีตามที่ บริษัทฯ ดีแทค ไตรเนต หรือ กสท ร้องขอ

นอกจากนี้ สัญญาระงับข้อพิพาทดังกล่าวยังมิได้มีการระงับประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการภายใต้สัญญาสัมปทานระหว่าง กสท และบริษัท ที่ยังไม่เกิดขึ้นเป็นคดีความ เช่น การแก้ไขสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3 ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 39.3 และรวมถึงข้อพิพาทหรือข้อเรียกร้องที่ กสท อาจเรียกร้องต่อบริษัท ในอนาคตภายใต้สัญญาสัมปทาน

38. ข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ (สัญญาสัมปทาน) ระหว่าง กสท และบริษัท ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้สัญญาระงับข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องอื่นๆ

(ก) ข้อพิพาทระหว่างบริษัท และ กสท เกี่ยวกับการชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม (ภาษีสรรพสามิต) ตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมในปีสัมปทานที่ 12 ถึงปีสัมปทานที่ 16 จำนวน 16,887 ล้านบาท รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและเบี้ยปรับ รวมเป็นเงินจำนวนทั้งหมดประมาณ 23,164 ล้านบาท โดยคำร้องเสนอข้อพิพาทของ กสท ดังกล่าวมิได้อ้างถึงสาเหตุที่บริษัท นำส่งผลประโยชน์ตอบแทนไม่ครบถ้วน (บริษัท คาดว่าจำนวนเงินที่เรียกร้องดังกล่าวเป็นเรื่องของเงินค่าภาษีสรรพสามิตที่บริษัท ได้ชำระให้แก่กรมสรรพสามิตไปและนำมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้องนำส่งให้แก่ กสท ตามมติของคณะรัฐมนตรี และตามหนังสือของ กสท)

อย่างไรก็ดี คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2555 ให้บริษัท ชะคดีและยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสท ทั้งหมด ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2555 กสท ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลปกครองกลางเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าว ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559 ศาลปกครองกลางพิพากษาไม่เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่พิพาทอย่างไรก็ตาม กสท อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

ต่อมาเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2560 บริษัท ได้รับหนังสือจาก กสท แจ้งให้บริษัท ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มจากเงินค่าภาษีสรรพสามิตที่บริษัท หักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่ต้องจ่ายให้ กสท โดยอ้างว่า บริษัท มีหน้าที่ตามสัญญาสัมปทานในการชำระภาษีหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามกฎหมายที่เกิดจากสัญญาดังกล่าว กสท จึงขอให้บริษัท ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวเป็นเงินจำนวน 2,756 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยตามสัญญาให้แก่ กสท หากบริษัท มีได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด กสท ขอสงวนสิทธิ์ในการดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท ฝ่ายบริหารของบริษัท เห็นว่า บริษัท ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายภาษีอากรหรือตามสัญญาสัมปทานที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวนดังกล่าวให้แก่ กสท ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท จึงไม่ได้บันทึกภาษีมูลค่าเพิ่มที่ กสท เรียกเก็บข้างต้นไว้ในงบการเงิน

(ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัท และ กสท เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัท ได้รับจากผู้ประกอบการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัท หลังประกาศ ททช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับ

ในปี 2554 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เพื่อเรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในปีสัมปทานที่ 16 (16 กันยายน 2549 - 15 กันยายน 2550) ที่ขาดไปรวมทุกคดีเป็นจำนวนเงินประมาณ 4,026 ล้านบาท พร้อมชำระเบี้ยปรับอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือนของเงินที่ค้างชำระ เนื่องจากบริษัท คำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท โดยการหักกลบระหว่างรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัท ได้รับจากผู้ประกอบการรายอื่นและรายจ่ายค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัท ถูกผู้ประกอบการรายอื่นเรียกเก็บ แต่ กสท เรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนของรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัท ได้รับจากผู้ประกอบการรายอื่นทั้งหมดโดยไม่ให้นำรายจ่ายค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัท ถูกผู้ประกอบการรายอื่นเรียกเก็บมาหักออก

ในปี 2555 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 17 เป็นจำนวน 3,860 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ และในปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเป็นอีกคดีหนึ่งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการโดยเรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 18 เป็นจำนวน 3,340 ล้านบาท พร้อมเบี้ยปรับ

นอกจากนี้ ในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม สำหรับปีสัมปทานที่ 19 เป็นจำนวน 3,667 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ และผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 3,914 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ

ในปี 2562 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม สำหรับปีสัมปทานที่ 21-27 เป็นจำนวน 15,879 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ บริษัท อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อยื่นคำร้องต่ออนุญาโตตุลาการต่อไป

เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 บริษัท ได้รับคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการให้ยกคำร้องของ กสท สำหรับข้อเรียกร้องให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในปีสัมปทานที่ 16 ต่อมาเมื่อวันที่ 26 และ 27 ธันวาคม 2562 บริษัท ได้รับคำชี้ขาดของ

คณะอนุญาโตตุลาการให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในปีสัมปทานที่ 18 จำนวน 3,957 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดร้อยละ 7.5 ต่อปี และให้บริษัท ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในปีสัมปทานที่ 17 จำนวน 3,438 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดร้อยละ 7.5 ต่อปี อย่างไรก็ตาม กสท. และบริษัท มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดดังกล่าวต่อศาลปกครองกลางภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับคำชี้ขาด

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท ฝ่ายบริหารของบริษัท เห็นว่าคำชี้ขาดข้อพิพาทสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในปีสัมปทานที่ 17 และ 18 ไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองและกฎเกณฑ์ของ กสท. ที่เกี่ยวข้อง บริษัท อยู่ระหว่างการจัดทำคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานดังกล่าวต่อศาลปกครองกลาง อนึ่ง คำชี้ขาดในข้อพิพาทดังกล่าวมีผลทางกฎหมายเฉพาะข้อพิพาทเท่านั้น โดยไม่มีผลทางกฎหมายและผลผูกพันต่อข้อพิพาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท มีได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมที่ กสท. เรียกเก็บข้างต้นไว้ในงบการเงิน เนื่องจากจากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท ฝ่ายบริหารของบริษัท เห็นว่า บริษัท ไม่มีหน้าที่ต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมให้แก่ กสท. ตามที่ กสท. เรียกร้อง ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ

(ค) คดีฟ้องร้องอื่นๆ

บริษัท มีคดีต่าง ๆ ที่ถูกฟ้องร้องอันเนื่องมาจากการจ้างแรงงานและสัญญาทางการค้าอื่น ๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 93 ล้านบาท ขณะนี้คดีทั้งหมดดังกล่าวอยู่ภายใต้การพิจารณาของศาล

ฝ่ายบริหารของบริษัท เชื่อว่าผลของข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัท

39. ความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญบางประการ

39.1 การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (เรียกโดยย่อว่า “กสทช.”) ซึ่งถูกจัดตั้งโดยผลของ พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เป็นองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งจัดสรรและบริหารคลื่นความถี่ ซึ่งได้มีการแต่งตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2554

ทั้งนี้ กสทช. มีอำนาจออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น การกำหนดโครงสร้างและอัตราค่าบริการ การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่าง ๆ อาจมีผลกระทบในเชิงลบต่อกลุ่มบริษัทในด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการดำเนินการตามกลยุทธ์ทางธุรกิจ การปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพตลาด ตลอดจนการดำเนินการภายใต้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่มีต้นทุนการได้มาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประกอบกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อกลุ่มบริษัทในการดำเนินธุรกิจในการโทรคมนาคมในปัจจุบัน และส่งผลต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจในอนาคต รวมถึงการลงทุนเพิ่มเติมที่มากพอที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

39.2 ต้นทุนของบริษัท ในเรื่องการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับที่โอทีก่อนการสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน

ตาม พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้บริการเชื่อมต่อต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน แม้ว่าปัจจุบัน สัญญาสัมปทานของบริษัท จะสิ้นสุดลงแล้ว แต่ภาระต้นทุนในการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่เกิดขึ้นแล้วในช่วงก่อนการสิ้นสุดสัญญาสัมปทานนั้นยังคงมีความไม่ชัดเจนเนื่องจากที่โอทีซึ่งเป็นคู่สัญญากับบริษัท ไม่ได้เจรจาตกลงเข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายกับบริษัท ทั้งนี้ ตามข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายซึ่งทำขึ้นในปี 2537 และ 2544 นั้นกำหนดให้บริษัท ต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราคงที่ต่อเลขหมายต่อเดือนและอัตราร้อยละตามราคานำบัตรสำหรับลูกค้าระบบเดิมเงิน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้ประกอบการต้องดำเนินการโดยสอดคล้องกับ พรบ.การประกอบกิจการโทรคมนาคมและประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย บริษัท เห็นว่า ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ซึ่งที่โอทีกำหนดขึ้นตามกฎหมายเดิมไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไปเนื่องจากไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย

39.3 การแก้ไขสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3

สืบเนื่องจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 292/2550) ที่ได้ให้ความเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งของบริษัท ไม่ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 (“พรบ.ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน”) ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ แต่ กสท. จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตาม พรบ.ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน (กล่าวคือ กสท. ต้องเสนอคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 พิจารณาและนำความเห็นของคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 ดังกล่าวประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี) และเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาถึงผลกระทบ และความเหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ

ต่อมาคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 ได้ให้ความเห็นเบื้องต้นต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (“กระทรวง”) โดยไม่รับรองเฉพาะการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3 ในประเด็นเรื่องการปรับลดผลประโยชน์ตอบแทน

เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมืองานให้ถูกต้องตามแนวทางปฏิบัติของ พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ตามที่กระทรวงฯ เสนอ ซึ่งกระทรวงฯ เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเจรจาผลประโยชน์ตอบแทนจากการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมืองาน (“คณะกรรมการ”) เพื่อทบทวนการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ว่าคณะกรรมการฯ ไม่อาจพิจารณาข้อเสนอของ บริษัทเอกชน ผู้รับสัมปทานได้ เนื่องจากข้อเสนอนั้น เกินกว่าอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และเห็นควรส่งเรื่องให้ กสทช. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหลักเกณฑ์และมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบัน พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ได้ถูกยกเลิกและมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อบังคับใช้แทน อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันยังไม่มีความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าวและบริษัทฯ ก็ไม่ทราบได้ว่ากฎหมายใหม่จะส่งผลกระทบต่อเรื่องนี้ และคณะรัฐมนตรีจะมีข้อสรุปในการดำเนินการต่อไปอย่างไร หรือจะใช้ดุลพินิจอย่างไร ในขณะที่บริษัทฯ จึงยังไม่สามารถประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้

อย่างไรก็ตาม ด้วยผลของสัญญาจะซื้อจะขายระหว่าง กสทช. บริษัทฯ และดีแทค ไตรเน็ต ความเสี่ยงที่จะถูกเรียกร้องให้ทบทวนการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3 จึงสิ้นสุดลง

39.4 ความเสี่ยงจากข้อกำหนดทางกฎหมายและนิติกรรมสัญญาเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างดาว

การประกอบธุรกิจของบริษัทฯ อยู่ภายใต้ข้อจำกัดการถือหุ้นของคนต่างดาวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างดาว พ.ศ. 2542 (“พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว”)

การฝ่าฝืนสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างดาวอาจส่งผลให้มีการยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือบอกเลิกสัญญาความร่วมมืองาน และส่งผลให้บริษัทฯ และ/หรือ บริษัทย่อยไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

อย่างไรก็ตาม มาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว กำหนดว่าหากบริษัทใดมีหุ้นที่ถือโดยคนต่างดาวไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมดของบริษัท ให้ถือว่าบริษัทนั้นเป็นบริษัทไทย

จากข้อมูลบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ พบว่า บริษัทฯ มีหุ้นที่ถือโดยคนต่างดาวไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมดของบริษัทฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงถือเป็นบริษัทไทยตามความในมาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว โดยเมื่อเดือนกันยายน 2555 บริษัทฯ ได้รับหนังสือยืนยันจากกระทรวงพาณิชย์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบตามพรบ. นี้ ยืนยันว่าบริษัทฯ เป็นบริษัทไทยตามมาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว

นอกจากนี้ บริษัทฯ เห็นว่ายังไม่มีความชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาวในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ทำให้บริษัทฯ อาจมีความเสี่ยงดังกล่าวในการประกอบกิจการของบริษัทฯ เนื่องจาก พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว แม้ว่าจะมีการใช้บังคับมากกว่า 10 ปี แต่ยังไม่มีความชัดเจนของศาลฎีกาหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นแทนหรือ “โนมีนีส” (Nominee) ตามมาตรา 36 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว เพื่อให้บริษัทฯ สามารถนำมาใช้ในการประเมินหรือคาดการณ์ผลกระทบจากการใช้บังคับ หรือการตีความบทบัญญัติดังกล่าวที่อาจมีต่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้

จากปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาวดังกล่าวทำให้เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 บริษัทฯ แห่งหนึ่งได้ยื่นข้อกล่าวหาเกี่ยวกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินคดีอาญากับบริษัทฯ (รวมทั้งกรรมการ ผู้ถือหุ้นบางรายของบริษัทฯ และกรรมการของผู้ถือหุ้นดังกล่าว) โดยกล่าวหาว่าบริษัทฯ ประกอบกิจการโทรคมนาคมฝ่าฝืน พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว และวันที่ 22 กันยายน 2554 ผู้ถือหุ้นรายย่อยของบริษัทฯ รายหนึ่ง (ซึ่งถือหุ้นบริษัทฯ จำนวน 100 หุ้น) ได้ยื่นฟ้องหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง กสทช. ต่อศาลปกครอง โดยกล่าวหาว่า บริษัทฯ เป็น “คนต่างดาว” ตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว

ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2558 ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษา โดยศาลปกครองกลางไม่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิในการประกอบกิจการของบริษัทฯ แต่อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองได้มีคำสั่งให้ กสทช. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดโดยให้พิจารณาว่าบริษัทฯ กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือมีการกระทำที่ลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างดาวหรือไม่ภายใน 90 วันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด บริษัทฯ และ กสทช. ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้คดีทั้งสองดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศาลปกครองสูงสุด

เมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ แล้ว ฝ่ายบริหารเห็นว่าบริษัทฯ ไม่ได้เข้าข่ายเป็นบริษัทที่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือมีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างดาวตามประกาศ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำโดยคนต่างดาว พ.ศ. 2554 อันจะมีผลทำให้บริษัทฯ เสียสิทธิในการประกอบกิจการ

บริษัทฯ ยังคงเชื่อมั่นว่าบริษัทฯ มิได้เป็น “คนต่างดาว” และได้ปฏิบัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาวอย่างถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม หากท้ายที่สุดบริษัทฯ ถูกตัดสิน (โดยคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งถึงที่สุดแล้ว) ว่าไม่มีสถานะเป็นบริษัทไทยตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างดาว และ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และเหตุดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข อาจถือเป็นเหตุให้ กสทช. ยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมของบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้

39.5 ประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555

กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555 (“ประกาศครอบงำกิจการ”) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2555 ซึ่งประกาศครอบงำกิจการได้กำหนดว่า “การครอบงำกิจการ” หมายถึง “การมีอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยคนต่างด้าวในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การดำเนินงาน การแต่งตั้งกรรมการ การแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง อันอาจมีผลต่อการบริหารกิจการหรือการประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ โดย (ก) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด (ข) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือ (ค) การแต่งตั้งหรือการถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด”

บริษัทฯ เห็นว่า

- (ก) ณ วันที่ กสทช. มีประกาศครอบงำกิจการนั้น ประกาศครอบงำกิจการดังกล่าวไม่สามารถใช้บังคับกับบริษัทฯ ที่เป็นผู้ได้รับสัมปทานอยู่ก่อน และได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 305 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประกอบกับวรรคแรกแห่งมาตรา 80 ของ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมได้ เนื่องจากบริษัทฯ ไม่ใช่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. ซึ่งความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ก็สอดคล้องกับความเห็นของบริษัทฯ ดังกล่าว อย่างไรก็ดี เนื่องจากประกาศครอบงำกิจการได้ประกาศใช้บังคับแล้ว บริษัทฯ จึงได้จัดทำหนังสือกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศครอบงำกิจการ และได้ยื่นต่อ กสทช. ตามที่ประกาศครอบงำกิจการกำหนดเรียบร้อยแล้ว
- (ข) สำหรับบริษัทย่อยของบริษัทฯ (กล่าวคือ ดีแทค ไตรเนต) ในฐานะผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 900 MHz 1800 MHz และ 2.1 GHz และใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม ได้จัดทำหนังสือกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศครอบงำกิจการ และได้ยื่นต่อ กสทช. ตามที่ประกาศครอบงำกิจการกำหนดแล้ว

อนึ่ง กสทช. อาจไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของบริษัทฯ ตามที่ระบุข้างต้น อย่างไรก็ตามก็ดี สืบเนื่องจากแนวทางคำอธิบายที่ กสทช. ชี้แจงในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเกี่ยวกับประกาศครอบงำกิจการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ในปี 2555 นั้น บริษัทฯ เห็นว่า บริษัทฯ และ ดีแทค ไตรเนต ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทที่ถูกครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ภายใต้ประกาศครอบงำกิจการ อย่างไรก็ตามก็ดี ยังคงมีความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการบังคับใช้กฎหมายซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

40. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทฯ ที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 2 ส่วนงาน ดังนี้

- (1) ส่วนงานการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการที่เกี่ยวข้อง
- (2) ส่วนงานจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทฯ ประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมในงบการเงิน

ข้อมูลรายได้ กำไร (ขาดทุน) และสินทรัพย์รวมของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562				
	การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการที่เกี่ยวข้อง			การจำหน่าย เครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	งบการเงินรวม
	การให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	อื่น ๆ	รวม		
รายได้					
รายได้จากลูกค้าภายนอก	63,332,725	9,205,827	72,538,552	8,628,584	81,167,136
รวมรายได้	63,332,725	9,205,827	72,538,552	8,628,584	81,167,136
ผลการดำเนินงาน					
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้นของส่วนงาน			26,973,560	(1,920,240)	25,053,320
รายได้อื่น					37,093
ค่าใช้จ่ายในการขาย จัดจำหน่ายและ การให้บริการ					(4,716,984)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร					(10,713,409)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน					(3,269,350)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้					6,390,670
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้					(968,871)
กำไรสำหรับปี					5,421,799
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน					
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ไม่ รวมเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและสินทรัพย์ไม่ หมุนเวียนอื่น ๆ			15,348,822	-	15,348,822

(หน่วย: พันบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561				
	การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการที่เกี่ยวข้อง			การจำหน่าย เครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	งบการเงินรวม
	การให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	อื่น ๆ	รวม		
รายได้					
รายได้จากลูกค้าภายนอก	65,324,577	2,195,987	67,520,564	7,769,101	75,289,665
รวมรายได้	65,324,577	2,195,987	67,520,564	7,769,101	75,289,665
ผลการดำเนินงาน					
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้นของส่วนงาน			20,065,725	(2,055,676)	18,010,049
รายได้อื่น					244,264
ค่าใช้จ่ายในการขาย จัดจำหน่ายและ การให้บริการ					(4,778,367)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร					(17,923,930)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน					(1,351,242)
ขาดทุนก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้					(5,799,226)

(หน่วย: พันบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561				
	การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการที่เกี่ยวข้อง			การจำหน่าย เครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	งบการเงินรวม
	การให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	อื่น ๆ	รวม		
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้					1,430,537
ขาดทุนสำหรับปี					(4,368,689)

สินทรัพย์รวมของส่วนงาน

การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ไม่
รวมเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและสินทรัพย์ไม่
หมุนเวียนอื่น ๆ

20,185,869 - 20,185,869

สินทรัพย์ของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

สินทรัพย์ของส่วนงาน	การให้บริการ โทรศัพท์ เคลื่อนที่และ บริการที่ เกี่ยวข้อง	การจำหน่าย เครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	รวมส่วนงาน	สินทรัพย์ที่ไม่ได้ ปันส่วน	งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	126,297,627	1,484,708	127,782,335	39,556,481	167,338,816
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	115,265,455	2,398,770	117,664,225	33,293,430	150,957,655

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจในประเทศเดียว คือประเทศไทย ดังนั้นรายได้และสินทรัพย์ที่แสดงอยู่ในงบการเงิน จึงถือเป็นการรายงานตามเขตภูมิศาสตร์แล้ว

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2562 และ 2561 กลุ่มบริษัทไม่มีรายได้จากลูกค้ารายใดที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ของกิจการ

41. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯ และพนักงานได้ร่วมกันจัดระเบียบจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานเลือกจ่ายสะสมในอัตราร้อยละ 2 - 15 และเงินที่บริษัทฯ จ่ายสมทบให้อัตราร้อยละ 5 ของเงินเดือน ทั้งนี้เงินสะสมของพนักงาน เงินสมทบส่วนของบริษัทฯ และผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินสะสมและเงินสมทบจะจ่ายให้กับพนักงานในกรณีที่ออกจากการจ้างงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนดังกล่าว กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทหารไทย จำกัด ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทฯ ได้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเป็นจำนวนประมาณ 108 ล้านบาท (2561: 96 ล้านบาท)

42. ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ/สำรองตามกฎหมาย

42.1 การโอนสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดผลขาดทุนสะสม

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติเห็นชอบให้นำเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 เพื่อพิจารณาอนุมัติการโอนสำรองตามกฎหมายจำนวน 466 ล้านบาท และส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญจำนวน 386 ล้านบาท เพื่อลดผลขาดทุนสะสมในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ ทั้งนี้เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2562 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติการโอนสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญดังกล่าว

42.2 การจัดสรรสำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯ ต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปี หักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้

43. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563 ได้มีมติอนุมัติให้เสนอจ่ายเงินปันผลจากกำไรสะสมของบริษัทฯ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 1.61 บาท ทั้งนี้การเสนอดังกล่าวจะต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ต่อไป

44. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการของบริษัทฯ เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2563

คำนิยาม

คำนิยาม

เทคโนโลยี 3G	เทคโนโลยีการสื่อสารในยุคที่ 3
เทคโนโลยี 4G	เทคโนโลยีการสื่อสารในยุคที่ 4
ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (เอซี)	ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมที่ชำระให้แก่ทีโอทีเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายกับโครงข่ายโทรคมนาคมของทีโอที (Access Charge)
เอไอเอส	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
เอดับบลิวเอ็น	บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด
ARPU	รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue Per User)
แบนด์วิดท์	ความกว้างของคลื่นความถี่
BMA	พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล
BTO	สร้าง-โอน-ดำเนินงาน
กสท	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิมคือการสื่อสารแห่งประเทศไทย)
CAPEX	เงินลงทุน
CDR	บันทึกรายละเอียดการใช้งาน (Call Detail Record)
CDP	The Central Depository (Pte) Limited
สัญญาร่วมการใช้งาน	สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่าง กสท กับ บริษัท (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
ดีพีซี	บริษัท ดีจิิตอล โฟน จำกัด
ดีแทค ไตรเน็ต	บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด
EDGE	Enhanced Data-Rates for GSM Evolution
พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
กระแสเงินสด	EBITDA ลบด้วยเงินลงทุน
FY	Fiscal year
GB	กิกะไบต์ เป็นหน่วยวัดปริมาณข้อมูล
GPRS	General Packet Radio Service
GSM	Global System for Mobile Communications
GHz	กิกะเฮิรตซ์ เป็นหน่วยวัดคลื่นความถี่
HSPA	High Speed Packet Access, a 3G technology
IMEI	International Mobile Equipment Identity
ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (ไอซี)	ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ชำระให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่นเพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)
IMT	กิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications)
IVR	ระบบตอบรับอัตโนมัติ (Interactive Voice Response System)
LTE	Long-Term Evolution, ชื่อเรียกเทคโนโลยี 4G
MB	เมกะไบต์ เป็นหน่วยวัดปริมาณข้อมูล
MHz	เมกะเฮิรตซ์ เป็นหน่วยวัดความถี่

MMS	บริการรับส่งข้อความมัลติมีเดีย (Multimedia Messaging Service)
บริการคงสิทธิเลขหมาย (MNP)	บริการที่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตนไปใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นได้
MOU	ปริมาณการใช้งานนาทีต่อเลขหมายต่อเดือน (Minute of Use) ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเสมือน
ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเสมือน (MVNO)	ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง (Mobile Virtual Network Operator)
กสทช.	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
กทช.	คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543
จำนวนลูกค้าเพิ่ม	จำนวนลูกค้าใหม่สุทธิที่หักด้วยจำนวนลูกค้าที่ออกจากระบบ
เงินกู้สุทธิ	เงินกู้ที่มีการดอกรับหักด้วยเงินสดหรือเทียบเท่า
อัตราส่วนเงินกู้สุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เงินกู้สุทธิดำเนินการด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น
อัตราส่วนเงินกู้สุทธิต่อ EBITDA	เงินกู้สุทธิดำเนินการด้วย EBITDA
ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน (OPEX)	ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย ด้านการขายการตลาด และบริหารจัดการทั่วไป
PCN 1800	ระบบการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัล จีเอสเอ็ม ในคลื่นความถี่ 1800
Penetration Rate	อัตราส่วนจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวม
QoQ	ไตรมาสนี้เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา
บัตรเติมเงิน	บัตรเติมเงินค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบเติมเงิน
ก.ล.ต.	คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
ตลท.	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์	Singapore Exchange Securities Trading Limited
ซิมการ์ด	Subscriber identity module card
สมาร์ทโฟน	โทรศัพท์ที่รองรับระบบปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติการทำงานเทียบเคียงกับคอมพิวเตอร์
SMS	บริการรับส่งข้อความตัวอักษร (Short Message Service)
คลื่นความถี่ (Spectrum)	คลื่นความถี่ที่ใช้สำหรับให้บริการโทรคมนาคม
Telecommunications Act	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
ทีโอที	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (เดิมคือองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย)
ทรูบุฟ	บริษัท ทรู บูฟ จำกัด
ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์	บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
ยูคอม	บริษัท ยูในเน็ต คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
USO	การจัดให้บริการอย่างทั่วถึง (Universal Service Obligation)
VAS	บริการเสริม (Value Added Service)
VoIP	การใช้บริการเสียงผ่านอินเทอร์เน็ต (Voice over Internet Protocol)
Wi-Fi	Wi-Fi ไวไฟ (Wireless Fidelity) เทคโนโลยีเครือข่ายแบบไร้สายประเภทหนึ่ง
YoY	ปีปัจจุบันเทียบกับปีที่แล้ว

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท

แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์ (66 2) 202 8000

โทรสาร (662) 202 8296

www.dtac.co.th